

Галина ДОБОШ

*Присвячується
85-річчю коледжу*

ПЕРША ПРИКМЕТА ОСВІТИ – ЗНАТИ МИНУЛЕ...

*100 спогадів-розповідей випускників
Івано-Франківського медичного фахового коледжу*

Галина Добош

*Присвячується
85-річчю коледжу*

Перша прикмета освіти – знати минуле...

**100 спогадів-розповідей випускників
Івано-Франківського медичного фахового коледжу**

2024

м. Івано-Франківськ

УДК

Д

Галина Добош. **Перша прикмета освіти – знати минуле...** 100 спогадів-розповідей випускників Івано-Франківського медичного фахового коледжу. – Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2024. – с.

ISBN

85-річчю з часу заснування комунального закладу фахової передвищої освіти «Франківський медичний фаховий коледж» Івано-Франківської обласної ради (правонаступника Станіславської фельдшерсько-акушерської школи, Івано-Франківського медичного училища, базового медичного училища, базового медичного коледжу) присвячені спогади-розповіді випускників різних років. В них – вдячність Alma mater і гордість за неї, повернення у власну студентську юність і корисні «зерна» (думки, поради, досвід) нинішнім здобувачам освіти та викладачам. 85-річна історія найстаршого на Прикарпатті медичного освітнього закладу – через призму доль випускників ІФМФК.

УДК.....

ISBN

@ Добош Г.К. (тексти) 2024

@ Стасюк В.В. (ідея) 2024

Зміст

Переднє слово.....20

Від упорядника.....22

Лілія АНДРУСЯК:

*Якщо є велике бажання досягти цілі, то
перешкоди на шляху не завадять її
отримати*23

Оксана БАБІЙ:

*Конспектами деяких викладачів
користуюся досі*26

Валентина БАЖАЛЮК:

*Допомагали долати бар'єр страху перед
складною наукою*30

Тетяна БАСАРАБА:

*Медик – це не просто професія. Це стан
душі! Це спосіб життя!*33

Надія БЕЛЕЙОВИЧ:

*Сьогоднішні знання стануть фундаментом
майбутнього*35

Ігор БЛІИК:

*Нас готували до різних ситуацій у житті,
а не тільки вчили39*

Марія БОЙКО:

*Пишаюся, що за першою освітою –
медсестра.....43*

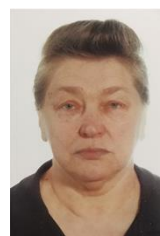
Володимир БОЦЮРКО:

*У наших викладачів був педагогічний хист,
вони вміли нас зацікавити47*

Ганна БУРКО:

*Найбільше досвіду набралася в санавіації,
але початки фаху дало училище51*

Ольга ВАСИЛЮК:

В училищі я зустріла свою долю55

Сергій ВАТРИЧ:

Це була весна нашого життя59

Михайло ВИННИК:

*З училища я вже не сумнівався, що зробив
правильний вибір62*

Ярослав ВИНЯРСЬКИЙ:

*Роки навчання в медучилищі стали
червоною ниткою, яка проходить через всю
канву мого медичного життя та служіння
Батьківщині66*

Олеся ГЕРАЙМОВИЧ:

*Не боятися перешкод, вірити, що їх можна
осилити70*

Надія ГОЛОВАЦЬКА:

*Нас формує наше оточення. І це істина, з
якою не посперечаєшся.....74*

Володимир ГОЛУБ:

Хто мене вчив – всіх пам'ятаю76

Петро ГОСТЮК:

*У школі студенти хоч і жили бідно,
але були дружні і старалися
добре вчитися.....80*

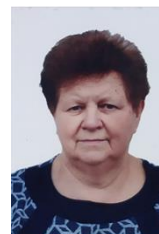

Ярослав ГРУБ'ЯК:
*Нас контролювали, нам допомагали,
але ніхто не намагався все
зробити за нас84*

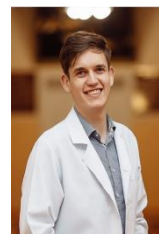
Галина ДЕЙСАК:
*Училище нам дало освіту і
успішну працю88*

Валентина ДИНДИН:
*Нам було соромно не вчитись – і перед
викладачами, і один перед одним91*

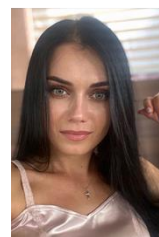
Богдан ДІВНИЧ:
*У стінах коледжу ми стали
особистостями, і кожен з нас спромігся
знайти свій шлях до успіху94*

Юрій ДМИТРУВ:
*Завдяки нічним чергуванням я пройшов
гарну практику98*

Тетяна ДРОГОМИРЕЦЬКА:
*Для мене не було предметів, які б не
подобалися 102*

Петро ДУДІЙ:
*Нас добре навчали,
а ми хотіли вчитись.....* 106

Любов ДУТЧИН:
*Училище дало мені освіту, дало путівку в
життя* 109

Василь ЗАНИК:
*Треба старатися обов'язково бути
першим, кращим* 113

Ірина ІВАНИШИН:
*Викладачі від нас вимагали – але навчили
прекрасно.....* 117

Василь ІВАНЦЮК:
*Училище дисциплінує дисциплінованих,
хто має бажання вчитися* 120

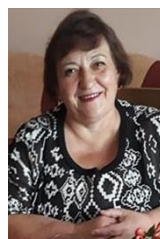

Марія ІВАСЮК:
*Я вдячна долі за професію, яку мені дало
рідне медучилище* 124

Анна КАНЮК:
*Викладачі ставилися до нас як до своїх
дітей, як пташенят голубили.....* 127

Парасковія КІМАКОВИЧ:
Це покликання всього життя 131

Світлана КЛИМОВИЧ:
*Non scholae, sed vitae discimus – вчимося не
заради школи, а для життя.....* 133

Василь КНЯЗЕВИЧ:
*Саме у коледжі можна відчувати, що таке
медицина* 137

Тетяна КОРДИС:
*Відкрили в нас сакральну любов до своєї
професії.....* 141

Світлана КОСТЕНКО:
*Викладачі так піднесено говорили нам про
медицину* 144

Ольга КРАСНОДЕМБСЬКА:
В жодній професії нікого так лагідно не називають, як нас – сестричко 148

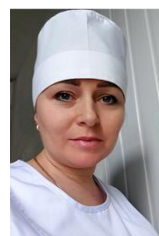
Михайло КУДЛА:
Медицина і душпастирство у мене накладаються по житті..... 152

Ольга КУРИЛЕЦЬ:
Ми мали розвиток і знали, що на цьому не можна зупинятися 156

Ольга КУСИК:
Вимагали від нас знання і хотіли нас навчити 160

Андрій ЛАБЧУК:
Кожен викладач вніс у наш розвиток свою частинку 163

Уляна ЛАГОРЖЕВСЬКА:
Нас вчили: «Люби ближнього, як самого себе» 167

Ліліана ЛЕВЕНЕЦЬ:

*Найважливіший етап в житті – зробити
свідомий вибір 170*

Дмитро ЛПЕЙ:

*Нам говорили: вчіться так, щоб ви могли
довірити собі лікування і здоров'я своїх
рідних 173*

Ігор ЛУЧКО:

*У кожного були особисті інтереси, але
відчуття відповідальності за загальну
справу переважали 176*

Галина ЛЯХОВИЧ:

*Вважаю, що майбутнє народу залежить
від освіченості й активної позиції молодого
покоління 179*

Наталія МАЛЬОВАНЧУК:

*За науку подяку складаю і викладачам, і
Alma mater 183*

Наталія МАНДИЧ:

*Для медсестри важливі і знання в голові, і
вміння в руках 187*

Роман МАРЦІНКІВ:
*Завжди гордився, що закінчив Івано-
Франківське медучилище 189*

Мирон МАТЕЙКО:
*Найкращі роки, які були, –
це училище 193*

Юлія МЕЛЕНЬ:
Медицина – це постійне навчання..... 197

Іван МЕЛЬНИК:
*Роки пізнання медичної спеціальності,
пізнання один одного і світу 199*

Степан МЕЛЬНИК:
*В училищі прийшло розуміння ролі власної
дисципліни та відповідальності 203*

Тарас МЕЛЬНИК:
*Ми встидалися прийти до наших
викладачів невідповідними..... 206*

Андрій МИКИТИН:

*Ми захоплювалися тими вчителями
училища, які позиціонували себе як
представники української
інтелігенції210*

Олеся МИКИТЮК:

*Навчання – це важка праця, яка потребує
завзятості та працьовитості214*

Йосип МИХАЙЛИШИН:

Нам було важко, але ми старались216

Віра НІКІТЕНКО:

*В медицині не можна бути
невимогливим.....219*

Василь ОЗОРОВИЧ:

*Досвід приходить з практикою, а практика
починалася з училища223*

Ірина ОЛЕКСИН:

*Коледж дав мені крила – для реалізації моїх
мрій227*

Тарас ОЛЕКСИН:

*Нас вчили в коледжі повністю віддаватися
своїй справі.....232*

Галина ОЛІНІЙЧУК:

*Шкільна система навчання в училищі була
обґрунтована, відповідальна, фахова.....234*

Володимир ПЕТРАШ:

*Як вчишся – то не важко, як не вчишся –
то важко.....238*

Марія ПИНИЛО:

*Працювати за покликанням, мабуть,
найбільше задоволення в житті!242*

Марія ПОРОХ:

*Сторінки студентського життя
вплітаються в історію коледжу246*

Василь ПРИТУЛА:

*Для мене роки в училищі –
це щось святе250*

Ірина ПРОЦІВ:

*Коледж дав мені старт у житті, який
важко переоцінити.....254*

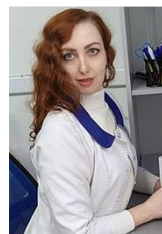
Василь РЄШІН:

*У нас були викладачі від Бога, які вчили нас
думати.....257*

Леся РОШКО:

*Щоб багато знати – треба багато
вчитися261*

Зоряна РОЩУК:

Обрала те, що мені до душі264

Наталія РУЖИЛО:

*У коледжі дають знання,
вимагають знань і вчать267*

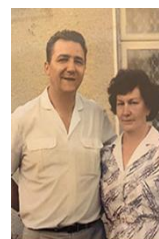
Марія САВЧИН:

*Коли поступають поранені, ти працюєш,
не звертаючи увагу на вибухи271*

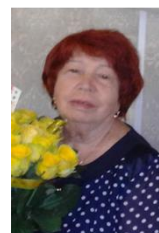

Олексій і Людмила САВЧУКИ:
*Нам училище подарувало любов, родину і
вірних друзів275*

Юліана САГАН:
*Починала вчитися у фельдшерсько-
акушерській школі, закінчила медучилище,
працювала в медколеджі279*

Марія САПІЖАК:
*Дуже горджуся, що викладаю у коледжі, де
колись вчилася283*

Галина СЕМЕНЧУК:
*Alma mater навчила мене любити,
співчувати, якісно працювати287*

Андрій СЕНЮК:
*Училище, окрім професійних знань,
формувало правильні життєві
погляди291*

Нестор СЕРЕДІЮК:
*Хотів би повернутися до «бурси»,
побачити вчителів і товаришів295*

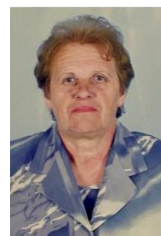
Степан СМЕТАНЯК:
*Щоб здобути знання, треба добре
попрацювати299*

Володимир СТАСЮК:
*Викладачі не тільки вчили нас медичного
фаху, а й розширювали горизонти нашого
пізнання світу.....303*

Марія СТАСЮК:
Хто хотів вчитися, той вчився.....307

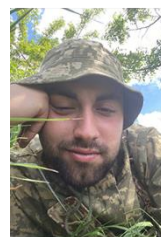
Сергій СТЕФАНКО:
*Мені медучилище дало напрямок
в житті310*

Андрій СУДУС:
*Нам цікаво було вчитися, і хотілося
вчитися, і на все вистачало часу314*

Артур ТАТАРЧУК:
*Викладачі зробили так, щоб рожеві
окуляри не розбилися всередину318*

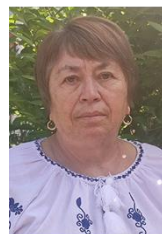
Роберт ФАБРИКА:

Медучилище стало початком моєї професійної дороги 322

Олеся ФЕДИНЧУК:

Фотографії-спомини нагадують, які ми були молоді-красиві 326

Сергій ФЕДОРОВ:

Основа медицини була закладена саме в училищі 329

Володимир ФЕДОРЧЕНКО:

Хто пройшов через медучилище, той зрозумів, чи медицина – це його 333

Віталій ФІГЛЕВСЬКИЙ:

Перші кроки у справі життя 337

Зінаїда ХЕМИЧ:

Наука від викладачів: хочеш навчитися – будеш робити 340

Поліна ХОДАК:

*За нас хвилювалися, нас підтримували, нас
«няньчили».....* 344

Анатолій ХРУНИК:

*Викладачі своєю працею формували з нас,
підлітків, особистість та професійних
медиків.....* 348

Віктор ЦЕБРІЙ:

*Коли багато читаси, шукаєш інформацію
– знання і логіка пошуку відкладаються в
пам'яті.....* 352

Галина ЦЮНИК:

*Наші вчителі посіяли в наші душі добре,
розумне і вічне.....* 356

Леся ЧАЧУНЬ:

*Викладачі вкладали в нас свої знання,
професійні навички, любов до фаху.....* 360

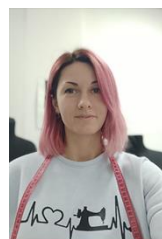
Володимир ЧЕМНИЙ:

Життя прожити – не поле перейти..... 364

Вікторія ЧЕРНИЩУК-ВОЛІНЧУК:
*Ідучи через терни до зірок,
думай про зірки, а не про терни367*

Орися ЧОПИК:
*Виховуємо не просто медика,
а людину371*

Василь ЧУДИК:
*Вдячний Alma mater за поштовх у військову
«велику медицину»375*

Валентина ЩЕРБЮК:
*Роки навчання в училищі стали для нас
школою життя379*

Наталія ЮЗИК:
*Треба постійно бути готовим вчитися
чогось нового383*

Ярослав ЮКІШ:
*Допоможи хворому – і Бог тобі
допоможе387
Замість післямови390*

Переднє слово

Отож, замість 85 – маємо 100 спогадів-розповідей випускників Івано-Франківського медичного фахового коледжу. Такою є нинішня назва нашого медичного освітнього закладу, найстаршого на Прикарпатті, який розпочинав свою діяльність як фельдшерського-акушерська школа та потім неодноразово змінював свій статус.

Сто розповідей у книжці під назвою «Перша прикмета освіти – знати минуле...» (за Іваном Франком). Сто спогадів різних людей як за віком, так і за розмаїттям їхньої професійної (і не тільки медичної) діяльності.

Але кожна така розповідь є цінною, бо дає змогу оповідачу хоч частково «зануритись» у далекий чи відносно близький час навчання у нашому коледжі і висловити свій власний погляд на тодішній освітній процес та, бодай побіжно, охарактеризувати його учасників: студентів (учнів), викладачів (вчителів)...

І ким би в майбутньому не стали випускники нашого коледжу, «старт» у професію відбувся тут, у рідній Alma mater.

Навіть якщо хтось через різні обставини змінив медичний фах на іншу професію, та він із вдячністю згадає ту першу професійну «сходінку» у нашому закладі.

Я маю честь бути учасником цих «ювілейних розповідей», як колишній студент (учень) тодішнього медучилища. Не знаю, яким би я став лікарем (стверджують, що був непоганим), якщо б за фаховою освітою не було цього авторитетного закладу.

Поза сумнівом, вже сьогодні є велика заінтересованість наших теперішніх студентів та викладачів цими щирими розповідями, раціональними корисними «зернами». Очевидно, що така зацікавленість у майбутньому не буде зменшуватись. Звичайно, що колись були набагато гірші умови для здобуття знань, практичних навичок і вмінь тодішніми студентами (учнями), але було велике завзяття та бажання вчитись, були талановиті педагоги, які залишили свій помітний внесок у формування майбутніх особистостей.

Коледж сьогодні також багатий на талановитих студентів і викладачів, тож можемо стверджувати, що ця традиція збереглася.

Ми щиро вдячні кожному, хто взяв участь у проєкті, бо міг би через банальну байдужість чи власну лінь відмовитись від участі, не виконавши

свого громадянського обов'язку, знехтувавши етичною відповідальністю перед нинішнім поколінням студентів і викладачів коледжу.

Варто нагадати, що це вже другий проєкт, який нам вдалося звершити після відзначення 80-річчя нашого коледжу. Перший, який був презентований 12 травня 2021 року на Міжнародний день медичної сестри, мав назву «Праця як молитва. 30 постатей випускників Івано-Франківського медичного фахового коледжу» і був приурочений до 30-річчя відновлення Незалежності України. Учасники того проєкту отримали тоді в подарунок ці книжки.

І ось другий проєкт, присвяченого 85-річчю коледжу. За два роки, до кінця грудня 2023 року, всі спогади випускників були опубліковані на сайті ІФМФК і активно поширювалися у соцмережах. Як підсумок – ця книжка...

Не можу не скласти глибоку подяку талановитій журналістці Галині Добош, упоряднику цього видання, яка здійснила величезний обсяг творчої праці, щоб ці розповіді-інтерв'ю «народилися».

Чи плануємо інші проєкти? Так. Але вже після нашої перемоги над московитами, над агресором, який окупував частину території України.

А тим часом готуємось до 85-річчя нашого коледжу – одного із найавторитетніших коледжів України за багатьма важливими об'єктивними критеріями, а не за порожніми піар-фразами та акціями.

Як хочеться, щоб своє 85-річчя коледж зустрів уже в мирній Україні. Робимо свій посильний внесок у підмурівок нашої перемоги над нашим одвічним цинічним і підступним ворогом.

СЛАВА УКРАЇНІ!

**Володимир СТАСЮК, директор коледжу,
колишній його випускник 1971 року,
автор ідеї та відповідальний за випуск розповідей.**

Від упорядника

Цей проєкт – про історію найстаршого на Прикарпатті медичного освітнього закладу, але історію не в цифрах, офіційних публікаціях, звітах, а у спогадах випускників різних років. Найповажніші з них вчилися ще у фельдшерсько-акушерській школі, наймолодші – нещодавно закінчили медичних фаховий коледж. Різні за віком, посадами, здобутками, але усі мали бажання, потребу і можливість розповісти про заклад, випускниками якого є. А завдяки їхнім розповідям можна побачити, як він зміцнився і виріс до одного з найавторитетніших в Україні.

Цей проєкт – про досвід викладачів і поради сьогоденним студентам. Адже випускники згадували найяскравіші епізоди навчання і своїх вчителів, які були би цікаві і корисні нинішнім викладачам (методи навчання, які найбільше запам'яталися, вчителі, що найбільше вплинули на становлення фахівця і особистості) та нинішнім студентам коледжу (як треба вчитися, чим важливе навчання для оволодіння медичним фахом).

Цей проєкт – про долі випускників і роль училища (коледжу) у їхньому становленні як професіоналів, незалежно від сфери діяльності, як освічених і активних громадян, як патріотів. Авторами розповідей стали медсестри і фельдшери, лаборанти і фармацевти, масажисти і зав. ФАПами, практичні лікарі і доценти, професори, викладачі ІФМФК (таких чимало) і медичних університетів, військові лікарі і бойові медики, організатори охорони здоров'я, керівники освітніх закладів і органів місцевого самоврядування, священники, червонохрестівці, артисти, майстрині. За географією – Івано-Франківськ, різні райони Прикарпаття, Київ, Харківщина, Тернопільщина, Німеччина, США.

Цей проєкт – про дружбу, кохання, родинні традиції. Бо багато прикладів, що в ІФМФК вчилися батьки і діти, брати і сестри, племінники і похресники – і це свідчення довіри до освітнього закладу. І чимало прикладів, як саме під час навчання знайшли тут свою половинку. А студентську дружбу багато хто підтримує до цього часу.

Цей проєкт – про вдячність своїй Alma mater і гордість, що тут вчилися, здобули перші уроки професійної майстерності, людяності, небайдужості, патріотизму. Завдяки проєкту вони могли повернутися через спогади у юність.

Я ж вдячна за довіру ці розповіді записати чи редагувати.

**Галина Добош, упорядниця книжки,
заслужена журналістка України.**

Лілія АНДРУСЯК:

Якщо є велике бажання досягти цілі, то перешкоди на шляху не завадять її отримати

АНДРУСЯК Лілія Михайлівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2012-2015 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». Після закінчення коледжу рік працювала медсестрою у школі в с. Драгомирчани. Пізніше пішла на роботу в приватну клініку в Івано-Франківську адміністрацією.*

До медичного коледжу я вступила уже у свідомому віці, коли мала 29 років, коли уже школярами були мої діти: донька пішла в перший клас, а син – у п'ятий. Навіть перевела сина у школу поближче, щоб він міг донечку відводити і забирати зі школи.

І хоча я після 11-го класу пішла вчитися за економічною спеціальністю, у мене підсвідомо був «пунктик», що мушу отримати медичну освіту, навіть певний час мріяла про хірургію. Я ходила на підготовчі курси у коледж, щоб поступати після 11-го класу. Та не склалося так, як я собі планувала. Хтось щось порадив, когось послухалася, а, може, на той момент не настільки для мене актуальною була медицина, що я пішла вчитися в інститут нафти і газу.

Але у 29 років я сказала собі: «Настав час мрію втілити в реальність». І це було свідоме рішення. Я переживала, як буду поступати поряд з 17-річними, адже стільки часу минуло після закінчення школи, додалися організаційні проблеми (хоча б із ЗНО, яке, коли я закінчувала школу, ще не здавали). Було складно. Я прийшла до директора коледжу Володимира Васильовича Стасюка за порадою: «Хочу поступати». «Пробуймо, раз у такий вік собі надумала», – почула від нього.

Так я поступила на державне замовлення. І вчилася. Стала старостою групи.

Перших пів року мені було дуже складно. Діти, уроки... Це все затягувалося десь до першої години ночі, а тоді сідала за своє навчання. Я настільки відкоригувала своє життя в той час, що потім виявилось: ніякої складності нема. Якщо є велике бажання, то складності не існує...

Чи відчувалася різниця у віці з моїми одногрупниками? Так, звичайно, їхні проблеми на фоні моїх труднощів здавалися невидимими. У мене як старости були різні студенти, зокрема і такі, яким я вранці телефонувала, щоб їх

розбудити на пару. На будильник не реагували, а мій дзвінок змушував прокидатись.

Словом, для своїх одногрупників я була і мамою, і другом. Хтось прислухався, комусь було байдуже, але це нормально: ми всі різні. Дівчата зверталися до мене зі своїми різними ситуаціями і проблемами. Були і плачі: «Тяжко, залишаю навчання...», але мені вдавалося переконати, що безвихідних ситуацій не буває. Помалу все вирішувалося.

А для мене це був дуже гарний досвід. Навчилася працювати в колективі з різною віковою категорією. І я ні разу не пожаліла, що у такому дорослому віці пішла вчитися.

Найцікавіше, що кураторка нашої групи Оксана Ярославівна Федюк була молодшою за мене. Я завжди з повагою ставилася до неї, вона багато мені допомагала.

А згодом вона і у мого сина Андрія Андрусяка також була кураторкою. Моя дитина, очевидно, під впливом мами, що ті три роки я вчилася, теж вирішила вступати до Івано-Франківського медичного коледжу, але на «Сестринську справу». Ми жартуємо, що таке натхнення перейшло від мами до сина. Він вже закінчив ІФМФК і зараз працює в приватній клініці. А коли вчився у коледжі, то ми з Оксаною Ярославівною спілкувалися вже на іншому рівні.

Щодо викладачів, то це спеціалісти, які стараються дати знання студентам, а все решта – це справа кожного студента, потрібні йому ці знання чи ні – вирішувати їм.

Хірургію любила. Викладачі давали нам більше практики, не вказували глибоко в теорію. Взагалі, мені більше подобалася практика – ходити по лікарнях було дуже цікаво.

Пригадую, як прийшли на першу пару з мікробіології. Ще не було чого, а ми (і я теж) вже боялися. Всі говорили, що викладачка строга. Але після першої-другої пари я зовсім по-іншому сприймала Любов Михайлівну Облогіну.

Директор коледжу Володимир Васильович Стасюк у мене мало викладав, але як людина, як керівник справив на мене велике враження. Бо я жила в районі БАМу і бачила, як розвивався коледж, як облаштовувалася вся ця територія, як було – і як стало. Як кажуть, «Газда на своїй господарці». Тому вважаю його Людиною з великої букви. У нас як був випускний, я готувала промову і зізналася: «Я у захваті від вас».

Вже після закінчення Івано-Франківського медичного коледжу чула багато схвальних відгуків про наш освітній заклад. Це не лише моя думка, бо я спілкувалася з багатьма людьми, лікарями і чула: «Коледж Стасюка дає гарну базу фахівцям».

А ще на роки нашого навчання припав Майдан, Революція Гідності – 2013-2014 роки. Пам'ятаю, як ми ходили на франківський Майдан, нас з коледжу відпускали. Хоча в політиці все дуже складно. А я не люблю висловлювати думку про те, в чому не є фахівцем. Як староста діяла тоді за принципом: хто хотів, той міг ходити на Майдан. У нас були створені групи у вайбері, і я казала: «Хто має бажання, хто хоче підтримати, це ваш вибір і ваше право».

Я максимум часу віддавала коледжу за ті три роки навчання.

До цього часу в хороших стосунках з багатьма однокурсниками. Дехто з наших пороз'їжджалися, мають сім'ї, дітей. Розумію, що мало зустрічаємося. Порозходилися – і все. Але на те були і причини: коронавірус, війна...

Сьогоднішнім студентам я б сказала: не треба боятися іти далі вчитися. Якщо людина справді відчуває, що це її, то треба продовжувати: закінчили коледж – вступайте до університету. І впевнено йдіть до того, про що мрієте. Свого часу я теж думала про університет, але знаходила 150 причин, щоб не продовжити навчання. Тепер з власного досвіду скажу: не треба шукати відмовки самій для себе. Треба робити те, що хочеш. Найкращі спеціалісти – це ті, хто вчиться за тією професією, яка подобається, в якій вони плавають, як риба у воді.

Я би сказала, що у житті взагалі не треба чогось боятися. Будь-який страх нас гальмує. Треба рухатися вперед.

Лілія АНДРУСЯК, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2015 року.

Оксана БАБІЙ:

Конспектами деяких викладачів користуюся досі

БАБІЙ (РОДЧИН) Оксана Михайлівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1993-1995 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». З 1995 р. працювала медсестрою в хірургічному відділенні 2-ї міської лікарні. У 1996 р. медичний заклад був реорганізований в центральну міську лікарню. Тут до 2000 р. працювала палатною сестрою хірургічного відділення, а з 2000-го – операційною медсестрою. З квітня 2022 р. служить у Збройних силах України операційною медсестрою хірургічного відділення мобільного госпіталю Військово-медичного клінічного центру Західного регіону. За ротацією працювала в Донецькій області.*

Для себе я вибрала медичне училище і ніколи не пожалкувала. Хоча медицина у нас в державі, самі знаєте, на якому рівні стоїть: зарплата мала, роботи багато. Чимало моїх колег розраховалися з лікарень. Але у мене ніколи такого бажання не було.

В медицину я пішла за покликом серця. Медиків в родині не було, тож це рішення було суто моє. Коли закінчила у 1992 році школу, переді мною стояв вибір: або Прикарпатський національний університет, або Івано-Франківське медичне училище. Пішла поступати, але не поступила. Був великий набір, вимоги високі до абітурієнтів. Тому так вийшло. Не пройшла конкурсний відбір. Протягом року ще трохи удосконалила свої знання з біології та української мови, спробувала знову – і у мене вийшло! Я студентка ІФБМК! Радості моєї не було меж!

Пригадую, як вперше зайшла у клас – дівчатка всі в білих халатах, шапочках. Я теж – принесла медичний одяг в торбинці, але ще не знала, що то буде обов'язкова форма на кожний день. Мамі це теж сподобалося. Так я почала вчитися.

Кураторкою нашої групи була викладачка анатомії Олександра Олександрівна Босович. Тож кабінет анатомії на другому поверсі неподалік від буфету ми вважали «своїм». І лекції вона читала дуже гарно, і пояснювала доступно, і як людина була дуже позитивна, добра. Для нас була як мама.

Навчання давалося мені легко, хоча предмети були і легші, і важчі. Не те що найважчим для мене предметом, але от не розуміла я філософію. Як кажуть, не

зайшло мені. Якщо чесно, нерідко закрадалася думка: навіщо мені та філософія? Але нічого, якимось вчилася.

А улюбленими були медичні предмети: терапія, педіатрія, хірургія. Я їх вчила з задоволенням, і вони мені легко давалися. Терапію вчила Галина Петрівна Ткачук, педіатрію – Рома Іванівна Кухтяк. На терапію ми ходили в Пасічну в обласну лікарню, на педіатрію – в дитячу лікарню, і в коледжі були навчальні кімнати. Я конспектами цих викладачів користувалася довший час, тримаю їх досі. Бо різні бувають випадки. Як якісь хвороби або хтось просить поради, я відкриваю ці конспекти, згадую лікування, харчування діток, дози ліків для різного віку.

Хірургію викладав Льонгін Михайлович Свідзінський. Елегантний, поважний такий чоловік, ми його любили. Приходили до нього на навчання в поліклініку, в травмпункт. Він водив нас по кабінетах, до інших фахівців. Навчив багато потрібного з хірургії – групи крові, десмургії, інструментарій. Це все в моїй голові залишилося на все життя. Ще так вийшло, що моя майбутня робота виявилася пов'язаною з хірургією, багато років працюю в хірургічному відділенні операційною медсестрою. Тож ті знання, які він мені дав, згодилися. Я зустрічала якимось Льонгіна Михайловича в нашій лікарні, він мене, звичайно, не впізнав, але я впізнала його одразу. І дуже йому вдячна за науку. На жаль, кілька років тому він помер.

Дуже мені подобався такий предмет, як мова ділових паперів (не знаю, чи зараз він є у коледжі), українська мова. Викладала у нас Оксана Володимирівна Афтанас. Корисний предмет, адже ми часто користуємося діловими паперами на роботі: заяви, протоколи, інші документи.

А якщо говорити не про предмети, а про викладачів, то ми всіх любили. Особливо любили Дмитра Гнатовича Циганкова. Він був художнім керівником ансамблю, в якому співала і я. На першій парі він прослуховував нас, робив відбір: «Ти будеш співати». В ансамблі нас було 15-16 дівчат. Ми часто виступали на концертах – до Шевченківських днів, інших свят, і нам це дуже подобалося, знаходили на це час. Іноді бувало так, що ми не готові до пари, то бігли до Циганкова і просили: «Дмитро Гнатович, ми там не знаємо, нам двійку покладуть – будь ласка, звільніть нас з пари». Він нас насварить-насварить, а потім починається пара, і він стукає у двері, просить: «Пустіть моїх артистів». Хоча не зловживали, не часто йшли на такі хитрощі. Це хіба перед концертом, коли потрібні були додаткові репетиції. А так були конкретні дні, коли ми

після пар залишалися на спів. Траплялося і так, що репетиції проходили в темряві, бо якраз у ті часи виключали світло вечорами на кілька годин. Дмитро Гнатович на акордеоні грав, а ми співали і без світла. Так навіть було краще – проводити час в училищі, ніж сидіти в темноті на квартирі і при свічці пробувати вчитися.

А ще у мене було так, що після пар ввечері я залишалася на французьку мову. У школах тоді вчили здебільшого англійську і німецьку мову, а французів у моїй групі було тільки двоє. На цілий перший курс – тільки 13. То ми з викладачкою французької мови займалися о 17 годині. Затримувалися іноді в коледжі до темної ночі, особливо взимку.

Практику ми проходили в ОКЛ у нефрології – там були наші перші ін'єкції пацієнтам. Дехто з пацієнтів казав: «Вчіться, діти!». А деякі боялися студентів. А для нас це був подвиг – я зробила ін'єкцію! Перший забір крові у поліклініці № 2, що знаходиться по вулиці Довга. Це вже був вищий пілотаж! Ну, а перша крапельниця – на державній практиці у хірургічному відділенні лікарні, де я згодом почала працювати.

Родом я з села Старі Кривотули Тисменицького району. Ніби недалеко, 30 км, але доїжджати було важко, я жила на квартирі. Потім ми з дівчатами мали гуртожиток. А ще то були складні «догровневі» часи дефіцитів, купонів. Але то були більше складності наших батьків, ніж наші, студентів. Вони нас відправляли вчитися і забезпечували. Ми навіть в тому не розбиралися – купони, гривні. Квартиру мама платила (батько у мене помер молодим), кошти теж давала мама.

Попри все в училищі проводилися вечори, танці, запрошували хлопців з інших закладів. Групою з Олександрою Олександрівною їздили поїздом відпочивати за місто, ходили у кіно. Дружили більше підгрупами, кучкувалися, а якщо відпочивали чи проводили якісь заходи, то групою, курсом. Наше життя було насичене – концерти, КВНи, конкурси. Ми навіть як закінчували училище, то до вручення дипломів спеціально склали жартівливу пісню. Нещодавно той текст (аж 16 куплетів) знайшла у своєму випускному планшеті.

Вже скінчилися нашії муки,
Дали нам всім дипломи на руки,
І сказали, щоб не забували,
Як в училищі роки минали.

Шкода, що тоді не було таких фотоапаратів і кінокамер, як тепер... Та і фінансово, напевно, не всім виходило сфотографуватися на планшет. У групі було 30 нас, а сфотографовано 18...

Коли я вступила до училища, директором був Роман Іванович Малець, а з 1995 року – Володимир Васильович Стасюк. Він приходив на державні екзамени. Пам'ятаю, як на іспиті з хірургії були питання з анестезіології та реанімації. Він мені задавав додаткові питання про клінічну смерть. Я справилась, хірургію здала на «5», інші предмети теж.

Можна було йти в медичний університет. Зважували всі плюси і мінуси, але вийшло так, що не продовжила навчання. Пішла працювати в 2-у міську лікарню, де проходила державну практику з хірургії. Пощастило працювати з Лідією Іванівною Дмитрів. Після реорганізації лікарні в центральну міську і переїзду на Мазепи працювала там палатною сестрою, а з 2000 року – операційною сестрою.

Кілька років тому, на курсах удосконалення «Операційні та старші операційні медичні сестри» лекцію нам читав Володимир Васильович. Тоді я вперше за багато років зайшла у рідний коледж. Сказати, що я вражена – це не сказати нічого. Я дуже-дуже вражена! Як же коледж змінився! Як тут гарно! Щасливі студенти, які тут навчаються!

24 лютого 2022 року. Ніби грім серед ясного неба – війна! У квітні мобілізована до ЗСУ, у мобільний госпіталь Військово-медичного клінічного центру Західного регіону операційною медсестрою хірургічного відділення. Через рік – ротація згідно з бойовим розпорядженням у Донецьку область, Авдіївський і Мар'їнський напрямки. Тут почалася моя професійна діяльність на зовсім іншому рівні – я бойовий медик. Згодилися усі знання, які отримала в училищі, а потім і досвід практичної роботи в хірургії в ЦМКЛ.

Оксана БАБІЙ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1995 року.

Валентина БАЖАЛЮК:

Допомагали долати бар'єр страху перед складною наукою

БАЖАЛЮК Валентина Михайлівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1976-1979 рр. за спеціальністю «Акушерська справа». Працювала медсестрою хірургічного відділення в дільничній лікарні в Одеській області, а згодом на прийомі з терапевтом та стоматологом. До вступу в Одеський медичний інститут у 1984 р. півтора року обіймала посаду інструктора з санітарної освіти в міській СЕС. У 1992 р. закінчила Івано-Франківський державний медичний інститут. Працювала три роки терапевтом у Підлузькій лікарській амбулаторії та одинадцять років – лікарем-рентгенологом в медичних закладах Івано-Франківська. З 2002 р. – викладачка патоморфології і патофізіології ІФМФК.*

Перечитала спогади Наталії Степанівни Ружилю і Галини Іванівни Вариводи у книзі Галини Добош «Праця як молитва». Знаю цих неординарних, високопрофесійних жінок за спільною працею в Івано-Франківському базовому медичному коледжі, де мені пощастило працювати поряд з ними викладачем на циклі «Сестринська справа». А ще мені пощастило, що зараз працюю саме у навчальному закладі, який колись закінчувала.

Мешкаю в Івано-Франківську з 11 років. Навчалася у школі № 13 з 5-го по 8-ий клас, а у випускних класах – у школі № 2 (тепер природничий ліцей). Готувалась до вступу в технічний вуз, але турбували проблеми зі здоров'ям. У підлітковому віці захворіла на хронічне дерматологічне захворювання – псоріаз. Лікувалася в стаціонарі, амбулаторно, з використанням традиційних методів та нетрадиційних, але ремісії були короткочасними. Зневірилась і пішла працювати на промислові підприємства. Двічі пробувала свої сили на вступних іспитах в інститут нафти і газу, але не поталанило. В медучилищі ще продовжувався набір документів і екзамени такі ж (хімія, українська мова) потрібно було здавати. Тому я спробувала і завдяки трудовому стажу вступила в Івано-Франківське базове медичне училище в 1976 році.

Навчалась в акушерській групі. Таких дорослих у нашій групі було п'ять студенток. Пощастило з класною керівницею – Чеславою Михайлівною Рішко: зовні приваблива, комунікабельна, авторитетна серед колег, небайдужа до вихованців, чудова мати і дружина.

І в середній школі, і в училищі я навчалась переважно на добре і відмінно. Моя позиція в очах однокласниць та класної керівниці зміцнилась після туристичного походу в село Микуличин. Крім нас в похід пішли студенти спеціальності «Лікувальна справа». Керував цим дійством Михайло Васильович Ільків, викладач фізкультури. Ми самі готували на відкритому повітрі рибну юшку, кашу з тушонкою, а ввечері співали пісні під гітару. Тут мені згодились мої навички, отримані в альпіністській секції. Тоді і змінили до мене своє ставлення дівчата-однокласниці і наша класна, як ми називали Чеславу Михайлівну.

А коли з'явилася вакансія голови студентського профкому, саме Чеслава Михайлівна порекомендувала мене. У той час профспілкою викладачів керувала Марія Василівна Мудрак, гуманна, досвідчена, справжня наставниця.

Найважчою з медичних дисциплін вважається фармакологія. Катерина Юріївна Якубів викладала фармакологію в нашій групі. Її доброзичливість, справедливість, компетентність допомагали нам здолати непростий бар'єр страху перед складною наукою.

Для мене особисто улюбленим предметом була дерматологія, якої нас навчав директор медичного училища Григорій Григорович Гавриш. Після закінчення інституту він розпочав свою трудову діяльність на Косівщині, звідки був родом. Чимало прикладів з тієї практики Григорій Григорович наводив на заняттях. Знаючи мою дерматологічну ситуацію, рекомендував звернутись у Варшавський медичний інститут, конкретно називав прізвище авторитетного професора.

Такої залюбленої у свою професію людини, як викладачка анатомії Євдокія Миколаївна Богославець, я не зустрічала ні за роки навчання в училищі, ні в інституті. Студентам подобалась і анатомія, яку вона викладала, і діти поважали Євдокію Миколаївну за професіоналізм та об'єктивність.

У 2002 році, коли я в якості сумісника прийшла працювати в медичний коледж, я зустріла моїх вчителів: Чеславу Михайлівну Рішко, Катерину Юріївну Якубів, Романа Миколайовича Мукосія, Михайла Васильовича Ільківа, Світлану Григорівну Мартиненко, Марію Василівну Мудрак, Євдокію Миколаївну Богославець, Лідію Миколаївну Грищенко, Світлану Володимирівну Баран, Орісю Сафронівну Чопик (якби не пандемія коронавірусу і не перенесена вірусна інфекція, ця надзвичайно енергійна, талановита і щира людина, викладачка педіатрії з 47-річним стажем роботи

могла б працювати і зараз). Всі ці вчителі були для мене підтримкою, опорою в період становлення як викладача.

Та до повернення, уже викладачкою, у Alma mater, було понад 20 років. Моя трудова діяльність медичним працівником середньої ланки після закінчення медучилища розпочалася в дільничній лікарні на Одещині, де я народилася: спочатку медсестра хірургічного відділення, згодом на прийомі з терапевтом та стоматологом. До вступу в медичний інститут я півтора року обіймала посаду інструктора з санітарної освіти в міській СЕС.

У віці 28 років вступила в медичний інститут в Одесі. При підготовці до занять з анатомії дуже допомагали знання, отримані в медичному училищі. І результатом стала «четвірка» на іспиті з анатомії, який я здавала ректору інституту, анатому. А на гістології перевершила саму себе – отримала «п'ятірку». Виконувала також громадське доручення – протягом двох років була профоргом курсу.

У 1986 році перевелася в Івано-Франківський державний медичний інститут. У зв'язку з народженням дитини взяла академвідпустку. Повернулася в нову групу, де стала профоргом. Після закінчення навчання чотири роки працювала дільничним терапевтом в сільській місцевості за контрактом. А згодом лікарем-рентгенологом в рентгенкабінетах обласного центру: міська поліклініка № 1, міський пологовий будинок, стоматологічна поліклініка медуніверситету. Фундамент для навчання в медінститутах та праці лікарем був закладений саме в медичному училищі.

У 2019 році минуло 40 років, як наша акушерська група закінчила медичне училище, у рік 85-річного ювілею ІФМФК буде 45. Ми тричі зустрічались після закінчення: через 3, 5 і 10 років. Всі наші зустрічі проходили з участю класної керівниці. Чеслава Михайлівна наполягала на черговій зустрічі, коли я почала працювати в медичному коледжі. За її життя ми не встигли це зробити. Нас не так багато залишилося в місті і Україні. Дві наші випускниці живуть за океаном, частина працюють в Європі. Економічна нестабільність, а згодом пандемія коронавірусу, московсько-українська війна відтермінують нашу наступну зустріч. Сподіваюсь, вона відбудеться...

Валентина БАЖАЛЮК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1979 року.

Тетяна БАСАРАБА:

Медик – це не просто професія. Це стан душі! Це спосіб життя!

БАСАРАБА (МЕЛЬНИЧУК) Тетяна Петрівна. *Навчалась в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1997-2000 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа», закінчила з відзнакою. Працювала медичною сестрою в обласній дитячій лікарні. Під час навчання в Івано-Франківському медичному університеті працювала медичною сестрою в ЦМКЛ. Медуніверситет закінчила з відзнакою, залишилася працювати викладачем на кафедрі соціальної медицини та організації охорони здоров'я. Разом з тим пройшла інтернатуру зі спеціалізації «Загальна практика – сімейна медицина», згодом ще зі спеціалізації «Організація охорони здоров'я». Працювала завідувачкою кабінету медичної статистики в ЦМКЛ, пізніше завідувачкою економічної статистики в обласному інформаційно-аналітичному центрі медичної статистики, згодом заступником директора обласного лабораторного центру (в минулому обласна СЕС). З 2000 р. працює викладачкою предмету «Фармакологія та медична рецептура» в ІФМФК.*

Для мене Івано-Франківське базове медичне училище – це Alma mater, яка дала путівку в життя. В моїй родині медичних працівників не було, однак мій вибір навчального закладу і професійного шляху був усвідомленим. Це був мій вибір, і тому я вчила все, не виділяючи улюблені і неулюблені предмети. Тому і важко виділити когось з викладачів більше, ніж інших.

З великою повагою згадую Володимира Васильовича Стасюка (викладача соціальної медицини), Оксану Володимирівну Афтанас (українська мова), Любов Михайлівну Облогіну (мікробіологія та інфекційні хвороби), Романа Івановича Мальця (латинська мова), Чеславу Михайлівну Рішко (акушерство та гінекологія), Світлану Володимирівну Баран (фізіотерапія), Зену Василівну Никифороук (фармакологія). Отримані від них знання стали фундаментом для подальшого розвитку в медичній сфері. Саме під час навчання в медучилищі відбувалося становлення мене як особистості, сформувався світогляд та впевненість у виборі професії. Організація навчального процесу і постійна підтримка викладачів дозволили отримати уміння та навички, які допомогли мені у медичній діяльності та кар'єрному зростанні.

Під час навчання в училищі майже кожного тижня з п'ятниці на суботу я ходила на чергування в міський пологовий будинок. Це було моє власне бажання, а, можливо, і вплив викладання Чеслави Михайлівни Рішко. І хоча в акушерстві і гінекології я не просунулася ні на йоту, але не думаю, що такі чергування для студентки були зайвими.

Пригадую також, як ми їздили в дитячий будинок в Надвірну. Здається, то було перед новорічними святами, ми привезли туди подарунки. У мене навіть збереглася світлина з тієї поїздки. Це теж мало значення для виховання милосердя, співчуття у студентів – майбутніх медичних працівників.

А завдяки вивченню предмету соціальної медицини у мене виник нездоланий інтерес до організації системи охорони здоров'я, який і мав неабиякий вплив на вибір мого подальшого професійного шляху і кар'єрне зростання. Адже я розвивалася професійно саме в цьому напрямку.

Після закінчення медичного інституту я проходила інтернатуру за спеціалізацією «Організація охорони здоров'я», працювала викладачем соціальної медицини та організації охорони здоров'я Івано-Франківського медичного університету. А згодом моя робота була пов'язана з медичною статистикою в ЦМКЛ та в обласному інформаційно-аналітичному центрі медичної статистики, пізніше – з організацією охорони здоров'я, коли працювала заступником директора обласного лабораторного центру.

Хочу висловити слова подяки всім викладачам, які дали мені цінний багаж знань, за підтримку на шляху до самовдосконалення, за доступну і якісну освіту, а Alma mater – за можливість носити почесне звання медичного працівника.

Подальший шлях становлення на професійному поприщі для мене був складним, різноманітним, і цікавим водночас... Він і досі продовжується. І я щаслива, що доля повернула мене у рідний заклад працювати викладачем.

Студенти, які навчаються або планують вступати до Івано-Франківського медичного коледжу, знайте – Ви не тільки здобуваєте професію медика, але й формуєте власну особистість, активну громадянську позицію, проявляєте свої таланти. Пам'ятайте, «Cum alma mater aeternum», що означає «з Альма-матер назавжди».

Тетяна БАСАРАБА, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2000 року.

Надія БЕЛЕЙОВИЧ:

Сьогоднішні знання стануть фундаментом майбутнього

БЕЛЕЙОВИЧ (ПАРАГОВСЬКА) Надія Петрівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2000-2003 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». Після закінчення училища отримала направлення в обласний кардіодиспансер, працювала там два роки маніпуляційною медсестрою у відділенні гіпертонії. Після одруження у 2005 р. виїхала до Києва. Працювала в Національному інституті серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова анестезисткою. У 2007 р. вступила до Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця на фармацевтичний факультет на заочну форму навчання. Навчаючись, працювала звичайним провізором, першостільником в аптеці мережі комунальних аптек «Фармація». На даний час – завідувачка аптеки в аптечній мережі «Подорожник» у Києві.*

Те, що я після 11-го класу школи у с. Сливки Рожнятівського району поїхала вчитися в Івано-Франківське медичне училище, напевно, так мало бути, так доля вирішила. Як таких покликів не було, але було цікаво. В родині медиків не мала. Мама вчителька, сестра вчителька, тато хотів, щоб я теж ішла вчитися на вчителя. Але я категорично була проти, вступила в медичне училище.

І не помилилася – це стало фундаментом мого дорослого життя.

Перехід від дитинства до самостійності, від'їзд з дому насправді був складним. Бо я була дитина з села, від мами відійшла, і для мене все було нове: як проживання, так і навчання. Зразу губилася – нікого не знаєш, як знайти той кабінет, з розкладом не можеш розібратися.

Але поступово-поступово все владналося. Напевно, тому, що викладачі були настільки професійні, розуміли, що то прийшли діти і їх треба зразу ввести у курс справи, в цю колію.

Перший місяць було дуже важко. Тому що треба було підлаштуватися під кожного викладача, зрозуміти, що він від тебе вимагає. Йдеш на лекцію, вчиш лекцію – тебе не питають, приходиш на практичне заняття – не розумієш, що тебе питають. Трошечки був такий дискомфорт. Але поступово я увійшла в ту колію, при звичайлась, прилаштувалася. Все почалося так, і мені дуже подобалося навчання, дуже.

Ну і друзі появилися. Дуже дружня була наша 1-а фельдшерська група. І підгрупка гарна. З нами навчався Олег Басараб, то він завжди шукав привід, аби розсмішити, розвеселити. То додавало заняттям яскравості.

Пригадую і власні кумедні ситуації. У нас, коли починалася терапія на другому курсі, вів заняття Ярослав Олександрович Гарко. Він моє прізвище на лекції чомусь не міг вимовити. І коли робив перекличку, то затинався «Ра-ра-говська». Тож як тільки доходило до мене, я сама наперед піднімалася, він усміхався, а вся група сміялася. Хтось з наших хлопців радив: «Та кажіть скорочено «Рара» – хай буде «Рара».

Класною керівницею у нас була Мирослава Миколаївна Лотоцька, викладачка гінекології. Спочатку її пар не було, лекції читала не вона, але вела в нашій групі практичні заняття. Від неї я відчувала підтримку, можна було звернутися в будь-який час з різними питаннями.

Їздили в Моршин на екскурсію електричкою разом з Мирославою Миколаївною. Дуже цікаво було.

Навчалася я на державній формі, отримувала стипендію від початку до закінчення. Не здобула червоний диплом, але утримувала ту планку, щоб стипендія завжди була. Важкувато було, я дуже переживала. Хоча вдома мене запевняли: «Якщо стипендії не буде, ти не хвилюйся, головне, щоб встигала, щоб все було добре». Але – ні, я хотіла стипендію, я хотіла мати рівень не нижчий, скажемо так.

До кожного викладача можна було звернутися за допомогою чи порадою. Нас розуміли, нас підтримували.

Догляд за хворими у нас викладала Світлана Анатоліївна Богуш, це був дуже високий рівень. Вона нас настільки всього навчила з азів: зробити ін'єкцію, виміряти тиск, що потім, коли ми здавали практику – а практику приймала Олександра Денисівна Воєвода, строга викладачка, то вона мені сказала: «Молодець». Практику я завжди дуже добре захищала. Галина Петрівна Ткачук, яка викладала догляд в іншій групі, теж казала, що відчувається, наскільки вагомий вклад у наші вміння зробила Світлана Анатоліївна. Коли вона загинула, ми всі переживали.

Мені дуже подобалася фармакологія, яку викладала Зеновія Василівна Никифороук. Я любила і викладачку, і сам предмет. Згодом фармація стала для мене професією.

Любила латинську мову. Потім, коли я навчалася в Києві, в Національному медичному університеті імені О. Богомольця, екзамен з латинської мови здала на «чотири». Це вже було років чотири після закінчення медучилища, але було приємно, що пам'ятаю латинь. Як сказав мені тоді екзаменатор в університеті: «П'ять» не можу поставити, але тверде «чотири» в тебе є». Не так важлива була ця оцінка, як самооцінка.

Тож і фармакологія, і латинська мова, і анатомія – то дійсно був фундамент для мого подальшого навчання.

А щодо улюблених викладачів, то я обожнювала Володимира Васильовича Стасюка, який викладав у нас соціальну медицину. Що мене найбільше вразило: коли інші викладачі викликали нас відповідати на середину класу, це вже був стрес для нас, насправді. Я особисто в той момент все забувала. А коли Володимир Васильович прийшов до нас на пару і запитує, зразу хочеться піднятися, встати і починати відповідати, а він каже: «Та сидіть, мені цього не потрібно». І настільки була тоді легкість і впевненість в собі, що ти вже могла говорити, все пам'ятала і знала. Володимира Васильовича всі любили – і його заняття, і як особистість. Це приклад був для кожного з нас.

Хоча кажуть, що директора всі бояться, тут було навпаки. Ми перше заняття всі сиділи і не знали, що очікувати. Наперед думали: якщо на політології у нас була напруга, то що чекати від соціальної медицини, зараз же директор прийде до нас. А потім побачити, наскільки приємно і комфортно можна себе почувати на занятті.

Практичні заняття проходили на високому рівні. На хірургію їздили в Пасічну в обласну лікарню. В міському роддомі проходили заняття з акушерства, тут у нас була «своя» Мирослава Миколаївна Лотоцька. Гарні спогади про педіатрію на базі обласної дитячої клінічної лікарні. Навіть потім з власної практики (у мене двоє дітей) я згадувала всі ті моменти, що можна, що не можна, як розрахувати дозу анальгін у з димедролом (це дуже важливо), як закапати ніс і так далі.

На звичайних заняттях нас приведуть в лікарню, покажуть хворих, розкажуть по темі – і все. А от коли у нас була практика – і в обласній лікарні, і в кардіодиспансері, і в дитячій, медсестрички на місці давали нам робити певні маніпуляції. І люди не відмовлялися. Ін'єкцію внутрішньо зробити – та будь-ласка. Фантомів тоді в училищі стільки не було. То ми на собі тренувалися, одна на одній. Внутрішні уколи – було страшно. Та навіть перші

внутрім'язеві, підшкірні уколи – ми не знали, що вода для ін'єкцій така пекуча. Але ми терпіли, ми хотіли цього, ми мусили це робити.

Жили з дівчатами на квартирі: я, ще одна дівчина з акушерської групи і дві медсестрички. Знаходили час, щоб трошки провіятися від навчання, відпочити.

А сьогоднішнім студентам побажаю не байдикувати, а використовувати ефективно той час, поки вчаться в коледжі. Бо ті знання, які вони зараз отримують, як для мене стали фундаментом, так для кожного з моїх однокурсників.

Тож вчіться, насолоджуйтеся кожним днем, кожним практичним заняттям, кожною парою. І з кожного заняття треба брати те, що кожному заходить найбільше. В майбутньому це дуже пригодиться.

Надія БЕЛЕЙОВИЧ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2003 року.

Ігор БЛИК:

Нас готували до різних ситуацій у житті, а не тільки вчили

БЛИК Ігор Іванович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1984-1988 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Перед армією три місяці працював в Івано-Франківському обласному онкодиспансері. У 1988-1992 рр. проходив військову службу на Балтійському флоті фельдшером корабля. У 1992-2014 рр. працював фельдшером Івано-Франківської станції швидкої та невідкладної медичної допомоги. У 2013 р. закінчив ВПНЗ «Галицька академія», за спеціальністю «Менеджер-економіст». З липня 2014 р. працював старшим фельдшером обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради. З 2017 року – старший фельдшер навчально-тренувального відділу ОЦЕМД і МК. З липня 2016 р. – голова первинної профспілкової організації центру. Нагороджений Почесною відзнакою Федерації Профспілок України та Ради профспілок області.*

Першим, хто схвалив моє рішення вступати до медичного училища і навіть потішився з того, був мій дід по мамі Степан Васильович Дівнич. Випускник Станіславської фельдшерської школи 1948 року (другий випуск), а потім Станіславського медичного інституту, він був лікарем-рентгенологом і піднімав рентгенологічну службу в західному регіоні: працював і в обласній лікарні, і в Тлумачі. В родинному альбомі є фото трьох товаришів по інституту – Василя Івановича Андрусяка, Петра Михайловича Вакалюка і мого діда, то все сміялися: «Три богатирі». Тож коли я вступив, дід дуже зрадів і мріяв, що з часом я теж стану рентгенологом, як він.

В училище я пішов після 8-го класу Івано-Франківської СШ № 11. У школі був відмінником, як жартую: висів на дошці пошани купу років. Тому вступив в Івано-Франківське медичне училище за співбесідою. Кілька моїх однокласників теж вступили в медучилище: Роман Кривий, Петро Дутчак. Бо клас у нас був сильним.

Коли запитують про викладачів училища, то насамперед називаю директорку Марію Василівну Мудрак, яка ще викладала у нас фізіотерапію, та класну керівницю Ольгу Михайлівну Волощук.

Орися Сафронівна Чопик – це надзвичайна людина. Ми її називали «наша дитяча мама» – і тому, що вчила педіатрію, і за ставлення до нас, по суті тоді ще дітей. На третьому курсі ми з Пашою Волосовським під керівництвом Ориси Сафронівни писали роботу з дитячої реанімації і їздили на конференцію в Міжгір'ї на Закарпатті. До цього часу зберігаю книжечку, яку там подарували, – для мене це теж пам'ятка про коледж. І є дата: 18 травня 1987 року.

Інфекційні хвороби вів Володимир Миколайович Козовик, його предмет треба було знати, а згодом в майбутній роботі це дуже згодилося. Катерина Юріївна Якубів викладала фармакологію. Вона була дуже принципова, зате як писати рецепти, що, до чого – до цих пір пам'ятається. Викладачка акушерства і гінекології Чеслава Михайлівна Рішко наче зараз перед очима. Постукує кулаком по столі і виразно, акцентуючи кожне слово, каже нам, четвертокурсникам: «Поки не відчергуєш в родзалі, мені не принесеш довідку, що приймав зо двоє родів – залік не поставлю. Все».

Окремо хочу згадати Богдана Леонідовича Шараневича, який вчив у нас хірургію. Коли ми пішли на четвертий курс, він виїхав за кордон і вже там залишився. Для мене це був найкращий викладач. Він ніколи не давав той матеріал, який був у книжках. Казав: «Книжку ви самі прочитаете», натомість давав додатковий матеріал, більше чогось цікавого, потрібного. І більший удар спрямовував на практику. На практику ми ходили здебільшого у першу лікарню на вулиці Матейки, в хірургію, були в травмпункті, чергували там.

Я у школі дуже любив точні предмети – математику, фізику, хімію. З ними мені і в училищі було легше. Математику нас вчив Микола Савович Торб'як, ми його прозивали «Темна хмара». То була його улюблена фраза щодо тих, хто не вивчив урок. Він був керівником першої групи фельдшерів. А викладачку ЛФК Надію Дмитрівну Яблунівську ми називали «баба Надя» (зі сміхом, але без злості).

Шкірні захворювання викладала Неля Дмитрівна Пітулей. Якось ми з Володею Чолієм мали здати залік зі шкірних хвороб. А тоді якраз був конкурс «Кращий за професією». Володя подав ідею: зробити «два в одному» – і плакат до заліку, і його ж на конкурс. Володя шикарно малював, ми зробили плакат про сифіліс і гонорею з картинками. Хотіли показати його тільки комісії, інші настояли: покажіть усім. Коли ж ми розгорнули плакат (тема ж специфічна), то його швиденько забрали на кафедру. Кажуть, потім цей плакат використовували, як навчальний матеріал.

А найважчим предметом для мене була... фізкультура в Михайла Васильовича Ільківа. Може, тому, що більше я любив математику, а, як кажуть, той, хто працює головою, менше працює руками. Були у нас з викладачем і сварки, і розмови. Зате коли я з флоту приїхав у відпустку і зайшов в училище в мічманській формі, то, жартуючи, повторив його улюблений жест зі стисканням кулака і улюблену фразу: «Ну що, Михайле Васильовичу, йдемо на турнічок?». А він мені: «Боже, Ігорку, я би тебе не впізнав».

Згадую також Дмитра Гнатовича Циганкова, відомого композитора, керівника художньої самодіяльності. А я в училищі вів концерти, вечори, вірші читав.

У нашої групи були самі хлопці. Два випуски – перед нами і наш – це були так звані військові фельдшери. Ми навіть на заняття не ходили в халатах, а у військовій формі. Нас готували до того, щоб служити в армії. Небагато з тих часів у мене збереглося фотографій, є де ми заняті у військовій формі і на збиранні картоплі в Городенківському районі після першого курсу, де хлопці і з 1-ої групи, і з нашої.

Але є студентський альбом. Ось Василь Клим, який працює фельдшером в Городенківській підстанції в Чернелиці, Паша Волосовський був старостою групи, він зараз хірург в центрі репродукції людини, Юра Соболев працює фельдшером в Болехові, має вищу освіту, Петро Дутчак живе в іншій області, Ігор Стадник – зубний технік, брати Володя і Славко Ткаченки колись працювали на швидкій, Андрій Микитин – це була наша група.

Пригадую, коли у нас була анатомія, то хлопці збиралися, і ми їхали до мого діда в Крихівці. Він витягував ще старі анатомічні атласи 50-х років, розказував нам дещо, допомагав з анатомією.

Згодом, коли в училищі була практика, дідо на поліг, щоб я йшов до його однокурсниці Христини Олександрівни Козак, яка була завідувачкою терапевтичного відділу Лисецької лікарні. А вона сказала мені: «Тобі в терапії нема що робити, тобі треба йти вчитися нормально в хірургію». Там тоді працювали сильні хірурги головний лікар Євген Сірко, зав. відділом Дячун, Володимир Федорченко, вони взяли мене під своє крило – і всі практики я провів там, і на державну практику мене з Андрієм Микитиним відправили в Лисецьку лікарню.

Після закінчення медичного училища трудову діяльність я розпочинав... медсестрою – до армії три місяці працював у першому хірургічному відділенні

онкодиспансеру на посаді з таким формулюванням. За той час мене добре «натягнули» для того, щоб, як піду служити, то мав не лише багаж знань з училища, а й вдосконалив практичні навички з багатьох маніпуляцій.

Армія – то окремі спогади, бо служив я на флоті чотири з половиною роки. Саме під час служби я відчув, які гарні знання отримав у коледжі під час занять і на практиці в Лисецькій лікарні. Нас добре вчили, як надавати допомогу травмованим, як працювати за операційним столом, лікування ран, реанімація, отруєння різні – все це згодилося на флоті в роботі фельдшера. З хірургії довелося мені і різати, і шити, і кровотечі зупиняти, джгути накладати. Можна згадати багато цікавих епізодів.

У 1991 році, під час путчу ГКЧП, екіпаж нашого корабля відмовився виконувати бойове завдання в Прибалтиці. А після розвалу союзу я написав рапорт про повернення в Україну.

І 9 вересня 1992 року – мій перший робочий день в Івано-Франківській станції швидкої допомоги. Почалася робота по різних бригадах, у спецбригадах. А з 2008 по 2013 рік – які змагання були, на всі їздив у складі нашої команди, проходив навчання у Польщі. З липня 2014 року працюю в центрі екстреної медичної допомоги: спочатку старшим фельдшером відділу медицини катастроф, а згодом – старшим фельдшером навчально-тренувального відділу.

Тепер уже, з часом, розумію, що нас в медичному училищі не просто заставляли вчитися. Нас готували до різних ситуацій у житті, щоб ми фізично і психологічно вміли адекватно реагувати. Училище у цьому плані мені дало дуже багато.

Ігор БЛИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1988 року.

Марія БОЙКО:

Пишаюся, що за першою освітою – медсестра

БОЙКО (ЛУЦЬКА) Марія Андріївна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1987-1989 рр. за спеціальністю «Медсестринська справа», закінчила з відзнакою. Після закінчення училища працювала медсестрою терапевтичного відділення обласної стоматологічної поліклініки. У 1990-1996 рр. – навчання в Львівському медичному інституті, на медико-профілактичному факультеті, закінчила з відзнакою. Інтернатуру проходила на базі епідеміологічного відділу Івано-Франківської обласної санітарно-епідеміологічної станції, де й залишилась працювати: лікарем-епідеміологом, завідувачем відділу особливо небезпечних інфекцій, а з 2005 р. – заступником головного лікаря обласної СЕС з епідеміологічних питань, заступником головного державного санітарного лікаря Івано-Франківської області. У 2013 р. призначена начальником відділу медицини катастроф, мобілізаційної роботи та спеціальних питань департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації, головним позаштатним спеціалістом ДОЗ ОДА з епідеміології. У 2017-2022 рр. очолювала управління охорони здоров'я Івано-Франківської міської ради. З 2022 р. – директорка КНП «Міський клінічний перинатальний центр Івано-Франківської міської ради». Здобула освіту за спеціальністю «Менеджмент в охороні здоров'я» у Тернопільському національному економічному університеті. Автор понад 40 друкованих робіт у науково-практичних виданнях України з питань епідеміології, вакцинації. Є національним тренером Дитячого Фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) з питань вакцинації. Відзначена подяками міністра охорони здоров'я України, ЮНІСЕФ за активну роботу з питань вакцинації. У 2022 р. отримала відзнаку «Доблесть Прикарпаття» за волонтерську допомогу військовослужбовцям і переселенцям.

Скільки себе пам'ятаю – хотіла бути лікарем. У моїй родині, сім'ї не було нікого з медиків, але з дитинства я мріяла стати лікарем, причому лікарем-офтальмологом чи оториноларингологом – вивчила назви цих медичних спеціалістів, дуже мені подобалися.

Часто, коли йшла зі школи, забігала до колійової дитячої консультації, що на розі Вовчинецької і Дучимінської (а тоді – на розі Гагаріна-Серова), – до

лікаря-педіатра Марії Іванівни Полутранко, яка була нашим сімейним педіатром – спочатку мого брата, моїм, а потім ще й мого сина... Я любила запах дитячої консультації, дивитись, як в реєстратурі шукають дитячі картки, як несуть стерилізатор, як «звучить» страшна бормашинка зубного лікаря... Певне, тоді проста цікавість до роботи консультації переросла в певність стати лікарем.

Вже у старших класах школи поставила собі завдання: добре вчитись, щоб вступити до медінституту – тоді це був «елітний» заклад, де на одне місце було до 10 вступників.

Після закінчення 10-го класу не вступила до Івано-Франківського медичного інституту, проте бажання йти в медицину не змінилося. Практично останнього дня прийому документів принесла їх до Івано-Франківського базового медичного училища, успішно склала іспити і стала студенткою медсестринського відділення.

Наша група в медучилищі була єдина після 10-го класу школи, то й навчання тривало всього 1 рік і 10 місяців. То були прекрасні і цікаві 20 місяців навчання.

Куратором нашої групи був молодий і амбітний лікар-хірург Ярослав Богданович Голояд, який щойно закінчив медінститут, а, проте, для нас був старшим товаришем. Відразу скажу: вчитися було складно, важко, адже ми, вчорашні десятикласники, мали прискорений навчальний курс – щодня по чотири пари. Спочатку це були тільки лекційні заняття, а з другого семестру – і теорія, і практика.

Напевно, найскладнішими були фармакологія та мікробіологія (викладала у нас Любов Михайлівна Облогіна) – але як же легко було потім вчитися в медінституті, адже навчання в медичному училищі цим спеціальним дисциплінам стало міцним фундаментом в інституті.

Пригадую наші пари з догляду за хворими – терапевтичними, хірургічними, педіатричними (викладачі – Оксана Степанівна Стасишин, Володимир Миколайович Вольфарт, Олександра Іванівна Новосельська), коли ми один одному показували на манекенах і вчилися як робити ін'єкції, в хірургічному відділенні обласної лікарні (тоді на Мазепи) – одна одній ставили крапельниці, робили внутрівенні ін'єкції, накладали пов'язки, складали хірургічні інструменти на операції, а в травмпункті лікарні на Матейки – накладали шви

на різані рани, гіпс на травмовані суглоби і кінцівки, а в пологовому будинку разом з лікарями приймали пологи (викладачка Уляна Михайлівна Думка).

Запали в душу пари в обласній дитячій клінічній лікарні – там ми вчилися догляду за новонародженими малюками, тими, від яких відмовились мами. У одному з відділень була окрема палата, де постійно перебували 5-7 відмовних малят, це були наче наші діти, такі рідні і такі близькі... І як добре, що тепер таких палат нема, а таких малюків одиниці.

Перший курс медучилища наші пари проходили в приміщеннях на вул. Галицькій, а влітку, на канікулах, училище отримало нове приміщення – в кінці теперішньої вулиці Мазепи. Це тепер в медколеджі аудиторії світлі і великі, технічно облаштовані, а тоді ми вчились у класах, де одна стіна була зелена, а друга рожева, а між ними – залишки розваленної стіни. Але це аж ніяк не впливало на наше навчання!

З усмішкою пригадую, як влітку 1988 року наша група мала літню виробничу практику в обласному пологовому будинку, новий корпус якого завершили будувати і якраз проводили опоряджувальні роботи. Ми прибирали палати, кабінети, виносили будівельне сміття... А тепер я працюю в цьому закладі – як розпорядилася її величність Доля...

На другому курсі, під керівництвом Оксани Степанівни Стасишин, я брала участь у конкурсі медичних сестер і акушерок «Краща за професією», зайняла друге місце. Це був перший такий конкурс у стінах теперішнього медичного коледжу, прототип нинішнього «Ескулапу». Згадую, з якою гордістю отримувала з рук директорки медучилища Марії Василівни Мудрак диплом про закінчення з відзнакою.

З нашої групи, 30 студентів, четверо стали лікарями, решта – в основному працюють середніми медичними спеціалістами. Професія медичної сестри – надзвичайна: і важка, і складна, і, насамперед, медсестра чи акушерка – це помічники лікаря, часто його очі й руки.

Після закінчення медучилища я рік працювала в обласній стоматполіклініці, а потім вступила до Львівського медичного інституту на медико-профілактичний факультет. Саме тоді, на 5 курсі, залюбилася в епідеміологію, і з того часу жодного разу не пошкодувала про свій вибір.

Працювала лікарем-епідеміологом в обласній санепідстанції, завідувачем відділу особливо небезпечних інфекцій, заступником головного лікаря обласної санепідстанції. П'ятнадцять років аналітичної роботи, розслідувань

складних спалахів у різних районах і закладах нашої області дали великий досвід і поштовх для зростання, переходу на роботу в департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, а пізніше й очільником управління охорони здоров'я Івано-Франківської міської ради, керівником КНП «Міський клінічний перинатальний центр Івано-Франківської міської ради». Проте усі ці роки працювала, і зараз працюю, лікарем-епідеміологом.

За час роботи отримала освіту менеджера в охороні здоров'я у Тернопільському національному економічному університеті.

Майже 12 років викладала питання інфекційної безпеки на курсах підвищення кваліфікації в Івано-Франківському базовому медичному училищі – майже для всіх спеціальностей, намагалась для кожної групи підготувати цікаві факти, специфічні робочі моменти, відповісти на питання, адже медична сестра, акушерка є помічниками лікаря в нелегкім мистецтві оздоровлення людини.

Пишаюся, що я – за першою своєю освітою – медична сестра.

Марія БОЙКО, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1989 року.

Володимир БОЦЮРКО:

***У наших викладачів був педагогічний хист, вони вміли нас
зацікавити***

БОЦЮРКО Володимир Іванович. Навчався в Станіславському (Івано-Франківському) медичному училищі у 1957-1959 рр. на фельдшерському відділенні. Військову службу проходив в 1959-1962 рр. в Прикарпатському військовому окрузі (м. Володимир-Волинський). У 1962-1968 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті, закінчив з відзнакою. У 1968-1972 рр. працював лікарем у медсанчастині Буришинської ТЕС, одночасно навчаючись у заочній аспірантурі при кафедрі біохімії Івано-Франківського медичного інституту. З 1972 р. – асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб і факультетської терапії ІФДМІ. З 1982 р. – доцент кафедри госпітальної терапії. З 1985 р. – завідувач курсу ендокринології, а з 1996 р. – завідувач кафедри ендокринології Івано-Франківського національного медичного університету. У 1997 р. присвоєно вчене звання професора. З 2009 р. – академік Академії вищої школи України. Автор понад 130 наукових праць і багатьох винаходів. Написав три навчальні посібники й один підручник, за який у 1999 р. отримав премію Академії медичних наук. Відповідальний секретар науково-практичних журналів «Галицький лікарський вісник» і «Архів клінічної медицини», член редакційної ради журналів «Ендокринологія» і «Міжнародний ендокринологічний журнал», член спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій при Івано-Франківському національному медичному університеті, член правління Асоціації ендокринологів України. Ініціатор відродження давнього духовного центру Галичини – Маріямполь. Нагороджений медаллю «За трудову доблесть» і значком «Відмінник охорони здоров'я».

У школі я полюбив анатомію і фізіологію людини. А ще моя сестра вчилася в зооветтехнікумі, лікувала, правда, тварин, а не людей. Серед рідних медиків не було. Але в ті часи дуже престижною вважалася професія лікаря чи фельдшера. І коли постало питання, куди йти вчитися після закінчення школи, великого вибору я не мав – інституту нафти газу ще не було, потрапити в медінститут було непросто. Тому вирішив починати з медичного училища, в ті роки ще Станіславського.

І у мене залишилися найкращі враження про навчання в училищі у 1957-1959 роках. Саме тоді було прийнято рішення про заміну офіцерів медичної служби в радянській армії на сержантський склад строкової служби, що давало велику економію грошей, бо сержанту платили в 10 разів менше, ніж офіцеру. З цією метою в училищі була сформована одна група студентів виключно з хлопців – 25 чоловік, її називали «п'ята гвардійська».

Добре пам'ятаю слова тодішнього завуча училища, а потім і мого наставника в медичному інституті, професора Володимира Леонтіївича Зеляка: «Хлопці, училище – це тільки середня медична освіта, але я вам раджу на цьому не зупинятись, а після демобілізації здобути і вищу освіту». Я йому вдячний за ці слова, бо вони були мені дороговказом у житті. І коли я вже працював доцентом у медичному інституті, а він був у ньому проректором з навчальної роботи, він викликав мене і знову нагадав, що не потрібно зупинятись на досягнутому, а братися за докторську дисертацію. Так, послухавши його, я став доктором медичних наук, а потім обраний академіком вищої школи України.

У школі я добре вчився, мав більшу схильність до математики, фізики, хімії. Для мене найважчими на початках були заняття з анатомії людини, хоч і любив її зі школи. У нас анатомію вела Зінаїда Федорівна Ільїна, як я дізнався пізніше – дружина професора Юхима Петровича Мельмана. Завдяки цьому вона водила нас в медінститут, бо в училищі не було такого анатомічного залу, як там. Пригадую, як нас завели перший раз: маса біопрепаратів і головне – труп людини. Викладачка нам наголошувала: знаєш анатомію – будеш доктором. Без анатомії в медицині ніяк. Вміла знайти підхід до студентів, зверталася до нас «детки».

Схожа ситуація з нормальною фізіологією, яку викладала Басова, а її чоловік працював на кафедрі патофізіології медінституту. Перші досліди на жабах, на кроликах теж бачили в інституті. Нам це було цікаво. І до клінічних дисциплін, які вивчали лікування людини, ми вже були готові.

Із викладачів училища я добре запам'ятав Абрама Юхимовича Водовоза. Він викладав у мене фармакологію і був надзвичайно вимогливим та оригінальним у навчанні. Особливо це стосувалося правильного виписування рецептів. Як правило, це була письмова відповідь. І хто написав на двійку, то на наступне заняття сідав на передню лавку, щоб не було можливості списувати. Якщо ти знову написав на незадовільну оцінку, то історія

повторювалась. І так тривало до того часу, коли ти врешті впорався із завданням, а твоє місце займав такий же невдаха. Зазвичай ніхто не хотів попадати на першу лавку, тому підготовка до фармакології забирала багато часу. На щастя, я ні разу не був на першій лавці.

Зате потім знання фармакології мені дуже знадобились. Справа в тому, що в медсанчастині нашого полку звільнили начальника аптеки, який був офіцером, і на цю посаду призначили мене. Так я, не маючи фармацевтичної практики, змушений був навчитись виготовляти порошки в пергаментному папері, готувати стерильні розчини ліків в автоклаві, виготовляти різноманітні мазі за призначенням лікарів, краплі для очей і носа та інше. Адже тоді не була так розвинута фармацевтична промисловість виготовлення готових лікарських форм, як нині. Без знання фармакології лікар і зараз, як без зброї при наданні кваліфікованої допомоги пацієнтам.

Зазначу, що наші викладачі з училища були практиками. Анна Антонівна Бардякова вела анатомію, але і працювала лікарем. Абрам Юхимович Водовоз працював в лікарні. Тобто у них був великий багаж з клінічних дисциплін, вони передавали свої знання нам і вимагали від нас – це я потім зрозумів – як від студентів медінституту. Директором училища був дерматовенеролог Григорій Григорович Гавриш. У багатьох викладачів був педагогічний хист, вони вміли нас зацікавити. Більшість предметів навіть тоді викладали українською мовою.

Під час навчання в училищі я жив на квартирі, сусідкою була студентка медичного інституту, тож завдяки їй я мав можливість користуватися анатомічним атласом. Бо підручників тоді не вистачало.

У нашій фельдшерській групі були самі хлопці. І куратором у нас був чоловік – Іван Григорович Прядко, викладач фізкультури. Він нам казав: «Раз ви в армію ідете, хлопці, то ми будемо гарно тренуватися». Тому він нам такі навантаження давав, що аж м'язи боліли після тих гімнастичних вправ. А потім ми вже звикли. Були кроси, футбол, боротьба. А для нашої групи він був, як ми казали, «класна дама».

Це був час, коли всі були вболівальниками станіславської футбольної команди «Спартак», яка входила у футбольну еліту. Навіть був момент (чи не 1959 рік), коли команда вийшла у фінальну пульку класу А. Правда, наших тоді засудили, не дали пройти далі, а це була б сенсація. Ми ходили на футбол, і було не так просто потрапити на гру. Бувало так, що перелізали через паркани.

Популярним в ті часи був і волейбол, теж ходили вболівати. Ми були там потрібні: кричали, аплодували, а для гравців така підтримка дуже важлива.

Після закінчення училища я хотів продовжити медичну освіту. Але то не було найближче завдання, бо знав, що треба відслужити в армії. Нас водночас одинадцятьоро випускників з курсу прийшло у Володимир-Волинський, в Прикарпатський військовий округ. Призвали нас одразу після закінчення училища, ми навіть не мали канікул. Закінчили в кінці червня, а вже в липні ми пішли в армію. Зате після трьох місяців підготовки у школі сержантського складу в м. Славута прийшли в частину як сержанти, а не як салаги.

Я служив три роки, спочатку фельдшером дивізіону, потім в медсанчастині, потім начальником аптеки. А закінчив службу у званні старшини.

Трьох з нас запрошували на навчання в Ленінградську військово-медичну академію, але начальник медслужби полку мене відмовив. Зате за гарну службу я отримав рекомендацію на безкоштовні підготовчі курси для вступу в інститут. Екзамени у вуз ми здавали у липні-серпні, а служити мали аж до листопада. Хто поступив, той вже назад не повертався.

Так я вибрав свою дорогу у житті – Івано-Франківський медичний інститут, з яким пов'язаний уже більш як пів століття.

І це вже інша сторінка мого життя.

Володимир БОЦЮРКО, випускник Станіславського медичного училища 1959 року.

Ганна БУРКО:

Найбільше досвіду набралася в санавіації, але початки фаху дало училище

БУРКО Ганна Дмитрівна. *Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі у 1965-1969 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища кілька років працювала на ФАПі у с. Липівка Рогатинського району, згодом – на швидкій допомозі в Івано-Франківську. Понад 25 років відпрацювала в обласній клінічній лікарні в санавіації.*

Мій вибір професії пов'язаний з кінофільмом, хоча зараз не згадаю ні назву, ні артистів. Якось я дивилася фільм, в якому мама послала дітей в аптеку. І вже не пам'ятаю, чи діти купили не те лікарство, чи їм дали не те, як треба. Діти понесли ліки додому, а аптекарша спам'яталася, що дала їм не те, і почала їх шукати, навіть з міліцією. Там приколи були всякі. От якраз тоді я подумала, що хочу піти в медицину.

Але і готувалася до того. Читала багато всякої літератури. Бо колись не так було, як тепер: не було комп'ютерів, треба було шукати книжки, ходити в бібліотеку.

В Івано-Франківське медичне училище я пішла після 10-го класу. Восьмирічку закінчувала в одному селі Рогатинського району, а в 9-10-й клас ходила у школу в іншому селі. Думала поступати в медичний інститут. Але це було мені не під силу, бо довелося б далеко добиратися, інші складнощі. Тому ми з батьками порадилися і вирішили, щоб я поступала в медичне училище. Вже коли я трохи робила фельдшером на швидкій, лікарі, які працювали зі мною, рекомендували мені в інститут вступати. Але я вже не хотіла.

Та й тоді були не такі часи, як зараз. Батьки працювали в колгоспі. Після війни до мого народження минуло лише три роки, нас так і називали «діти після війни». Бідні часи були. Ми звикли до всього. Батько хворів, ще була старенька бабця, мама, брат. Утримували господарку, як то в селі буває. Аж такого добра в дитинстві я не зазнала.

Зараз ніби значно легші часи. Але мені іноді шкода молодь, яка живе у цьому світі. Якийсь такий хаос, щось таке робиться – не знати що. Як то кажуть, цивілізація полегшує життя, але не продовжує. Зараз молодь більше у ком'ютерах, гаджетах, тому менше читають, менше спілкуються.

Приємно, що в теперішнього директора медичного коледжу Володимира Васильовича Стасюка, якого знаю особисто, виникла така гарна ідея зібрати спогади випускників різних років. Він сильний, грамотний керівник, який дбає про навчальний заклад, про його добру славу і не забуває про тих, хто тут вчився.

Згадую свої роки навчання в Івано-Франківському медичному училищі. Знаходилося воно ще в старому корпусі по вулиці Галицькій. Директором був Григорій Григорович Гавриш. Дуже вдячна своїм вчителям. Найперше згадаю Абрама Юхимовича Водовоза, який викладав нам терапію. Ми знали, що він так не випустить з училища, щоб ти не вивчив його предмет. Хірургію вчив Дмитро Ілліч Гладішко, гарно викладав, доступно, спокійний чоловік. Хочу згадати також викладачку інфекційних хвороб Тетяну Антонівну Онищук.

Велике враження на мене справила викладачка ЛОР Галина Терентіївна Шкроміда. Я мала добру пам'ять, і от те, що вона розказала, я на другий день могла все повторити. Вона настільки доступно, коротко і ясно говорила, що я була захоплена нею.

Викладачкою акушерства і гінекології у нашій групі була Чеслава Михайлівна Рішко. Коли ми починали вчитися, то вона тільки починала викладати. Ми якраз прийшли на акушерство, і вона почала працювати з нами. То вона нам так і казала: «Будемо вчитися разом – і я, і ви». Дуже людяна, доступна. Викладала у нас до кінця, поки ми вчилися, але і після закінчення училища ми з нею дружили, не раз зідзвонювалися, не раз бачилися.

Бачилися в місті і з Тетяною Антонівною, а Галина Терентіївна була у нас на вечорі зустрічі, як ми робили через п'ять чи десять років.

Фармакологію викладав Ярослав Дмитрович Гладун. Це пречудова людина, ідеальний і викладач, і спеціаліст. Він дбав про студентів. Коли приходила весна, він розумів, що авітаміноз, міг зробити і якусь поблажку сьогодні, хоча ми знали, що завтра він це компенсує, бо знати тему треба.

Анатомію вчила Зінаїда Федорівна Ільїна. Вона нам говорила: «Я не розумію ні української, ні російської мови, тільки латинь», хотіла, щоб ми всі кістки, сухожилля, органи називали латинською. Коли вже пізніше вчилася моя племінниця, то казала, що зараз не так вимагають, як було у нас: все говорити по-латині. І класним керівником у нашій групі був Володимир Антонович Голець, який вчив нас латинської мови. Дуже позитивний чоловік, спокійний, виважений.

Я, коли вчилася, ще попала до таких викладачів, що були пенсійного віку, і потім вже їх не було. Всі вони були сильні. І майже не було таких вчителів, яких ми, студенти, не любили. Я взагалі вважаю, що мені в житті пощастило на хороших людей.

Я була старостою групи. На першому курсі ще ні, а на другому мене вже поставили старостою. Може, тому, що була активна, добре вчилася, мій портрет висів на дошці пошани.

Після отримання диплому про закінчення училища у 1969 році я спочатку працювала на ФАПі у селі Липівка Рогатинського району. Спершу було дуже тяжко. Сама на ФАПі – треба було згадати все, що вчила, самому все зробити. Пригадую свій перший виклик – то був анафілактичний шок у чоловіка, якого вкусила бджола. Трохи лячно було. І дітей тоді було до року 35, не те що зараз – троє-четверо в селі.

Два чи три роки я відробила на ФАПі і пішла на швидку допомогу в Івано-Франківську, а через шість років перейшла в обласну клінічну лікарню в санавіацію (так колись називалося відділення для надання екстреної медичної допомоги при великій віддаленості від медичних установ чи для швидкого транспортування тяжких хворих).

Згадую ті часи. Майже кожний тиждень доводилося вертольотом літати у Львів – здебільшого то були хворі з пухлинами головного мозку. А у Київ возили всяких хворих – чи з травматичною ампутацією пальців, руки, чи хірургічних, чи онкохворих – то вже літаками. Літаків тоді було повно, по 5-6 рейсів на день. Я могла бути по два-три рази в тиждень в Києві. Це зараз вже є комп'ютери, УЗД в кожній лікарні – а тоді цього не було.

Крім того, що я возила хворих, я ще сиділа на робочому місці, і до нас поступали всякі виклики з районів, спеціалістів викликали з обласної лікарні. Наші професори чи обласні спеціалісти – дуже хороші люди, позитивні, просто все пояснювали, спілкувалися по-людському.

В мене був випадок, як в Коломиї робили жінці гінекологічну операцію і травмували сечовід, терміново потрібен був уролог. Я працювала ніби в тіні, так як режисер: не знала, до кого того уролога треба, ні тої жінки особисто не знала, але знала, що допомога потрібна вже, бо людина на операційному столі. Через 40 хвилин консультант був у Коломиї. Мені потім лікар дзвонив і дякував, що я швидко так все організувала. Я відповідально ставилася до своєї роботи, розуміла, що потрібно все робити дуже швидко.

А ще ми викликали консультантів з Києва, якщо потрібна була допомога з діагнозом чи лікуванням, або прооперувати. У нас був такий телефон, що ми могли з'єднувати район з Києвом чи з обласним консультантом. Адже мобільних телефонів тоді ще не було. Я ті всі розмови слухала. Це не те, що я підслуховувала, то входило в мої обов'язки. І ті всі консультації, як то кажуть, мотала на вус, щось десь підчитувала. Любила цим всім цікавитися. От зараз я на пенсії, а все одно щось читаю про захворювання, ліки, цікавлюся медициною.

Звичайно, найбільше досвіду я набралася в санавіації, коли була ближче до лікарів, багато від них взяла. Як кажуть, вдосконалила себе, але початки фаху мені дало училище.

Я була дуже щаслива від тої роботи. На роботу йшла, як на свято, ніхто мене там не пресував, не гнобив. Відчувала дуже добре ставлення до себе. Але і я, звичайно, старалася.

Ганна БУРКО, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1969 року.

Ольга ВАСИЛЮК:

В училищі я зустріла свою долю

ВАСИЛЮК (ЧОПИК) Ольга Романівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1966-1970 рр. на фельдшерсько-акушерському відділенні, закінчила з відзнакою. Трудову діяльність розпочала акушеркою в сільській лікарні с. Княгиничі (Рогатинський район). У 1974 р. переведена медсестрою в обласну психіатричну лікарню № 2. Після закінчення чоловіком Івано-Франківського медичного інституту поїхали в Сумську область, два роки відпрацювала в сільській амбулаторії смт. Чернеччина Охтирського району. З 1983 по 2013 рік – медсестра травматологічного відділення Рогатинської ЦРЛ.*

Для нашої родини Івано-Франківське медичне училище особливе – тут вчилися я і мій чоловік Микола Йосипович Василюк, тепер майже 20 років у коледжі працює мій син Василь, очолює циклову комісію хірургічних дисциплін. Донька Леся теж вибрала медицину, працює заступницею головного лікаря КНП «Рогатинський центр первинної медико-санітарної допомоги». Діти з різницею у п'ять років закінчили Львівський медичний інститут.

Ми з чоловіком (світла йому пам'ять) родом з одного села Помонята Рогатинського району. Наше село особливе – колись його називали селом богомазів і довгожителів. Мій батько Роман Васильович Чопик не лише малював ікони, а й вчив інших односельців цьому ремеслу, люди їздили по селах, продавали образи і мали якісь копійки. В радянські часи то не дуже віталосся, тата навіть на пів року посадили в тюрму за те, що він малював церкву. Тато був самоук, а вже мій брат Василь закінчив Львівський інститут прикладного мистецтва, розписав більше 40 церков на Західній Україні. Кажуть, завдяки тому ремеслу в селі було багато довгожителів. Моя прабабця мала сто років, моя баба, татова мама, не дожила до такої дати п'ять місяців, моїй мамі 90 років.

Я вступила до Івано-Франківського медичного училища № 1 (так тоді називалося) після 8-го класу у 1966 році на фельдшерське відділення. Була ще мала, то швидше це була порада батьків: іди туди, тобі пригодиться така робота. Але і мені подобалося, що я могла подряпинку комусь обробити – мамі

чи бабусі. Тож це було і моє рішення. У школі вчилася добре, тому екзамени я здала на четвірки – і пройшла.

Хоча нас у батьків було четверо дітей, та завдяки татовому ремеслу ми не були найбільшніми. Я жила на квартирі на тодішній вулиці Правди (зараз Довга), де тепер поліклініка. Це була така маленька хатина, де жила господиня і нас три дівчинки в одній кімнаті. Для однієї дівчинки на ніч розкладачку ставили, а нас дві спали на дивані. Господиня була добра, ми привозили з дому продукти, а вона нам готувала. Пам'ятаю, як на сніданок пригощала нас полуницями.

Студентські роки були дуже цікавими. На той час директором медичного училища був Григорій Григорович Гавриш. Маленький такий чоловік, худенький, але дуже добрий до студентів. Спокійний, приємний, то засміється, то щось запитає.

Чи не найбільше запам'яталася викладачка анатомії Зінаїда Федорівна Ільїна, старша за віком, яка була дуже вимогливою і дисциплінованою. Любила я і її предмет, і її. Пригадую, як ми зайшли в анатомку, а там запах формаліну, пінцетом показували нерви – тяжкувато було, але це мені подобалося. Також любила фармакологію. Наш викладач Ярослав Дмитрович Гладун ще й родом був з Черче Рогатинського району, майже земляк. Полюбила також українську мову, насамперед завдяки викладачці Інні Анатоліївні Зарічній. А класною керівницею була Зінаїда Олексіївна Голдіна, яка вчила російську мову.

Вчилася я систематично, все пильнувала. Хіба як вступала, то найбільше боялася фізики, а потім, під час навчання в училищі, дуже боялася математики та історії. Точніше, історія мені не подобалася, чомусь я не дуже хотіла вчити той предмет.

Ще цікавіше стало вчитися, як пішли медичні предмети – хірургія, терапія, як ми ходили на практику в лікарні, працювали з хворими. Колись не було фантомів, щоб тренуватися. Ми ходили по відділах, нам роздавали хворих – ти маєш того, а ти того. Ми збирали анамнез, вчилися заповнювати історії хвороби.

Я брала активну участь у культурно-масовому житті училища: співала в ансамблі, відвідувала танцювальний гурток, моїм партнером по танцях був однокурсник мого майбутнього чоловіка.

Дуже любила я фізкультуру, яку вчив Михайло Васильович Ільків. У Пасічній за мостом ще не було тих домів, а були ніби полігони – ми там на

лижах їздили. Я виступала на спортивних змаганнях з бігу та стрибків у висоту. Це тепер ноги болять, тяжко ходити, не те що стрибками займатися...

Саме в медучилищі я зустріла свою долю. Микола Василюк теж родом із Помонят. Він вступив на навчання роком пізніше за мене, у 1967-му, і навчався в одній групі із Володимиром Васильовичем Стасюком, теперішнім директором медичного коледжу, вони товаришували.

Коли у 1970 році я закінчила медичне училище з відзнакою, мені пропонували йти вчитися в медичний інститут. Але я вже дружила зі своїм чоловіком, через рік вийшла заміж і про подальшу науку не думала. А чоловік вивчився на лікаря – після армії вступив в Івано-Франківський медичний інститут.

Поки він служив в армії і вчився в інституті, я працювала в сільській лікарні в сусідньому селі Княгиничі – акушеркою. Доки жити буду, пам'ятатиму своє «бойове хрещення» – перші пологи. Акушерка, яка мене, випускницю училища, вчила, пішла у відпустку, а вночі родить жінка, за мною приїхали фірою. Був страх, бо лиш місяць моєї роботи після училища. Родила прийняла, але у жінки почалася кровотеча, бо була приросла плацента. Довелося кликати на допомогу молодого лікаря, хоча він не був гінекологом і боявся не менше. Та ми впоралися. Не раз ту жінку зустрічаю в районі, вона мене пам'ятає. А потім вже звиклося до роботи. У нас в лікарні було п'ять ліжок, жінки частіше народжували, як в теперішні часи.

Після чотирьох років роботи в Княгиницькій лікарні мене перевели в психіатричне відділення обласної психлікарні № 2 в село Приозерне, куди потрібно було добиратися 3 км пішки на чергування в різну погоду: і в дощ, і в сніг. Чоловік вчився в інституті і хоча завжди мав стипендію, та нам було важкувато, дитина була мала. Тож він підзаробляв, розвантажуючи вагони, а я пішла в психлікарню, бо там платили 25% за шкідливість і була більша відпустка. І працювала там вісім років.

Коли чоловік закінчив медінститут, його направили хірургом в Сумську область Охтирський район смт. Чернеччина. Ми поїхали туди з двома дітьми, він працював ургентним хірургом, а я маніпуляційною медсестрою. Нам там було добре, хоч люди і називали нас «бандерівцями», але вони нас любили і нам подобалися.

А в 1983 році в Рогатині відкрилася нова районна лікарня, ми з чоловіком повернулися додому. Обоє почали працювати в травматологічному відділенні

ЦРЛ: я – медсестрою, а чоловік перекваліфікувався на травматолога. Це був період щасливого життя, діти підростали, чоловік став успішним спеціалістом-травматологом, займався мануальною терапією, постійно вчився, їздив на курси в Запоріжжя і Полтаву, навіть до відомого мануального терапевта Миколи Касяна. Ми побудували будинок, у якому планували жити довго та щасливо...

Проте 24 квітня 1989 року раптово й трагічно, якраз у розквіті сил, обірвалося життя Миколи Йосиповича, йому було всього 37 років. Їхав з нічного чергування і в машині помер. Наша сім'я втратила опору, доброго чоловіка, люблячого батька дітей.

Підняти на ноги доньку, яка закінчувала школу, та сина, якому було на той час 12 років, – ось такою стала основна мета в моєму житті. Це те, що давало сили та витримку. Направду, Бог дає ті випробування, які людина може перенести.

У травматологічному відділенні я пропрацювала до 2013 року – 30 років. З теплотою згадую прожиті роки і дякую Богові за все, що він дає!

Ольга ВАСИЛЮК, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1970 року.

Сергій ВАТРИЧ:

Це була весна нашого життя

ВАТРИЧ Сергій Дмитрович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1986-1990 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища працював в інфекційному відділенні Косівської центральної районної лікарні. З 1990 по 1992 рік проходив службу в збройних силах на Львівщині в зенітно-ракетних військах. Після армії продовжив роботу в Косівській ЦРЛ. У 1999 р. перевівся на швидку допомогу. Зараз працює фельдшером з медицини невідкладних станів Косівської станції швидкої медичної допомоги КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради».*

В медичне училище я вирішив поступати, маючи приклад батьків-медиків. Бачив їхню працю і захотів спробувати. А в Івано-Франківське медучилище тому, що саме цей навчальний заклад свого часу закінчувала моя мама, Ганна Іванівна Ватрич (в дівоцтві Перегінець). Працювала вона фельдшером на швидкій допомозі у Косові, а в останні роки – медсестрою в дитячому садку. Дуже вдячний батькам за їх натхнення і життєвий приклад.

Пригадую початок навчання в медучилищі, свої переживання. Навчання давалось не важко, але заважала пасивність і лінь, куди правду діти. Завжди боротися з собою і своїм лінивством найважче, але якщо перемагаєш себе – це супервідчуття. Чесно скажу, якщо був би більше працьовитим, наполегливішим – мав би набагато кращий результат. Я трохи запустив на першому курсі предмети за 9-10 клас, бо медичні предмети були мені цікаві і вчилися легко. Цей досвід, якщо хтось зі студентства прочитає, не повторювати.

Вчився я у першій групі. Навчання було цікаве, все було нове, незвідане. Ми, «жовтороті», варилися у котлі науки, нових знань, відчуттів, емоцій. Ми були молоді, зелені, але сповнені енергії, спрагли до знань. Це була весна нашого життя. Група моя була для мене, звісно, найкраща і найулюбленіша.

У країні йшла перебудова, ми всі були романтиками, було очікування і відчуття змін. Відчувався подих свободи, можна було говорити про те, що

колись було під заборною. На третьому курсі відмінили російську мову, бо до того всі предмети викладали російською.

Мені пофортунило вчитися в дуже хорошому навчальному закладі з прекрасними викладачами. Директоркою була строга, вимоглива, але водночас і дуже людяна Марія Василівна Мудрак.

Класним керівником був Роман Миколайович Мукосій, який викладав у нас хірургію. Він завжди старався, щоби на практиці ми попали в перев'язочну чи операційну. Роман Миколайович добре грав на гітарі, був для нас добрим наставником і старшим другом.

Всі викладачі були дуже гарними фахівцями в царині своїх предметів, але також своїм прикладом, поведінкою, інтелігентністю намагалися сформувати з нас не тільки добрих фахівців, а й порядних, гармонійно розвинених особистостей, що є дуже цінно.

Хочу з вдячністю згадати моїх педагогів. Катерина Юріївна Якубів, викладачка фармакології – завше елегантна, красива, вимоглива. Фармакологія давалася мені дуже легко. Завдяки висококласному поданню предмету у мене і тепер всі препарати як «на полиці».

Терапію вела Юлія Юліанівна Саган, вона давала ґрунтовні знання, добре поєднувала теорію і практику. Коли на практиці тренувалися один на одному ставити ін'єкції, вона казала, щоби ми добре вчилися, бо тепер відчуваємо: як воно пацієнтам. Завжди вчила бути уважним до хворих, до їх скарг, казала, що в медицині дрібниць немає.

Лідія Миколаївна Грищенко вела інфекційні, могла зі студентами розмовляти на теми культурного життя. Вона наголошувала, що ми маємо стати не тільки добрими фахівцями, але й духовно багатими людьми, що в цьому є також місія викладача.

Хочеться згадати і завідувачку фельдшерського відділення, викладачку анатомії Євдокію Миколаївну Богославець, її «дворянди і троянди» за наші відповіді; Валентину Валентинівну Дутову, викладачку патанатомії та ЛОР-хвороб; Надію Дмитрівну Яблоновську, викладачку фізіології, класні практичні заняття і футбольні обговорення. Всім моїм вчителям велике-велике «дякую».

Хтось з нас пов'язав своє життя з медициною, когось доля повела іншим життєвим шляхом, але той вогник, те сердечне тепло, яке дали нам в училищі,

знання, набуті нами, завжди спонукають до безмежної вдячності нашим вчителям.

Перший-другий курс ми вчилися ще в старому приміщенні училища на вулиці Галицькій, 101. А третій-четвертий – вже в новому, на тодішній вулиці Держинського (тепер вулиця Гетьмана Мазепи, 165). Якраз був рік, як училище переїжджало, ми допомагали носити меблі, муляжі, розкладати, мити. Нас не лякало, що ніби далеко від центру. Ми мріяли, що училище нарешті матиме класний будинок. І територія класна.

Буваючи у Івано-Франківську на курсах чи на зустрічі випускників, бачу великі гарні зміни в нашій Alma mater. І трохи по-доброму заздрю теперішнім студентам коледжу. Згадую наші мрії про нові зручні корпуси училища, про фізкультурний зал, гуртожиток, кабінети з сучасним обладнанням, комп'ютерами і бачу, що тепер все це є. На курсах, коли є день в коледжі, нам заняття проводить директор ІФМФК Володимир Васильович Стасюк. Одразу видно людину, яка щиро вболіває за свою справу.

Можу порівняти умови, які були в нас і які є тепер. Видно, скільки праці і зусиль вклав Володимир Васильович і колектив, який він очолює. Скрізь видно дбайливого господаря. Як кажуть у нас на Косівщині, добрий газда. Нашому коледжу пощастило з керівником, небайдужою людиною.

У коледжі, наче в горнилі, переплавлюється мудрість, інтелігентність, сила знань і досвіду викладачів і неймовірна енергія, жага знань, амбітність та мрії студентів. Все це народжує класних фахівців і хороших людей.

Мені особисто Івано-Франківське медичне училище дало таку класну базу, що я дотепер відчуваю. Знання давали суперові. Звісно, і самому треба вчитися – це побажання теперішнім студентам. Бо викладач кожному у голову не залізе, знання силою не вкладе. З власного досвіду повторюю: вчіться, не запускайте науку, проганяйте лінівство.

Користуючись нагодою, вітаю свою Alma mater з ювілеєм та зичу багато років процвітання.

Сергій ВАТРИЧ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1990 року.

Михайло ВИННИК:

З училища я вже не сумнівався, що зробив правильний вибір

ВИННИК Михайло Іванович. Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1971-1975 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1975-1981 рр. – навчання в Івано-Франківському медичному інституті, закінчив з відзнакою і був рекомендований на наукову роботу. У 1982-1984 рр. навчався у клінічній ординатурі зі спеціальності «психіатрія» у Всесоюзному НДІ загальної і судової психіатрії ім. В. П. Сербського (м. Москва). Протягом 1985-1995 рр. працював на посадах лікаря-психіатра, психотерапевта та головного лікаря Івано-Франківського обласного психоневрологічного диспансеру, виконував обов'язки головного позаштатного психотерапевта обласного відділу охорони здоров'я. У 1995 р. розпочав роботу у Івано-Франківській державній медичній академії на посаді асистента курсу психіатрії кафедри нейрохірургії з курсом психіатрії, наркології і медичної психології. У 2000 р. після закінчення докторантури в Українському НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України був призначений на посаду завідувача кафедри психіатрії, наркології і медичної психології Івано-Франківської державної медичної академії. У 2005-2007 рр. працював в Українському НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України на посаді директора інституту. У 2007 р. повернувся на посаду завідувача кафедри психіатрії, наркології і медичної психології Івано-Франківського національного медичного університету, яку очолював до 2021 р. На даний час професор кафедри. Кандидат медичних наук з 1994 р., доктор медичних наук з 2000 р. Автор понад 100 публікацій у фахових наукових виданнях, автор та співавтор підручника з медичної психології для студентів медичних ВУЗів, монографії, кількох посібників та навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, 5 патентів на винахід та раціоналізаторських пропозицій. У 2005 р. закінчив Трускавецький п'ятирічний міжнародний психотерапевтичний проєкт, широко застосовує психотерапію у практичній діяльності.

Ще навчаючись у 8-му класі, я зрозумів, що медицина – це моє, відчував бажання стати медиком, допомагати людям. Це був порив душі, усвідомлений вибір. Та й у моєму селі Ворона Коломийського району середньої школи не

було, однаково довелося б їздити в сусіднє. Тому я вирішив у 1971 році поступати на навчання на фельдшерське відділення Івано-Франківського медичного училища. У школі добре вчився, закінчив на відмінно, мав грамоти, тож вступні екзамени не здавав. І вже починаючи з медичного училища у мене ніколи не було сумнівів, чи я зробив правильний вибір.

У двох наших фельдшерських групах навчались сильні студенти, окремі з них з часом стали відомими на всю Україну. Це Василь Князевич, який був міністром охорони здоров'я України; Микола Гульчій – відомий хірург-ендокринолог, доктор медичних наук, професор; Василь Пінчук – відомий пластичний хірург, доктор медичних наук, професор. З дуже доброї сторони проявив себе відомий сьогодні на Прикарпатті лікар-фітотерапевт Василь Шпук.

З приємністю згадую директора училища Григорія Григоровича Гавриша, викладачів Стефанію Семенівну Павлюк (латинська мова), Катерину Юріївну Якубів (фармакологія), Чеславу Михайлівну Рішко (акушерство і гінекологія), Євдокію Михайлівну Богославець (анатомія), Михайла Васильовича Ільківа (фізичне виховання) та інших. Знання з багатьох предметів, отримані за час навчання в училищі, дозволили згодом з легкістю вивчати аналогічні дисципліни у медичному інституті.

Класною керівницею у нас була Тетяна Антонівна Оницьук, викладачка інфекційних хвороб. Хороша людина, добра, позитивна, приємні спогади про неї. Завжди готова була підказати, допомогти. Пригадую виховні години, різні заходи. Особливо з приємних спогадів – похід на Говерлу. Для нас, студентів, це була дійсно подія. То була осінь, коли ми піднялися – сніг пролітав, холодно було, вітер пронизливий. Але, слава Богу, ніхто не захворів, нормально піднялися і спустилися з гори.

Заняття з фізкультури пам'ятаю. Ми ходили в Пасічну, за міст, де зараз розрослися нові будинки, і там грали у футбол, Михайло Васильович Ільків з нами.

Особливі спогади від занять з терапії, які проводив Абрам Юхимович Водовоз. Унікальний чоловік, хороший спеціаліст і педагог. Але я от з приємною усмішкою згадую таке. Абрам Юхимович любив розповідати про своїх доньок: які вони розумні, гарні і так далі. А у нас було кілька студентів, які «підхопили цей жанр» і майже на кожному занятті на початку ніби

жартома запитували, як там його доньки. Зрозуміло, бажаючи затягнути час, щоб менше опитували. Це було смішно.

Ще один спогад цікавий – з одного боку, можливо, неприємний, та з іншого, з хорошим завершенням. Я закінчив училище з відзнакою і поїхав на роботу в маленьку дільничну лікарню села Зелена Надвірнянського району. Мене почали викликати у військкомат, йшлося про призов до армії, і я інколи був відсутній на роботі. Водночас готувався до вступу у медінститут, бо потрапив у «п'ятипроцентники», які мали переваги на рівні з золотими медалістами. Попросив головного лікаря лікарні написати характеристику і треба було її завірити у головного лікаря району. А той звідкись знав, що я мотаюся по Франківську, по військкоматах, комісіях, і він під характеристикою написав російською «бездельник». Розстроєний, я поїхав в медучилище до директора Григорія Григоровича Гавриша. Той на мене подивився і каже: «А ти чому не приїхав до мене запитати, чи тобі треба йти на роботу чи, може, не треба?». Виявляється – я цього не знав – як «п'ятипроцентник» я мав право не приступати до роботи, а спершу спробувати вступати в інститут. Тож характеристику з лікарні я викинув, а з документами в інститут подавав характеристику з училища.

До цього я з Григорієм Григоровичем Гавришем як з директором не стикався, бо вчився добре, був сумлінним, дисциплінованим студентом, ніяких «зальотів» не мав, мене ніхто «на килим» до директора не викликав. Зате він у нас вів заняття з шкірних захворювань і венерології, наші фельдшерські групи ходили у шкірно-венерологічний диспансер. Григорій Григорович заняття проводив цікаво, використовував різні афоризми, деякі цікаві терміни. Думаю, вони запам'яталися багатьом.

Назвати улюблений предмет складно. В училищі для себе я ще не визначився щодо майбутньої спеціальності. Але вже розумів, що не хірургія, не акушерство, не педіатрія. Можливо, терапія. А вже під час навчання в медінституті, швидше навіть під завершення я визначився, що хочу бути психіатром. Спочатку цікавився нейронауками, займався в гуртку на кафедрі нормальної фізіології у покійного професора Володимира Семеновича Райцеса, з другого курсу інституту вивчав гіпноз, демонстрував студентам. Інтернатуру проходив з терапії, але мене цікавили складні проблеми. І я вибрав психіатрію – дотепер переконаний, що це був правильний вибір.

Навчався в клінічній ординатурі за спеціальністю «психіатрія», докторантуру закінчив в Українському НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України. Десять років працював лікарем-психіатром, психотерапевтом (був також головним позаштатним психотерапевтом облздороввідділу), головним лікарем Івано-Франківського обласного психоневрологічного диспансеру. Два роки працював директором Українського НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології. Був членом центральної атестаційної комісії МОЗ України з психіатрії, психотерапії та судової психіатрії. Неодноразово залучався до роботи комісій МОЗ з питань реформування психіатричної служби України.

Та найбільше часу віддано роботі в Івано-Франківській медичній академії, згодом ІФНМУ. Основні напрямки наукової діяльності – загальна та соціальна психіатрія, психоендокринологія, психотерапія та судова психіатрія.

Завершуючи свою розповідь про Івано-Франківське медичне училище, повторюю: мені училище дало дуже потужну базу для вивчення медицини в інституті. Чимало дисциплін давалося легко, майже транзитом, бо була ґрунтова підготовка з училища. З багатьох дисциплін я мав відмінні оцінки автоматом.

Тож спогади про училище добрі. І хоч з точки зору «економії», це додаткові два роки навчання, але не можна сказати, що це втрачені роки. Бо хто працював – той щось знав і вмів.

Михайло ВИННИК, випускник Івано-Франківського медичного училища 1975 року.

Ярослав ВИНЯРСЬКИЙ:

Роки навчання в медучилищі стали червоною ниткою, яка проходить через всю канву мого медичного життя та служіння Батьківщині

ВИНЯРСЬКИЙ Ярослав Михайлович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1973-1977 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1977-1978 рр. проходив строкову військову службу в армії, фельдшером батальйону. У 1978–1984 рр. – навчання у військово-медичній академії ім. С. М. Кірова (м. Ленінград) за спеціальністю «Лікувальна справа». У 1986 р. закінчив Львівську військову інтернатуру за спеціальністю «Хірургія». З 1989 по 1991 рік проходив навчання в клінічній ординатурі військово-медичної академії за спеціальністю «Акушерство та гінекологія». З 1991 по 2005 рік проходив військову службу в госпіталях. Полковник медичної служби. Головний акушер-гінеколог Прикордонної служби України. У 2005-2017 рр. – завідувач гінекологічного відділення лікарні «Феофанія» (м. Київ), головний спеціаліст, акушер-гінеколог Державного управління справами при Президентові України. З 2017 р. – завідувач хірургічного відділення медичного центру «Мати та дитина» (м. Київ). Доктор філософії (кандидат медичних наук). Заслужений лікар України.*

У моїй сім'ї та родині медичних працівників не було. Рішення поступати в медучилище я прийняв після зустрічі з фельдшером наприкінці закінчення восьмирічної школи в рідному селі на Тернопільщині. Молодий спеціаліст, який прийшов в наше невелике село працювати фельдшером, змінив життя нашого села, та і моє.

Мій вибір випав на Івано-Франківське медичне училище. Після успішної здачі екзаменів я був зарахований на фельдшерське відділення у 1977 році.

І ось перше зібрання нашої групи, знайомство з класною керівницею Марією Михайлівною Савицькою. Вона стала для нас найріднішою, ми її називали «мамою», до кожного із нас в неї було діло: про кожного вона знала все, опікувалася нами, оберігала та застерігала. На перших зборах групи мені запам'яталися її слова, які стали пророчими: «Ви вибрали найкращу професію на Землі. Бути медиком – це назавжди, і де б ви, і ким би ви потім не працювали – медицина буде з вами».

І ось я вже 50 років пам'ятаю ці слова, ні разу не зрадив обраній справі. Зроблено біля тридцяти тисяч операцій, позаду тисячі очей, які дивляться на тебе з надією. А в серці живуть слова нашого Учителя: бути медиком – це назавжди...

Нам всім, студентам, які вчилися в медучилищі в той період, дуже пощастило. Мені здається, що тоді сформувався дуже кваліфікований та професійний колектив викладачів. І тут слід сказати про директора Григорія Григоровича Гавриша. Якраз в період його епохи ми мали честь навчатися в цьому колективі, який він згуртував і вивів на високий професійний рівень.

Григорій Григорович, з виду строгий, майже неприступний, але коли починав говорити, посміхнеться у свої окуляри – і все: кращого співрозмовника годі шукати. Здавалось, що він знає все на світі, дуже проста та батьківська манера спілкування, мудрість в кожному слові і, звичайно, професійність, доведена до ідеалу. Тільки з роками починаєш розуміти те дотепне почуття гумору, коли Григорій Григорович розказував нам про «радянську владу». І це в той час самого «розквіту» радянського союзу...

Виступаючи перед нами, Григорій Григорович сказав просту, але дуже життєстверджуючу фразу: «Запам'ятайте, діти, як би вам не було трудно на життєвому шляху, ви повинні шукати дорогу Добра, а професія медика допоможе вам в цьому». І ці слова закарбувалися в тій червоні нитці, яка проходить через всю канву мого медичного життя та служіння Батьківщині.

Дуже багато хочеться розказати про нашу групу: ми, ще зовсім діти, зібралися в одному місці – в медичному училищі разом. День за днем пізнавали основи життя, дорослішали, ставали самостійними, формувалася характер кожного. Група була дуже різнобарвна, і саме це додавало їй особливого шарму: ми були всюди разом – на навчанні, на практичних заняттях, в лікарнях, в походах. Мені здається, що немає більше таких дружніх груп, які до цих пір кожні 5 років зустрічаються в рідних стінах нашого училища, і так ось уже 45 років. Я думаю, що висловлю загальну думку всіх своїх товаришів, що таке стало можливим завдяки титанічній енергії Галини Приймак та нашої старості групи Валентині Боднарук.

Наша група була і є найталановитішою та згуртованою. Ми до цих пір переживаємо один за одного, допомагаємо та співчуваємо. В цьому контексті я не можу не згадати моїх друзів Володимира Кобіту та Василя Щирецького. Попри всі особисті інтереси, ми майже 50 років разом йдемо по життєвому

шляху, дружимо сім'ями, переживаємо за дітей, радіємо внукам... Під час навчання в медучилищі наша трійця активно брала участь у спортивному житті: велоспорт, футбол, волейбол, лижні гонки, біатлон.

Згадуються туристичні походи, виїзди у Ворохту, П'ятихатки, Яремче. Завдяки нашому вчителю фізкультури Михайлу Васильовичу Ільківу ми ставали фізично та морально здоровими, пізнавали труднощі виживання, колективну та особисту відповідальність. Михайло Васильович, однозначно, дуже харизматичний викладач. Від нього йшла позитивна енергія, ми часто проводили численні спортивні змагання, здобували перемоги як серед студентів медичного училища, так і в Івано-Франківську та області. Пригадується випадок на міських змаганнях з лижних гонок на п'ятикілометровій дистанції, які проходили в Пасічній. Коли Михайло Васильович побачив, що я на лижні їду першим, він, щоб підтримати мене, майже кілометр біг поряд зі мною, щоб втримати перемогу, і ми її здобули. З Михайлом Васильовичем та з викладачем військової підготовки Миколою Миколайовичем Ковалем у нас склалися дуже дружні відносини, які приносили позитивні результати.

Окремим рядком хочеться сказати про надзвичайну людину, нашого викладача математики Дмитра Гнатовича Циганкова. Відомий композитор, театрал, керівник музичного ансамблю медичного училища, Дмитро Гнатович відзначався мудрістю, невгамовною енергією, якої на всіх вистачало, та ще й залишалося. Ми всі його любили та поважали. Я до цих пір дякую Богу та долі, що Дмитро Циганков був у моєму житті. Ми на кожній зустрічі співаємо його пісні. «Літа минають, літа минають...».

Час від часу, коли перелистую пожовклі сторінки нашого спільного випускного альбому, перед очима проходять дні і роки, проведені у стінах медичного училища. Хочеться ще і ще раз сказати величезне «Дякую!» всім викладачам, всім нашим Вчителям. Пам'ять переносить на лекції викладачки історії Параски Василівни Надраги, в її дотепній інтерпретації тієї чи іншої історичної події. Євдокія Миколаївна Богославець, викладачка анатомії: кожна лекція та практичне заняття були неперевершеним дійством в очах першокурсників, а основи, закладені з анатомії в медучилищі, та лекції дуже пригодились пізніше, в медичній академії. Абрам Юхимович Водовоз: суперпрофесіонал, людина віддана служінню медицині, вчив нас бачити прості життєві речі через призму реальності, яка інколи була далекою від того, що нам

малювали. Не можу не згадати викладачку акушерства Майю Василівну Запотічну. Так вийшло, що в нас склалися добрі відносини, я відчував довіру, мені було дозволено багато в практичному плані – можливість брати участь в родах, нічні чергування. Може, це і вплинуло на мій вибір стати лікарем акушер-гінекологом. Викладачка латинської мови Стефанія Семенівна Павлюк: на одній із контрольних робіт я отримав оцінку «задовільно». Знаючи, що я можу краще, вона добилає моєї перездачі, і не просто добилає, а потім контролювала мою підготовку.

Хочеться згадати всіх викладачів, пам'ятаю кожного із них, радію, що в мене були такі високоповажні ВЧИТЕЛІ: Тетяна Борисівна Ейдельман, Тетяна Василівна Онищук, Надія Дмитрівна Яблунівська, Ірина Владиславівна Кулик (Свйонтек) – низький їм уклін.

Підбиваючи підсумки навчання в медичному училищі, хочу сказати, що це був насичений період розуміння своєї самодисципліни та відповідальності. Досить демократичне середовище та поважне ставлення викладацького складу, професійна підготовка на високому рівні призвели до формування кожного із нас особистості. Виплекали вміння брати на себе відповідальність в різних життєвих та професійних обставинах. І цю відповідальність я проніс через всі роки свого життя, професійної діяльності та військової служби.

У цей непростий час хочеться вірити, що теперішні студенти нашого медичного коледжу піднімуть на новий, вищий рівень професійну Честь, Вміння та служіння нашій любимій Батьківщині.

Ярослав ВИНЯРСЬКИЙ, випускник Івано-Франківського медичного училища 1977 року.

Олеся ГЕРАЙМОВИЧ:

Не боятися перешкод, вірити, що їх можна осилити

ГЕРАЙМОВИЧ Олеся Олегівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2014-2018 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». У 2018 р. за спеціальною освітньою програмою поїхала на стажування до Німеччини. З 2019 р. за контрактом працює медсестрою в дитячому відділенні швидкої допомоги у місті Потсдам (Німеччина). У 2020-2021 рр. працювала у дитячому стаціонарному відділенні (діти від 0 до 18 років). Має одиничні зміни у відділеннях: ортопедії, хірургії, нефрології, пульмонології в місті Берлін (Німеччина). Після опанування німецької мови на рівень B2 склала іспити і підтвердила український диплом в Німеччині.*

Вивчати медицину я вирішила, напевно, після нещасного випадку з рідним братом, котрий випадково сильно поранив собі руку, коли лише я з ним одні були вдома. Я зрозуміла, що можу думати і діяти в таких ситуаціях і, головне, я не злякалася крові і надала першу допомогу. Це був момент, коли я вперше задумалася за навчання медицині.

Коли в 9-му класі прийшов час перших дорослих рішень, я дуже прагнула нових знань і хотіла самостійно визначити свій шлях. Тут мій вибір випав на сестринську справу. І, звісно ж, на базовий медичний коледж у Івано-Франківську, де я в той час жила з сім'єю.

Моя тітка теж його закінчила і тепло відгукувалась про роки, проведені там, тому довго вирішувати, куди саме вступати, не довелось. Та ще і привабливий зовнішній вигляд коледжу свідчив про те, що люди, які там працюють, про нього дбають.

Вступити мені було не важко. Я закінчила школу майже на відмінно, тому, підготувавшись до двох вступних іспитів, склала їх досить добре, що дало мені змогу отримати державне місце.

Під час навчання у коледжі всі предмети, на мою думку, були потрібними. Навіть фізика і математика, які я продовжую вивчати і тепер. Перші два роки продовжувалася шкільна програма, а наступні два – були лише медичні предмети, тому було цікавіше навчатися, але водночас і складніше.

Дуже подобались пари з фізіології Олександри Олександрівни Босович, якої, на жаль, вже немає в живих. Це була чудова викладачка, яка завжди

оцінювала лише знання студента, і навіть якщо я одного разу чогось могла не довчити, то оцінку отримувала таку, на яку заслуговувала. Це було дуже чесно і завжди мотивувало.

Також подобались пари з анатомії Алли Василівни Бойко, яка, знаючи особливість студентів готуватися до опитування занадто пізно, давала можливість повторити матеріал вже після його повторного пояснення. Так краще запам'ятовувалось.

Викладачка педіатрії Ольга Вікторівна Петраш змогла зацікавити предметом і завжди робила акцент на практичному виконанні навичок. Ми часто відвідували палати маленьких пацієнтів і могли спостерігати за їх станом і лікуванням. Все це згодилось мені згодом при роботі в дитячому стаціонарному відділенні у Німеччині.

Також подобались пари з латинської мови, які проводив Роман Іванович Малець. Його заняття були завжди цікавими і помічними, а стиль викладання настільки професійний, що прислів'я і вірші на латині я пам'ятаю й досі.

Запам'яталися і заняття з терапії, які проводив Роман Володимирович Константюк. Кожна дисципліна доповнювала одна одну і стала допоміжною в професійній діяльності.

На жаль, як на мене, бракувало саме практичного застосування знань під час навчання у коледжі. Мені це було помітним на початках професійної діяльності. Хотілося б, щоб медсестри чи медбрати більше допомагали студентам під час практичних занять в лікарні, але, вже переймаючи досвід закордонних колег, розумію, що для цього потрібна спеціальна педагогічна післяосвіта працівників у відділеннях лікарень чи поліклінік. Сподіваюся, коли з'явиться можливість навчати більшу кількість медпрацівників педагогічним навичкам, нею обов'язково скористаються.

Моя група була особлива тим, що у нас були лише дівчата. Перші два роки ми товаришували всі разом, а потім, як і більшість, дружили по підгрупах. Бувало, їздили у спільні подорожі, часто між перервами сиділи в кафе чи гуляли містом. Зустрічалися після пар і на вихідних. Це був час перших вечірок і щирої дружби.

Студентство без друзів і жартів було б нецікавим. Ми жартували і сміялися багато один з одного і самі з себе. Це був час, коли ми вчилися самоіронії і знаходили друзів. Студентські роки були наповнені сміхом, дружбою і вічною

втому. Час на додаткові заняття спершу знайти було важко, але коли звикаєш то ритму навчання, знаходився час і на спорт, і на відпочинок.

Найкращим днем за роки навчання був, звісно, випускний вечір. Це відчуття гордості за пройдений шлях, за здобутий безцінний досвід і відчуття, що відкривається нова сторінка в житті.

Важливо, що у коледжі завдяки директору Володимиру Васильовичу Стасюку розвивається міжнародна співпраця, студенти мали змогу проходити стажування на кордоном. Вперше я отримала пропозицію практики в Німеччині восени після закінчення навчання. Тоді ми були вдвох: я і студентка 4-го курсу Анна Шостак. Основним критерієм вибору була німецька мова, яку я на той момент вивчала вже пів року. Я добре володіла англійською, а німецьку, на жаль, ні в школі, ні в коледжі не вивчала. Фактично німецьку мову довелося опановувати з нуля. Брала приватні уроки двічі на тиждень і багато уваги приділяла вивченню мови вдома.

Коли ми приїхали в Німеччину і почали нашу практику в лікарні, саме медицина стала клеєм у спілкуванні і взаємодії з персоналом і пацієнтами. З кожним днем все легше німецька мова сприймалася на слух. І вже через два місяці практики я могла розмовляти простими реченнями і легко розуміти інших людей.

Мушу сказати, що я дуже багато часу приділяла її вивченню самостійно. Моя порада така: щоб добре володіти іноземною мовою, вона повинна бути повсюди. Я розклеювала стікери зі словами на дзеркалі у ванній і біля ліжка. Я дивилась фільми лише на німецькій із субтитрами. Я читала легкі статті і виписувала невідомі слова на стікери. І саме тому вже за 2,5 роки я склала іспит на рівень C1.

До Німеччини я поїхала за спеціальною освітньою програмою. Ця програма забезпечувала певні преференції під час вивчення німецької мови, надання соціального житла в перші місяці. Працювала спочатку помічником медсестри, а потім медичною медсестрою.

Для підтвердження українського диплому в Німеччині уже необхідний вищий рівень знань мови. Для цього проходила спеціальні курси після роботи або в окремі дні. На тиждень три дні я ходила на роботу, а два дні – на курси, по 6 годин. І лише після отримання B2 можна скласти іспити, як і німецькі студенти, на підтвердження свого диплому. Це мені вдалося.

Працюю я у великій клініці за 30 кілометрів від Берліна. Починала стажування у дитячому відділенні на швидкій допомозі, де працювала пів року. Потім перейшла у стаціонар, де були і новонароджені, і діти старшого віку. Маю також одиничні зміни у відділеннях ортопедії, хірургії, нефрології, пульмонології в клініці в Берліні.

Професія медсестри в Німеччині вважається поважною, бо суспільство розуміє, що доводиться їм працювати у складних умовах, у групі ризику.

Мушу теж зазначити, що мені довелося працювати з великою кількістю випускників медичних коледжів з різних частин України. Тому я можу впевнено сказати, що саме теоретичні і практичні основи, які були закладені під час навчання в Івано-Франківському базовому медичному коледжі, є одними із найсильніших.

А коли приїжджаю додому на Прикарпаття, то заходжу в ІФМФК, мала зустрічі зі студентами.

Мене особисто коледж загартував. Я не боюся стикатися з труднощами і ставити перед собою нові виклики. Часто собі кажу в думках: я пройшла дуже багато перешкод, і це я теж точно осілю, тому вище ніс і тільки вперед (wink).

Олеся ГЕРАЙМОВИЧ, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2018 року.

Надія ГОЛОВАЦЬКА:

Нас формує наше оточення. І це істина, з якою не посперечаєшся

ГОЛОВАЦЬКА (САЛИГА) Надія Василівна. *Навчалась в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2011-2015 рр. На випускному курсі була головою студентського самоврядування коледжу. З 2015 р. працювала медичною сестрою в Івано-Франківській обласній дитячій клінічній лікарні у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії на посаді виїзної медсестри анестезіологічної бригади. З 2018 р. працює в ТОВ «Екомед» торговельним представником.*

У моїй сім'ї ніколи не було медиків, але я змалечку знала, що моє життя буде пов'язане з медициною. Повертаючись у далекий 2010 рік, коли я вперше увійшла в коледж у якості абітурієнта на День відкритих дверей, я ні на секунду не засумнівалась у виборі своєї майбутньої професії.

Нашою першою «мамою», тобто керівницею групи стала Анна Іванівна Байструк, в чому нам дуже пощастило. Вона для мене була доброю, розумною і щирою людиною, водночас вимогливою наставницею та викладачкою. Мені було соромно її в чомусь розчарувати. Під її керівництвом з 2-го курсу я виконувала надважливу роль – старости групи, що було дуже відповідально.

Попри велику завантаженість, уже на першому курсі я стала «своєю» у профкомі. Завжди з великою вдячністю буду згадувати Іванну Степанівну Тимчій, яка на той час була заступницею директора з виховної роботи, за її мудрі поради та величезну підтримку. Особливо на останньому курсі, коли мені випала честь бути головою студентського самоврядування коледжу.

Є багато яскравих моментів, які пам'ятаю з коледжного життя. Приміром, як готували сюрприз для директора до дня Святого Миколая – ми сформували фотоколаж з понад 600 фотографій студентів та викладачів і роздрукували з нього великий банер, який вивісили в холі. Чи як організували фотосесію до Дня вишиванки: практично всі студенти та викладачі в той день прийшли у вишитих сорочках або сукнях – це було неймовірно. Чи як організовували серед студентів гру «Хто зверху?» та ще багато тематичних конкурсів та забав.

Протягом чотирьох років ми відчували чіткий нагляд завідувачок відділень. На першому курсі з нами була Наталія Валеріївна Мальованчук – розумна,

строга і справедлива. На другому психологічну підтримку, а інколи і добрих «наганяїв» ми отримували від Мар'яни Валентинівни Усенко. Розподіляти нас по лікарнях міста, коли почалися практичні заняття, доводилось Ірині Михайлівні Бандурі – вона була дуже доброю з нами. Але не дай Бог щось начудити – тоді непереливки. Готувала до КРОКу та випускала у доросле життя нас моя улюблена Ірина Іванівна Гафійчук, добра і щира. Здається, в неї ніколи не було поганого настрою, вона завжди любила з нами пожартувати.

Найцікавіше мені, звичайно ж, було на клінічних дисциплінах. Я завжди з задоволенням відпрацьовувала всі навички на парах в Марії Іванівни Сапіжак – ця мудра жінка вміла все чітко і зрозуміло показати та пояснити. А найбільше я любила слухати її розповіді про роботу в обласній дитячій лікарні. Якби ж я тоді знала, що мені доведеться пройти через все те, про що вона розказувала.

Також мені дуже знадобились в подальшому і всі поради та настанови Олесі Василівни Сухоручко. Я завжди її уважно слухала, адже вона з таким трепетом нам показувала і розказувала все про діток. Не перелічити, скільки разів на чергуваннях я з вдячністю її згадувала. Дуже любила хірургію, яку викладав Олександр Андрійович Цибаньов. Було багато практичних відпрацювань, і, можливо, зараз не згадаю всього операційного інструментарію, але добре пам'ятаю, як накладати практично всі види пов'язок.

Не можу не згадати свою улюблену 9-ту групу. Щиро кажучи, ми не були надто дружніми, скоріше навпаки. Та за чотири прекрасних роки, попри усі наші суперечки, в мене в пам'яті залишилися лише найтепліші спогади про наші екскурсії до Львова, день студента в Яремчі, походи в театр, практику в лікарнях, безсонні ночі перед екзаменами, наші довгі посиденьки в парку. Я рада, що зустріла там щирих друзів, з якими тісно спілкуємось дотепер.

Загалом студентські роки згадую як одні з найкращих у своєму житті, які принесли мені море позитиву. Я щиро вдячна всім викладачам за їхню титанічну працю, яку вони вкладають у кожного студента. Адже вони вчили нас бути не лише відмінними спеціалістами, а й хорошими людьми.

Я бажаю сьогоднішнім студентам слухати кожне слово викладачів, кожну настанову чи пораду, бо нехай не зараз, але потім вам все це пригодиться в подальшому житті.

Надія ГОЛОВАЦЬКА, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2015 року.

Володимир ГОЛУБ:
Хто мене вчив – всіх пам'ятаю

ГОЛУБ Володимир Васильович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1979-1983 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1983-1985 рр. проходив військову службу у складі обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані (провінція Нангархар, місто Джалалабад), медбратом в інфекційному ізоляторі. Після армії кілька місяців працював фельдшером станції швидкої допомоги в місті Долина. У 1985-1991 рр. – навчання в Івано-Франківському медичному інституті, проходив інтернатуру з анестезіології та реаніматології при ОКЛ. Двічі працював в будівельному «афганському» загоні в Тюмені. У 1992-2003 рр. – лікар-анестезіолог Івано-Франківського пологового будинку. З 2009 р. працює в Івано-Франківському національному медичному університеті на кафедрі анестезіології та інтенсивної терапії, у 2014-2020 рр. паралельно був заступником декана факультету підготовки іноземних громадян і одночасно вів заняття з анестезіології та інтенсивної терапії англійською мовою. З 2020 р. – керівник навчального відділу ІФНМУ, асистент кафедри.*

Мій старший брат закінчив Рогатинський радгосп-технікум, здобув фах ветфельдшера і хотів, щоб я йшов по його стопах. Але я не захотів, вирішив: краще піду в медицину, хоча в родині медиків не було. Буду теж фельдшером, але не ветеринарним. А до того я планував стати педагогом – згодом і це бажання справдилося, коли я почав викладати в Івано-Франківському національному медичному університеті.

Я закінчив з відзнакою 8-й клас у селі Княжолука Долинського району, а після 9-го класу вступив до Івано-Франківського базового медичного училища. Навчався в спеціалізованій групі, де готували військових фельдшерів. Наша 2-а група була дружня, ми дотепер товаришуємо, зідзвонюємося, пишемо один одному, допомагаємо. Я був проформом групи.

Вчитися мені не було важко. Загальні дисципліни – хімія, біологія мені давались добре, анатомія пішла дуже добре. У нас були гарні викладачі. З вдячністю згадую завідувачку фельдшерського відділення Євдокію Миколаївну Богославець, яка стала для нас і мамою, і вчителькою, і порадиницею. Вона була відносно строга, але добра – ми тягнулися до неї. І

сьогодні я своїм студентам наводжу як приклад її слова: «Пам'ятайте: перед вами хворий, позаду вас – прокурор». Такий вислів актуальний і нині.

Класною керівницею була Ірина Мечиславівна Прачкіна, лікарка акушер-гінекологиня. Вона була практикуючою лікаркою, працювала в залізничній лікарні, а у нас викладала акушерство. Для нас теж була як мама. Ми потім в гості до неї ходили. Навіть як я вже закінчив інститут, ми ходили групою.

Хто мене вчив – всіх пам'ятаю.

Згадую з задоволенням викладача латинської мови Романа Івановича Мальця, викладачку Віру Андріївну Касьянову, яка прищепила нам любов до терапії, особливо кардіології, викладача хірургії Романа Миколайовича Мукосія, Валентину Валентинівну Дутову, яка вчила нас і патанатомії, і ЛОР, це була просто чудо-людина. Катерина Юріївна Якубів була строга, але ми знали: якщо студент вчить, то вона підтримає. Фізіологію вчила нас Надія Дмитрівна Яблунівська.

Григорій Григорович Гавриш був директором училища і вів у нас дерматовенерологію. Він цікавився краєзнавством. Якщо ти щось не знав з дисципліни, то він пропонував: «Хоч скажи мені, де таке-то село, в якому районі». Я мав гарний почерк, тож багато йому допомагав щось писати: чи тези, чи журнал оформити, чи ще щось – тоді все від руки писалося. Навіть давав він мені рубль і казав: «Іди поїж». Або сам піде в їдальню, принесе і мене погодує.

Дуже гарно проходили заняття з інфекційних хвороб у Лідії Миколаївни Грищенко. Вона вміла згуртувати на уроці, водночас прищепити любов до медицини, а також вміла розказати про наш край, її чоловік був директором Вигодського лісокомбінату.

Олександра Іванівна Новосельська з педіатрії дуже довіряла нам на старших курсах. Вона працювала і на дільниці педіатром. Я пам'ятаю один випадок, як вона відправила мене вколоти якусь дитину. А потім перевірила, чи правильно я вколов. Приходить на заняття і каже: «Володя, ви найкраще вкололи, бо всі кололи неправильно, а ви правильно вибрали верхній зовнішній квадрант». І вже після інституту я з нею здибався, вона розповідала про свої справи, цікавилася моїми.

Жив я в гуртожитку на вул. Сухомлинського, де наше училище орендувало декілька кімнат. Навіть трошки був старостою гуртожитку. У нас були однокімнатні малосімейки, нас жило в одній четверо – я, Василь Куриш і

Василь Семкович (на жаль, обох Василів уже нема) з 3-ї групи і Роман (забув прізвище).

Я завжди брав участь в художній самодіяльності, ходив в танцювальний гурток. Народними танцями почав займатися ще зі школи, їздив в будинок техніки в Долині, де був гурток. Коли вступав в медучилище, нас запитували, чи ми співаємо, танцюємо. Я одразу сказав, що танцюю. І так танцював до закінчення училища. Репетиції – два рази на тиждень, і ніколи не відчув, що то заважає моєму навчанню. Навпаки, вмів свій час розпланувати, щоб усе встигнути.

Головою студентського профкому тоді була Марія Миколаївна Назарук (Ціпук). Завдяки профкому ми їздили з виступами в Богородчани, коли там будували газопровід, на Закарпаття, на концерти нас брало місто і область. Згодом я і в медінституті танцював в ансамблі «Дружба» – до шостого курсу. Ми якраз вибороли йому звання народного.

На переддипломній практиці в училищі я працював фельдшером станції швидкої допомоги у Долині. Коли проходив практику, то старший фельдшер попросив мене, аби я пішов працювати у бригаду швидкої, бо одна фельдшерка захворіла. І після служби в армії я повернувся туди ж. Саме під час тієї переддипломної практики я поставив собі за мету здобути в майбутньому фах лікаря.

Закінчив училище я з відзнакою. Інша справа, що не використав своє право «п'ятипроцентника». Диплом про закінчення медучилища я отримав 1 березня, а вже 17 березня був в армії. І ніхто нам з мамою не підказав, що я мав право на відстрочку до вступних випробувань в інституті. Такі тоді були часи, складно було без знайомств і зв'язків, не було кому захистити мої інтереси. Мама того не розуміла, а я не знав. Напевно, хтось інший скористався моїми «5%»...

Після закінчення медучилища нас шестеро з випуску взяли в армію, спочатку направили на навчальну підготовку в Термезі. Як не дивно, нас, фельдшерів, перекваліфікували в помічників стрільків-гранатометників. І вже пізніше, коли я потрапив в Афганістан, мене запримітив командир медичної роти, де медбратами були трактористи, сантехніки. Дізнавшись, що я закінчив фельдшерське, перевів мене в медичну роту. Тож я служив медичним братом в інфекційному ізоляторі. До слова, по штату ізолятор був на 10 ліжок, а

розгорнутий – на 120. І я один круглодобово. А ще крім того були бойові виходи, супроводження колон у якості медика.

Там, в Афганістані, не раз згадував Лідію Миколаївну Грищенко, яка дала нам багато знань з інфекційних хвороб. Те, що знав теоретично, бачив там практично. Бачив, що таке тиф, малярія, дифтерія, ентероколіти, дизентерія. Там я набрався практичного досвіду від лікарів-бактеріологів, інфекціоністів.

Коли я повернувся з армії, мама не була у захваті від мого наміру вчитися на лікаря. Вона сподівалася, що я піду на роботу, буду близько від неї, підтримуватиму її. Але, переночувавши, вона сказала мені: «Я передумала. То твій вибір – іди».

З першого курсу в медінституті мені легко було навчатися, бо мав сильну підготовку з училища. Паралельно з першого курсу працював медбратом в урології в 2-й міській лікарні на вул. Франка – теж завдяки училищу, бо мав відповідну освіту.

Володимир ГОЛУБ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1983 року.

Петро ГОСТЮК:

***У школі студенти хоч і жили бідно, але були дружні і
старалися добре вчитися***

ГОСТЮК Петро Іванович. Навчався в Станіславській фельдшерсько-акушерській школі у 1948-1951 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення був направлений у Жаб'є (тепер Верховина) фельдшером. У 1957-1963 рр. – навчання в Станіславському (з 1962 р. – Івано-Франківському) медичному інституті. Після закінчення працював завідувачем терапевтичного відділення Яблунівської районної лікарні. З 1966 р. – аспірант кафедри, з – 1970 р. – асистент кафедри загальної терапії, а з 1985 р. – доцент кафедри терапії Івано-Франківського державного медичного інституту. Кандидат медичних наук. У 1967 р. закінчив курси підготовки резерву для праці у ВООЗ, а у 1968 р. – курси лікарів-викладачів для закордонного відрядження. У 1973 р. – головний лікар студентських загонів Тюменської області. У 1979-1983 рр. – член групи професорів організації Кабульського медичного інституту в Афганістані, організатор та викладач трьох кафедр терапії Кабульського медичного інституту. Автор спільного підручника з терапії для студентів англійською та перською мовами. З 2003 р. – доцент кафедри анатомії і фізіології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Автор 58 наукових праць. Написав книгу мемуарів «Життєві та медичні пригоди Петра Івановича або Життя – як воно є», яку подарував бібліотеці ІФМФК. Дружина Надія Петрівна Гостюк – лікар-окуліст, у 60-х роках минулого століття викладала очні хвороби в Івано-Франківському медичному училищі.

З книги «Життєві та медичні пригоди Петра Івановича або Життя – як воно є»: «Перед 1 вересня 1948 року Петрик отримав по пошті запрошення на навчання у Станіславську фельдшерсько-акушерську школу. І його батькові нічого не залишалось робити, як відпустити сина на навчання. Із Петриком до Станіслава поїхав татів брат Юсип. У школі Петрику у гуртожитку не було місця, і вуйко Юсип домовився про житло для нього у приміському селі Пасічна недалеко від школи. І так Петрик став студентом, причому наймолодшим на всю школу.

У школі було два відділення: для хлопців фельдшерське, а для дівчат –

акушерське. Більше половини студентів серед хлопців були фронтовики. Навчання Петрикові давалося легко, хоч було велике навантаження заняттями, тому що крім медицини ще проходили програму за середню школу. Але умови життя були дуже важкі, тому що майже всі студенти жили за рахунок стипендії. Якщо студент отримував на екзамені «3», то стипендію не давали. Студенти там були не лише такі, що закінчили сьомий клас, а й більшість тих, що закінчили 10 класів, і більше половини студентів серед хлопців були фронтовики.

Петрик теж жив майже лише на стипендію, тому що його тато витратився матеріально на лікування своєї хворої дружини: змушений був продати коня, овець і міг допомогти Петрикові лише деякими продуктами для харчування. Але і їх ще потрібно було привезти із Хімчина до Станіслава, а грошей на проїзд, як правило, бракувало. Так майже у всіх тодішніх студентів. І студенти тоді їздили на поїздах «зайцями», тобто безбілетниками.

Петрик вперше був далеко від дому і дуже сумував за домом, за татом, за товаришами, яких він залишив вдома. Він деколи увечері виходив зі своєї квартири, яку винаймав разом із своїм земляком, до воріт, дивився на місяць, зорі і думав, що той місяць і зорі теж бачать ті, хто залишився у Хімчині, і Петрикові здавалося, що він так спілкується зі своїм татом та зі своїми товаришами в Хімчині. Але через деякий час Петрик перестав сумувати за домом, тому що один-два рази на місяць їздив додому, щоб привезти деяких харчів.

На фельдшерському відділенні було 40 студентів хлопців, але через деякий час близько 10 студентів перестали ходити на заняття. Говорили, що їх було заарештовано. Деталі Петрик узнав лиш тоді, коли він уже навчався в медичному інституті в місті Станіславі. Хлопці були дружні, старалися добре вчитися, але старші часом шуткували з молодшими не завжди дружно. Правда, Петрика ніхто не займав, бо він був наймолодший, та ще й ростом малий.

Петрик зимою не мав у що вбратися і змушений був ходити у піджаку, який був трохи завеликий на нього, зате він вдягав під піджака грубий шерстяний светр і так спасався від холоду. А взуттям йому слугували парусинові туфлі, які промокали, коли була волога. Але Петрик легко переносив холод, а часом і голод.

Вчителі були досвідчені і давали добрі знання студентам. Але була одна вчителька, яка викладала російську мову і літературу, вона на екзаменах деколи ставила студентам занижені оцінки, тоді студент залишався без стипендії. Та вчителька приходила на заняття у воєнній льотній куртці – її чоловік був льотчик. На перерві, коли у неї був урок у хлопців, то вона не йшла в учительську, а сиділа у класі за столом, виймала із своєї сумки булочку з ковбасою і їла її на очах у хлопців, у яких від голоду текла слінка, і тому вони на перерві втікали з класу.

Одного разу, коли у хлопців був урок біології і вони робили якийсь дослід із жабами, а після того уроку був урок російської, то старші хлопці-фронтовики сказали, щоб на перерві між уроком російської мови хлопці не втікали із класу. На перерві вчителька з російської мови взяла свою сумку, сидячи за столом, відкрила її і стала заглядати в сумку. А вона носила окуляри з високими діоптріями, і тому завжди низько нахилялася чи над журналом, чи над книжкою, так і цього разу над сумкою. Петрик сидів за першою партою біля стола і бачить, що коли вчителька розгорнула папір, в якому в сумці була булочка з ковбасою – із того кулька паперу прямо вчительці в лице вискакує велика жаба, яку принесли на урок біології. Вчителька встала і вийшла швидко з класу. Тоді старші хлопці сказали Петрику, щоб він вийшов у коридор, там заховався за бюстом Леніна, і бачить, що йде вчителька російської, а за нею директор школи. Коли вчителька взялася за ручку дверей, її почало трясти і вона скрикнула, що електричний струм. Директор почав сперечатися, що не може бути струму. Він спокійно відчинив двері і вони зайшли у клас. У класі було видно, що там, де мав би бути вимикач світла, його не було, лише стирчали два короткі електричні ізольовані дроти. А директор, мабуть, подумав, що жаби теж не було, так само як електричного струму. Після цього випадку вчителька російської мови більше на екзамені не придиралася до студентів.

Студенти Петрикової групи були дуже дружні, і не дивлячись на трудне студентське життя, не падали духом. Крім того, що старалися добре вчитися, ще й тішили себе піснями. На перерві між парами як починали співати цілою групою – то аж вікна дрижали. Якось на перерві, коли хлопці співали, до класу зайшов викладач біології, а він ще був керівником шкільного хору, і записав всіх хлопців до хору. Хор брав участь в міських і обласних змаганнях хорів,

посів там призове місце і мав їхати у Київ на конкурс, але у хлопців почалися державні випускні іспити, і поїздки скасували.

Коли розпочалися випускні іспити, то по розкладу перший був екзамен з фармакології. Цей предмет викладав учитель Водовоз, знаючий, мудрий, добрий і прекрасний організатор, досвідчений лікар-терапевт. Всі студенти хвилювалися, бо знали, що на екзамен має прийти комісія із Міністерства. Водовоз кличе на екзамен Петрика і ще двоє студентів. Коли Петрик взяв білет, то побачив, що знає усі чотири питання білета, і собі сидить спокійно і нічого не пише на листку, який давали для нотаток. Водовоз бачить, що Петрик нічого не пише, підходить до нього і питає, чому він нічого не пише. Петрик йому відповідає, що він знає усі чотири питання, і тому нічого не пише. Коли Петрик почав відповідати на екзаменаційний білет, то відповіді його на перше питання дослухали до кінця, і ще той із міністерства дав додаткове питання, а відповіді на три наступні питання не слухали до кінця, а просили перейти до наступного. Петрик думав, що це, мабуть, сталося тому, що він був найменший і наймолодший серед усіх, і ще тому, що на перше питання білета він дав вичерпну ґрунтовну відповідь.

Для Петрика всі державні випускні екзамени пройшли в такому виді, що перше питання екзаменатори слухали уважно, а інші не до кінця і ставили оцінки «відмінно».

Ще задовго до державних екзаменів студентів направили на медичну практику в райони області. Петрика направили у Кутський район. Він там ще влаштувався в тубдиспансері на пів ставки медсестри і трохи заробив грошей, і мав можливість справити собі костюм на випускний вечір, якого, до речі, не було.

Коли Петрик закінчив фельдшерсько-акушерську школу, його направили на роботу фельдшером у найвіддаленіший гірський район Жаб'є».

Петро ГОСТЮК, випускник Станіславської фельдшерсько-акушерської школи 1951 року.

Ярослав ГРУБ'ЯК:

Нас контролювали, нам допомагали, але ніхто не намагався все зробити за нас

ГРУБ'ЯК Ярослав Михайлович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1983-1987 рр. на фельдшерському відділенні. У 1987-1989 рр. проходив військову службу на Байконурі в Казахстані, в санчастині госпітального типу. Після закінчення служби кілька років працював в Івано-Франківському онкодиспансері в реанімації анестезистом (закінчив курси з анестезіології). У важкі 90-і роки почав займатися бізнесом. У 2006 р. закінчив Інститут менеджменту при Тернопільській академії народного господарства і пішов менеджером у фармацію – очолив фармацевтичну дистриб'юторську компанію «Альба Україна» в Галичині. З 2014 р. приватний підприємець.*

Для мене медичне училище – це була мрія. Хоча, як не парадоксально, я потім не продовжив шлях у медицині. Та ще у класі 5-4, коли бував у бабці, була цікавість до всього живого – курчатка, собачки, котика. А потім спрацював і престиж медичного фаху.

Тому з с. Прибилів Тлумацького району поїхав вчитися в Івано-Франківське медичне училище.

У нашій групі були хлопці, у яких батьки лікарі, так би мовити, «династійні медики». Але у моїй родині медиків не було.

Вчився у фельдшерській групі, як називали ми, «воєнних фельдшерів». Були самі лише хлопці. Наша 1-а група, але не перша група в училищі в контексті мілітарної політики срср щодо Афганістану.

Мені важче давалися математика, фізика. Це свідчить про те, що базові школи у нас були слабкі, і продовжувати вчитися у вищому темпі нам, вихідцям з села, було важче. А от медицина вже давалася простіше. Хоча і почали вчити її з початку навчання.

Я не був відмінником, але середняком міцним.

Кураторкою нашої групи була Юлія Юліанівна Саган, яка викладала догляд за хворими. Я не знаю, чи зараз є в коледжі керівники, куратори груп, але під час нашого навчання були, і це було добре. Сьогодні розумію: 30 хлопців, в яких грають гормони, зашкалює тестостерон, які інколи хочуть випити, які

хочуть показати свою дорослість – як такими людьми важко управляти. І Юлія Юліанівна вміла це робити. Інколи було соромно, що вона знову про щось мусить нам нагадувати, повторно говорити. На повазі до неї ми намагалися поводити себе чемно. Вона для нас була як мама, хоч іноді ми і казали між собою «наша Юлька». Я багато епізодів пам'ятаю чистої опіки від неї.

Під час навчання в медучилищі ми їздили в колгосп на збирання картоплі – на Рогатинщину, в Підпечери. Уявляєте, дві групи, 60 хлопців – і нами управляли дві жінки. Треба було дати ради, що не так просто – і вони давали.

Згодом у Верховині будували інфекційний корпус районної лікарні – то був так званий будівельний загін. Працювали там два місяці. Колгоспи, будзагони – це була поширена в ті часи практика використання «рабської праці».

Легше і цікавіше було вчитися, як пішли клінічні дисципліни. Для мене терапія, внутрішні хвороби, пропедевтика асоціюються з Юлією Юліанівною Саган. Ми ходили в лікарню на вул. Матейки, працювали в маніпуляційних кабінетах у різних відділеннях. То викладачка потім кожну медсестру питала, хто скільки з студентів зробив уколів. Бо практичним навикам в медучилищі приділялася велика увага.

Згадую також своїх викладачів. Надія Дмитрівна Яблунівська – сьогодні ми розуміємо, що вона була класна. А тоді, дітьми, боялися занять з фізіології.

Викладач латинської мови Роман Іванович Малець – серйозний чоловік, і предмет серйозний. У нас був один студент, якому важко давалася латинь, він ще й не слухав уважно. То Роман Іванович важко це переносив.

Не хочу робити якісь порівняння тільки тому, що ми старші, як кажуть, уже з сивиною. Але мені здається, що у нас, тодішніх студентів, було серйозніше ставлення до науки. Якщо у нас 30 чоловік у групі, то реально 20-25 серйозно ставилися до того, що робили – до навчання, до практики. Хто як міг, в міру своїх інтелектуальних можливостей. Але це свідчить про серйозність ставлення до науки, та і взагалі по життю. І саме медучилище в цьому відіграло велику організаційну роль.

З власного досвіду вважаю, що дітям треба змалечку в голову якимось чином вкладати, що їм необхідна самостійність. Сьогодні, як на мене, ми надто з дітьми панькаємося.

З нами ніхто не панькався. В 15 з половиною років нас віддали на науку – не в інтернат, але майже. Так, контролювали нас, нам допомагали, але ніхто не

намагався все зробити за нас. Бувало, що я плакав ночами, бо мені не давався якийсь матеріал, важко було.

Сьогодні ми надмірно опікаємо, і оця самостійність пропадає. А коли людина самостійна і свідомо свого вибору, то вона вчитиметься, працюватиме відповідальніше, серйозніше.

А ще вважаю, що коли батьки тягнуть дітей в університет лише задля вищої освіти, задля диплому – це неправильно. Куди важливіше за диплом-папірець – професіоналізм.

Згадуючи про навчання в медичному училищі, хочу ще наголосити, що спорт тоді був дуже присутній в нашому житті. Більшість хлопців займалися легкою атлетикою. Нас, хлопців, з першого по четвертий курс було тоді в училищі близько 240. Спортом і фізкультурою ми займалися щільно.

У нас був спринтер Андрій Леськів, на довгі дистанції бігав Ігор Талько – вони показували непогані результати на рівні міста.

Якоїсь особливої спортивної бази в училищі тоді не було, хіба невеличкий спортзал і волейбольний майданчик біля навчального корпусу на вул. Галицькій. Займалися на стадіоні інституту нафти і газу, іноді – в технікумі фізкультури. Але була довга Набережна, якраз для бігу – 5 км туди і 5 км назад. Футбольне поле було за Бистрицею, там ми тренувалися.

А грали не лише з міськими командами, а й їздили по селах – хтось домовлявся у своєму селі, ми туди поїхали, пограли. Змагання з лижних гонок проходили в Пасічній, там, де тепер все забудоване навколо ОКЛ. Плюс їздили у Ворохту, Коломию.

Після закінчення училища мені і кільком випускникам нашого та Коломийського медучилища «світив» Афганістан. Нас відвезли на казанський вокзал у москві, де протримали три дні, але, дякувати Богу, за нами не приїхали «покупці». Тож нас повезли на Байконур в Казахстані.

Разом з однокурсником Василем Козаком ми служили в санчастині госпітального типу. Через пів року я вже займався невідкладною допомогою в реанімації, Василь відповідав за хірургічний кабінет. Практики було дуже багато. Не раз з вдячністю згадували своїх викладачів з медучилища, які добре нас вчили.

Після закінчення служби я хотів продовжити навчання в медінституті. Але через родинні обставини інститут відпав.

А з моїх однокурсників кілька хлопців пішли в медінститут, стали лікарями. З однокласниками ми зустрічаємося раз в чотири-п'ять років. Хіба в останні роки через пандемію коронавірусу і тепер через московсько-українську війну традиція дещо порушена. Але намагаємося хоча б телефоном спілкуватися.

Зараз я не медик, але моє коло спілкування, друзі, сусіди – всі пов'язані з медициною. І от коли вони ведуть якусь професійну розмову, я завжди в контексті: я пам'ятаю термінологію, слідкую за медичними новинками. Звичайно, дещо ще підчитую – для себе.

І ми сходимося на думці, що реально та освіта, яку давали в Івано-Франківському медучилищі, була на високому рівні.

Ярослав ГРУБ'ЯК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1987 року.

Галина ДЕЙСАК:

Училище нам дало освіту і успішну працю

ДЕЙСАК (КАШУБА) Галина Олексіївна. *Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі у 1970-1973 рр. на медсестринському відділенні. З 1973 р. працювала медсестрою в травматологічному відділенні Калуської районної лікарні, а з 1976 р. – анестезисткою відділення анестезіології та інтенсивної терапії Калуської ЦРЛ. З листопада 2021 р. – палатна медсестра в чистій реанімації цього ж відділення.*

Правду кажуть, що світ тісний. Поговориш з людьми – і виявиться, що маєте спільних знайомих, чи вчилися в одному закладі, чи народилися по сусідству. Колись у Калуській ЦРЛ я працювала в одній зміні з лікарем-анестезіологом Володимиром Стасюком. Він навіть з нашим завідувачем відділення робив мені наркоз при народженні доньки Віти (був кесарський розтин). Один час ми жили в одному будинку у Калуші, в сусідніх під'їздах, наші діти разом росли. А тепер Володимир Васильович очолює Івано-Франківський медичний коледж, який (тоді ще медучилище) ми обоє закінчували. І коли я приїжджала на курси у Франківськ, він завжди показував мені, як змінився наш навчальний заклад.

В Івано-Франківське медичне училище я поступила у 1970 році, щоб вивчитися на медсестру широкого профілю (так було написано у дипломі, який я отримала через 2 роки 10 місяців). Мені подобалася ця професія ще у школі, хоча і кажуть, що дитина у 14-15 років ще мало розуміє, що хоче. Але моя мама постійно хворіла і все хотіла у мені бачити медсестру. Отак, певно, одно з другим – і що мені подобалося, і що мама хотіла – то я і пішла на медсестринський.

Саме училище дало мені все. Я вже розуміла, що таке робота медсестри, ходила на практику. З першого курсу ми робили ін'єкції і м'язево, і підшкірно. У вену так не дуже, бо ми ще не вміли. Але поступово вчилися, набиралися навиків. Це мені подобалося.

Училище тоді знаходилося на Галицькій, біля мосту. То були нелегкі часи, і ми були бідні, як церковні миші. Пригадую, що мама мені на тиждень давала 5 рублів на науку – рубель було з дому, з села Дорогів Галицького району приїхати у Франківськ, рубель назад, а три рублі лишень на прожиття. Був

буфет, і то добре, бо можна було собі щось купити. Туалети були надворі, централізованої води не було. Якийсь гуртожиток був, але дуже мало місць в ньому. Більшість з нас жили по квартирах.

Як тоді і як тепер – то велика різниця. Стільки разів я їздила на курси до Івано-Франківська, тож можу порівнювати. Тепер медичний коледж – то є казка.

У нас не було таких умов, можливостей навіть у плані вільного часу. Звичайно, були різні гуртки, проводилися спортивні змагання. Трохи пізніше, вже після нас, в училищі працював Дмитро Гнатович Циганков. Ми його не знали, але дівчата, які працювали зі мною і теж, лиш трохи пізніше, закінчували наше училище, згадували, як співали в нього в ансамблі.

Я за роки навчання не дуже десь їздила на екскурсії чи до подруг у гості, бо мама не пускала. З одного боку, мала мене одну, все за мене переживала. З другого боку, не було за що їздити, бо треба було і за квартиру заплатити, і дати бодай пару рублів на дорогу.

В училищі були нормальні вчителі, вимогливі, але розуміли дітей і знання давали добрі. Важко згадати і назвати усіх, бо 50 років – то тьма часу. Директором у нас був Григорій Григорович Гавриш – цікавий чоловік, справедливий, класною керівницею групи – Євдокія Миколаївна Богославець. Фармакології вчив Ярослав Дмитрович Гладун, який запам'ятався насамперед вимогливістю. Любила я хірургію, яку викладала Людмила Іванівна Святецька, потім вона працювала в ОКЛ, здається, анестезіологом. Бо і я сама в анестезіологічній службі відпрацювала більше 45 років.

Викладачам важливо було, щоб ми мали добрі знання. Тому все було строго. І важко було поступити, бо конкурс в училище був навіть більший як в інститут. І вчитися було важко, бо предмети були і для школи, і для медицини. На практику ходили пішки цілими групами: в дитячу лікарню, в інфекційну, бо де мали гроші на дорогу.

Але училище дало освіту, роботу, за рахунок якої ми цілий вік прожили, і дітей вчили.

Уже тоді наше училище було на вищому рівні. Як я прийшла на роботу, то старша медсестра говорила, що зразу видно: хто яке училище закінчив. Бо тоді училищ було багато, вчилися навіть у Ризі, Новгороді. Але більше цінувалося Івано-Франківське, а потім Коломийське.

Всі знання, які я здобула в училищі, згодилися, коли після його закінчення у 1973 році прийшла у Калуську ЦРЛ. І так працюю там по сьогодні. Лиш то, що тоді лікарня була біля вокзалу, а потім її перенесли на окраїну Калуша, у Підгірки. Три роки я працювала в травматологічному відділі, а потім перейшла в анестезіологію. І вже стільки незмінно працюю в цьому відділенні.

Вже не пам'ятаю рік, коли до нас прийшов на роботу лікарем-анестезіологом Володимир Стасюк. Ми з ним роки разом пропрацювали в одній зміні. Розумний чоловік, мені медсестри з інших відділів казали: «Ти працюєш з таким лікарем, що попри нього і сама ще навчишся». Як тільки була хвилинка вільного часу, мав з собою купу всякої літератури, яку не те що перечитував, а опрацьовував, бо все так на крайчиках тих журналів було виписано. Не раз і мені радив: «Почитайте це».

Анестезіологія, реанімація – то відповідальна робота. Добра анестезистка без слів розуміє лікаря. Він лише подивиться, а вона вже знає, що має робити. Важливо, щоб в операційній не було паніки. Бо то буває по-всякому – ускладнення чи ще щось таке, але треба зберігати спокій і добре робити свою роботу. В нашій лікарні кажуть, що анестезисти – то еліта медичної служби. І всі знають, що анестезистка зможе працювати будь-де, в будь-якому відділі. Але анестезисткою зразу не буде працювати ніхто. Буде працювати, але треба навчитися. Одна з молодих лікаррок, з батьком якої я працювала, а потім з нею, сказала мені, що мати грамотну анестезистку – то є щастя, бо вона з будь-якої ситуації знайде вихід, з такою в операційній спокійно.

Коли дивлюся тепер на молодих медсестричок, то розумію, що їм вчитися набагато легше. Але скажу так: були різні і є різні. Є всілякі: і розумні, здібні, але є і такі, що не хочуть робити. Та ще якби та робота гідно оплачувалася. На ті мізерні зарплати не дуже хочуть йти. Дехто з знайомих поїхав працювати санітаркою в Польщу.

А я роботу свою люблю. Майже 50 років пропрацювала, Бог мені допоміг, дав здоров'я.

Галина ДЕЙСАК, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1973 року.

Валентина ДИНДИН:

Нам було соромно не вчитись – і перед викладачами, і один перед одним

ДИНДИН (ЛУЖНА) Валентина Богданівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1981-1985 рр. на фельдшерському відділенні, закінчила з відзнакою. Трудову діяльність розпочала на Івано-Франківській станції швидкої медичної допомоги – спочатку в диспетчерській службі, потім у виїзній бригаді. Після реорганізації лікувального закладу працює фельдшером з медицини невідкладних станів в КНП «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради». Загалом на швидкій – 37 років. За сумлінну працю і професіоналізм неодноразово нагороджувалася грамотами.*

Стати медиком була моя заповітна мрія. Так склалося, що в медичне училище я вступала двічі. Першого року, хоч і на відмінно закінчила 8-й клас, не пройшла за конкурсом. Але свою мрію я втілила в життя, поступивши наступного року за співбесідою. Пам'ятаю, як першого року, не знайшовши себе у списку студентів, я розплакалася. До нас з мамою підійшов тодішній директор медучилища Григорій Григорович Гавриш і запитав, чому я так плачу. Мама сказала, а він відразу запитав, яку школу я закінчила. Коли почув, що Боднарівську СШ (Калуський район), відповів, що то гарна і сильна школа і що я зможу, якщо захочу, поступити наступного року. Так і сталося.

Так для мене почалася дорога в таку омріяну медицину. Навчалася я в 3-й групі фельдшерського відділення і була незмінною її старостою всі роки навчання. А класним керівником нашої групи (тоді це було саме так, а не куратором) був Роман Іванович Малець. Для мене – найавторитетніший, найтактовніший, найулюбленіший викладач, класний керівник усіх часів! Для нас, вчорашніх учнів – таких різних, кострубатих, таких ще юних і розгублених дітей, які щойно випурхнули з-під опіки батьків, він був і куратором, і батьком, який дбав про нас, опікувався, допомагав. Він, такий добрий, мудрий і тактовний, знав про нас усе, спілкувався з батьками і просто нас оберігав.

Його уроки латини дотепер відгукуються в душі фразою «In via est in medicina via sine lingua Latina» – бездоріжжям в медицині є дорога без латині. І ще «Gaudeamus». Роман Іванович ще й добре співає, а ми тягнули за ним.

Навчання давалося мені легко. Вчителі вміли вчити, а ми вміли вчитися. Нам просто було соромно не вчитися, не знати щось – як перед викладачами, так і один перед одним, перед батьками. А ще був такий стимул перед батьками: я, як староста, розсилала батькам рапортчики – оцінки за певний період часу з усіх предметів кожного учня. І це був ще той стимул!!!

У нашій групі майже всі учні були сільськими дітьми, які вміли і вчитися, і працювати. Згадуються студзагони і в Миколаївську область, і у Тлумацький район. Ми добре працювали, нас там навіть відзначали, преміювали символічними сумами грошей, на які ми купували солодощі для всіх. І навіть власними силами ми організовували концерт для жителів села. Було чудово!

А якими веселими і водночас повчальними та змістовними були наші поїздки в Ленінград, Брест. Ми пізнавали світ, ставали самостійнішими, дорослішали.

Пам'ятаю всіх викладачів, дякую їм за науку: Олександрі Олександрівні Босович за знання з анатомії, котрої всі так боялися, бо було трохи важко (крім знання з будови тіла ще й латинська термінологія);

Катерині Юрійівні Якубів – строгій і принциповій викладачці фармакології, котра добре навчила нас писати рецептуру, відсотки ліків, дози. У неї навіть наші вправні «списаки» мусіли вчитися, бо списати вона не давала;

Маргариті Михайлівні Некрасовій (Супатович) з її аускультациєю, перкусією і пальпацією, без яких ну ніяк в медицині;

Валентині Миколаївні Мелешко за знання з педіатрії, які нам, майбутнім матерям, ой як стали в нагоді;

Надії Дмитрівні Яблунівській – цікавій, неординарній викладачці фізіології, та ще й фанатці футболу. І горе нам, коли «Динамо» чи збірна зазнавали поразки! А вже коли вигравали, то наші хлопці спеціально починали футбольну тему, щоб на уроці вже нікого не опитували;

Михайлу Васильовичу Ільківу за його фізичне виховання. Так вийшло, що я була у нього в «фаворі», бо активно займалася спортом у школі, мала вже дорослі розряди з легкої атлетики, лижних гонок і кульової стрільби з АК. Він відразу це підмітив, тож я брала учать у всіх змаганнях. Мені було легко, але як староста групи завжди заступалася за тих, кому було важко. І викладач йшов на поступки;

Ірині Всеволодівні Свйонтек, викладачці хірургії – строгій, непідкупній, стильній. Її «графи логічної структури» як сьогодні перед очима, а її система

оцінювання наших практичних навиків тільки їй зрозуміла! Окрема дяка їй за дисмургію – накладання пов'язок, бо це мені дуже пригодилося в роботі. А ще запам'яталося, як після державного екзамену з хірургії (він був останнім) вона звернулася до нас словом «колеги». Як це було приємно! Вона ніби підвела ризику під нашими стараннями у навчанні і благословила на працю в медичній галузі.

І розлетілися ми хто куди! Я відразу пішла працювати на Івано-Франківську станцію швидкої медичної допомоги. Спочатку трохи працювала в диспетчерській службі, а потім за величезним моїм бажанням перевелася у виїзну бригаду. Робота мені дуже подобалася – динамічна, різноманітна, хоч і стресова, вимагає знань, швидкої реакції і невідкладних дій. І це було моє! І в нагоді стали всі ті знання, які отримала у стінах нашого медучилища.

Ще окремо хочеться згадати про наші зустрічі після закінчення училища. Я, як староста групи, стараюся кожні п'ять років організовувати такі зустрічі. Це – неймовірні емоції і враження, це – позитивний заряд аж до наступної зустрічі! Це як машина часу, яка відносить тебе у ті далекі, незабутні часи, і ти з головою пірнаєш у спогади!

Згадується зустріч 2005 року, яку ми вирішили організувати для трьох фельдшерських груп. Було дуже цікаво, бо люди з інших груп не впізнавали один одного. Врешті хтось запропонував провести батл зі знання тих латинських термінів, які ми вчили в училищі. І наша група, звичайно ж, його виграла! А тоді ми ще й заспівали «Gaudeamus». Я пам'ятаю очі нашого Романа Івановича... В них було стільки радості і гордості! І сльози. Сльози радості. І його слова: «Оце тепер я бачу, що наука не йде до лісу, а йде між люди!».

А я до сьогодні працюю в Івано-Франківському центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф фельдшером з медицини невідкладних станів! (Ще ніколи не писала цієї цифри стажу, тому і самій важко повірити!). Чому не пішла далі вчитися, маючи диплом з відзнакою і направлення в будь-який ВУЗ? Для мене це болюче питання і донині. Пробувала аж чотири рази, та, видно, не судилося...

То чим для мене є наше медичне училище? Це моя Alma mater!

Валентина ДИНДИН, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1985 року.

Богдан ДІВНИЧ:

***У стінах коледжу ми стали особистостями, і кожен з нас
спромігся знайти свій шлях до успіху***

ДІВНИЧ Богдан Ігорович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2012-2016 рр. Завершив навчання з відзнакою за спеціальністю «Лікувальна справа» (фельдшер). У 2016-2021 рр. навчався в Івано-Франківському національному медичному університеті. З 2021 по 2024 рік здобуває спеціалізацію за фахом «акушерство та гінекологія» на базі Івано-Франківського обласного перинатального центру. З 2022 по 2024 рік навчається в Українському католицькому університеті за магістерською програмою «Публічне управління та адміністрування». Стипендіат конкурсної програми «Завтра.UA». У 2019-2020 рр. – президент Української медичної студентської асоціації в Івано-Франківську.*

ІФМФК навчив мене, дав мені впевненість цілеспрямовано йти до своєї мети. Я переконаний: якщо до можливості докласти достатньо зусиль та трішки везіння, то ціль буде досягнута.

Ще в дитячому садочку (з розповідей батьків) я вирішив стати лікарем і ще в чотири роки на питання: «Ким ти хочеш бути?» з впевненістю відповів, що коли виросту – стану гінекологом! Тому мета щодо професійного розвитку була визначена досить швидко, що неодноразово створювало привід розвеселити друзів та родичів. Першим вагомим кроком до досягнення цієї цілі було рішення вступити до Івано-Франківського базового медичного коледжу. Конкурс на місце був дуже високим – із 7 вступників приймали тільки одного. Коли мені зателефонували з приймальної комісії ІФБМК і повідомили довгоочікуване «Так, ви вступили!», я знав, що, навчаючись тут, стану ближче до реалізації своєї мети.

Згадую початок навчання з посмішкою. Перша лінійка: зграя ворон, всі в білих халатах та шапочках поспіхом намагаються знайти своє місце на подвір'ї коледжу, відмічене крейдою. І я, що живу за 5 хвилин ходьби від навчального закладу, мало не запізнився. Ця коротка відстань неодноразово грала зі мною злий жарт, і якщо зараз запитати в одногрупників, яким вони мене пам'ятають, то відповіли б, що на першу пару я часто заходив із другим дзвінком та вибаченнями. На щастя, з часом це стало радше винятком ніж закономірністю.

Оцінюючи роки навчання зараз, можу сказати, що моїй групі справді пощастило з куратором – Олександром Романовичем Кравцем. Дякуючи йому, ми згуртувались та, попри всі труднощі: море домашнього завдання, контрольні та жорстку дисципліну, – стали справжніми друзями. Олександр Романович зумів знайти підхід до кожного з нас та спрямувати той підлітковий максималізм у правильне русло. З ним ми відвідували театр та грали в сніжки, бували на екскурсіях на цегельному заводі та вчилися етикету за столом в коледжі ресторанного сервісу – одним словом, пізнавали життя, його правила та виклики. Сподіваюсь, вам пощастило познайомитись з цим чудовим викладачем та перейняти частинку його життєвої мудрості та позитиву.

Насправді, кожен з викладачів зробив свій внесок у мій розвиток та на певних етапах допоміг у формуванні життєвих цінностей.

Завдяки Галині Іванівні Іванишин, її любові до української мови та її настанові: «Основне в житті залишити слід, а не наслідити» я став відповідальніше ставитись до навчання та активно почав займатися громадською діяльністю.

Роман Іванович Малець – творчий та мудрий викладач. Вивчати латинську мову з ним – одне задоволення. Під його керівництвом я вперше став одним із авторів книги та опублікував два кросворди з латинськими термінами. Саме його креативний підхід змотивував мене до творчої та наукової діяльності пізніше. І вже через рік мені вдалось написати першу наукову роботу з акушерства та гінекології разом з Анною Антонівною Кіршак та зайняти 2 місце на XX міжнародному медичному конгресі студентів та молодих вчених у Тернополі.

Перші два роки навчання минули для мене досить інтенсивно, я багато часу вчився, брав участь у театральних виставах, які організовував профком коледжу, грав на баяні в музичному ансамблі. Згадую настанови директора ІФМФК Володимира Васильовича Стасюка, що потрібно відповідально вчитися з самого початку і потім буде легше. Він ділився власним досвідом навчання в коледжі, що справляло на мене сильне враження, і я брав з нього приклад. Завдяки сумлінному навчанню на другому курсі мені вдалось перевестися з платної форми на державну.

Окремі слова подяки Марті Любомирівні Шкандрій, яка курувала мою групу з третього року навчання. Вона ставилась до нас як до власних дітей.

Світ медицини завжди був мені цікавим. Деякі предмети бути складними, наприклад, фармакологія та патологічна фізіологія, але завдяки спільній з одногрупниками підготовці до заняття, роботі в бібліотеці та терплячості викладачів ці предмети вдалось освоїти.

Найбільше любив три предмети: «Догляд за хворими та ММТ», «Внутрішня медицина», «Акушерство та гінекологія».

Догляд за хворими читала Христина Миколаївна Куцан, вона навчила нас виконувати основні медичні маніпуляції. Заняття з нею минали легко та в здоровій конкуренції поміж одногрупниками – хто ж перший сьогодні відпрацює навичку внутрішньовенної ін'єкції! Здобуті навички були необхідні під час літніх підробітків (мені випала нагода стажуватися у центрі клінічних досліджень ЦМКЛ, працювати медичним братом операційного відділення «Прикарпатського центру репродукції людини» та медичним адміністратором «Центру Слуху») у час навчання в медичному університеті.

Заняття з внутрішньої медицини у Ярослава Олександровича Гарка. Прийти неготовим на заняття було неможливо, і зараз мені легко у практичній роботі з пацієнтами та при проведенні диференційної діагностики. А визначити шість основних ознак дослідження пульсу: частота, ритмічність, дефіцит, напруження, наповнення, симетричність на обох руках – я зможу навіть серед ночі.

І основне, акушерство та гінекологія, викладачка Альона Миколаївна Валовіна. Пам'ятаю практичні заняття, її рекомендації вчитись за клінічними протоколами та ту першу операцію кесаревого розтину, де я побачив диво народження. Емоції переповнювали мене, мій погляд був прикутий до операційного поля та хірургів, які, щойно врятувавши людське життя, дитину, продовжували операцію, рятуючи матір. Я зрозумів, що докладу всіх зусиль та стану акушер-гінекологом.

Разом із навчанням мені вдавалось поєднувати відпочинок в горах з одногрупниками, медичний супровід у дитячих таборах ГО «ПЛАСТ», вдосконалювати знання з англійської мови, коли був членом міжнародної організації «AIESEC», бути керівником різноманітних волонтерських проєктів, а згодом, у 2017 році, поїхати на медичне стажування до Філіппін.

На четвертому курсі мені випала честь бути обраним головою студентського самоврядування ІФБМК. Це був незабутній досвід роботи з чудовими людьми, де ми вдосконалювали організаційні та презентаційні

навички. Ми старались урізноманітнювати студентське життя: організовували квести та вікторини для студентів, розважальні шоу «Хто зверху?», страйкболи, футбольні турніри. І що важливо, ми комунікували з адміністрацією ІФБМК, відчували її підтримку в реалізації наших ідей. Для прикладу, нам вдалось відмінити для студентів шапочки на лекціях, а також зібрати підписи для петиції до міського голови, в якій йшлося про впровадження пільгового проїзду для студентів.

Насправді, кожен день навчання був наповнений посмішками та студентськими пригодами, але найбільш знаковим днем для мене був випускний. Диплом став фізичним підтвердженням отриманих знань та навичок. Ми зростали під час Революції гідності, у стінах ІФБМК стали особистостями, і кожен з нас спромігся знайти свій шлях до успіху.

Дякуючи досвіду, друзям та викладачам, навчатись в університеті було легше. У 2018-му, удосконаливши наукову роботу, яку я писав ще в медичному коледжі, подав на конкурсну програму «Завтра.UA» і став стипендіатом, був учасником конференції лідерів «Ялтинська Стратегія Розвитку». Відновив та став президентом локального представництва Української медичної студентської асоціації в Івано-Франківську, де з командою вдалось організувати 35 проєктів, які загалом відвідали більше 3 тисяч людей. Був учасником навчальної поїздки до Стокгольму від Фонду родини Богдана Гаврилишина (проєкт «Молодь змінить Україну»).

Шановний студенте, сподіваюсь, скоро і ти писатимеш власну історію спогадів. Будь готовий до викликів, не бійся просити допомоги у викладачів та друзів. Присвячуй вільний час тому, що тебе цікавить, досліджуй, критично мисли, подорожуй та більше говори «ТАК» новим можливостям у житті. Повір, твоє навчання в ІФМФК стане незабутнім досвідом!

Богдан ДІВНИЧ, випускник Івано-Франківського базового медичного коледжу 2016 року.

Юрій ДМИТРУВ:

Завдяки нічним чергуванням я пройшов гарну практику

ДМИТРУВ Юрій Казимирович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1988-1992 рр. на фельдшерському відділенні. Під час навчання підробляв санітаром у міській лікарні № 2. Там розпочав трудову діяльність після закінчення училища: лаборантом клінічної лабораторії, медбратом на посту, анестезистом. У 1995-1997 рр. працював у фельдшерській бригаді на Івано-Франківській станції швидкої допомоги. З 1997 р. працював радіологом-лаборантом на гама-терапевтичній установці в обласному онкодиспансері. З 2001 р. перейшов з медицини в охоронну службу, отримав диплом охоронця-тілоохоронця третього розряду. З 2014 р. брав участь в АТО-ООС: 2014-2015 рр. – добровольчий батальйон «Донбас», 2015-2016 рр. – батальйон МВС «Івано-Франківськ», у 2017-2020 рр. служив у 128 Закарпатській гірсько-піхотній бригаді. З лютого по грудень 2022 року воював у складі Івано-Франківської 102-ї бригади ТрО. Отримав бойові травми.

Вибір майбутнього фаху був мій особистий. Якось, ще школярем, «вживу» став свідком аварії, побачив, як людям потрібна медична допомога, як приїжджала машина швидкої. Тоді і вирішив піти в медицину. Подав документи в Івано-Франківське медучилище. Здавав математику у Дмитра Гнатовича Циганкова і українську мову. За твір отримав четвірку, за математику – п'ятірку і ще «п'ять» за додаткове завдання. Так поступив.

У нас було три спецгрупи військових фельдшерів і одна загальна. Я вчився у спецгрупі, відбір проходив через військкомат. На військово-медичну підготовку до Миколи Миколайовича Ковалю ми ходили у військових сорочках. А так постійно в білих халатах і чепчиках (кажуть, зараз на перших курсах шапочки не потрібні, а у нас були обов'язкові).

У нашій групі було шість дівчат, решта – хлопці. Іванна Семків зараз працює лікарем акушер-гінекологом в нашому роддомі, Оля Гасяк – медсестра в поліклініці № 5, Андрій Сенюк – старший медбрат в психлікарні № 1, Олександр Бойчук – доцент кафедри інфекційних хвороб медуніверситету, Андрій Баран – травматолог ОКЛ, Сергій Федоров – професор ІФНМУ. Хлопці постійно допомагали мені то в АТО-ООС, то тепер на війні. Коли я отримав бойову травму, Андрій Баран у 2015 році фактично підняв мене на ноги.

В училищі я вчився непогано: не відмінник, але, як казали тоді, «хорошист». Та якщо чесно, то мене сто раз «виганяли» з училища за поведінку, а за успішність мене лишали. Поведінка – це прогули, які я потім відробляв практично. Прогулював не сам, була у нас така «двійка» – я і Вадим Кайдаш (на жаль, помер від ковіду). Найчастіше просто гуляли по парку, на першому курсі – на Бистриці. За це нас викликали до завуча з виховної роботи Кіндрата Григоровича Лаврука, він нас і просив, і сварив, батьків повідомляли.

І все треба було відробляти. Якщо прогуляв акушерство і гінекологію, то мусив відчергувати ніч в родзалі і здавати теорію. Якщо прогуляв терапію, сестринську справу, теж мусив ніч чергувати на пості. Це все записувалося в окремий щоденник прогулів, після ночі в ньому ставила підпис старша медсестра, що я відробив практично. І з цим приходив на відробку і здавав теорію. Тепер я навіть бачу у цьому позитив. Бо одна справа просто зазубрити матеріал (були у нас такі хлопці, що зачували на пам'ять, а спинити його – розгубиться, мусить з початку розповідати). Інша справа – практика, адже це досвід. І те, що відробляв вночі, багато що дало мені. Навчився внутрівєнні ін'єкції робити, катетери ставити. А згодом я рік працював у фельдшерській бригаді на швидкій допомозі. Було навіть так, що роди приймав.

І коли в училищі проходили навчальну практику, вона для мене зовсім не була складною, я багато що завдяки нічним чергуванням вже вмів робити. Можна сказати: все вмів, все знав – за рахунок своїх прогулів. На практику ми ходили після другого і третього курсів – по тижню-два в різних лікувальних закладах. Вели щоденники практики, заповнювали, що навчилися робити кожного дня, які маніпуляції, а старша медсестра своїм підписом підтверджували, коли ми прийшли, коли пішли.

Всі чотири роки кураторкою нашої 2-ї фельдшерської групи була вчителька російської мови і літератури Людмила Рудольфівна Петрик. Хороша жінка, душевна, намагалася вникнути в проблеми учнів, чимось допомогти. Росіянка, але менталітет мала український, з нами розмовляла українською мовою.

Клінічні дисципліни викладали у нас практичні лікарі: хірургію – Богдан Ярославович Голояд, зараз працює в МКЛ № 1, терапію – Марія Василівна Саюк, зараз на прийомі в кардіології в поліклініці на вул. Мазепи. Біологію викладала Дарія Федорівна Слободян, хімію – Стефанія Йосипівна Матіяш. Латину вчив Роман Іванович Малець, позивний ми йому дали «Неутрум». Латинь ми вчили вже з першого чи другого курсу, це важкий предмет,

обов'язковий і для інших дисциплін, особливо анатомії. Я після контузії можу не пам'ятати, що три роки тому було, навіть можу забути як звати людину, яку знав, а латинь – дотепер пам'ятаю. Роман Іванович інтелігентний, розумний, освічений, викладав на рівні інституту.

Та й підручники з інших предметів – анатомії, патанатомії, фізіології, мікробіології у нас були на рівні медінституту. Відповідно і викладачі Євдокія Миколаївна Богославець, Олександра Олександрівна Босович, Любов Михайлівна Облогіна нас так вчили, як майбутніх докторів, а не фельдшерів. Любов Михайлівна дууууже мене любила за мікробіологію, але «чотири» я мав – но прездавав, но мучився. А зараз зустрічаємося, обнімаємося.

Дмитро Гнатович Циганков у нашій групі викладав математику. А ще він вів музичні гуртки. Я міг би співати двома голосами, але вирішив, що краще виступатиму на спортивній «сцені».

Тому займався у вчителя фізкультури Богдана Васильовича Лесіва. Ще був викладач Михайло Васильович Ільків, якого ми називали «Челентано» і який хотів мене перетягнути у свою групу. Я брав участь у спортивних змаганнях з легкої атлетики (біг на дистанції 3 і 5 км), боксу, виступав за коледж, навіть перемагав хлопців з фізкультурного технікуму. Колись наші призи, кубки і медалі були в кабінеті фізруків, біля актового залу. Не знаю, чи збереглися вони зараз...

І, зізнаюсь, нишком я курих. Згадую перший курс, першу пару фізкультури. Нам треба було зібратися навпроти 12-поверхівки на Набережній. Ми з Вадіком шуруємо по дамбаі, по цигарці в роті, а на велосипеді нас обганяє якийсь чоловік: «Хлопці, та не можна курити». Ми щось йому огризнулися, мовляв, що той мужик хоче від нас, «причепився», і пішли далі. Приходимо до 12-поверхівки, бачимо... велосипед і Богдана Васильовича: «Ну що, хлопці, а тепер біжимо і рахуємо стовпи звідси до моста, – каже нам. – Порахували – і назад». Таке було перше знайомство з вчителем фізкультури.

То був перший курс, медичне училище тоді знаходилося по вул. Галицькій, де зараз музична школа, спортзал був поруч в колишній польській гусарській конюшні (той будинок вже знесли). А закінчували ми навчання уже в новому корпусі по вул. Гетьмана Мазепи. Якраз на другому курсі училище переїжджало. Тоді ще спортзалу не було, ми ходили займатися в технікум фізкультури. А після занять ми з хлопцями разом з Богданом Васильовичем Лесівим копали, засипали фундамент гравієм, робили власноруч спортзал в

підвальному приміщенні навчального корпусу. Поставили тренажери, притягнули штанги, гирі – і там займалися.

Під час нашого навчання, у 1991 році, було проголошено незалежність України. Не хочу називати декого з викладачів, які були проти Руху, активного в ті часи, які зі студентів зривали жовто-блакитні і червоно-чорні значки, примушували вчити тези партії, з'їзди. А потім через рік-два намагалися перефарбуватися: «влада міняється в Малинівці».

У 1992 році, як ми закінчили училище, розподілу не було, сказали шукати роботу самому. Я працював санітаром в лікарні на Франка ще під час навчання, тож туди і пішов. Мав там три посади: зранку працював лаборантом, потім на медсестринському посту, а ще плюс анестезистом. В армії тоді, в 90-х роках, не служив. Але був 2014 рік, коли я добровольцем пішов в АТО: добробати «Донбас», «Івано-Франківськ», а з 2017 року – 128 Закарпатський легіон. Пройшов шлях від солдата до санінструктора взводу, старшого бойового медика роти, фельдшера медичного пункту батальйону і до т. в. о. начальника медичної служби батальйону. Як бойовому медику мені згодилися всі ті знання, які здобув в училищі.

Хлопці з мого потоку в училищі Олександр Бойчук, Сергій Федоров, Андрій Баран, Олег Приймачук постійно допомагали мені то в АТО-ООС, то тепер на війні. Коли я отримав бойову травму, Андрій Баран у 2015 році фактично підняв мене на ноги.

А 25 лютого 2022 року я знову одягнув військову форму і пішов у військкомат. Воював до грудня 2022 року, для мене війна закінчилася біля Гуляйполя Запорізької області. Отримав бойові травми колінного суглобу, хребта та акубаротравми вуха, внаслідок чого маю інвалідність. Мій старший син Ростислав теж воював, був в батальйоні «Карпатська Січ», брав Бучу, Ірпінь, Барвінкове. А молодший син Денис вчиться в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі, який 30 років тому закінчив і я.

Юрій ДМИТРУВ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1992 року.

Тетяна ДРОГОМИРЕЦЬКА:

Для мене не було предметів, які б не подобалися

ДРОГОМИРЕЦЬКА (ОВЧАР) Тетяна Ярославівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2006-2009 рр. на відділенні «Лікувальна справа» (фельдшер). Після закінчення працювала на ФАПі в с. Побережжя Тисменицького району. З червня 2010 р. перейшла на роботу в обласну дитячу клінічну лікарню. Працювала на посаді сестри медичної плеопто-ортоптичного кабінету охорони зору обласної дитячої консультативної поліклініки. З 2013 р. – медична сестра відділення ультразвукової та функціональної діагностики кабінету УЗД ОДКЛ. З 2017 р. працює на посаді старшої медичної сестри цього ж відділення КНП «Обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради».

Коли я проходила курси підвищення кваліфікації старших медсестер, у нас була перша лекція у директора Івано-Франківського медичного фахового коледжу Володимира Васильовича Стасюка. Як він зайшов в аудиторію, емоції мене переповнили, бо одразу нахлинули спогади про мої студентські роки в цьому навчальному закладі.

...Вже у школі у мене виникло бажання пов'язати життя з медициною. При виборі, куди йти вчитися, мені порекомендували саме наш коледж, бо тут гарна матеріально-технічна база, великий досвід викладання, хороша практична підготовка. Та і хотіла я на фельдшерське відділення, якого в медколеджі медичного університету не було.

За пів року до поступлення я пішла на підготовчі курси при ІФБМК. Двічі на тиждень з Єзуполя, звідки я родом, доїжджала до Івано-Франківська на заняття: українська мова, біологія. І це мені при вступі дуже допомогло, бо я систематизувала матеріал, який знадобився при здаванні іспитів. То був якраз 2006 рік, коли випускники школи вперше здавали ЗНО. Крім цих предметів, я ще здавала історію України. Могла вступати до коледжу по оцінках, які отримала на ЗНО, а з третім предметом могла подавати документи за ті предмети, по яких наберу вищий бал.

Ще займаючись на підготовчому відділенні, почула і швидко звикла до шанобливого звертання на «Ви» до майбутніх абітурієнтів (студентів).

Як приходиш після школи у навчальний заклад, вищий за рівнем за школу, то в захопленні від всього. Мені подобалися аудиторії, які були оснащені уже по-новітньому, пізніше ми побачили гарні бази у лікарнях. Відчувалася і зміна освіти зі шкільної на коледжну – інші дисципліни, дотичні до медицини, адже я вступила після 11-го класу, а не після 9-го. Було більше навантаження. Але тим не менше це було цікаво і захоплююче. Іншими словами, повернутися у школу бажання не виникало.

Для мене не було предметів, які б не подобалися. Важкою видавалася фармакологія, яку у нас викладала Зіновія Василівна Никифороук. Але вона могла пояснювати декілька разів, якщо щось було незрозуміло. Трохи важкою була мікробіологія. Викладачка Любов Михайлівна Облогіна була дуже вимоглива. Але без цієї вимогливості ми навряд чи змогли би вивчити такий важкий предмет.

Найбільше запам'яталася мені викладачка анатомії Ірина Іванівна Гафійчук. Вона дуже гарно пояснювала, спокійно це робила, завжди було бажання у неї вчитися. З вдячністю згадую викладача терапії Ярослава Олександровича Гарка.

Хірургію викладав Сергій Миколайович Гафійчук. Пригадую, як він нам казав, що якщо ми будемо запізнюватися, то будемо мити коридори. Одного разу ми таки мили коридор, правда, не десь далеко, а біля нашої навчальної кімнати, і не підлогу, а панелі. Але це нам принесло велике задоволення. Хоча ми більше наляпали води, як прибрали, після чого викладач сказав, щоб ми йшли в аудиторію. До цього часу згадую той епізод зі сміхом.

Дуже до вподоби була педіатрія, як кажуть, з легкістю мені заходила. Це завдяки викладачці Ользі Миколаївні Коньковій, яка вчила мене. Саме з педіатрією пов'язане тепер моє професійне життя. Зараз я часто зустрічаюся з Ольгою Миколаївною в обласній дитячій лікарні і щиро рада таким зустрічам.

Подобалися лекції у Володимира Васильовича Стасюка. Навіть його інколи такий гумористичний підхід дуже класно «заходив» студентам. Принаймні в нашій групі, коли він проводив заняття, цікаво було слухати – це при тому, що, напевно, дисципліна «Соціальна медицина» є не надто легкою і не настільки захоплюючою. Але Володимир Васильович вмів завжди подати тему так, що хотілося йти на лекції, слухати їх і багато набувати.

А як керівник, він зробив наш коледж дуже потужним. Я могла порівнювати, бо у мене знайома вчилася в коледжі при медуніверситеті. У нас

можна було взяти додому лекцію і доопрацювати її, якщо не встигаєш. У них не було такої бази, як у нас, з муляжами для проведення практичних навиків. Ми відпрацьовували ці навик у коледжі, щоб можна було йти до пацієнтів. Додам, що і у клініках були хороші умови для занять. Нам ніхто не відмовляв (ні пацієнти, ні медпрацівники), щоб робити маніпуляції.

Ми проходили чергування з хірургії на базі ЦМКЛ, нічні чергування з гінекології. Така можливість була, але за власним бажанням, ніхто нас не заставляв, це не було обов'язково. Якщо хочеш – то можеш. Видавали путівку тим, хто хотів, записувався попередньо. Коли ми приходили в лікарню і казали, що з медичного коледжу і хочемо на чергування, чергові лікарі нам не відмовляли. Пам'ятаю, як за одну ніч я була на двох пологах і на двох кесарських розтинах. Стільки інформації за одну ніч можна було отримати!

Нашою першою кураторкою групи була викладачка фізкультури Тетяна Олександрівна Влашин, а згодом – Ігор Петрович Мантуляк, який викладав у нас анестезіологію. Ми його дуже любили, нам було комфортно вчитися, працювати.

Спогади про ті часи прекрасні. Мали різні поїздки, походи на Вовчинецькі гори. Мені найбільше запам'яталося, як ми з Тетяною Володимирівною їздили на львівські замки. То була золота осінь, дуже цікаво і весело провели час.

Щодо вільного часу, то я знаходила можливість на різні захоплення. Ходила на плавання у фізкультурний коледж, в танцювальні гуртки, займалася малюванням. І все встигала. Була ведучою випускних на старших курсах – вони випускалися, а я ще вчилася.

А зі свого випускного курсу згадаю такий епізод. Це була остання лекція перед державною практикою, навіть пам'ятаю яка – з очних хвороб. Було сумно, бо закінчувалося навчання у коледжі. І я попросила своїх друзів з клінічної групи розписатися мені на халаті на пам'ять. Настільки всім сподобалася така ідея, що ми почали один одному розписуватися на халатах. Цього нам видалося замало, і ми вирішили звернутися до викладачів. Нам не відмовляли, але коли ми прийшли до директора коледжу, то Володимир Васильович Стасюк сказав, що йому не підніметься рука розписатися на білому халаті, але він готовий всім підписати альбоми. Ми принесли свої альбоми, і на кожному він поставив свій підпис. Цей халат до цього часу зберігаю. Він для мене дуже цінний, дорогий, не можу віддати нікому.

Я вчилася на платній формі. Але по балах під час розподілу на роботу мені запропонували як варіант іти працювати на фельдшерсько-акушерський пункт у с. Побережжя, що неподалік мого Єзуполя. І вже через два тижні приступила до роботи.

А у 2010 році, коли я вже жила в Івано-Франківську, спробувала влаштуватися на роботу в обласну дитячу лікарню. Коли тодішній головний лікар Радислав Йосипович Котурбаш розпитав, що я закінчувала і де працювала, то прийняв мене. Спочатку я працювала в консультативній поліклініці, а тепер – старшою медичною сестрою відділення ультразвукової та функціональної діагностики кабінету УЗД ОДКЛ.

Минає 15 років, як ми закінчили медичний коледж. Маємо надію, що зустрінемося. Саме публікація спогадів випускників надихнула мене, щоб зв'язуватися з одногрупниками, планувати нашу зустріч, аби хоча б на декілька годин зустрітися і поспілкуватися.

Тетяна ДРОГОМИРЕЦЬКА, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2009 року.

Петро ДУДІЙ:

Нас добре навчали, а ми хотіли вчитись

ДУДІЙ Петро Федорович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1976-1980 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив училище з відзнакою. У 1980-1982 рр. служив в армії на посаді медичного брата в госпіталі на території Німеччини. У 1982 р. вступив на підготовче відділення Івано-Франківського державного медичного інституту і з 1983 по 1989 рік навчався на медичному факультеті цього ВУЗу. Після закінчення інституту у 1989-1991 рр. – клінічний ординатор кафедри рентгенології та радіології. З 1992 р. – асистент, з 2000 р. – доцент, з 2012 р. – професор кафедри радіології та радіаційної медицини ІФНМУ. У 1996 р. захистив кандидатську, а в 2010 р. докторську дисертації за спеціальністю «Променева діагностика, променева терапія». Доктор медичних наук, професор. Автор та співавтор 180 публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, співавтор двох монографій і двох навчальних посібників.*

Серед моїх близьких не було медиків. З медициною були пов'язані старші від мене двоюрідні сестри і брат, які під час навчання в медичному училищі та інституті мешкали в нашому домі. Після закінчення 8-го класу ЗОШ № 15 в Івано-Франківську я вступив в медичне училище. У школі добре навчався, тому труднощів зі вступом в училище не було.

Нові друзі, новий колектив, мене обрали старостою II групи. На перших порах було нелегко, але підтримка однокласників та викладачів дозволили швидко освоїтись.

На першому курсі найцікавішою була анатомія. Під керівництвом Євдокії Миколаївни Богославець ми самі препарували анатомічні препарати, і це було чимось новим і незвіданим.

Цікавим був випадок, коли на пари з фізіології для вивчення рефлексів необхідні були жаби. Зрозуміло, що хто принесе – тому буде краща оцінка. Мій сусід і однокласник, заядлий рибалка, наловив ціле відро жаб. Ми переклали їх у пакет, і я повіз їх в училище. По дорозі в автобусі жаби почали квакати, що викликало реакцію у пасажирів. Довелось більшу частину дороги до училища йти пішки.

Нас добре навчали, а ми хотіли вчитись. І це давало свої плоди на старших курсах. Знання з анатомії, фізіології, фармакології, латинської мови залишаються на все життя.

На старших курсах дуже цікавими були пари з терапії. Абрам Юхимович Водовоз був шанованим терапевтом і весь свій досвід старався передати студентам. На парах він кожного разу протягом 30 хвилин читав нам мінілекцію, а потім ми розбирали матеріал. Зошит з цими лекціями в мене зберігається досі. Тоді я засвоїв: щоб у студента щось вимагати, спочатку треба йому це дати. Сьогодні використовую цю методику на заняттях з інтернами. Абрам Юхимович довіряв нам, молодим студентам, дуже багато. Під його керівництвом ми самостійно проводили плевральні пункції, пункції черевної порожнини пацієнтам 2-ї міської лікарні по вулиці Івана Франка.

Приємні спогади і про заняття з хірургії, які проводив куратор нашої групи Роман Миколайович Мукосій. Заняття проходили на базі хірургічного та травматологічного відділень 1-ї міської лікарні по вулиці Матейки. Викладач мав особливий підхід до медичного персоналу цих відділень, і вони дозволяли нам, студентам, допомагати в перев'язочних, маніпуляційних, гіпсувальній. Тому правило «Краще раз побачити і зробити, ніж сто разів почути» так і залишилось на все життя. Зараз в університеті стараюсь молодим лікарям показати, чому навчився сам, і з них виходять чудові спеціалісти з рентгенології.

Особливо хочеться згадати людину з великої букви – директора училища Григорія Григоровича Гавриша. Незважаючи на свій поважний вік, він вмів до нас, дітей, знайти відповідні слова та підхід. У 1979 році після 3-го курсу я 18-річним юнаком поїхав командиром студентського будівельного загону в Херсонську область. Адміністрація училища довірила мені 59 студентів. Коли через 2,5 місяці ми повернулись, Григорій Григорович задав мені тільки одне питання: «Чи всі приїхали, чи всі здорові?».

В ті роки під час навчання ми мали дуже багато практик. Так як наші викладачі були шанованими спеціалістами в лікарнях, нас без проблем допускали до хворих, проведення маніпуляцій, в родзал. Так ми і набирались досвіду.

Державну практику я проходив на базі станції швидкої допомоги в Івано-Франківську і там після училища до призову в армію працював фельдшером виїзної бригади.

Наша група була дружньою. В ті роки всі студенти були з небагатих робітничих чи селянських родин, і це нас зближувало. Найбільше група згуртовувалась під час поїздок на сільськогосподарські роботи. Практично кожного року у вересні-жовтні ми їздили збирати картоплю чи буряки в колгоспи недалеко від Івано-Франківська.

Після закінчення училища більшість дівчат з групи працювали на ФАПх, медсестрами в лікарнях та фельдшерами на станціях швидкої допомоги. Хлопці після армії, пройшовши через горнило підготовчого відділення, закінчили медичний чи стоматологічний факультети Івано-Франківського медичного інституту та працюють в медичних закладах України і за кордоном.

В інституті вже з першого курсу відчувалася різниця між випускниками школи та медичного училища. Ми не завжди добре знали математику, фізику чи хімію, але добре орієнтувалися в клінічних дисциплінах. Студенти, які закінчили училище, одночасно з навчанням працювали в лікарнях, на швидкій допомозі чи лаборантами на кафедрах в інституті.

А сьогоднішнім студентам хочу побажати максимально засвоювати знання і практичні навички, які дає коледж, бо вони обов'язково пригодяться на довгому життєвому шляху.

Петро ДУДІЙ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1980 року.

Любов ДУТЧИН:

Училище дало мені освіту, дало пунівку в життя

ДУТЧИН Любов Миронівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1996-1998 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». На другому курсі отримувала стипендію імені Олени Степанівни (іменну стипендію присвоювали студентам ІФБМУ на честь першої жінки-офіцера Українських Січових Стрільців). Закінчила училище з відзнакою. Отримала направлення на роботу в Івано-Франківську міську дитячу клінічну лікарню. З 1 березня 1999 р. працює медичною сестрою-анестезисткою в реанімаційному відділенні Івано-Франківської ЦМКЛ. З 2021 р. навчається в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського на бакалавраті за освітньо-професійною програмою «Сестринська справа».

Троє нас – рідних сестер Дутчин вчилися в Івано-Франківському базовому медичному училищі. От тільки першою вступила середульша сестра Ліля, потім я, хоч і була найстаршою, а потім молодша Оксанка. Ми з Лілею закінчували медсестринське відділення, а Оксанка акушерське. І до цього часу всі троє працюємо за фахом – Ліля (по чоловіку Цахнів) медсестрою в неврології Богородчанської ЦРЛ, Оксана (тепер Василів) акушеркою в жіночій консультації в Івано-Франківську, я в реанімаційному відділенні Івано-Франківської ЦМКЛ.

Після школи, яку закінчила у 1989-му, я трохи вчилася в педінституті, але потім кинула. У 1995 році у мене загинув в аварії чоловік, я у 22 роки залишилася з маленькою дитиною на руках. Сину був лише рік, і я, вдова, вирішила для себе, що піду вчитися далі.

Ще тоді хотіла працювати в реанімації, допомагати людям. Тому в педінституті відновлюватися не стала, а подала документи в медичне училище.

На той час після школи минуло сім років, але у школі я вчилася добре, мала медаль, тож вступні екзамени в медучилищі здала гарно – українську написала на «чотири» і на «п'ять» біологію. Отримала дев'ять балів і мене зарахували на державне навчання.

Вчитися в медучилищі мені не було важко. Важко хіба у тому плані, що я і вчилася, і працювала. На вулиці Польовій був ЖБІК, то я ходила туди мити роздягалки. Бо мені потрібні були гроші, щоб жити з сином. Що тої пенсії за

чоловіком по втраті годувальника на дитину і стипендії? А стипендію я мала завжди, бо добре вчилася, згодом, на другому курсі (третій семестр) мені дали стипендію Олени Степанівни. Була тоді така іменна стипендія в училищі.

Керівницею нашої групи була Олександра Іванівна Новосельська, це вже на другому курсі. А на першому адміністрація коледжу спробувала зробити експеримент, щоб всі групи були без кураторів і чи зможемо ми, так би мовити, на самоуправлінні. Очевидно, не змогли, бо з другого курсу вже було кураторство. Олександра Іванівна викладала педіатрію, дуже гарна жінка, розумна, толерантна, комунікабельна. Хотіла всіх навчити і за нами опікувалася, як квочка за курчатами. Хоча ми їй казали, що вже дорослі, ми студенти, але вона все-одно ставилася по-материнськи, переживала за всіх-всіх.

Сестринську справу у нас викладала Наталя Миронівна Тросцінська. Якось за одне заняття поставила мені дванадцять двійок. То джгут я не так наклала, то не так пов'язку зробила. Як я плакала: дванадцять двійок!.. А згодом я її доньку оперувала, стояла в неї на наркозі. Наталя Миронівна каже: «О, Любо, мені так приємно, що всі свої». Я їй: «А пам'ятаєте, як ви мені дванадцять двійок поставили?». «Якби я не поставила тоді, ти б не була тепер хорошою анестезисткою», – відповіла мені моя колишня викладачка. І то правда.

Вимогливою була викладачка мікробіології та інфекційних хвороб Любов Михайлівна Облогіна, але весь матеріал вона подавала у простій доступній формі, дуже хотіла, щоб ми добре знали ці предмети.

Роман Іванович Малець вчив нас латинської мови. Пам'ятаю, як він нам до Шевченківських свят дуже гарно розробив сценарій «Всі жінки Тараса Шевченка». То була закрита тема, але він поставив таке заняття. Він розробив нам сценки, і я була Агата Ускова, така старша пані, в капелюшку. Четверо нас дівчат грали баришень, жінок, яких любив Шевченко, якими захоплювався. Гарне було дійство, про нас навіть тоді писали в газеті.

З вдячністю згадую також викладачів терапії Оксану Степанівну Стасишин, Олександру Денисівну Воєводу, викладача політології Кіндрата Григоровича Лаврука. Та й інші вчителі у нас були хороші.

Пригадую, як в бібліотеці ми довго сиділи, до 7-ї години вечора, вчилися. Ліліана Рудольфівна і Марія Михайлівна дуже нам допомагали – шукали книги, методички. Це люди великої душі.

Я вже тоді розуміла, що хто хоче вчитися, то ніхто нікому не заважає. Не було випадків за час мого навчання в медучилищі, щоб хтось щось вимагав за добрі оцінки, чи треба було «домовлятися». Завжди всі вчилися, завжди старалися – хто слабший, хто сильніший, але вчилися. Основне – хотіти, бути наполегливим.

Їздили ми також на екскурсії, і це мені теж запам'яталося.

Гарно до мене ставилася Ольга Григорівна Ярошевич, знаючи, що я сама виховую малого сина. Вона була головою профкому. І як два рази надходила на училище якась гуманітарна допомога, то все: «Любочці, Любочці з другої групи, у неї дитина, треба щось їй дати». То рушники, то ще щось.

І так само велика шана і подяка директору медучилища Володимирі Васильовичу Стасюку, який протягом всього навчання старався мене підтримувати. Дуже порядний і мудрий чоловік.

Уже нещодавно мені потрібна була якась довідка в училищі, то він гарно мене зустрів: «Радий бачити, чув, що працюєте в реанімації, радий, що стільки на тому місці працюєте». А він сам свого часу був реаніматологом. Я відповіла: «Якби не ви, я би цього всього не мала». Адже училище дало мені освіту, дало путівку в життя.

Медучилище я закінчила з червоним дипломом. Тоді в училищі було так заведено, що хто закінчував з відзнакою, нас всіх працевлаштовували. Мені дали направлення в Івано-Франківську міську дитячу лікарню, там працювала в педіатричному відділенні № 2.

А коли через пів року відкривалася реанімація в ЦМКЛ на вул. Мазепи, мені порадили піти у відділ кадрів і запитати, чи не потрібні їм працівники. Бо колеги знали, що я хотіла працювати в реанімації. Тоді якраз набирали медичних сестер, і мене взяли.

Так з 1 березня 1999 року, як і хотіла, працюю в реанімації сестрою-анестезисткою, тепер перейшла в операційну. Місце праці не змінювала. Дуже люблю свою роботу. Тішуся, що допомагаю різним людям – і багатим, і бідним, і бомжам, і наркоманам. Всім, бо то всі люди. Хоча тяжко працювати і в реанімації, і в операційній, бо нема ні сну, ні спокою, лише кудись відвернешся – трубка від'єднається і хворий може померти. Тому дуже відповідальна робота. Але я її люблю і пишаюся, що маю таку професію.

І дотримуюся принципу: треба бути людиною, і Бог тебе нагородить.

У 2021 році я вступила в Тернопільський медичний університет на дистанційне навчання, на бакалаврат з сестринської справи. Хочу мати вищу освіту. Бо переконана: знання – то велика сила.

І коли у свої 48 років я поступала на бакалаврат, то мені потрібно було здавати ЗНО. Уявіть собі, жінка у такому віці разом з десятикласниками, після такої перерви у навчанні пішла здавати ЗНО. Я написала біологію на 154 бали і українську мову на 148 балів. Це 30 років, як я закінчила школу, більше 20 років, як закінчила медичний коледж, ще й з української мови новий правопис...

Це доводить, що я мала міцні знання за школу і медучилище.

Тому повторюсь: хто хоче вчитися, хто прагне до навчання, то таким дітям двері відкриті. Головне, щоб було бажання. Вчитися ніколи не помішає: і у 20 років, і в 30, і в 50. Бо всяко в житті буває. Не може бути так, щоб знання не стали в нагоді.

Любов ДУТЧИН, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1998 року.

Василь ЗАНИК:

Треба старатися обов'язково бути першим, кращим

ЗАНИК Василь Миколайович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1963-1967 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Після закінчення училища почав працювати рентгентехніком в ОКЛ. Військову службу проходив у Чехії. Згодом працював в філармонії, в обласному театрі в Івано-Франківську. Після переїзду у Калуш керував художньою самодіяльністю будівельників, а після отримання відповідної освіти працював викладачем і зав. режисерським відділом Калуського культучилища. У 1990 р. обраний депутатом Калуської міської ради і керуючим справами міськвиконкому. З 1993 р. і до виходу на пенсію працював заступником директора спільного німецько-українського підприємства «Вінісін». Здобув три освіти – медичну, культосвітню і юридичну.*

Коли я у 70-х роках прийшов поступати на режисерський факультет Київського державного університету культури, мені завідувач кафедри сказав: «Ще нам гінеколога тут не вистачало». Він дивувався, чому це фельдшер поступає на режисера. А я дивувався, чому у його очах фельдшер і гінеколог – це одне і те ж. Та коли через кілька років цей же викладач вручав мені червоний диплом, то сказав уже інше: «Нам би таких гінекологів побільше».

Так склалося у житті, що медичним працівником я проробив зовсім недовго. Але для мене Івано-Франківське медичне училище, яке я закінчив у 1967 році, – це фактично базова освіта, яка згодом доповнювалася: до диплома фельдшера додалися диплом про закінчення Інституту культури і диплом випускника юридичного факультету Львівського університету. Та якраз медичне училище навчило мене вчитися. Крім того, дало дорогу в майбутнє життя.

Вже в училищі я «став артистом», паралельно керував художньою самодіяльністю в училищі і був ведучим концертної бригади будинку офіцерів в м. Івано-Франківську. Згодом був артистом естради і розмовного жанру, читав гумор, вів різні заходи, писав сценарії, ставив концерти у залах і на стадіонах.

Після закінчення училища почав працювати рентгентехніком в обласній лікарні. Мене єдиного з групи залишили у Франківську – я їм потрібний був

власне як артист. Для хлопця з села це треба було мати або великий блат, або талант. Управління культури написало відповідного листа в управління охорони здоров'я, і за погодженням обох управлінь мене залишили в Івано-Франківську. Навіть військову службу у Чехії я починав проходити медиком при штабі, а потім служив в ансамблі групи військ провідним артистом. І вже після армії від медицини відійшов, як кажуть, пішов в артисти, став професійним артистом. Працював в філармонії, в обласному театрі.

З дружиною Ганною Степанівною познайомився в Гуцульському ансамблі пісні і танцю, вона теж у мене артистка, лауреатка багатьох конкурсів, перша випускниця студії хору імені Григорія Верьовки в Західній Україні.

Коли ми з дружиною переїхали у Калуш, я не лише продовжував працювати у сфері культури, керував художньою самодіяльністю будівельників міста, а й здобув відповідну освіту – у 1973-1978 роках вчився в Київському інституті культури, який закінчив з відзнакою. Після того працював викладачем і зав. режисерським відділом Калуського культучилища.

У моїй трудовій книжці є і такі записи: керуючий справами Калуського міськвиконкому, заступник директора спільного німецько-українського підприємства «Вінісін». І навіть організовував по всій Україні спеціалізовані магазини з продажу калуського килимового покриття. Я жартував, що маю три дипломи, але серед них нема торговельного. Самому торгувати не довелося, але відкрити 40 фірмових магазинів в різних містах зміг.

А починалося все, повторюся, з Івано-Франківського медичного училища, куди я вступив у 1963 році після закінчення на відмінно Старокривотульської восьмирічної школи.

Навчання мені давалося не важко. Я у школі добре вчився, уже виробилася певна система. Не можу виділити окремо якийсь із предметів – треба було вчити всі. Швидше улюбленими були ті, з викладачами яких я дружив, мав добрі стосунки. Це Ярослав Дмитрович Гладун, який вчив фармакології, напередодні його смерті я бачився з ним. Можу назвати своїм другом і Абрама Юхимовича Водовоза, який читав у нас терапію, Зінаїду Андріївну Голдіну, яка вчила російської мови і літератури. Класною керівницею на початках у нас була Неля Іванівна Миргородська, а на старших курсах – викладачка інфекційних хвороб Тетяна Антонівна Оніщук. А оскільки за характером я був комунікативний, то мене знали в лікарнях.

Жив у гуртожитку, бо я був напівсирота, з шести років ріс без батька. Гуртожиток був невеликий, переселений. І навіть було, що я з деким на одному ліжку валетиком спав, бо це хлопці з далеких районів, не у всіх вистачало грошей на квартиру. Готували здебільшого самі. Смакувало все, навіть пісна картопля. Якось хтось з хлопців привіз сальцисон. Я сказав, що в ньому найсмачніша шкірка. На підтвердження довго її жував, прицмокував і просив ще. Молодші, схоже, повірили, а старші знали, що я люблю пожартувати.

В училищі я був трохи хуліганистий хлопець. Таким є і по сьогоднішній день. Але попри те був улюбленцем директора і викладачів. Бо фактично керував художньою самодіяльністю училища. Я створив естрадний оркестр, сам грав на ударних інструментах. Організовував багато вечорів – і танцювальних, і творчих. То був типовий, як казали, ВІА. Тоді це було дуже модно. Ми грали на вечорах, на танцях, іноді навіть їздили у села заробити пару копійок.

Стільки часу минуло, а з деякими з однокашників я приятелюю дотепер. Найкращий друг – Володя Федорченко, який працював в медичному університеті. Ми сиділи за одною партою, до цього часу дружимо. З Олегом Єршовим нас поєднала музика, естрадний ансамбль. Мої однокурсниці – Люда Бобрецька з Надвірни, Ніна Пивоварова з Бурштина. На жаль, лише один раз нам вдалося зорганізувати зустріч випускників, у 2017 році. Я тоді писав сценарій нашої зустрічі. Училище навчило цінувати студентську дружбу.

Зі студентських часів і активність у громадському житті. Поки молодий, про це якось не думав, але з роками це проявилось. У 90-х роках я був обраний депутатом Калуської міської ради першого демократичного скликання. Був довіреною особою, більше того – дружив з відомим прикарпатським письменником, лауреатом Шевченківської премії, народним депутатом Степаном Пушиком, який був серед тих, хто приймав Декларацію про незалежність України. Вважаю, що допоміг йому стати депутатом. Як згодом допомагав Ігорю Насалику, народному депутату, двічі меру Калуша, міністру енергетики України. На виборах він набрав 92% – найбільше в Україні. Я нагороджений ювілейною медаллю Президента України до 20-річчя Незалежності України.

Навіть займався трохи публіцистикою. Одна з моїх статей була опублікована в газеті «Час-Тіме» В'ячеслава Чорновола за місяць до його смерті. Це були 90-і роки, коли ми здобули Незалежність. Стаття називалася

«Новорічно-різдвяні роздуми або розмова з Михайлом Горбачовим і В'ячеславом Чорноволом». Кілька цитат звідти: «такий талановитий безталанний народ», «маємо те, за що нас мають». А про створення численних партій написав: «Господи, невже ми приречені на вічну дурість?».

Зберігаю як зіницю ока автограф відомого артиста Івана Миколайчука на програмці концерту за 1967 рік, де ми з ним заприятелювали. Він мені написав: «Василеві – самому веселому і самому сумному хлопцеві». Це – я, реаліст, іронічно налаштований на все, самокритичний чоловік. Але тішуся з того, що бачив світ, маю багато приятелів і друзів, зробив чимало добрих справ.

Що з огляду на свої роки порадив би молодим? Сьогодні, враховуючи надзвичайну конкуренцію, треба старатися обов'язково бути першим, кращим. Бо середнякам дуже непросто. Якщо ти вже ідеш в якусь професію, то намагайся бути кращим. Можна змінювати професії, бо кон'юнктура непередбачувана. Як підтвердження – мої три дипломи. Але для цього потрібно постійно працювати, ніщо саме по собі не прийде.

І я вірю все-таки в талант. Бо є талант і є талан – відчуваєте різницю? На жаль, часто таланти пропадають, їм бракує сили ліктів, щоб пробивати собі дорогу. Але якщо маєш талант, то обов'язково йди в тому напрямку, який вибираєш.

Василь ЗАНИК, випускник Івано-Франківського медичного училища 1967 року.

Ірина ІВАНИШИН:

Викладачі від нас вимагали – але навчили прекрасно

ІВАНИШИН (БАРДЗІЙ) Ірина Миколаївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1999-2003 рр. на відділенні «Акушерська справа». Після закінчення отримала направлення в Богородчанську центральну районну лікарню. У квітні 2003 р. була працевлаштована на посаду акушерки Росільнянської лікарської амбулаторії. У 2005-2010 рр. – навчання на фармацевтичному факультеті Івано-Франківського національного медичного університету (заочна форма). У 2011 р. закінчила інтернатуру, здобула професію провізора. З серпня 2007 р. працює завідувачкою ФАП у с. Міжгір'я Богородчанського району.*

На врученні дипломів про закінчення Івано-Франківського базового медичного училища нас було кілька, хто уже був одружений і мав дітей, серед них і я. Вступила до коледжу ще як Ірина Бардзій, а завершила навчання як Ірина Іванишин. Уже мала донечку, тож вчилася на рік довше за своїх однокурсниць, бо брала академвідпустку.

А те, що після 11-го класу я пішла вчитися саме у цей навчальний заклад на акушерку, було моє свідоме рішення, такий поклик. У нашій родині медиків не було і наразі, крім мене, немає – мої діти не схотіли по моїх стопах іти. Не скажу, що від малої дитини мріяла про цей фах. Але моя мама хворіла, я часто бувала в лікарні і все дивилася на медиків із захопленням. Хотіла так само допомогти може мамі, може комусь. Тому, напевно, і вибрала для себе медицину. Про це я подумала у класі десятому, це був свідомий вибір.

При вступі до училища здавала українську мову (диктант) і біологію (усно). На іспиті з української мови хвилювалася страшенно, при тому що грамотна (хоча відмінницею ніколи не була). Написала диктант не дуже добре. Зате як здавала біологію, буду пам'ятати завжди. Мама знову була в лікарні, я сама-самісінька, без підтримки. Мій батько помер, як мама була мною вагітна, старший брат не міг прийти зі мною на екзамени. Директор коледжу Володимир Васильович Стасюк, вочевидь, помітив мою розгубленість і каже: «Не хвилюйтесь, все буде добре». І це, напевно, мені трошки допомогло, така підтримка була дуже важливою. Я здала біологію на відмінно і вступила на державне навчання. Була рада безмежно.

На початку вчитися було важко після сільської школи на Богородчанщині. Школа – то одне: вчителі кожного знають добре, кожен день бачать. А в училищі все було повністю нове. Але втягнулася в навчальний процес, старалася все вчити, бо все було важливе.

З викладачів мені дуже запам'яталася викладачка акушерства Уляна Михайлівна Думка: вчила за програмою, розказувала випадки зі своєї практики. На її парах було одне задоволення її слухати, вчитися. То був наш профільний предмет, і дуже добре, що нам пощастило з викладачкою.

Латинської мови нас вчив Роман Іванович Малець, прекрасний викладач. Коли я згодом вчилася на фармацевтичному факультеті Івано-Франківського медичного університету, то там за нього знали і відгукувалися дуже добре.

Так само Зіновія Василівна Никифороук, яка викладала фармакологію. Дуже важкий предмет, викладачка вимоглива, давала вчити багато і вимагала багато. Але то була така база знань, що потім на фармацевтичному факультеті мені було дуже легко вчитися. Практично все було мені знайоме – що латинь, що фармакологія, що вузькі дисципліни.

Пригадую, як ми в училищі проходили виробничу практику. Перша була сестринська практика, нас всьому вчили, ми все вміли: і ін'єкції робити, і перев'язки, і маніпуляції. Якщо хворі погоджувалися, робили уколи. Були такі, хто не хотів, щоб його студенти кололи, зате інші казали: «Дівчатка, вчіться – та навчитесь». Відпрацьовували практичні навички і один на одному, і на фантомах – в училищі вже був тренажерний клас. Так і акушерська практика. Ми відвідували пологи, все бачили, що можна було бачити на той час.

Тож як ми вийшли з коледжу, ми знали і вміли все – що практично, що теоретично. Весь час про це своїм дітям розповідаю, хоча вони і не вибрали медицину. Від нас в училищі вимагали – але навчили прекрасно.

Вчилася я довше за своїх однокурсниць. Швидко вийшла заміж, народила донечку. Тому у 2000-2001 роках брала академвідпустку. Останні півтора року я доїжджала до Франківська кожного дня, хоч і було трошки далеко. Звичайно, було непросто: навчання, добирання, мала дитина, яка потребувала уваги і догляду. Але я відчувала підтримку кураторки Олександри Іванівни Новосельської. Вона завжди питала: «Як справляєшся? Як донечка?».

Нас було кілька дівчат з дітьми, і всі відчували приязне ставлення викладачів (не про якісь поблажки йдеться). Бо як я вчилася вже в університеті,

то дехто міг сказати: «Хочете і вчитися, і дітей родити, і на роботу ходити». А в училищі такого не було, викладачі ставилися до нас з розумінням.

Через академвідпустку я вчилася у двох групах: починала з одними дівчатами, закінчувала з іншими. Більше своєю вважаю другу групу, бо довше вчилися разом, разом закінчили училище. А товаришували більше підгрупкою.

Так як у мене була мала дитина, я не мала часу займатися спортом чи художньою самодіяльністю, та і не скажу, що я до того дуже здібна. Але з групою старалася нічого не пропускати, що де відбувалося – були разом. Група наша була дружна. Але шкода, що після закінчення училища так і не зустрічалися ні разу.

Є і сумні спогади. Під час нашого навчання загинула Світлана Анатоліївна Богущ, яка викладала у нас сестринську справу. Ми дуже її любили як викладачку, дотепер її пам'ятаю. То була трагічна подія.

Зараз я працюю в селі завідувачкою ФАПом, але я працюю одна, в мене більше нема нікого. Живу і працюю в селі Міжгір'я Богородчанського району. Робота нелегка: і вихідні, і ніч чи вдосвіта, і відпустка – я тут живу, за допомогою можуть звернутися будь-коли. Село дуже гарне, гірське, та буває важко взимку, особливо коли снігопади. Село невелике, але трапляються всякі випадки, починаючи від невідкладної допомоги. Я маю знати все: з хірургії, терапії, акушерства, гінекології, інфекційних хвороб. Нема нічого «непотрібного» з того, що я вчила в училищі. Всі призначення лікаря – ін'єкції, внутрівенні, краплинні – я все це роблю, все це мене навчили в училищі.

Дуже допомагає мені в роботі і те, що отримала ще професію провізора. Коли лікар призначає лікування пацієнтам, вони приходять до мене: «А це для чого? а це від чого? а чи воно мені не зашкодить?..». Я знаю, що за препарат, з якої групи, при чому показаний, протипоказаний.

Тому сьогоднішнім студентам я б порадила: вчити треба все, нема «непотрібних» предметів. Бо наперед не знаєш, ким ти будеш працювати і які в тебе будуть обов'язки. Тому треба звертати увагу на все, вчити все. А тим більше фельдшер на селі – це як сімейний доктор. За потреби – всі звертаються до мене. І я дуже вдячна училищу, що мене навчили всього. Мені добре працювати. Абсолютно не шкодує, що вибрала медицину.

Ірина ІВАНИШИН, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2003 року.

Василь ІВАНЦЮК:

Училище дисциплінує дисциплінованих, хто має бажання вчитися

ІВАНЦЮК Василь Олексійович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1980-1984 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Трудову діяльність розпочав на посаді медсестри дитячого відділення Лисецької ЦРЛ, звідки пішов в армію. Службу проходив санінструктором в Афганістані. У 1986-1992 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті. Після дворічної інтернатури отримав направлення на посаду головного лікаря Манявської сільської амбулаторії. У 1998 р. переведений на посаду заступника головного лікаря з медичної частини Солотвинської лікарні. 3 листопада 2020 р. – в. о. генерального директора цієї лікарні, з січня 2022 р. – генеральний директор КНП «Солотвинська лікарня» Солотвинської селищної ради.*

Мій вибір майбутнього фаху і навчального закладу, де його здобути, був прозаїчним, а не романтичним. На той час в Івано-Франківському медичному училищі на медсестринському відділенні вчилася моя старша сестра, якраз закінчила два курси. Але не вона мене загітувала туди вступати. Якщо чесно, я взагалі не хотів іти в медицину, думав про Сторожинецький лісовий технікум. Але тато сказав, що не буде ніякого лісу, а буде медицина, бо, на його думку, «повар і медик – то найкращі спеціальності для армії».

Хоча рідний брат моєї бабусі по маминій лінії – відомий акушер-гінеколог Іван Олексійович Геник. Вуйко мав великий авторитет у людей в навколишніх селах, до нього зверталися з різними проблемами, і він допомагав. Для батька це теж був вагомий аргумент. Та і у нашому селі Бабче Богородчанського району були вже випускники Івано-Франківського медичного училища.

Восьмирічку я закінчив з похвальним листом. У той час для хлопців була можливість поступити з грамотою лише за співбесідою, а для дівчат таких місць уже було менше. Хто з дівчат не встигав першими подати документи в медучилище і не проходили, то йшли у 9-й клас і вже на наступний рік вступали. А для хлопців це була спецгрупа, набір для військової служби. Ми мали більше годин на підготовку з воєнно-польової хірургії і воєнно-польової терапії, тобто цілеспрямовано нас готували для армії. На заняття з воєнної

підготовки ми ходили у військовій сорочці і краватці, більше занять було на плацу. У нас було три фельдшерські групи, в кожній по 20 хлопців і 10 дівчат.

Я вчився за двох директорів – спочатку Григорій Григорович Гавриш, а коли він почав хворіти, то Марія Василівна Мудрак. Керівницею групи два роки була Марія Михайлівна Савицька, яка викладала німецьку і французьку мови. Зізнаюсь, що іноземні мови не дуже знав, її уроки часто були виховною годиною. А з третього курсу куратором був Володимир Миколайович Козовик, інфекціоніст.

Улюбленим предметом для мене в училищі була історія, хоч вона і не пов'язана з медициною. Так історією цікавився дотепер. А щодо медичних предметів і викладачів, то це анатомія – Олександра Олександрівна Босович, мікробіологія – Любов Михайлівна Облогіна, латина – Роман Іванович Малець.

Олександрю Олександрівну між собою ми називали Сашою, бо вона на той час була молода, після інституту. Невисока на зріст, але вміла дисципліну тримати, зацікавити студентів, добре викладала. Я ходив в анатомічний гурток, пам'ятаю червонощого дядю Ваню чи Мішу, який теж займався з нами.

Кілька років тому, коли у нас була зустріч у коледжі, приходила Любов Михайлівна Облогіна. Не всі її любили, бо вона була строга, вимагала неухильного дотримання правил носіння медичного одягу і дисципліни. У мене було таке кучеряве волосся, то вона казала, що я схожий на одну з відомих зарубіжних співачок і дозволяла ходити на теоретичні заняття з мікробіології без медичної шапочки.

І, звичайно, неповторний Роман Іванович Малець, наш латинянин – це шедевр великий, я його дуже-дуже любив, поважав.

Взагалі, у нас були дуже хороші викладачі. Було бажання вчитися, і я йшов в училище, як на свято.

Часто можна почути, що хлопці бояться крові. Як на мене, було не страшно, але неприємно. Точніше, коли сам щось робив, то нічого, а от збоку дивитися, як інші... Але це перші тижні, практично всі через це перейшли. А найцікавіше, що з тих, хто боявся крові, вийшли найкращі лікарі. От зі мною вчився Володимир Роговський, зараз у Києві начальник клініки судинної хірургії військового госпіталю при Міністерстві оборони України, ми жили разом на квартирі. З ним пов'язана така історія. Коли зробили уроки, любили ввечері посидіти, почаювати. Уже на третьому курсі якось зайшла мова, що

хтось у клініці втратив свідомість. Володя каже: «Нащо йти в медицину, якщо падаєш в обморок? Як потім працюватимеш?». Я відповів, що теж іноді почуваю себе недобре, в піт кидає, особливо коли дивлюся збоку. Буквально місяць минув після тієї розмови, я якось швидше прийшов з пар. Чую – протяжний дзвінок у двері. Відкриваю – мій Володя блідий аж сірий, руки оброблені йодом. Позаду хлопчина з його підгрупи, який привів його, бо стало погано. Виявляється, на практичному занятті з акушерства була пацієнтка з прирослою плацентою. Якраз мій вуйко Іван Геник придумав пристрій-відсмоктувач, за допомогою якого відділяли прирослу плаценту, і тоді використовували ту методику, а Володі, який обробив руки йодом для асистування, дали потримати дзеркала. Коли бухнула кров і потрапила йому на обличчя, то довелося відводити його до лавочок на коридорі і приводити до тям. І тому є писане чи неписане правило, що ніколи хірург один-сам не оперує. Бо в житті всяко може бути.

Я жив на квартирі навпроти кінотеатру «Комсомолець» (тепер «Княгинин»). У мене прості батьки: тато тракторист, мама заробляла в колгоспі копійки. Жили не бідно, але й не жирували. Коли тато мав добрий настрій, то давав мені 10 рублів. З них півтора йшло на дорогу туди й назад, прожити тиждень і ще додому цукерки купити чи вафлі. Тож я і мої товариші десь з другого курсу шукали собі роботи на овочевій базі, харчосмаковій фабриці. А одна з основних – спиртзавод, де на той час можна було заробити (хоча не треба було в цьому признаватися). З вечора до 5 години ранку ми вантажили і горілку, і порожні пляшки, і вагони з дріжджами. А так як до хати, де ми були на квартирі, нас вночі не пускали, то іноді з 5-ї години на лавочці на дитячому майданчику чекали ранку, до 7-ї досипали. Тоді забігали на квартиру, милися, їли і йшли на уроки. За одну ніч заробляли по 25 рублів на кожного, коли стипендія була 30 рублів, а у мене підвищена 37,50. Навіть на обіди в їдальню спиртзаводу ходили, де можна було поїсти за 50 копійок. Нас уже впізнавали, ми були як «сини полка».

Щодо мотивації до навчання, то і тоді, та і тепер є такий поділ: більш мотивовані, менш мотивовані і взагалі немотивовані, які не розуміли, чого прийшли в училище, лиш би закінчити. От у нас була своя компанія, що ми разом вчилися і разом ночами працювали. Все встигали, бо був стимул, розуміли, що треба вчитися і здобувати освіту, щоб потім щось вартувати в тому житті. Це були прості хлопці з Тернопільщини, з Калуського,

Рожнятівського районів, з Надвірні. То з нашої компанії шестеро чи семеро закінчили з червоним дипломом. Серед них у мене з воєнки одна «четвірка» була, а у хлопців – п'ять-сім «четвірок». Всі відслужили армію, один теж був в Афганістані, закінчив медінститут, зараз в Черкасах, інший попрацював в Тюмені акушер-гінекологом і повернувся в Україну, ще один працює в даний час кардіологом у Трускавці. Тож кажу: це люди, які себе знайшли, стали добрими медиками.

А були і такі, що в медицині себе не знайшли. З нашої групи є священник, кранівник, далекобійник, хтось в армії залишився служити, є прості робочі. Вважаю, що училище дисциплінує дисциплінованих, хто має бажання вчитися.

Знаходили час і чимось займатися. Танцювального гуртка, як у школі, в училищі не було, але я займався бігом на далекі дистанції. Потім то згодилося в армії. Бігали Набережною аж до кільця на Богородчани, ходили купатися на озеро. Знаходили час на відпочинок – між навчанням і працею.

Після закінчення медучилища я місяць чи півтора працював на посаді медсестри дитячого відділення Лисецької ЦРЛ і був призваний в армію. З жовтня 1984 року по квітень 1986-го – в Афганістані. Був санінструктором, супроводжував колони бензовозів, нагороджений медаллю «За відвагу». З армії вийшов з твердим переконанням, що потрібно цінувати кожен день життя. У 1986 році здав документи в Івано-Франківський медичний інститут, склав один екзамен з хімії і вступив, якраз на своє день народження, 1 серпня. А коли закінчив у 1992-му, то це вже була медична академія і був перший випуск українських лікарів.

Усвідомлення ж, що я не шкодую за свій вибір професії, прийшло, коли працював у Маняві. І дотепер не шкодую, ось уже 30 років.

Василь ІВАНЦЮК, випускник Івано-Франківського медичного училища 1984 року.

Марія ІВАСЮК:

Я вдячна долі за професію, яку мені дало рідне медучилище

ІВАСЮК (МИХАЙЛИШИН) Марія Ярославівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1978-1981 рр. на акушерському відділенні, закінчила з відзнакою. Після закінчення працювала акушеркою в другому фізіологічному відділенні Івано-Франківського пологового будинку. З 1985 р. працює на ФАПі у с. Клубівці – спочатку акушеркою, а потім зав. ФАПом.*

Я мріяла стати медиком. Спочатку сама не уявляла в якій галузі, але медицина мені подобалась, а ще по маминій лінії баба і прабаба були «знахарками». Так казали люди в селі. До лікарів сільські люди не дуже мали доступ, то зверталися до знахарів. Баба була акушеркою, зналася на травах, знала різні купелі, настойки. Розказували, що люди з різних сіл приїжджали до неї і забирали з собою. Її вдома не було тижнями, а тоді вже її привозили з різними заробітками (домотканне полотно, сало, масло). Люди грошей не мали, то платили хто що мав, а то й багатьом допомагала безплатно.

Закінчила я восьмирічну школу в с. Клубівці, 9 і 10 клас – в Тисмениці, із золотою медаллю. Одразу після закінчення школи у 1978 році вступила до Івано-Франківського базового медичного училища, щоб отримати професію акушерки. Тоді воно знаходилося на вулиці Галицькій.

Саме медичне училище дало мені професію всього мого життя. Це роки, де найбільше ми пізнавали ази медицини.

Наша група акушерок була з середньою освітою, тому ми вивчали предмети безпосередньо дотичні до медицини. Були і дівчата, які вступили в училище після роботи санітарками в медичних закладах.

Класною керівницею у нас була Оріся Сафронівна Чопик, одночасно вела у нас педіатрію. Дуже всіх, звичайно, цікавило акушерство і гінекологія. Уляна Михайлівна Думка і Майя Василівна Запотічна прищепили нам любов до майбутнього фаху і добре подавали практичні навички. Терапію ми вивчали з Галиною Дмитрівною Бородайкевич.

Всі клінічні дисципліни були вже після анатомії, фармакології і латинської мови. Ці дисципліни, крім того що треба було розуміти, ще й треба було заучувати. А з латинської мови треба було писати дуже багато контрольних і

самостійних, вчити відмінки. Бо якщо хочеш щось підглянути на контрольній, то Роман Іванович Малець все бачив і зразу ж казав: «Михайлишин – куди глядиті?».

Але я старалася вчитися на «відмінно». Важкувато мені давалася фізкультура. Я пригадую такий випадок і одразу усміхаюся. Ми бігли крос. Я вже й не пам'ятаю: чи один, чи три кілометри. Дівчата побігли напереді, а я добігала позаду. Директор школи Григорій Григорович Гавриш якраз фотографував тоді, але я не бачила того. Оформлений був стенд «Кращі спортсмени». Я і не звернула уваги, що серед фотографій є і моя: я біжу така сама, а воно і не скажеш, чи то я першою біжу, чи останньою. Я до сьогодні це згадую, і мені з цього смішно.

Я була старостою групи. Дівчата наші старалися вчитися, займалися гарно на практичних заняттях. Зараз переважно всі працюють в різних галузях медицини. Ми зустрічаємося час від часу, спілкуємось. Дуже багато організацією зустрічей займаються Люба Борисюк, Зенка Шмагало. З багатьма дівчатами немає зв'язку, повиходили заміж, поміняли прізвища, виїхали за кордон.

Після закінчення медичного училища я два роки поступала в медичний інститут, але не судилося бути лікарем. Тоді якраз був набір в пологовий будинок міста Івано-Франківська. Тому багато дівчат з нашого випуску, а також з Коломийського медучилища було прийнято на роботу. Я теж пішла туди, працювала акушеркою в другому фізіологічному відділенні. Це були перші кроки моєї практичної медицини.

А коли народився мій перший син Іван і у 1984 році я вийшла після декретної відпустки на роботу, то, попрацювавши неповний рік, я розрахувалася з пологового і влаштувалася на роботу на ФАП у своєму рідному селі. Там працюю дотепер, спочатку акушеркою, а потім зав. ФАПом.

Людина щаслива тоді, коли вранці вона із задоволенням йде на роботу, коли її там чекають, коли щось від неї там залежить, коли без неї там порожньо і там вона потрібна. Якщо роботу, професію людина любить, то якою б важкою ця робота не була, все у неї вийде.

В селі робота у ФАПі й справді важка, бо цілодобова, а ще й у своєму селі. 38 років з сумкою в руках, де є все, що необхідно – в селі медпрацівник на посту. Тепер вже трохи легше, бо є мобільні телефони, майже в кожному дворі машина. І сімейна медицина трохи привчає людей слідувати за своїм

здоров'ям. Працівники медпунктів дуже багато уваги приділяють профілактичній медицині, особливо щепленням. Людина прикрашає робоче місце.

Друга сторона щастя людини – це сім'я, коли в будь-який час тебе там підтримають, коли тебе з нетерпінням чекають з роботи; де пропадає вся втома і віє теплом, любов'ю, затишком.

У мене троє синів – Іван, Богдан, Дмитро. Все, що я не змогла вивчити і досягнути, зробили за мене мої діти: Іван закінчив Київський університет імені Т. Г. Шевченка, доцент, викладає в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Богдан пішов у медицину, закінчив Київський медичний університет ім. Богомольця, працює травматологом в Івано-Франківській ОКЛ, Дмитро закінчив мехмат університету ім. Т. Г. Шевченка, працює викладачем університету у Франкфурті-на-Одрі в Німеччині, там закінчив аспірантуру і захистився.

Я вдячна долі за родину та за професію, яку мені дало рідне медучилище. Це робота всього мого життя.

З нашого села я першою поступила в Івано-Франківське медичне училище. Після мене вже багато наших односельчан здобули тут освіту, в селі багато медсестер, фельдшерів. Мій брат Йосип Ярославович Михайлишин, на чотири роки молодший від мене, теж закінчив наше медучилище і все життя працює фельдшером швидкої допомоги.

Я вважаю, що такий медичний заклад дає належну освіту. Тепер нові технології і методи навчання. Молоді працівники вже пішли багато далеко вперед. Я бажаю всім викладачам і студентам мого рідного Івано-Франківського медичного училища (тепер коледжу) успіху і натхнення!

Марія ІВАСЮК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1981 року.

Анна КАНЮК:

Викладачі ставилися до нас як до своїх дітей, як пташенят голубили

КАНЮК (ЛЕМЧАК) Анна Олексіївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1978-1982 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення трудову діяльність розпочала в Росільнянській амбулаторії Богородчанського району. З 1985 по 1988 рік працювала фельдшером швидкої допомоги у військовій частині в Німеччині. Після повернення в Україну з 1988 по 2014 рік, до виходу на пенсію, працювала медсестрою травматологічного відділення Богородчанської ЦРЛ.*

В Івано-Франківське базове медичне училище я пішла не випадково, бо з раннього дитинства мріяла про медичну професію. Це моє покликання, моє життя, хоча в нашій родині медиків не було. А починалося все, як кажуть, від ляльок. Я брала ляльку, відривала колючки від тернової рози, «Тройним одеколоном» мастила і робила уколи. А коли закінчила 8-й клас Космацької школи Богородчанського району, сказала батькам, що йтиму в медучилище. Мама з татом спершу мене відмовляли. «Ганнусько (так мене вдома кликали), та нащо тобі тої медицини?, – казав тато. – Іди краще поваром, будеш годувати цілу сім'ю і сама ніколи голодна не будеш». Я ж відповіла: «Тату, я якби мала свої діти і мені дитина би так сказала, я би ніколи не перечила». «А-а, раз так – завтра збираємося і веземо документи», – підсумував тато.

Так і було. Ми з татом завезли документи в Івано-Франківське медичне училище, тоді ще на вулицю Галицьку, 101. Директором був Григорій Григорович Гавриш, заступницею – Марія Василівна Мудрак. Здавала я українську мову – диктант і математику – усно. Мову я здала на «п'ять», а математику на «чотири». З математикою допомагав мені якийсь хлопчина: щось я там на екзамені не знала, поверталася до нього, він підказав. А той хлопчина не пройшов... Так понині я згадую, своїм дітям кажу, внукам, як мені було шкода. Може, десь інде пішов вчитися, може, до школи вернувся.

Навчання давалося мені дуже важко. Я прийшла після сільської школи з гірського села Космач біля Солотвина, а не з міської школи. Пішло навантаження: шкільні предмети за 9-10 клас плюс медицина. Я кожную неділю приїжджала додому і не раз казала: «Все, я лишаяю, я не буду, я не можу, мені

важко». Я плакала. А тато каже тоді: «Ганнусько, давай ще тиждень, як далі буде важко, на другий тиждень я тебе заберу». І так тиждень від тижня, тиждень від тижня – і я закінчила перший курс. А там уже пішло легше. Там уже були медичні предмети. Медицину я дуже любила. Не була відмінницею, але і задніх не пасла, вчилася посередньо.

Класною керівницею у нашій групі була Любов Михайлівна Облогіна. Тішуся, що вона до цього часу працює в медколеджі. А тоді, більше сорока років тому, вона була молоденькою викладачкою мікробіології, щойно прийшла з інституту. Може, тому намагалася бути дуже строгою і вимогливою. Ми у неї були першим випуском.

Наша група військових фельдшерів була велика – 20 хлопців і 10 дівчат. Всі були дуже дружні. І так через роки – ми часто зустрічалися. Особливо сильні в навчанні були хлопці, майже всі стали потім лікарями, хіба один-два залишилися при середній освіті. Старостою у групі був Володя Хоменець з Підпечер. В Богородчанах працював лікарем акушер-гінекологом уже покійний Володя Рихлівський. Наталя Гордиця працювала медсестрою в Афганістані. А більшість наших дівчат – як дівчата: повискакували молоді заміж, сім'я, діти, і все – ніхто з дівчат не має вищої освіти. Хтось лишив медицину, хтось поїхав за кордон.

Як люди в житті різні, так і викладачі були різні – одні строгі, інші поблажливі, а були і такі, що притулять, як мама, заспокоють. От дуже строга була викладачка фармакології Катерина Юріївна Якубів, вона як заходила в аудиторію – від одного погляду було страшно. А викладачка анатомії Євдокія Миколаївна Богославець була постійно усміхнена, ставилась до нас, як до своїх дітей, як пташка пташенят голубила. На практичних заняттях я ніяк не могла труп розібрати. От треба було з ванночок взяти руку чи що там вчили, витягти, на піднос поставити – я не могла, ну ніяк. Але Євдокія Миколаївна розуміла, заспокоювала.

Чомусь важко мені давалося суспільствознавство, яке вела Параска Василівна Надрага. І математика йшла важко. А медичні предмети для мене не були складними. Гарні були викладач хірургії Льонгін Михайлович Свідзінський, викладачка акушерства Майя Василівна Запотічна. Легко йшла мені латинь. У акушерок латинь викладав Роман Іванович Малець, молодий, інтелігентний, в окулярах, ми жартували (і так було), що дівки на нього оком кидали.

Цікавий був Микола Павлович Ранеткін, російськомовний, викладав фізику. Пригадую такий епізод. Я сиділа на фізиці за партою біля вікна, яке виходило на подвір'я, і дивилася, як хлопці-старшокурсники фізкультуру мали. А Ранеткін підійшов до мене і каже російською: «Аннушка, щастливіє часов не наблюдают». І тут пролунав дзвінок, пара закінчилася.

Дмитро Гнатович Циганков викладав математику, але ми ще називали його вчителем музики. Я дуже люблю співати, але він мене забракував. Пам'ятаю також вчителя фізкультури Михайла Васильовича Ільківа, хоча я зі спортом не дружила і не дружу. Воєнку вів Микола Миколайович Коваль. Я десять разів здавала ту воєнку, бо ніяк не могла вивчити військові звання. Він мені все казав: «Аня, ти відрізниш офіцера від солдата?». «Та чого не відрізняю», – відповідала. «А як?» – допитувався. «У солдата пише СА на погонах, а в офіцера є зірочки».

Гарна була викладачка педіатрії, цікава така жінка Валентина Михайлівна Мелешко, ми її називали «баба Мелешко», бо була, як ми казали, «руско-українська», а що вже в поважному віці – тому «баба». То не ми придумали, здебільшого прізвиська викладачів передавалися від старшокурсників молодшим. Педіатрію я любила особливо. Ми ходили в дитячу лікарню, бавили діток-сиріт. В училищі прищепили мені любов до дітей, до цього часу стараємося сім'єю допомагати діткам, які потребують допомоги. Та і своїх у нас четверо внуків: три дівчинки і хлопчик. Найстарша онучка теж вчиться в Івано-Франківському медичному коледжі. Бо я не раз розказувала їй про своє навчання і студентські роки.

Перших пів року в медучилищі я жила в двоюрідного брата в сімейному гуртожитку біля ОКЛ. А так як батько у мене був інвалід, то мені дали гуртожиток – такий маленький був на Галицькій. Пізніше виділили для студентів училища один поверх (четвертий) в сімейному робітничому гуртожитку на Сухомлинського. То була одна кімната, кухня з плитою і холодильником, ванна – всі умови, і жило нас три дівчини в кімнаті. Кожна привозила з дому торби. Перше не готували, але бульбу готували, вареники.

А, бувало, що ходили підробляти: працювали санітарками, брали нічні чергування. Вночі працюємо, раненько прибігли, помилися, поїли – і побігли на навчання. Хотіли мати свої гроші, стипендії не ставало. І користь була, бо медсестри давали нам уколи робити, була додаткова практика. А хлопці ходили вагони розвантажувати. То такі важкі часи були.

Їздили ми групою на екскурсії. Але частіше на вихідні один до одного. Одної суботи до мене, другої – я до когось.

Коли я закінчила медучилище, вернулася у свій Богородчанський район, пішла на роботу в Росільнянську амбулаторію фельдшером. Попрацювала там рік, вийшла заміж і після декрету поїхала з чоловіком в Німеччину через військкомат, але як цивільні. Там працювала у військовій санчастині три роки фельдшером швидкої допомоги. Колись не могла вивчити військові звання, а довелося працювати в армії, ще й за фахом – військовий фельдшер. Але ніхто навіть не міг подумати, що доведеться пережити те, що маємо зараз, коли росія напала на Україну. Це зараз найбільше болить, молимося за наших захисників...

Після повернення в Україну більше 25 років я відпрацювала медсестрою травматологічного відділення Богородчанської ЦРЛ, до виходу на пенсію у 2014 році.

Своїм викладачам з училища, які є серед нас, живих, зичу міцного здоров'я та щасливих років життя. А хто відійшов від нас, нехай їм буде Царство Небесне та світла пам'ять.

А студентам насамперед бажаю, аби були здорові. Аби був мир на світі. І побільше практики. Мусить бути теорія, а на теорії базується практика. Тому потрібно вчитися.

Анна КАНЮК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1982 року.

Парасковія КІМАКОВИЧ: ***Це покликання всього життя***

КІМАКОВИЧ (ТИМКІВ) Парасковія Василівна. *Навчалася в Станіславському медичному училищі № 1 у 1955-1958 рр. на фельдшерському відділенні. У 1958 р. розпочала свою трудову діяльність у фельдшерсько-акушерському пункті села Іваниківка, а згодом працювала у військовому госпіталі Станіслава. У 1967-2018 рр. працювала на посаді фельдшера Івано-Франківської станції швидкої допомоги. За час відданої праці була відзначена відомчими та державними нагородами.*

Найбільша частина мого трудового життя пов'язана з роботою на швидкій допомозі. Протягом багатьох років – майже пів століття працювала фельдшером Івано-Франківської станції швидкої допомоги: і на центральній станції, що знаходилась тоді на площі Міцкевича, і на підстанції на тодішній вулиці Чапаєва (тепер Січових стрільців). Працювала в 1-й спецбригаді – кардіологічній.

А стати медиком хотіла ще з дитинства. Я народилася у селі Радча Лисецького району Станіславської області у 1941 році в селянській родині, де крім мене ще було дві старші сестри. Після закінчення семирічної школи, натхненна прикладом старшої сестри, що обрала медицину, я в 1955 році вступила до Станіславського медичного училища на спеціальність фельдшера. Вийшло так, що сестра закінчила чи то курси, чи то школу медсестер при медінституті, я теж хотіла йти на такі курси. Але коли я закінчила семирічку, то їх уже закрили. Тому я вирішила поступати в медичне училище.

Довелося здавати аж шість «приймальних екзаменів» (так тоді вони називалися в екзаменаційному листі). Причому якщо з української мови був один усний екзамен – я його склала на п'ятірку, то з російської – аж три: письмовий і усний з російської мови і ще один з російської літератури. А ще був екзамен з математики і з... конституції срср. І хоча російська для мене була найскладніша, я всі екзамени успішно здала і поступила.

А коли при вступі в училище писала автобіографію, то треба було вказати, що нікого з сім'ї немає за границею і також немає засуджених (такі були часи і так вимагалось писати).

До того ж то були бідні часи. Місць в гуртожитку було дуже мало, то я жила на квартирі, як і більшість моїх однокурсників. Училище знаходилося тоді на вулиці Галицькій, шукали квартири десь поблизу. Багатоповерхівок на вулиці Набережній ще не було, просто невеликі хатки.

А додому у Радчу не раз я ходила пішки (то, напевно, кілометрів 10, а з Галицької і більше). У мене була товаришка з далекого району, їй не виходило часто їздити додому, то іноді ми на вихідні разом ходили до мене у гості.

Під час навчання ми намагалися добре вчитися, особливо з медичних предметів. Вчителі були вимогливі. Але ми знаходили час і разом відпочити, і спортом займатися. Я завжди любила співати, то і в училищі, і потім на роботі співала у хорі.

Після закінчення училища в 1958 році я розпочала свою трудову діяльність у фельдшерсько-акушерському пункті села Іваниківка. Прийшла така молода, одна на ФАП і одразу велике навантаження – було так, що і пологи приймала, і за діток відповідала. Старалася усім допомогти, була старанна, відповідальна – нас так вчили.

Потім працювала у військовому госпіталі Станіслава.

Але основне і найтриваліше місце роботи – Івано-Франківська станція швидкої допомоги, в останні роки – диспетчером.

Праця фельдшера швидкої дуже важлива і відповідальна. Це була не просто робота, а покликання усього життя.

Парасковія КІМАКОВИЧ, випускниця Станіславського медичного училища 1958 року.

Світлана КЛИМОВИЧ:

Non scholae, sed vitae discimus – вчимося не заради школи, а для життя

КЛИМОВИЧ Світлана Михайлівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2014-2018 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». У 2018 р. стала переможцем XX Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності студентів медичних училищ та коледжів «Ескулап». З 2018 р. почала працювати в КНП «Центральна міська клінічна лікарня Івано-Франківської міської ради» у відділенні ревматології, а згодом переведена у відділення інтервенційної кардіології, радіології та кардіохірургії операційною медичною сестрою. З 2022 р. працює у відділі інфекційного контролю сестрою медично-координаторкою. З 2018 по 2022 рік навчалася в Тернопільському національному медичному університеті за спеціальністю «Медсестринство», кваліфікація «Бакалавр медсестринства» та «Магістр медсестринства». З 2020 р. працює в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі викладачкою дисциплін «Основи медсестринства», «Догляд за хворими та ММТ».*

Non scholae, sed vitae discimus. Таким крилатим латинським висловом зустріли мене стіни медичного коледжу. Ще не знаючи перекладу цієї доктрини, підсвідомо відчувала значущість та благородність медицини, розуміла, що постає непроста, але й водночас дуже цікава дорога. І для того, щоб впевнено йти по цій дорозі, треба докласти чимало зусиль, терпіння, оскільки медична професія – це насамперед відповідальність, самодисципліна та відданість своїй справі.

Я довго вагалася перед тим, як вступати до медичного коледжу, бо в родині медиків не було. Прислухавшись до поради батьків, після закінчення 9-го класу все-таки наважилась поспробувати вступити до медичного закладу. Через внутрішні побоювання провалити вступні іспити одразу подала документи у два – ІФБМК і в коледж від національного медуніверситету. На своє здивування, екзамени здала успішно і набрала прохідний бал у двох коледжах, радості не було меж. Але тепер постав інший вибір – куди ж піти навчатися!? І щось мені підказувало вибрати наш коледж. Багато позитивних відгуків чула

від знайомих, які на той час навчалися тут. Таким чином я стала студенткою Івано-Франківського базового медичного коледжу.

Напевне, як і будь-якому студенту перший рік навчання в коледжі був нелегким – новий заклад, нові люди, інша система навчання, багато змін... Треба було адаптуватися до нової, не шкільної системи. А особливо те, що тепер з собою треба кожний день носити медичний халат, шапочку та змінне взуття (і так на хвилинку – чотири роки).

Такими розгубленими, невпевненими зустріла нас перша кураторка – Леся Федорівна Смицнюк. Ох і клопоту вона з нами мала! Пам'ятаю, як на першому курсі моя підгрупа прогуляла першу пару з хімії, бо не зрозуміли добре систему заміни занять. Прийшлося «червоніти» нам і Лесі Федорівні за нас. Зате ми зрозуміли, що таке заміни занять, раз і на всі чотири роки навчання. Вже з перших днів коледж почав привчати до дисципліни та відповідальності – тих «симптомів», які повинен мати будь-який медичний спеціаліст.

Вже з наступних років навчання, поринаючи все більше в медицину, я розуміла, що обрала правильний для себе шлях. Особливо це відчула при вивченні клінічних дисциплін. Коли приходиш у кабінет в коледжі чи приїжджаєш в лікарню на практику – ти потрапляєш у зовсім іншу атмосферу, яку створює навколо тебе цікаве різноманітне медичне оснащення: фантоми, інструменти, ампули, розчини, шприци, перев'язувальний матеріал... Завдяки викладачам коледжу, їхній професійності та майстерності викладання навчання ставало цікавим, зрозумілим та доступним. З кожним днем медицина подобалася мені все більше.

А почалося це ще з вивчення основ медсестринства на другому курсі, що викладала Галина Ярославівна Семків. Пам'ятаю, скільки було страху, як ми вперше йшли на практику в обласний фтизіопульмонологічний центр. Розгублені, перелякані – це ж лікарня... А потім з якою радістю ми летіли на ту сестринську справу. Заняття у нас завжди проходили цікаво і пізнавально, найбільше подобалося вчити і здавати практичні навички. Галина Ярославівна мене не раз хвалила за них, а це ще більше заохочувало, розвивало ентузіазм до навчання. Якби мені тоді хтось сказав, що через декілька років я буду працювати на циклі основ медсестринства і так само навчати практичним навичкам студентів – я б явно не повірила і заперечувала це! Але життя непередбачуване.

Окрему вдячність хочу висловити Марії Іванівні Сапіжак, яка стала для мене наставницею. Чимало знань, моральних цінностей, досвіду я від неї навчилася. На останньому курсі готувала мене до Всеукраїнського конкурсу «Ескулап». Багатьма здобутками, які я маю зараз, завдячую Марії Іванівні.

Так, навчання було цікавим, але і нелегким, особливо коли треба вивчити 12 пар черепно-мозкових і 31 пару спинномозкових нервів з анатомії та фізіології. Та не просто вивчити, а знати будову, шлях нервів, їх функцію, ядра, вихід з черепа, сплетіння – ой, студенти-медики зрозуміють... Допомагали нам розплутати ці тяжкі «нейронні вузли» Ірина Іванівна Гафійчук і Алла Василівна Бойко. Вони вміли пояснити все доступно та зрозуміло. Попри складність матеріалу, ці предмети мені дуже подобалися, та й екзамени з них я складала на відмінно.

Однією з найулюбленіших клінічних дисциплін для мене стала терапія. Слухати лекції Ірини Михайлівни Бандури (Гувенілір) – одне задоволення. Вона настільки просто і цікаво пояснювала матеріал, що коли треба було йти на практику, то я відчувала, що мені особливо вчити і не треба: пам'ятала і розуміла ще з лекції. Пригадую, як вперше на практиці з Іриною Михайлівною робили венепункцію. Така тахікардія в мене була хіба що після пари з фізичної культури. Зробила все добре, але, правда, руки трусилися ще годину після того точно. На практичних заняттях Ірина Михайлівна завжди нас відправляла допомагати медичним сестрам у відділеннях, де нам давали можливість робити ін'єкції, заповнювати системи – так ми вчилися і закріплювали свої знання та навички біля ліжка пацієнта.

За мудрою порадою я прибігала до Ольги Григорівни Ярошевич, викладачки психіатрії та наркології, яка стала нашою кураторкою на старших курсах. Психіатрія – це особлива та досить складна галузь медицини, тому вивчати її ще те завдання. Але Ольга Григорівна могла складні речі пояснити простими словами. Вона з тих людей, від кого можна було набратися сили характеру, позиції, рішучості та впевненості у собі. Світла їй пам'ять і низький уклін.

Не забудеться привітне, усміхнене обличчя Лілії Василівни Скільської, викладачки педіатрії, особливо її підхід до маленьких пацієнтів, поради та настанови. Також безцінні життєві навички, як от: серцево-легенева реанімація, накладання сучасних джгутів для зупинки кровотечі, накладання пневмошин при переломах, що навчив Володимир Миколайович Яцків.

Велика подяка всім викладачам, які нас вчили! Вчили не тільки професійній майстерності, а й гуманності, духовності, доброзичливості, відповідальності, любові до медицини.

Під час навчання я брала участь в наукових конференціях, у командному конкурсі «Кращий за професією». А особливою подією для мене була участь в XX Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності студентів медичних училищ та коледжів «Ескулап», який проходив у Київському базовому медичному коледжі ім. П. Гаврося. Основним завданням було продемонструвати практичні навички з трьох базових предметів: педіатрії, внутрішньої медицини (терапії) і хірургії. Відповідно готували мене Наталія Валентинівна Хван, Марія Іванівна Сапіжак і Василь Миколайович Василюк. Я їм дуже вдячна, бо вони не тільки вчили мене майстерності (як правильно робити ін'єкції та процедури, повивати та годувати дитину, робити перев'язки та складати набори інструментів для операції), а й психологічно готували: як вміти себе налаштувати, як побороти переживання і страх, як бути сильною і впевненою у своїх діях, думці та в собі. І на фінальному етапі конкурсу у Києві я здобула перше місце. І я не перша представниця ІФМФК, яка стала переможцем чи призером «Ескулапу». Це був крутий досвід: і психологічний, і практичний. Я щиро дякую усім викладачам, які готували мене, директору коледжу Володимирі Василювичу Стасюку. Для мене це був стимул на майбутнє: якщо я досягла чогось завдяки наполегливій праці, то зможу надалі це робити.

Після закінчення ІФБМК я пішла працювати в ЦМКЛ, а в коледжі мені запропонували працювати в тренажерному кабінеті, потім викладати основи медсестринства. Коледж виховав в мені нові цінності, прищепив любов до медицини, заклав основу для нових звершень...

Світлана КЛИМОВИЧ, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2018 року.

Василь КНЯЗЕВИЧ:

Саме у коледжі можна відчувати, що таке медицина

КНЯЗЕВИЧ Василь Михайлович. Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1971-1975 рр. на фельдшерському відділенні. Трудову діяльність розпочинав медбратом терапевтичного відділення Івано-Франківської міської клінічної лікарні № 1. У 1975-1977 рр. – служба в армії в Білорусі. Повернувшись, до вступу на підготовче відділення медінституту працював фельдшером виїзної бригади Івано-Франківської станції невідкладної медичної допомоги. У 1977-1984 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті. Інтернатуру проходив в ЦРЛ м. Бучач Тернопільської області. У 1985-1987 рр. – головний лікар Яблуновського туберкульозного санаторію на Тернопільщині. У 1987 р. один із небагатьох в Україні обраний колективом головним лікарем Бучацького району. У 1992-1998 рр. – завідувач відділу охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації. У 2000-2002 рр. – головний лікар Тернопільського обласного протитуберкульозного диспансеру, генеральний директор Тернопільського обласного комунального спеціалізованого територіального медичного об'єднання «Фтизіатрія». У 2002-2005 рр. – головний лікар центральної поліклініки Деснянського району, начальник управління охорони здоров'я Деснянської РДА Києва. У 2005-2006 рр. – начальник медичного управління, а у 2006-2007 рр. – заступник керівника Державного управління справами. У 2007-2010 рр. – міністр охорони здоров'я України. З 2011 р. – голова правління ВГО «Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги». У 2012-2013 рр. – в. о. ректора Київського медичного університету УАНМ. У 2013-2017 рр. – завідувач кафедри управління охороною суспільного здоров'я Національної академії державного управління при Президентові України. З 2017 р. – голова Поважної ради Відзнаки за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона». Доктор медичних наук, заслужений лікар України.

Село Терновиця, звідки я родом, відносилося до різних районів – Отинійського, Коломийського, Тлумацького, тепер Тисменицького. Таке собі село на перетині, хутірне, з переселенців від часів Другої світової війни, і не лише лемків. Греко-католицька церква ніколи не закривалася, збереглися

«катакомбні» звичаї щодо Різдва, Великодня, там я ще дитиною чув «Ще не вмерла...». Село маленьке, тому була лише початкова школа, далі треба було ходити 3 км в сусіднє село Нові Кривотули. Чомусь родичі, як збиралися у нас на свято, казали, що з мене буде гарний український офіцер. Я міг на коня сісти, господаркою займатися – може, тому. Але батьки, пам'ятаючи, що вони пройшли, особливо мама, вважали, що нема кращого фаху як медик. «Під час війни, під час будь-яких потрясінь ти допоможеш іншим і сам виживеш, родину врятуєш. Бо медики при різних владах залишаються медиками», – так я чув від мами. Тому це більше було їхнє рішення. І дуже активно мене штовхав сюди старший брат. Він якраз починав тоді працювати у філармонії і вів гурток в медучилищі.

Я не дуже хотів іти в медицину, хлопчача романтика прагнула чогось іншого. Навіть не готувався до іспитів. Але здавати екзамени поїхав. Отримав за диктант «трійку» і «п'ятірку» з математики. Нещодавно директор ІФМФК Володимир Васильович Стасюк мені подарував копії з архіву моєї заяви на вступ, виписки з екзаменаційного листка з такими оцінками.

Училище знаходилося на вул. Галицькій. Сподобалася зустріч з тодішнім директором Григорієм Григоровичем Гавришем. Цікавий, мудрий чоловік з гуцулів, темпераментний. Побачив, що від мене випромінювалося: «не хочу сюди... мене загнали... примушують... от напишу екзамени просто щоб написати...». Поспілкувалися, і він мені каже: «З тебе буде хороший лікар». Пам'ятаю ці його слова. Напевно, він мене заітував більше, як батьки.

Ну, здав іспити – досить балів. Ну, добре. І попадаю в училище. Дитина ще, з села, нічого не знаю: як, де, що. Де поселитися – сам шукав квартиру за оголошеннями. Пасічна, як сьогодні пам'ятаю – вул. Бабушкіна, 25, приватний сектор. І нас четверо хлопців жило в кімнаті. На суботу-неділю їздив додому, брав продукти. Всі так привозили щось з собою. Пам'ятаю такий епізод. Одному з хлопців передали мішечок цукру. Ми коли пили чай, то кожний потрошки з того мішечка брав. Думали: та то трошки, він і не помітить. А через якийсь тиждень-два – цукру нема. І горе, і сміх. Бідність була, батьки великих статків не мали.

А ще страшно було ходити парком понад річку у Пасічній. Тоді, в 70-і роки, було хуліганство на межі з бандитизмом: вулиця на вулицю, місцеві і «чужі», «дай 5 копійок» – а ні, то могли побити. Такі моменти були досить неприємні.

А вчитись треба було, з анатомки з другої зміни повертався вже пізно. Десь піти у місто – то й мови не було. Мене били, і я бив... Хоча не був хуліганом. Можливо, тому життя заставило мене піти на бокс. Це зростання в такому віці...

Перший курс був трошки депресивним – адаптація до іншого міста, до нового середовища. Були серед нас і круті хлопці, з родин керівників, а були і прості. З часом зріс інтерес до навчання. Те, що нове пізнаєш, воно цікаве. Анатомія була нова, терапія – і хороші викладачі. Оригінальний викладач Абрам Юхимович Водовоз, особливо його приказки. Гінекологію вела цікава дама Чеслава Михайлівна Рішко. Це тепер діти «просунуті», все бачать, знають завдяки інтернету. А я як згадаю перший огляд вагітних – то для нас був шок. Звичайно, викладачі різні були – це тепер я розумію. Не всіх зараз вже згадаю на ім'я, по батькові.

Найкращою для нас була наша класна керівниця Стефанія Семенівна Павлюк, викладачка латинської мови. Старша за віком, але дуже хороша. Вона, здається, не мала своїх дітей, а нами опікувалася, як мама. Це була єдина група військових фельдшерів. Більшість хлопців, дівчат було кілька.

Розповім про те, як ми один раз мали бунт. На четвертому курсі прийшли після канікул зарослі, патлаті, з довгим волоссям, красиві (нам так здавалось) – така тоді була мода. Директор усім: «Постригтись». Інакше до допускають до навчання. І що ми робимо? Ідемо всі в перукарню, і хтось підкинув ідею підстригтись усім налісо. З десяток нас точно було хлопців, які так підстриглись. Ідемо з центру вулицею, на нас зглядаються, ми відчуваємо себе ледь не героями. Там вже міліція приїхала... Знаю, що розборки були великі, бідного директора викликали в обком, партія зразу: «Що там в тебе робиться? Протест?». Нас це менше обходило, але додому появитися було неможливо. Бо колись як 15 діб давали, то так стригли. Що вдома подумують, в селі? Це як центром ішов стометрівкою, то почувався крутим, навіть чув у спину: «Лисий пішов», інша справа поїхати додому – то була трагедія. Коли я поїхав додому, то мені дівчата купили парик. І хоча «шифрувався», вдома мав страшний скандал. І такі історії були.

Я був найменший у групі. Михайло Іванович Ільків мене залучав до спорту: «Давай на волейбол», на баскетбол ні. Але я зв'язки порвав, ходив у гіпсі, то не вийшло. З викладачем військової підготовки Миколою Миколайовичем

Ковалем їздив до Коломиї на змагання зі стрільби. До речі, я навіть мав спортивний розряд зі стрільби.

А ще в той час в училищі була хороша самодіяльність, якою керував Дмитро Гнатович Циганков. У нас вся родина співуча, то і я в училищі співав. Пам'ятаю, як викладачка педіатрії мене чомусь Карузою назвала. Займався також в танцювальному колективі. Виступали на концертах. Живе життя було!

Шкодную, що якось не складалося у нас зустрічатися групою в училищі після випуску. Зі мною вчився Микола Гульчій, доктор медичних наук, який очолював ендокринологічний центр у Києві, Василь Пінчук, теж доктор медичних наук, мав свій центр пластичної мікрохірургії. Я навіть жартував, що з нашої групи або ставали головою колгоспу, директором школи, директором заводу, або відомими медиками, в тому числі і військовими, керівниками лікувальних закладів. Серйозна була група.

Я ж швидко став управлінцем, почав працювати керівником охорони здоров'я на різних рівнях: район, область, міністерство. До речі, з теперішнім директором коледжу Володимиром Васильовичем Стасюком ми майже одночасно очолювали обласні управління охорони здоров'я на початку 90-х років минулого століття: він на Франківщині, я на Тернопільщині. Двоє випускників Івано-Франківського медичного училища, ми часто бачилися, спілкувалися, контактували. Зокрема і щодо підготовки майбутніх фахівців.

Я вважаю, що вік 15-16 років – особливий. Час, коли треба правильно вибрати свою дорогу. Саме під час навчання в училищі проходило моє становлення. Долаючи труднощі, я міцнішав, міг розібратися в багатьох речах. Саме у коледжі можна відчути, що таке медицина, навчитись знайти підхід до пацієнта. Бо основну частину часу саме медсестра проводить з хворим, тому дуже важливий догляд. Тож вважаю, що при реформуванні медицини сестринську справу необхідно підняти на значно вищий рівень.

Василь КНЯЗЕВИЧ, випускник Івано-Франківського медичного училища 1975 року.

Тетяна КОРДИС:

Відкрили в нас сакральну любов до своєї професії

КОРДИС (ДАНІВ) Тетяна Олексіївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1990-1993 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». У 1993-1999 рр. навчалася в Чернівецькому державному університеті імені Юрія Федьковича за спеціальністю «Біологія». Працювала медичною сестрою фізіотерапевтичного відділення обласної клінічної лікарні в Івано-Франківську, а після закінчення Чернівецького університету з 2000 р. – в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі методистом відділення післядипломної освіти. Була викладачкою біології і медичної біології, а згодом – догляду за хворими та медичної маніпуляційної техніки. У 2014-2018 рр. навчалася в Тернопільському державному медичному університеті за спеціальністю «Медсестринство», кваліфікація «Магістр медсестринства».*

Спогади про навчання в Івано-Франківському базовому медичному училищі у мене найяскравіші. Хоч і минуло вже ух, скільки років.

Студентські роки залишаються в моїй пам'яті назавжди. Безумовно, це найпрекрасніший період у житті кожної людини, коли ти ще не працюєш, але вже і не навчаєшся у школі. Коли можеш одержувати стипендію і сам розпоряджатися своїми фінансами. Коли чекаєш завершення сесії так, наче після неї відбудеться у твоєму житті щось дивовижне.

Кажучи відверто, я щиро заздрю нашим сьогоднішнім студентам. Адже у них таке безтурботне життя, вони можуть собі дозволити багато того, що в їх статусі є прийнятним.

З великою ностальгією згадую свої студентські роки. Хоча умови навчання були далеко не такими, як зараз. Це був важкий період і для молодії Української держави, яка тільки починала своє становлення після розвалу союзу, і для людей, бо тоді були проблеми і з роботою, і з зарплатою, і з різними дефіцитами.

За кілька років до того медичне училище змінило адресу, переїхало на вулицю Гетьмана Мазепи. Будівля ще була необжита, необлаштована. На першому-другому курсах під час практики перед навчальним семестром ми допомагали прибирати приміщення. З огляду років можу сказати, наскільки змінився наш навчальний заклад – зараз тут комфортні умови навчання, всі

зручності, тепло, затишно, сучасна техніка, тренажери. Чи порівнюю з точки зору викладачки догляду за хворими: вчилися робити ін'єкції шприцами і голками, які потрібно було стерилізувати, а зараз є одноразові.

Коли я вступила в училище, у нашій групі було 30 студентів, а коли закінчувала, то 42 дівчини і один хлопець, Руслан Новосядлий. Він у нас був старостою групи, а зараз працює в США.

Група була дружна. На заняття тоді одягали прості хірургічні халати, які зав'язувалися на спині. Як кажуть, хто що мав, те і носив.

В училищі ми знайшли своїх друзів, можливо, хтось – кохання. Тут ми наповнили своє єство новими думками, новими знаннями, новими зацікавленнями, новим сенсом життя. Зустріли людей, які долучились до формування нашого світогляду, які подарували не лише знання і практичні вміння та навички, але й відкрили в нас сакральну любов до своєї професії. Цей дарунок неможливо описати словами. Своїми мудрими думками, своїм наочним прикладом викладачі намагалися посіяти у душах кожного з нас настанови на подальше життя, скарби із досвіду, які витримали випробування часом і які ще такі далекі та непізнані були тоді для нас, молодих людей, студентів училища.

З особливою шаною і теплотою хочу згадати свою класну керівницю – Олександру Іванівну Новосельську. Це прекрасна людина, ерудована та вміла викладачка, яка своїм особистим прикладом ставлення до роботи та до нас, студентів, виховувала дружній, згуртований колектив. Вони викладала педіатрію, а ми всі три роки навчання були для неї наче рідними дітьми. Уже як я працювала в ІФМФК, то при зустрічі Олександра Іванівна завжди розпитувала про наших, пам'ятала про всіх, цікавилася долею кожного.

Найкращі спогади і слова безмежної вдячності (шкода, що багатьом запізнili) – Стефанії Йосипівні Матіяш, Любові Михайлівні Облогіній, Галині Петрівні Ткачук, Марії Василівні Мудрак, Лесі Федорівні Смицнюк, Ярославі Дмитрівні Мазурак, Олександрі Олександрівні Босович, Кіндрату Григоровичу Лавруку, Зені Василівні Никифорук, Оксані Володимирівні Афтанас, Ларисі Іванівні Мартиненко, Казимиру Йосиповичу Річці, Нелі Дмитрівні Пітулей та іншим.

Хіба можна забути, як Казимир Йосипович Річка називав нас «козульками», випікав для нас тортики, приносив самовар і поїв студентів чаєм?

Не можу не згадати відомого українського композитора Дмитра Гнатовича Циганкова. У мене він викладав математику і був керівником художньої самодіяльності. Надзвичайно працьовита, емоційна, запальна, з гарним почуттям гумору людина, оптимізм якої передавався усім оточуючим.

Через десятки літ цінності і пріоритети медичного коледжу не змінилися. Сьогодні тут панує культ науки, студентів виховують і готують до самовідданої праці медика. Словом, – заклад вищого класу!

Тут створена потужна матеріальна база, працює висококваліфікований викладацький колектив. Під вмілим керівництвом директора ІФМФК Володимира Васильовича Стасюка Івано-Франківський медичний фаховий тепер уже коледж розбудовується, процвітає і є закладом європейського рівня.

Понад 30 років минуло, проте під час зустрічі з випускниками, на яку збираються мої однокласники, зі спогадів виринають події, наче відбувалися вчора. Отож, поки живе пам'ять про навчання в Івано-Франківському базовому медичному училищі, доти він існуватиме, адже вірно говорять, що без минулого немає майбутнього.

Тетяна КОРДИС, випускниця Івано-Франківського медичного базового коледжу 1993 року.

Світлана КОСТЕНКО:

Викладачі так піднесено говорили нам про медицину

КОСТЕНКО (ЙОСИФІВ) Світлана Ігорівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1997-2000 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища у 2000-2002 рр. працювала фельдшером у Комарівській амбулаторії Галицького району. У 2002-2003 рр. – постова медсестра урологічного відділення обласної клінічної лікарні. У вересні 2003 р. переїхала на Харківщину, в місто Богодухів. Працювала фельдшером в Сіннянській амбулаторії, медсестрою в протитуберкульозному кабінеті Богодухівської ЦРЛ, медсестрою хірургічного кабінету поліклініки. З 2020 р. – постова медсестра неврологічного відділення з реабілітаційними ліжками та інсультним блоком Богодухівської ЦРЛ.*

Вже 20 років я, галичанка, уродженка с. Комарів Галицького району, живу на Харківщині, у місті Богодухів. Як приїжджаю у відпустку додому, мені вже іноді кажуть, що розмовляю зі східняцьким акцентом, навіть вживаю суржик, яким користуються там місцеві люди. Під час таких приїздів на Прикарпаття не один раз думала собі зайти в училище, яке закінчила. Але випадало бути тиждень-два, то поки родину провідаю – все не виходило. Та в останню відпустку заїхала в Івано-Франківськ, походила містом. Чомусь дуже захотілося. Пішки пройшлася вулицею Мазепи, на озеро, в парк. Побачила, як місто змінилося.

Отак дорогою-дорогою йду повз медколедж. Потрогала фірточку – відкрито. На дверях листочки А4, щось написано. Подумала, що це, напевно, вступна кампанія. Вийшов охоронець, запитав: «Може, вам чимось допомогти?». Я пояснила, що тут колись вчилася, а тепер приїхала здалеку. Він запропонував зайти в хол, де висять фотографії з різних випусків: «Може, і свої знайдете, себе впізнаєте». Зайшла і побачила, яка краса у коледжі. На стінах багато фотографій, але нашої групи з училища нема. А в цей час вийшов директор Володимир Васильович Стасюк, розпитав хто я, звідки, запросив до свого кабінету. Він і запропонував підготувати спогади про навчання в медучилищі. Я спочатку відмовлялася: «Я проста медсестра, а інші – та лікар, той професор, той заввідділом. Я ж даліше не пішла, знайшла свою нішу – і мені тут

подобасться. Про мене неінтересно писати, бо як закінчила медсестрою, так медсестрою 20 років роблю». А він: «Все одно напишіть»...

...Під час навчання у Комарівській школі мені подобалися біологія, географія. Певною мірою це вплинуло на мій вибір професії. Та основним мотивом було те, що моя мама хотіла бути медсестрою. У неї не вийшло, і вона наче перенесла це бажання на мене. Просила-переконувала: «Спробуй вступити в медучилище». Я спробувала – і мені це вдалося, стала студенткою Івано-Франківського медичного училища. На вступних здавала українську мову – диктант і біологію усно. Пригадую, як під час екзамену з біології ще сиділа комісія викладачів, серед яких був і директор, вони задавали додаткові питання.

Перші враження і думки в училищі: ми боялися, що це вже не школа, і це вже не вдома. Та й ми ще ніби діти, а вже студенти. Для мене особисто викладачі в училищі відрізнялися від шкільних вчителів. У школі вчителі ніби звикли до нас, все було якось буденно, а на перших заняттях в училищі викладачі так піднесено говорили нам про медицину, зацікавлено.

За всі роки навчання у нас не було класного керівника чи куратора, за нас ніхто не відповідав. Точніше, це брав на себе староста групи: ходив дізнаватися в навчальну частину про розклад, чи за оголошеннями від дирекції, чи за роз'ясненнями, як виникали різні питання.

З навчанням мені не було складно, особливо як пішли медичні предмети. А от з мікробіологією мала проблеми. У школі була п'ятирічницею, а тут на перших заняттях двійки. Не скажу, що предмет важкий, але Любов Михайлівна Облогіна була строга, вимоглива. А я не одразу зрозуміла, що і як вчити. Бувало так, що прийду додому, плачу: «Боже, мене виженуть». Потім почала потрошки вникати. Та я вдячна за науку.

Ми були після школи ще як діти, всього боялися. Хто до нас лояльніше ставився, до того ми більше тягнулися. Особливо запам'яталася Ольга Григорічна Ярошевич. Симпатична, світленька, дуже активна, приємно було за нею спостерігати. Запам'ятався і Роман Іванович Малець – спокійний, урівноважений, грамотний викладач латинської мови.

Дівчата, які жили в гуртожитках, більше і швидше здружилися між собою. Я жила в тітки, неподалік училища. Але потім і ми здружилися, не так групою, як по підгрупах. Нас розділили по іноземній мові, хто яку вчив у школі, а потім

в училищі. Я була у В-підгрупі. На лекціях ми були всі разом, а на практиці окремо.

Пригадую практику в терапії. У нас заняття вела Олена Іванівна Малиновська, мені вона дуже подобалася. В роддомі викладачкою була Людмила Володимирівна Григор'єва, потім вона виїхала в Америку. Як вона гарно вчила: точно по полицках розкладала, на пальцях показувала. Після того можна було вже і не вчити – все запам'ятав. Детально опитувала, поки кожний не розкаже так, як повинно бути. То за той час і той, хто нічого не знав, уже щось та й повторить і вивчить. Після її від'їзду акушерство і гінекологію викладала Чеслава Михайлівна Рішко, яка на парах розказувала багато випадків зі свого життя, нестандартних, інтересних.

Про хірургію не можу сказати, бо у нас чомусь часто мінялися викладачі: Роман Миколайович Мукосій, Ярослава Володимирівна Голинська. Не було когось одного, щоб вчив від початку до кінця. Серед викладачів, які особливо запам'яталися, Зена Василівна Никифорук, відмінний учитель фармакології, викладачка української мови Оксана Володимирівна Афтанас, викладачка педіатрії Олександра Іванівна Новосельська. Сестринську справу вів Розкладай (на жаль, не можу згадати ім'я і по батькові), був уважний, мені подобалося, як він викладав.

А загалом усі згадки про викладачів дуже гарні, позитивні. Вони назавжди будуть у моїй історії, бо те, що я знаю і умію – то все навчили мене вони, а практика тільки покращила навики. Вже працюючи медсестрою, я зрозуміла, що під час практичної роботи ти набиваєш руку, як колоти чи ставити систему. Але теорія, те, що викладачі під час навчання нам розказували, дуже важлива. Один-два нюанси, і ти згадуєш, що тобі таке пояснювали. Не раз своїм дівчатам у відділенні тепер кажу: «Мене ось так вчили в училищі, і так має бути».

За 23 роки я жодного дня не працювала по іншій спеціальності, тільки медицина: у різних сферах, і в стаціонарах, і в поліклініці, і в амбулаторії, але не розраховувалася з роботи, не шукала іншого хліба. Перше місце праці – Комарівська амбулаторія в Галицькому районі, фельдшером, на декретному місці. До речі, мене приймав на роботу у 2000 році головний лікар Галицької ЦРЛ Мирон Федорович Матейко, який теж був випускником Івано-Франківського медичного училища. Через два роки я влаштувалася постовою медсестрою в урологічному відділенні ОКЛ. А через рік з'їздила в гості у

Харків, познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком, вийшла заміж і у 2003 році виїхала на Харківщину, в місто Богодухів.

Мені часто доводилося працювати на декретних місцях. Окрім основної роботи, також працювала в ендоскопічному кабінеті (пройшла відповідні курси), помічницею лікаря, який відповідав за чорнобильців, допомагала терапевту, який відповідав за медогляди водіїв. Це ніде не фіксувалося, але я це робила. Останнє місце праці – постова медсестра неврології в стаціонарі. Мені подобається, це моє. Наше неврологічне відділення з реабілітаційними ліжками та інсультним блоком планується розділити, але наразі працюємо разом. Останнім часом дуже багато пацієнтів, особливо зараз, в період війни. За пів року кількість інсультів вдвічі більша, як в попередні роки за цілий рік. Лікуємо і наших захисників.

Часто бувають повітряні тривоги. Якщо чесно, ми більше боїмося як гудить літак. Думаєш тоді: наш це літак чи ворожий, стрілить чи ні, чи кине щось. А на сигнали тривоги вже і не дуже реагуємо. Може, воно і неправильно, але, як кажуть, люди звикають боятися. Бо як слухатися всіх тривог, то треба було б цілодобово знаходитися в бомбосховищі.

Перед цим було важко, коли працювали з ковідними хворими. Дівчата від втоми падали, і психологічно було важко, коли люди помирали.

Вірю, що всі біди минуть, війна закінчиться.

Все згадую, як іноді після важкого дня йшла додому реально замучена і мріяла про відпустку. А як відпустка закінчувалася, мені вже руки трусилися – так хотілося шприц в руках потримати, тиск поміряти. Важливо, коли є таке відчуття: вже хочеться до роботи.

Світлана КОСТЕНКО, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2000 року.

Ольга КРАСНОДЕМБСЬКА:

***В жодній професії нікого так лагідно не називають, як нас –
сестричко***

КРАСНОДЕМБСЬКА (БОДНАРУК) Ольга Іванівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2003-2005 рр. на спеціалізації «Сестринська справа». Трудову діяльність розпочала у фізіотерапевтичному відділенні Надвірнянської ЦРЛ, через п'ять місяців стала старшою медсестрою відділення. У 2005-2009 рр. паралельно з роботою навчалася в Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника на біологічному факультеті. З 2009 р. працює медсестрою, асистентом стоматолога в стоматологічній клініці с. Пнів Надвірнянського району.*

Ще як я була маленькою дівчинкою, то мріяла стати співачкою (маю гарний голос від мами) або медиком. Хоча в сім'ї медиків не було. Більшість родичів працювали у школі та в лісовому господарстві. А от моя хресна працювала в пологовому, і я часто казала: буду вповивати маленьких діточок, як хресна. Всі мої ляльки були проколені шприцами – я їх так лікувала, купала і вповивала, як голубці.

Сама ж ніколи не була в лікарні. Одного разу захворіла моя двоюрідна сестричка, яка лежала в дитячій лікарні. Я з татом приїхала її відвідати, отак побачила лікарню: там було чистенько і пахло ліками. В палату зайшла медсестричка з двома лоточками в руках. Руки були зайняті, щоб відкрити двері, вона легенько штовхнула їх білим тапком на невеличкій платформі (тепер таке медичне взуття маю і я), зробила всі маніпуляції, взяла в руки лотки і закрила за собою двері носочком ноги. Та медсестричка здавалася мені всесильною. Вона була охайно вдягнена і усміхнена. «Виросту – і я такою буду», – такий простий маневр дитині запам'ятався і вплинув на вибір професії.

Закінчуючи навчання у школі, я готувалася до вступу в училище. В останню неділю травня Івано-Франківське медучилище відкрило двері для абітурієнтів. Я приїхала з батьками і однокласницею Дарією Лейбюк (яка потім вчилася зі мною в одній групі). В актовій залі було багато бажаючих вступити в училище. Директор все доступно розповідав батькам та дітям, викладачі проводили екскурсію навчальними аудиторіями. Найбільше мені запам'яталися кабінет

анатомії, велика бібліотека і маленькі затишні кабінетики з латинської та англійської мови. Вийшовши з училища, я сказала батькам: «Буду тут вчитися».

Ох, не знала тоді, що мене чекає. Я стала студенткою. 1 вересня 2003 року – знайомство з одногрупниками, з кураторкою Людмилою Володимирівною Григор'євою, викладачкою акушерства і гінекології. Дуже мила жінка, з приємним голосом. Це дуже заспокоювало серед незнайомих людей і в новому середовищі.

Я пам'ятаю все до маленьких деталей: аудиторію, парту, підручники... Так почалися мої найкращі студентські роки.

Перші два тижні була начитка лекцій, тільки писали, ніхто нічого не питав. Я думала, що так буде завжди. Та не тут-то було... Після двох тижнів викладачі опитували про все, що ми писали на лекціях. Фармакологія, анатомія, рецепти на латині. Викладачка фармакології Зеновія Василівна Никифоровук була дуже справедлива, вимоглива, вона дивувалась, як це так: ми не можемо запам'ятати рецепти на латині. Тепер мені смішно: як це ми не могли запам'ятати такого елементарного (дівоча пам'ять).

Латинську мову викладав Роман Іванович Малець. «*Not est medicina sine lingua Latina*» – немає медицини без латинської мови. Я дотепер зберігаю словник-зошит з латинської мови і всі конспекти.

Кіндрат Григорович Лаврук викладав політологію. Завжди з серйозним виразом на обличчі жартував. Пам'ятаю, як одного разу ми не були готові до пари. Кіндрат Григорович каже: «Вибирайте листочок». Всі подумали, що буде самотійна робота. Ні. «Пишіть все, що я диктую. Доброго дня, мої батьки. Пише до вас ваша дочка. Я тут нічого не вчу, тільки протираю штани і витрачаю ваші кошти». Не знаю, чи я одна подумала так, але я дійсно сприйняла все серйозно, бо було дуже переконливо. І я уявила собі, як цей лист приходить до моїх батьків і вони його читають...

Батьки мене підтримували і розуміли, що мені важко, бо в училищі були великі вимоги. Бувало, я і не приїжджала додому на вихідні, бо треба було вчитися. А як приїжджала, то в хаті була лиш одна бесіда: рейтинг, оцінки. «Я нічого не розумію, я нічого не встигаю, якщо я потраплю в рейтинг під червону риску, то буду мати догану і мене виженуть з училища» (мене зрозуміють тільки студенти нашого коледжу – про яку червону риску говорю). І після цих слів я починала плакати, бо уявляла, як мене виганяють з коледжу. Рідні

казали: «Якщо тобі так важко вчитися, то залишай навчання». Я відповідала: «Ні, мені соромно кинути навчання, мені важко, але я буду вчитися».

Так день за днем минало моє навчання, і зашораз ставало легше, доступніше і веселіше вчитися. Перший рік я закінчила на 16 місці в рейтингу (у групі) і далеко від тої страшної червоної риски було написане моє ім'я «Боднарук Ольга Іванівна».

Я вчилася на платній основі. В жодному навчальному закладі не дають платникові стипендію. А в нашому давали – якщо набираєш певну кількість балів. Так я отримувала декілька місяців стипендію.

Як розпирала гордість, коли на моєму бейджику було замальовано два кружечки – це означало, що ти студентка другого курсу. Тут собі можна було дозволити і пройтися коридором без шапочки, ну і на лекціях можна було прикрити голову, а не глибоко натягати (в училищі завжди була строга дисципліна). Згадую: ідемо лікарнею на Матейки без шапочок, розпустили волосся. Не ідемо – а пливемо (так поважно). А позаду чуємо: «О-о-о, ідуть, розпустили коси і йдуть. Швидко шапочки одягли», – крикнула Юлія Юліанівна Саган, яка викладала медсестринство.

Випускню практику проходили у лікарнях. Викладачі часто нас водили на операції – це найкраще і найефективніше запам'ятовується студентам. Ми приходили до операційної і нас питали звідки ми. «Від Стасюка» – це була скрізь перепустка (і це діяло). Операції на Матейки, на Пасічній, пологи, паталогоанатомічні розтини, нам довіряли перевозити медматеріали з лабораторії в лабораторію (швидкою допомогою), бо ми відповідальні, бо ми «Стасюкові».

У коледжі були випереджуючі лекції. Ми вчили наперед тему, яку буде на лекції читати викладач. Це дуже гарна методика, такої немає в інших закладах.

Попри навчання і строгу дисципліну, ми завжди знаходили час на розваги, походи в драмтеатр, поїздки в Моршин, на екскурсії в замки, в Маняву, нічні гуляння на день студента.

За роки в училищі я не пропустила жодного дня навчання. Любила пари педіатрії (люблю вповивати діточок як голубці). Також співала в хорі.

Після закінчення медучилища я пішла працювати в Надвірнянську лікарню у фізіотерапевтичний відділ. Попрацювавши 5 місяців, пішла на посаду старшої медсестри відділення. Поеднувала роботу з навчанням в Прикарпатському університеті на біологічному факультеті. Закінчивши

університет, почала працювати з чоловіком Назарієм в селі Пнів у власній стоматологічній клініці. Я стала медсестрою, асистентом стоматолога. До цього часу працюю тут і надалі вчуся та вдосконалююся на різних стоматологічних курсах. В кабінеті я проводжу професійну гігієну порожнини рота, професійне відбілювання зубів, асистую на операціях. Методичка, яку видали наші викладачі, стала мені в пригоді. Освоєні в училищі навички, маніпуляції, методи стерилізації я застосовую в роботі кожного дня.

В жодній професії нікого так лагідно не називають, як нас – сестричко.

З однокласниками зустрічаємось на території нашої Alma mater кожних п'ять років.

В Івано-Франківському медичному училищі вчилися також моя хресна Марта Левицька (в дівоцтві Грещук), сестра Наталія Боднарук (тепер Чуревич), братова Ганна Струк (тепер Боднарук), похресник Іван Чуревич.

Нещодавно я побувала у коледжі. Тільки-но ступила на подвір'я і зайшла в приміщення, як відчула, що прийшла в гості до багатого газди: затишно, просторо, чисто, все на своїх місцях. Ну і розумієш, що тут все іде з цивілізацією в ногу.

Ольга КРАСНОДЕМБСЬКА, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2005 року.

Михайло КУДЛА:

Медицина і душпастирство у мене накладаються по житті

КУДЛА Михайло Зіновійович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1983-1987 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища кілька місяців працював фельдшером міської станції швидкої допомоги в Івано-Франківську. У 1987-1989 рр. проходив службу в армії, у Львові в спеціальній моторизованій частині міліції санінструктором. Після армії повернувся на станцію швидкої допомоги, де працював ще пів року. Наприкінці 1989 р. поїхав у Латвію, де навчався в духовній семінарії, там у 1990 р. висвячений на священника. У 1992 р. повернувся в Україну. Відтоді – отець-декан, настоятель церкви Покрови Пресвятої Богородиці Православної Церкви України в с. Світанок та храму Святого Архистратига Михаїла у с. Діброва Рогатинського району. Після переходу в підпорядкування ПЦУ храму московського патріархату по вул. Довженка в Івано-Франківську став також настоятелем церкви Різдва Христового ПЦУ.*

В Івано-Франківському медичному училищі я не лише отримав першу освіту, а й зустрів свою «половинку» – майбутню дружину. Галина (в дівочтві Баліновська) теж тут вчилася, але на сестринському відділенні, а я на фельдшерському. Тож ми обоє з одного 1987 року випуску медучилища, я закінчив на кілька місяців швидше. Дружина 30 років відпрацювала в медицині: спочатку хірургічною медичною сестрою в поліклініці на вул. Довгій, а потім в поліклініці № 4 на Позитроні.

А я в медицині був порівняно недовго – по кілька місяців до і після служби в армії працював фельдшером на швидкій допомозі, і в армії був санінструктором. Після здобуття духовної освіти в семінарії у Ризі висвячений у сан священника. Ось уже 30 років є священником у с. Світанок Рогатинського району: настоятель храму на парафії своєї дружини Галини Степанівни, звідки вона родом. А останнім часом також настоятель парафіяльно-гарнізонного храму Різдва Христового в Івано-Франківську, яка у березні 2023 року перейшла в підпорядкування ПЦУ.

Оце спрямування до церковного життя у мене було ще з дитинства, від виховання в сім'ї. Навіть стояв вибір: іти вчитися в духовний заклад чи в медичний. Але після 8-го класу для духовної семінарії я був замолодий, тому

вирішив поступати в медучилище. Зрештою, духовна освіта, яку я згодом здобув у Латвії, і медична – споріднені, одна другу доповнює мені по житті.

В ті часи медичне училище було престижне, батьки спрямували мене поїхати з Тернопільщини, звідки я родом, в Івано-Франківськ. Школу я закінчив з похвальною грамотою, тому екзамени не здавав, потрібно було лише пройти медичну комісію.

Але після 8-го класу – це ще дитина. А треба йти в самостійне життя. Вважаю, що отой перехід до самостійного життя для кожної дитини був важкий, бо до того жив біля батьків, ніщо не обходило – поїсти, одягнутися, мама з татом все забезпечували. А тут пішов на квартиру, вже більше самому довелося думати, як влаштовувати свій побут. Але так складніше було лише протягом першого року. Потім призвичаївся, з'явилися друзі, стало легше звикати до самостійного життя.

У нашій групі було 30 хлопців, спеціально нас готували для армії, ще називали нас військовими фельдшерами. На військову підготовку, яку вів Микола Миколайович Коваль, ми ходили у військових сорочках. Готували нас відповідно – і військова підготовка, і фізпідготовка були на високому рівні. Хоча не було таких приміщень, як в інших закладах – великого спортзалу, майданчиків, але ми постійно спортом займалися.

Класною керівницею у нашій групі була Юлія Юліанівна Саган. Вона нами опікувалася, як наша мама була. За кожного переживала. Бо хлопцям, хто був з села, навчання важче давалося, підготовка була не така, як після міської школи. Але тих, хто старався, вона намагалася підтримати. Підходила до викладачів, просила: «Підтягніть трошки, допоможіть, він буде мати надалі ще більше старання вчитися, підтримайте його». І це спрацьовувало. Бо невдачі не вбивали бажання вчитися. А коли викладачі підтримували, то було бажання вчитися, вдосконалюватися.

Оскільки я був старостою групи, то не раз ходив з Юліанівною до викладачів просити за інших: чи тому допомогти, чи комусь щось перездати. Бо різні ситуації бували. Як староста слідкував, щоб оцінки в журналах були виставлені, щоб не було пропусків. І якщо щось трапиться – староста відповідає. Навіть як хлопці щось пожартують, то відповідальний староста. А загалом група у нас була більш-менш слухняна, не було бешкетників, забіяк, курців.

Мені важко виділити, які дисципліни були важчі, а які легші. Сам я любив математичні предмети. Не дуже любив філософію, хоча історію любив. І навіть вивчення філософії, атеїзму мені не помішало в майбутньому стати священником. Викладачі не втручалися у нашу свідомість. Був предмет, ми мали його знати на оцінку – і все. А так, щоб нас заставляли, репресували – того у нас з боку викладачів не було.

Важкою вважалася фізіологія, яку викладала Надія Дмитрівна Яблунівська. Коли ми йшли на її пару, то хвилювалися, особливо як практичні заняття. На жабках проводили різні експерименти, досліди. Пригадую, як на одному занятті вивчали нерви. Як я знайшов той нерв і лапка жабки здригнулася, то це був приклад для всієї групи. «От бачите, як він зробив», – похвалила мене Надія Дмитрівна. І до кінця року я вже міг за фізіологію не переживати. Різні були казуси і з формаліном, коли з підвалу приносили на практичні заняття препарати.

Ще цікавіше стало вчитися, як пішли клінічні дисципліни – терапія, хірургія, акушерство, практичні заняття в лікарнях. І легше було, бо ми втягнулися. За бажанням нам пропонували ходити на чергування. Я, наприклад, ходив на нічні чергування на хірургію, акушерство. Довелось навіть приймати роди, точніше, допомагати при родах. Пам'ятаю, як я весь мокрий був: перший раз – і страх, і хвилювання.

Під час навчання в училищі я любив спорт, займався легкою атлетикою: біг на короткі і довгі дистанції. Між мною і моїм однокласником Андрієм Леськівим завжди була конкуренція: хто скорше пробіжить дистанції. На стадіоні нафти і газу займалися, по Набережній бігали, здавали різні нормативи. Займалися також на лижах. Цьому велику увагу приділяли викладачі Богдан Васильович Лесів та Михайло Васильович Ільків. Мені це згодилося і в армії, під час служби я їздив на змагання з лиж виступати за військову частину.

Особливі спогади, як ми їздили у Верховину будувати корпус районної лікарні. В той час були популярні студентські будзагони. Для будови – робоча сила, а нам там було цікаво. Бо їздили на два місяці групи і фельдшерів, і медсестер. Саме завдяки цьому я і познайомився з дружиною. Вона вступила в наше училище після десятого класу, а я після восьмого. Я вчився три з половиною роки, закінчив училище навесні, трохи швидше за Галину, ми з одного року випуску. Тож училищу я завдячую і створенням сім'ї.

Сьогоднішнім студентам сказав би таке. Якщо хочуть щось досягнути, то треба себе вдосконалювати, шукати можливості такого вдосконалення. Вас не мають заставляти, треба самому захотіти цього. Бо іноді чую від лікарів, що студенти під час операції розмовляють між собою про що-небудь, лиш не про медицину. Батьки за кордоном, послали дітей вчитися, аби ті мали престижну професію, а дітям це не дуже цікаво. Тоді і результат невтішний. Найперше – має бути бажання вчитися.

Я хай і недовго, але був у медицині. Та мене щось всередині тягнуло до іншого. Тому і вибрав шлях душпастирства. Моя доля склалася так, що я вже понад 30 років є священнослужителем. Вже у цьому сані зустрічався з колишньою своєю викладачкою Уляною Михайлівною Думкою, вона звернулася до мене саме як до духівника. А Надію Дмитрівну Яблунівську я хоронив.

І ще згадаю такий випадок у себе на парафії у Світанку. У моєї сусідки стався гіпертонічний криз. Я машиною привіз місцеву фельдшерку, а у неї від хвилювання почали трястися руки і вона ніяк не могла попасти у вену. Тоді я сказав, що колись працював на швидкій і зроблю укол. Вона передала мені шприц, і я внутрівено вколов ліки. Сусідка перестала задихатися і каже: «Отче, ви мене повернули до життя». Так що знання і практичні навички з медучилища пригодилися мені і в духовній сфері як священнику. І я вважаю, що медицина і душпастирство у мене накладаються по житті. Ці шляхи схожі: медик лікує тіло, а священник – душу.

Михайло КУДЛА, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1987 року.

Ольга КУРИЛЕЦЬ:

Ми мали розвиток і знали, що на цьому не можна зупинятися

КУРИЛЕЦЬ (ШУТКА) Ольга Василівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1994-1997 рр. на фельдшерському відділенні, два роки була стипендіатом Президента України. Працю розпочинала в реанімаційному відділенні ОКЛ, потім переведена в опікове відділення, де працювала медичною сестрою-анестезисткою, а також допомагала як перев'язувальна медсестра, маніпуляційна, медична сестра стаціонару. З 2003 р. – старша медична сестра новоствореного відділення інвазивних методів діагностики і лікування з електрофізіологічною корекцією порушень ритму серця з рентгеноопераційною ОКЛ. З 2019 р. переведена на посаду помічниці лікаря-епідеміолога відділення інфекційного контролю КНП «Обласна клінічна лікарня» Івано-Франківської обласної ради. У 2003 р. заочно закінчила філософський факультет Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю «психолог-викладач». У 2019-2021 рр. навчалася на бакалавраті за спеціальністю «Медсестринство» в Інституті медсестринства Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського.

Коли після закінчення медичного училища я працювала в опіковому відділенні ОКЛ, то окрім процедур чи перев'язок, ми розважали дітей, читали книги, купували іграшки. Навіть пішла додатково вчитися на психолога. А коли одна з маленьких пацієнток виросла і шукала мене в опіковому, бо хоче стати медсестрою «як тьотя Оля», то це було і здивуванням, і втіхою, що ми є прикладом.

А для мене прикладом є викладачі з медучилища, де я вчилася на фельдшерському. Керівницею відділення у нас була Євдокія Миколаївна Богославець, а кураторкою – Оксана Володимирівна Афтанас. Вдячна їм, що вони опікувалися мною.

Мені завжди здавалось, що замало знаю всього, щоб голосно заявляти про свою компетентність. Якщо викладачі пропонували – я брала участь у конференціях чи відкритих заняттях, виступах, але щоб самій проявляти бажання, то мені здавалося, що у мене недостатньо знань і хтось знає більше

за мене. І якби не викладачі, які додають впевненості учням, студентам, бачать перспективних і починають їх розвивати, такою залишилась би. В училищі повірили у мене, і два роки підряд я отримувала стипендію Президента України.

Важко виокремити когось одного з викладачів. Любов Михайлівна Облогіна вчила, як зібрати правильно анамнез, проаналізувати, визначити схему і тактику діагностики, лікування. Вона наголошувала: «Це ваше завдання, оскільки ви фельдшери, тобто ви можете бути в різних ситуаціях без лікарів і брати на себе відповідальність за здоров'я пацієнта». Викладачка філософії Марія Михайлівна Загребельна розвивала критичне мислення: «Ми даємо вам знання, які можуть знадобитись не лише в медицині, а взагалі в житті». І так нас націлювали всі викладачі.

Я дуже вдячна їм також за те, що прищепили нам почуття важливості кожної людини. Отим звертанням на «Ви» до студентів, вмінням спілкуватися з пацієнтами так, щоб бачити не лише діагноз, а бачити цілу людину і вміти вирішувати на той момент її проблеми. Коли ми вчилися у 90-х роках, не знали сучасних термінів «сестринський процес», «сестринський діагноз». Але і тоді нам прищеплювали знання і вміння прилаштовуватися під пацієнта, щоб зробити зручним не тільки його перебування у лікарні, але і його проживання надалі в житті з тією патологією, яку має.

Не забуду лекції з медичної генетики Стефанії Йосипівни Матіяш і участь у конференції щодо онкозахворюваності серед населення після аварії на Чорнобильській АЕС, до якої вона мене готувала. То був мій перший виступ на I курсі, коли я вперше зіткнулася з аналітикою. Тоді зрозуміла, наскільки важливо бути медиком і чому потрібна така аналітика.

Олександра Олександрівна Босович, викладачка анатомії, була дуже до нас прихильною, але вимогливою, ніколи не підвищувала голос і завжди наголошувала, що наші досконалі знання з анатомії завжди будуть потрібні у повсякденній роботі з пацієнтами. Валентина Валентинівна Дутова викладала патанатомію. Добра викладачка, уважна до кожного учня. Детально подавала весь матеріал. Завжди казала в кінці лекції: «Питайте мене, що вам неясно». Кіндрат Григорович Лаврук піднімав наш рівень освіченості, і не тільки з політології, а й, як би сказала, людинознавства: як співіснувати у суспільстві з іншими людьми, не порушуючи прав і законів. Вмів пожартувати, навіть якщо на лекції ти втрачав пильність до теми, відволікався, він вмів делікатно

повернути увагу. Деякими своїми політичними знаннями послуговуюся дотепер: різниця між лівими і правими партіями, важливість рівноваги в представництві в парламенті, функції парламенту, президента. Може, тоді менше зверталось на це уваги, але такі знання залишаються, нашаровуються і з часом впливають в пам'яті. Латинь викладав Роман Іванович Малець, на час мого вступу в училище був директором закладу. Скажу про нього так: класична мова і класичний викладач. Дуже любив свою роботу і вмів прищепити любов до латини. Він нам казав: «Без латини ви не будете знати жодного діагнозу, жодного рецепту». До цього часу я пам'ятаю і ноти, і слова «Gaudeamus igitur». Можу проспівати весь гімн студентів, який вчили на першому курсі.

Те, що давали викладачі, залишається – нехай десята частина, п'ятнадцята, але з часом щось, почуте на лекціях чи заняттях, згадується. І ми вдячні за це. Наші викладачі дали нам дуже гарний старт. А ще навчили, що не можна зупинятися, треба отримувати нові знання. Бо світ міняється, і ми маємо змінюватися разом з ним.

Не можу не згадати директора училища Володимира Васильовича Стасюка. У нас він викладав соціальну медицину. Нам здавалося, що то предмет не настільки важливий, як клініцистика. Ми хотіли ставити діагнози, проводити лабораторні дослідження, а от аналітика по цих дослідженнях, захворюваності видавалася нам чимось далеким і неважливим. Насправді зараз, у дорослому житті, працюючи з цими даними на посаді помічника лікаря-епідеміолога, я бачу потребу в цих звітах по захворюваності, бо ми на їхній основі маємо можливість приймати управлінські рішення на рівні медичного закладу, які допомагають знизити якраз такі негативні показники.

А як директор Володимир Васильович – господар, який чітко бачить потреби закладу, вміє організувати процес так, щоб було комфортно і для викладачів, і для студентів. Якось він проводив для мене екскурсію студентським гуртожитком – про такі умови можна тільки мріяти. Про спортзал, як зараз, ми теж могли тільки мріяти. У нас заняття з фізкультури проходили тільки на повітрі. Було приміщення в підвалі коледжу, де зберігалися лижі з черевиками. В зимовий період – лижі або плавання в орендованому басейні фізкультурного технікуму, або гімнастика на вулиці, швидше зарядка. А які навчальні кімнати у коледжі – я по-доброму шокована. Згадую, як в училищі ще стояли лебеді, качки, змії, ми вчилися серед них – до

того тут був лісотехнічний інститут, і вони не забрали муляжі, схеми, таблиці. А на даний момент я, коли проводила у коледжі лекцію з інфекційного контролю, мала можливість користуватися засобами для навчання і була вражена, наскільки піднявся рівень організації освітнього процесу для студентів. Завдяки угодам з закордонними клініками студенти ІФМФК можуть проходити стажування за кордоном, отримувати там практичні знання та досвід і впроваджувати позитивний досвід тут.

Дуже мені подобалося спілкування з Дмитром Гнатовичем Циганковим. Золотий чоловік, всеосвічений, інтелігентний, вихований. Як він нам, юним, на «хлопський розум» пояснював теорію відносності, не можу забути дотепер: «Три волосини на голові – то замало, а в борщі – то вже забагато». Тобто, все в житті відносно, поняття міри і золота середина мусять бути у всьому; все потрібно підбирати індивідуально до кожної людини – це один з основних принципів, яким ми маємо користуватися в медичному і не тільки житті.

З Дмитром Гнатовичем спілкувалась частіше, коли він організовував хор в училищі. І з його дружиною п. Дарією я була теж знайома, вона керувала хором в Союзі українок. А в училищі я співала і як солістка (акапельно), і в ансамблі. Вважаю, що Дмитро Гнатович багатьом прищепив любов до українськості. І так само скажу про Оксану Володимирівну Афтанас. Її клас – це був наче музей витворів українського мистецтва: вишивки, вироби народних ремесел. Ми туди збиралися на виховні години. Вона плекала цю любов.

Я тепер розумію, що медсестринство – це така сама вища освіта, як і в лікарів, тільки інший напрямок, інше скерування. Є медсестринський процес, який аналізує стан пацієнта на даний момент, його потреби, і ми маємо задовольнити ці потреби. Вважають, що медсестра – це помічник лікаря. Ні, вона повноцінний учасник лікувального процесу і вона повноцінно надає пацієнту допомогу у межах своєї компетентності. І старт цьому – критичність мислення, сміливість висловлювати і відстоювати свою думку нам дали викладачі медичного коледжу.

Ольга КУРИЛЕЦЬ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1997 року.

Ольга КУСИК:

Вимагали від нас знання і хотіли нас навчити

КУСИК (ДЖИДЖОРА) Ольга Богданівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2001-2003 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». У 2003-2005 рр. працювала дитячою медсестрою і медсестрою на чергуванні в дільничній лікарні с. Устя-Зелене Монастириського району Тернопільської області. У 2005-2022 рр. працювала медсестрою на чергуванні в терапевтичному відділенні міської лікарні № 1 в Запоріжжі (колишня залізнична лікарня). У зв'язку з російсько-українською війною повернулася на Тернопільщину як внутрішньо переміщена особа, працює операційною медсестрою в хірургічному відділенні Монастириської міської лікарні.*

На навчання в Івано-Франківське медичне училище я приїхала з сусідньої Тернопільської області, звідки родом. Свою трудову діяльність теж розпочинала на Тернопільщині, в дільничній лікарні в селі Устя-Зелене. Згодом, після одруження, поїхала до чоловіка і 17 років відпрацювала в Запоріжжі. А коли розпочалася повномасштабна московсько-українська війна, повернулася на малу батьківщину, як внутрішньо переміщену особу мене взяли операційною медсестрою в хірургічне відділення Монастириської міської лікарні.

В 2023-му якраз виповнилося 20 років, як я закінчила Івано-Франківське базове медичне училище. А зі вступом сюди вийшло так. Якось ми спілкувалися з мамою і вона запитала, чи я боюся крові і на кого хотіла б піти вчитися. А моя мама гарно співає, я думала теж піти по її профілю. Але коли я сказала, що крові не боюся, то мама запропонувала: «Може, підеш медсестрою?». «Та піду», – погодилась я і вступила в училище після 11-го класу.

І ніколи не пошкодувала про таке рішення. Я дуже рада, що стала медсестрою, мені подобається моя професія.

Не скажу, що вчитися було легко. Важкими тоді здавалося багато предметів, насамперед мікробіологія, яку викладала Любов Михайлівна Облогіна, фармакологія у Зени Василівни Никифороук. З фармакології було багато матеріалу. Пригадую хвилювання, коли виходиш до дошки, щоб розповісти

про анальгін. Це тепер вже розумна, знаю, що форма випуску є тверда, рідка, і в яких грамах, і в яких процентах – а тоді було важко все запам'ятати. Але зовсім не жалію, що навчалася і що іноді було складно. Бо у житті ніколи наперед не знаєш, що згодиться.

А загалом я була відповідальною студенткою, майже ніколи не пропускала заняття, без поважної причини – то і мови не могло бути. Старалась мати всі конспекти. Сиділа на першій парті і конспектувала. Пам'ятаю випадок, коли мені з останньої парті кидають записку: «Джиджора, даш переписати?». А я думаю: «Та дам, але ж на завтра треба вчитися, коли ж вам вдасться переписати?». Бувало і таке...

Взагалі наша 3 група була дружня. Кураторкою у нас була вчителька англійської мови Леся Федорівна Смицнюк, ми відчували, що вона нас любила. Дівчата у групі були гарні, ми пізніше трохи зустрічалися. Я була би рада, якби нам вдалося зустрітися на 20-річчя випуску.

Для багатьох складним предметом була анатомія, яку викладала Олександра Олександрівна Босович. Спробуй всі кісточки-м'язи запам'ятати.

А найпотрібнішими я вважаю анатомію, фармакологію і сестринську справу. І педіатрія – адже я певний час була дитячою медсестрою.

А як пішли хірургія, терапія, то вже було легше, бо мали добру базу.

Дуже подобалися викладачка педіатрії Наталя Валентинівна Хван, викладачка історії Мирослава Василівна Вацеба, викладачка гігієни Ольга Григорівна Ярошевич.

Сестринську справу у нас викладала Наталія Миронівна Тросцінська. Вчила правильно уколи робити, ми пробували на манекенах, мені то подобалося. Найбільше пам'ятаю, як ми вводили одна одній підшкірні уколи. Нас у підгрупі було вісім, то викладачка завжди мене відправляла в маніпуляційний кабінет. Вона мене бачила медсестрою, яка хоче колоти. Навчилася колоти і у вену, і капати, все-все. І в мене це дійсно виходить, я згодом була маніпуляційною медсестрою п'ять років.

На практику ходили в лікарні на вул. Мазепи, Матейки. А переддипломну практику я проходила в Монастириську.

Кіндрат Григорович Лаврук вчив політологію, підтримував мене як студентку-активістку. Бо я в училищі брала участь в різних культурних заходах, співала у хорі. Все-таки оту любов до співу, що мені передалася від

мами, я могла зреалізувати. Хор був на три голоси, співали гарно. Ми виступали на різних училищних концертах, заходах.

Під час навчання ми старалися все зрозуміти, вивчити. І вдячні нашим викладачам, що вони давали нам ці знання. Вдячні і за те, що вимагали від нас поведінки, вчили бути завжди відповідальними. Не дай Бог запізнитись на пари. Було дуже строго. Викладачі від нас вимагали знання, і вони хотіли нас навчити. Не просто так ми прийшли в училище, не, як каже моя мама, штани дерти, а хотіли чогось навчитися, здобути знання, практику, щоб потім піти на роботу.

Мені завжди в училищі подобалася дисципліна, порядок, все чисто, акуратно. Студенти в халатах, шапочках – я дуже люблю медичну форму. Всі викладачі були на місці, ніколи не було так, що когось десь немає. Правда, здавалось, що нас заставляють вчитися, як студентів в медінститутах. Не раз собі думала: «Ми що, лікарями маємо бути? Ми ж медсестри, а від нас стільки вимагають». Але повторюсь: все в житті пригодилося.

Особливо між собою говорили: «Нащо нам всяка філософія, політологія, ще щось таке? Нащо це медсестрам?». Так ми тоді думали. Так само про право, законодавство. Але потім зрозуміли, що все потрібне. Чи етика і деонтологія – хіба не треба це нам? Та важливо, звичайно: коли що сказати чи зробити.

Сьогоднішнім студентам я б порадила навчатися, бо знання необхідні. А не думати, що «нам дають те, що не треба». Все потрібне, нічого зайвого нема.

Зараз, після стількох років роботи медсестрою, мені моя професія ще більше подобається. До знань, які я отримала у коледжі, додався практичний досвід.

Ольга КУСИК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2003 року.

Андрій ЛАБЧУК:

Кожен викладач вніс у наш розвиток свою частинку

ЛАБЧУК Андрій Робертович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2007-2010 рр. на відділенні «Акушерська справа». Отримував стипендію Президента України. Після закінчення коледжу почав працювати медбратом у міській клінічній лікарні № 1, у терапевтичному відділенні. У 2010 р. вступив до Івано-Франківського медичного університету на лікувальний факультет. Під час навчання в університеті продовжував працювати у дитячій лікарні, а з 2012 р. працював медбратом у відділенні оперативної гінекології міського пологового будинку. Після закінчення ІФНМУ виїхав до Сполучених Штатів Америки, де успішно склав усі ліцензійні лікарські іспити та проходив інтернатуру з внутрішньої медицини. Продовжує кар'єру в кардіології, зокрема в інвазивній та трансплантаційній кардіології.*

Мої вітання! Насамперед хочу сказати, що я маю велику честь писати цей спомин про своє навчання у медичному коледжі. Після його закінчення я навчався вже у декількох освітніх закладах як України, так і Америки, але я з щирим теплом згадую свої часи у медколеджі.

Поклик до медицини у мене почався, напевно, з раннього дитинства. Важко сказати, що саме спонукало мене до медицини, але я завжди мав велике бажання допомагати іншим. Спочатку хотів їхати після 9-го класу до медичного училища в Коломиї, але змінив думку та вирішив закінчити 11-ий клас та спробувати свої сили у нашому коледжі.

Пам'ятаю, конкурс був дуже великим. Спочатку я ходив на підготовчі курси з біології та української мови, які були дуже помічними. Пам'ятаю, темними вечорами п'ятниці їхав у коледж у великому захваті з того, що кожен урок мене наближав до мети.

День вступних іспитів був дуже символічним та хвилюючим. Але ще хвилююче було чекати результатів. А потім йти до коледжу та при вході перевіряти списки: чи вступив чи ні. Радості не було меж, коли побачив своє ім'я у списку студентів. З того моменту розпочався мій шлях в медицині.

Я був єдиний хлопець у себе в групі та 29 дівчат, і мене обрали старостою групи. Група у нас була дуже хороша. Пам'ятаю, наша перша пара була з

фармакології – предмет, який лякав навіть найсміливіших. Крім того, що потрібно було навчитись написання рецептів і невідомих назв, писати їх потрібно було ще й на латині. Пригадую, прийшов додому після першого дня навчання і сидів за фармакологією до 1-ї ночі.

Пам'ятаю усіх викладачів, які у нас викладали, проте забув, як декого по батькові. Більше того, завдяки соціальним мережам надалі підтримую зв'язок зі значною частиною викладачів. Вони у нас були надзвичайно хороші, ділились не лише своїми знаннями, але й життєвою мудрістю. На парах розбирали теми заняття, але також могли поговорити про життя, про досвід, про проблеми в соціумі та медицині зокрема. А також могли щиро посміятись.

Особливу опіку над нами мала наша завідувачка відділення Любов Михайлівна Облогіна. Вона завжди підтримувала, входила в ситуацію кожного студента та, при потребі, допомагала знайти вихід з кожної ситуації.

Кураторкою нашої групи була Наталія Валеріївна Мальованчук. Ми були першою кураторською групою Наталії Валеріївни. Вона ставилася до нас, як до своїх дітей, завжди знаходила час вислухати та дати мудру пораду. Також Наталія Валеріївна викладала у мене догляд за хворими і навчила мене медичних маніпуляцій, які я досі використовую, навіть вже будучи лікарем.

Заняття з анатомії завжди проходили дуже цікаво. Ірина Іванівна Гафійчук вміла донести інформацію цікаво та доступно. Вже навчаючись в університеті, я відчував себе впевненіше, оскільки за плечима мав заняття з анатомії.

Одним з улюблених предметів була патофізіологія, яку Галина Степанівна Кіндзерська простою мовою дуже легко пояснювала.

Коли почалися клінічні дисципліни, то почувався на сьомому небі від щастя. Нарешті можна було більше працювати з пацієнтами, а не лише сидіти за партою. Звісно, оскільки я був на акушерському відділенні, акушерство та гінекологію любив найбільше. Ольга Дмитрівна Рибак та Роман Григорович Гафійчук вміло поєднували як практичну, так і теоретичну частини. До слова, свої перші пологи я прийняв ще будучи студентом коледжу.

Олександра Денисівна Воєвода викладала терапію, Олександра Іванівна Новосельська – педіатрію. Пари проходили надзвичайно цікаво та продуктивно.

Пам'ятаю, як на парах з хірургії ми відпрацьовували практичні навички з накладення пов'язок під пильним керівництвом Олександра Андрійовича Цибаньова. Ціла група ходила як мумії, обмотані в еластичних бинтах.

Лідія Миколаївна Грищенко викладала у нас епідеміологію. Завжди декілька хвилин в кінці пари вона виділяла, щоб поговорити про відомих художників, поетів та казала: «Про фекалії та бактерії вам багато хто зможе розповісти, а от про да Вінчі – ні».

Загалом усі клінічні пари проходили дуже весело та цікаво. Наші викладачі завжди хотіли навчити, пояснити, щоб впевнитись, що ми дійсно засвоїли матеріал.

Під час навчання в коледжі я отримував стипендію Президента України та навіть більше – познайомився з самим Президентом. Під керівництвом Оксани Володимирівни Афтанас я написав роботу «Голодний вік, голодний рік – Україна пам'ятає», яка була відзначена грамотою, яку мені вручив Віктор Андрійович Ющенко.

Кожен викладач вніс у наш розвиток свою частинку. Я завжди відчував підтримку від своїх викладачів та завжди міг звернутись за порадою та з будь-яким запитанням.

Усіх тут не згадав, але усіх пам'ятаю та надзвичайно вдячний за усі отримані знання.

І, звичайно, все це відбувалось під керівництвом мудрого директора Володимира Васильовича Стасюка. Двері кабінету Володимира Васильовича були завжди відкриті для студентів. Також він завжди намагався забезпечити нам найсучасніші на той час умови навчання.

Попри всю серйозність нашого навчання, ми також проводили час весело. З одноклассниками збиралися один в одного вдома, інколи вечорами п'ятниці збирались десь в центрі міста. Пам'ятаю нашу поїздку в Моршин – крім ознайомлення з реабілітаційним центром, ми цікаво провели час на природі та отримали море позитивних вражень. Дякуючи соціальним мережам, багато з нас досі підтримує зв'язок.

Наприкінці 2009 року, перед початком нашої виробничої практики, Україну накрила хвиля грипу H1N1. Ми були на парі з цивільного захисту, коли в аудиторію прийшов Володимир Васильович Стасюк зі словами: «Уся країна йде на карантин через вірус. Але нам потрібні помічники-волонтери в дитячу лікарню на Чорновола, бо відділення переповнені дітьми». Було страшно, бо ніхто не знав, що то за вірус, і вже було багато ускладнень та смертності на той час. Зателефонував мамі за порадою, мама відповіла: «Це буде твоє майбутнє – працювати з хворими чи в час епідемії чи ні, тому чи ти зараз почнеш, чи

пізніше – від того нічого не зміниться». Тому я вирішив піти волонтером в дитячу лікарню на цілих три тижні, де навчився дуже багато. Там і залишився працювати на два роки.

Навчання в коледжі дає прекрасну базу як для роботи в середній ланці, так дає і дуже-дуже добрий початок, якщо продовжувати навчання на лікаря. В медичному університеті мені згодилися знання, які я отримав у коледжі, особливо з клінічних дисциплін. Найбільше у коледжі подобалася клінічна база, увага на вдосконалення практичних навичок та багато проведеного часу в стаціонарах із пацієнтами.

Взагалі я не перестану казати та вірити: медицина – то є найкраща та найбагатородніша справа, адже вона дає можливість торкатись до святого – життя людини.

Я щиро вдячний коледжу та усім викладачам за внесок у моє становлення як лікаря, адже знання та досвід, подаровані мені у коледжі, є безцінними.

Андрій ЛАБЧУК, випускник Івано-Франківського базового медичного коледжу 2010 року.

Уляна ЛАГОРЖЕВСЬКА:

Нас вчили: «Люби ближнього, як самого себе»

ЛАГОРЖЕВСЬКА (МЕНДЕЛЮК) Уляна Андріївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2012-2016 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». З січня 2017 р. працювала на посаді медсестри-анестезистки у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії обласної клінічної лікарні м. Івано-Франківська. Того ж року перевелась у відділення ЦРЕДЛ (Центр рентгеноендоваскулярної діагностики та лікування з лабораторією електрофізіологічних досліджень серця з рентгеноопераційною), де пропрацювала чотири роки медсестрою палати інтенсивної терапії. З лютого 2021 р. працює на посаді сестри медичної старшої відділення травматології, ортопедії та реконструктивної і пластичної хірургії КНП «Центральна міська клінічна лікарня Івано-Франківської міської ради».*

Медицину я вибрала не випадково. У моїй сім'ї, окрім мене, два медики – мама, Леся Петрівна Менделюк, яка працює медсестрою у відділенні ендокринології обласної клінічної лікарні, та двоюрідна сестра, Надія Ципердюк (Довган), яка, як і я, є випускницею Івано-Франківського базового медичного коледжу.

З самого дитинства я бачила себе у медицині, адже мама неодноразово брала мене на роботу, коли не було з ким залишати удома. Замість іграшок нерідко у мене були різні медичні інструменти (з браком, звісно ж), які на роботі вже не годилися для обслуговування пацієнтів, – поламані фонендоскопи, шприци, різні баночки. А пацієнтами ставали іграшки з різними «діагнозами», яким я допомагала. Тому, коли прийшов час вибирати професію, я довго не думала. Одразу знала, ким хочу бути.

З вибором навчального закладу теж не було сумнівів. Тільки Івано-Франківський базовий медичний коледж. Моя двоюрідна сестра Надя вчилася у цьому закладі і часто розповідала, що навчатись тут – нелегка справа, інформації дуже багато, викладачі вимагають дисципліни, а професія – точності. Але це мене не лякало. Я розуміла, якщо важко – значить, там мені точно дадуть знання та розуміння, як вміло володіти професією.

Пам'ятаю, десь після піврічного навчання директор закладу Володимир Васильович Стасюк зробив анонімне опитування: як нам навчається у коледжі.

Я написала на листочку: «Важко, але я цього і очікувала». Так було приємно, що з сотень фраз, написаних студентами, він вибрав, виділив та прочитав перед всіма саме мою.

Так, навчання було нелегким, проте важко особисто мені давались тільки предмети шкільні – математика, геометрія, фізика. Як добре, що вони швидко закінчились. Потім почалися професійні дисципліни – анатомія, фізіологія, хімія. Це все було для мене дуже цікавим. А ще цікавішими були предмети, які наближали нас до наших професійних умінь – медсестринство у хірургії, анестезіології, терапії.

Дуже цікавими і пізнавальними були пари з анатомії та фізіології, проводили їх Олександра Олександрівна Босович та Світлана Павлівна Наконечна. А також пари з Ольгою Петрівною Загайкевич, яка була нашою кураторкою і прищепила мені любов до англійської медичної термінології. Вона завжди проводила пари так, що студентам хотілось на них повертатись.

Ніколи не забуду, як Павло Богданович Стасюк вчив нас розрізняти сотні хірургічних інструментів. А наступний куратор групи Роман Володимирович Константюк вчив на практиці, як робити внутрішньовенні ін'єкції. Це те, чого я так чекала цілих чотири роки навчання.

Практика у лікарні – ось щось особливе. Нам давали можливість допомагати медсестрам у відділенні робити різні ін'єкції та перев'язки, і це дуже класно. Пацієнти, правда, не завжди були від цього в захваті. Але ми старались робити вигляд, ніби вже разів сто кололи, і заспокоювали їх, хоча у самих серце з грудей вистрибувало.

Група у нас була дружня, особливо підгрупа. На парах нам завжди було весело, і ми всі підтримували одні одних у різних ситуаціях. Наші захопливі розмови на базах лікарень і «перебіжки» між лікарнями на пари я не забуду ніколи.

З багатьма дівчатами я досі в гарних стосунках та продовжую спілкуватись та стежити за їх життям у соцмережах. Дуже тішусь, що завдяки навчанню у коледжі мала можливість з ними познайомитись.

Окрім професійних знань, коледж показав мені, що медицина – це не просто професія з завченими навиками, які потрібно виконувати за алгоритмами. Її потрібно любити, любити людей, думати, що я можу зробити, щоб покращити стан пацієнта. Одна із заповідей любові, записаних у Біблії, звучить: «Люби свого ближнього, як самого себе» (Матвія 22:39). Керуючись цією заповіддю,

я розуміла, як потрібно ставитись до пацієнтів – з любов'ю, розумінням та співчуттям – так, як я хотіла б, щоб до мене ставились. Це і стало моїм кредо у роботі з людьми.

Свій шлях у медицині я почала з відділення анестезіології та інтенсивної терапії, і це було моє найкраще рішення. Неможливо передати словами, як важко було спочатку. В обстановці, де потрібно швидко реагувати і надавати важким пацієнтам професійну допомогу, я почувалась дуже розгублено, адже реальна робота відрізнялась від навчання. Проте за кілька змін і важких безсонних ночей я уже почувала себе «як риба у воді». На кожну наступну зміну йшла ніби у чергову захопливу серію серіалу «Доктор Хаус». Робота в реанімації зробила з мене умілу медсестру і навчила нічого не боятись. Я радила б кожній новосформованій медсестрі починати або хоча б спробувати працювати у цьому важкому, проте дуже цікавому відділенні. З досвідом роботи в інтенсивній терапії вам будуть раді у будь-якому іншому відділенні чи навіть закладі. Я знаю, що кажу.

На даний час я працюю в іншій лікарні, і у мене зовсім інша робота. Працюю старшою медсестрою. І хоча робота здебільшого пов'язана з комп'ютером і паперами, я завжди готова допомогти дівчатам на посту: набрати кров пацієнтам, зробити ін'єкції чи допомогти транспортувати хворих. Я це люблю і ніколи не вважатиму, що це вже не для мене.

Дуже приємно бачити, коли пацієнт щасливий, гарно відгукується про працівників мого відділення і має приємні враження після перебування в лікарні. Так і має бути. Для цього ми з завідувачем відділення часто проводимо бесіди з працівниками стосовно шанобливого ставлення до пацієнта. І маємо гарні результати.

Ніколи не пошкодувала, що вибрала медицину своєю роботою. Кажуть, якщо ти вибрав роботу, яку любиш, – тобі ніколи не доведеться працювати «через силу». Так і є. Коли любиш свою роботу, вона не є обтяжливим примусом.

Уляна ЛАГОРЖЕВСЬКА, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2016 року.

Ліліана ЛЕВЕНЕЦЬ:

Найважливіший етап в житті – зробити свідомий вибір

ЛЕВЕНЕЦЬ Ліліана Володимирівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2013-2017 рр. на спеціалізації «Лікувальна справа». У 2017 р. вступила в Івано-Франківський національний медичний університет, який закінчила у 2022 р. Інтернатуру проходить з анестезіології та інтенсивної терапії в обласному перинатальному центрі, а також працює в КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради» на посаді фельдшера.*

Ще як я вчилася у школі, я знала, що хочу бути лікарем. У моїй родині майже всі медики – мама, тета, баба. Така от династія. Правду кажучи, коли я була у 9-му класі, мене всі відговорювали: ніяка медицина. На що я відповіла: «Я стану лікарем». Не просто поступлю в медучилище, а піду вчитися далі.

Можливо, рідні переживали, як я після 9-го класу, фактично ще дитина, даватиму собі раду в іншому місті. Але у Франківську я була «під наглядом і контролем». Адже директор коледжу Володимир Васильович Стасюк колись працював лікарем-анестезіологом в нашій ЦРЛ, де працювала моя мама. А в коледжі, коли проводив у нас заняття чи зустрічі, як батько настановляв: «Мені подобається, коли діти вчаться».

Я жила у гуртожитку. Тоді це було три кімнати на нульовому поверсі коледжу, де зараз лекційна аудиторія. На 30 чоловік один душ, один туалет і десять ліжок в кімнаті та чітко по одній тумбочці. Як я розказувала знайомим, то ті жахалися: «Як? Так багато в одній кімнаті?». Але нам було настільки добре і настільки зручно, що це не відчувалося. Роки пройшли як день, і це були для мене неймовірні роки. Я почувалася, як в якомусь пансіонаті, де ти під наглядом. І це було дуже добре й стимулююче, адже були всі умови, щоб ти дійсно вчився. Не знаю, як би я зараз зреагувала на такі умови в гуртожитку, але тоді нам було весело, ми і вчилися разом, і працювали.

Першим кроком до професії для мене став вступ у коледж. Напевно, це найважливіший етап в житті – зробити свідомий вибір. Це був найвідповідальніший і найважчий період. Хоча вчитися мені не було важко. Але це був перший поштовх і перший стимул, які задали мені оптимізму, витримки, якоїсь енергії. І дали мені це наші викладачі у коледжі. І згодом таки

досягла свого: вступила до Івано-Франківського національного медичного університету, інтернатуру проходжу з анестезіології та інтенсивної терапії.

Якщо колись мені мої діти скажуть, що хочуть вступити в університет, стати лікарями, я їм пораджу: «Найперше ідіть у коледж». Вважаю, це перша і найважливіша сходинка в кар'єрі лікаря.

Згадую і вдячна своїм викладачам з коледжу. Насамперед, Галині Іванівні Іванишин, викладачці української мови і літератури. З нею пов'язані перші погляди, перші життєві ситуації, настанови не тільки як від людини і викладача, а як від жінки, як від мами. У неї кожна пара була нестандартна, вона їх проводила по-особливому. Ми спочатку боялися її, бо не знали, що від неї можна очікувати, але потім побачили, наскільки вона щира, добра, відкрита серцем, наскільки в ній переважає материнсько-викладацька любов. Її настанови згодилися в житті. Вона мені дуже допомогла.

Бо я в житті сором'язлива. Одна дитина в сім'ї, тиха, скромна. Завжди сиділа на першій парті. Боялася щось не те сказати, відповісти неправильно, щоб не розчарувати і не розчаруватися. А Галина Іванівна мені допомогла бути розкутішою, вірніше, повірити в себе.

З вдячністю згадую Романа Івановича Мальця, викладача латинської мови. Я добре в нього вчилася, часом ми, любителі латини, залишалися після занять і декламували грецько-латинські вислови, допомагати складати словник.

Займалася науковою роботою, брала участь у багатьох наукових конференціях. Загалом була активною в позанавчальний час. Спорт я не дуже любила, але брала участь в художній самодіяльності, співала у хорі, ансамблі. Ми їздили на концерти, до нас приїжджали. Знали, що колись у коледжі працював відомий на Прикарпатті композитор Дмитро Гнатович Циганков і гордилися цим.

Кураторкою у нашій групі була Тетяна Петрівна Колесник, викладачка біології. На жаль, зараз з групою майже не спілкуємося. Коли закінчили коледж, всі пороз'їжджалися, працювати пішли хто куди. І якось так втратили зв'язок. А для мене пішли інші студентські роки – в університеті. Хоча бачимося у фейсбуці, в інстаграм-сторінках, в соціальних мережах.

А ще то був 2014 рік, Євромайдан, Революція Гідності. Ми збиралися і ходили на франківський Майдан, на мітинги, навіть хотіли їхати у Київ. Володимир Васильович нас відпускав з пар. Тобто не забороняв і підтримував нас. То був особливий час.

Коли порівнюю університет і коледж, то розумію, що це різні студентські роки. У коледжі – це ще діти, які подекуди не знають, чого прийшли, все тільки відкривається, вони наче починають пізнавати світ. Це як новонароджені діти, у яких після народження змінюються умови життя. І я жодного разу не пожаліла про те, що я вчилася і закінчувала Івано-Франківський медичний коледж, і аж ніяк не вважаю ті роки втраченими. Тим більше, ІФМФК визнаний як один з кращих в Україні. Тут дуже сильна база, інформування, методика викладання, формування тебе і як людини, і як початкового спеціаліста.

Фельдшери, медсестри, акушери – це ті спеціалісти, які найперше зустрічаються з пацієнтами. Я дуже ціную роботу середнього медичного персоналу. Можливо, ця робота не надто помітна, але вона найважливіша. Лікар без свого помічника – він є ніхто. І коли мене запитують колеги, навіщо мені ще й робота на швидкій («нащо тобі там горбитися?»), я відповідаю, що йдеться не про додатковий заробіток, гроші, – та робота дає мені можливість не зупинятися на вузькій спеціалізації, бачити різних людей (за віком, вірою, соціальним станом) і різні захворювання, допомагати їм, бути людиною.

У 2014 році я була на аудієнції в Блаженнішого Любомира Гузара у Києві. Попросила у нього благословення на навчання, на подальшу долю, і він сказав: «Пам'ятай, найбільша місія в житті – це бути людиною». І коли після його смерті вийшла книжка «Бути людиною», я, тримаючи її в руках, подумала: це дійсно так. Така настанова повинна стосуватися кожного, особливо медичного працівника. У кожному пацієнтові вбачати насамперед рідних і приймати рішення відразу, впевнено, адже від кожного твого рішення, від кожного твого слова, від кожної емоції залежить життя людини і подальша доля.

І я дякую Богу, дякую своїм батькам за дар життя, за те, що я є. Дякую Богу за вибір професії, за кожен ситуацію, яка в мене є, була і ще буде. Я у своїй роботі вбачаю не тільки заробіток чи хобі. Колись дуже молилася, щоб присвятити себе людям, бути потрібною. Я кожного ранку прошу: «Господи, використай мене якнайбільше у своїх цілях, щоб я не просто день прожила, а прожила його з користю». Вважаю, це найважливіше в житті людини.

Ліліана ЛЕВЕНЕЦЬ, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2017 року.

Дмитро ЛПЕЙ:

Нам говорили: вчіться так, щоб ви могли довірити собі лікування і здоров'я своїх рідних

ЛПЕЙ Дмитро Ярославович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2015-2019 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа» (фельдшерське відділення). У 2017 р. закінчив повний курс навчання за програмою оздоровчого та лікувального масажу в лікувально-діагностичному центрі «Школа Здоров'я». З серпня 2019 р. і по даний час – брат медичний стаціонару відділення № 1 «кризових станів та первинного психотичного епізоду для дорослого населення» КНП «Прикарпатський обласний клінічний центр психічного здоров'я Івано-Франківської обласної ради» (КНП «ПОКЦПЗ ІФ ОР»). З серпня 2020 р. по вересень 2022 р. – за сумісництвом брат медичний з масажу Івано-Франківського геріатричного пансіонату (ІФГП).*

Коли мене запитують, чому саме медицина, я задумуюсь: а й справді, чому? Мені здається, що, напевно, в якійсь іншій професії та сфері я себе не бачу, а іншим чинником стало те, що тітка по маминій лінії Ольга Михайлівна Міліневич також закінчувала наш коледж ще у далекому 1977 році. На даний момент вона працює у клініко-діагностичній лабораторії Вигодської міської багатопрофільної лікарні, має більш як 45 років безперервного стажу. До слова, кураторкою в її групі була Оріся Сафронівна Чопик, яка ще і в мої студентські роки викладала педіатрію, але не в моїй групі.

Вступити до Івано-Франківського базового медичного коледжу було важко. Я навчався на лікувальній справі (фельдшерському відділенні) – обсяг прийому тоді був 70 осіб, а документи подали, якщо не помиляюсь, 150+. Це приблизно двоє студентів на одне місце.

Кураторкою нашої групи була Галина Іванівна Іванишин, викладачка української мови. Надзвичайно позитивна, відкрита та щира людина. Особисто для мене вона стала прикладом, можливо тому, що я був старостою групи та брав активну участь у художній самодіяльності коледжу, і ми з нею вирішували багато організаційних і різного роду питань по групі.

Між іншим, я не одразу став старостою. Через кілька місяців після вступу дівчина, яка була старостою, забрала документи з коледжу, і тоді на одній із

перерв між парами Галина Іванівна збрала нас, як сьогодні пам'ятаю, в аудиторії 2.5 і сказала: «Дмитре, ви будете старостою, і це не обговорюється».

Не перестаю згадувати її настанови та повчання, які так знадобились тепер, в дорослому житті. Вона завжди вчила довіряти людям, але довіряти з обережністю, вона виховувала нас не тільки як студентів, але і як людей.

Пам'ятаю всі наші поїздки групою, а їздили ми дуже багато: Львів, Гошівський монастир, Галич, Галицький національний парк. Але найбільше запам'яталася поїздка в Київ. Мені здається, що Галина Іванівна організувала її, щоб сформувати в нас у групі дружній колектив. Їй це вдалося, тому ще раз дякую їй.

Група в нас була велика – 40 студентів, оскільки на другому курсі з 5-ї фельдшерської групи до нас перевели 5 дівчат. В нашій групі не бракувало і хлопців, нас було аж 13, тоді коли по інших, фельдшерських, було до 10-ти, а в сестринських – 1-2 хлопці. Тож ми і тут були лідерами.

Найбільше з навчання в коледжі запам'ятались пари на клінічних базах підгрупою, викладачі старалися нам показати все.

Василь Миколайович Василюк – викладач хірургії, він пояснював просто і доступно. ПХОР (первинна хірургічна обробка ран) я буду пам'ятати до глибокої старості.

Ірина Василівна Вібла викладала внутрішню медицину, вона часто нас водила на приймальне відділення ОКЛ (працювала вона там за сумісництвом), і ми могли бачили багато цікавих випадків.

Ольга Миколаївна Конькова – викладачка педіатрії, прищепила нам любов до дітей. Вона з такою обережністю і добротою викладала свій предмет, що я дивувався.

А пари з акушерства і гінекології, то окрема історія, викладала нам Альона Миколаївна Валовіна. Наша підгрупа ніяк за два роки не могла потрапити в родзал на пологи. Альона Миколаївна завжди казала: «Діма, біжи на пост до акушерок, питай, чи є пологи, який період пологів, і чи нас пускають, ти ж староста 😊». І я так бігав весь третій і половину четвертого курсу. І коли ми нарешті були присутні на родах, то до кінця третього, останнього періоду пологів, не залишилось практично нікого, в родзалі була тільки Альона Миколаївна. Всі перелякалися. Про сагітальний зріз жінки зрозуміє лише наша підгрупа...

Згадую з теплом і вдячністю ще Мар'яну Петрівну Годованець і Олену Миколаївну Фесуненко. У нас завжди по п'ятницях були пари з онкології та інфектології, лише мінялися: одного тижня 1-2 пари – онко, а 3-4 – інфекція, наступна п'ятниця навпаки. Клінічні бази з цих предметів практично в різних кінцях міста, і добиратись треба було або двома маршрутками, або на таксі. А оскільки, як зазвичай, у п'ятницю всі студенти бідні, інколи ми солідно так запізнювалися.....

Одного разу нам не вистачало 20 чи 25 гривень на таксі, і Олена Миколаївна нам доклала. Не знаю, чи всі пам'ятають це, але я довго буду згадувати. А от вже на наступну пару ми йшли з тортом, бо в той день прийшла стипендія.

Щодо художньої самодіяльності, то я займався танцями – українська народна хореографія. Навчанню художня самодіяльність не заважала, навпаки, ми переключалися від занять на щось інше, а це тільки плюс.

Коледж формував нас як професіоналів у своїй справі. Викладачі завжди нам говорили: вчіться так, щоб ви могли довірити собі в плані лікування і здоров'я та життя своїх рідних. І це дійсно було заохоченням.

І насамкінець я хочу подякувати, в особі директора Івано-Франківського медичного фахового коледжу Володимира Васильовича Стасюка, усім викладачам, яких я знаю і які пам'ятають мене. Під його мудрим та чуйним керівництвом зроблено і робиться так багато для нашого коледжу.

Бо дуже приємно, коли в студентські роки під час практики нам завжди казали у відділеннях чи то медсестри, чи лікарі: «То видно одразу, що то є студенти Стасюка, їм не треба багато пояснювати і вчити».

Сподіваюсь і вірю, що так буде і надалі.

Дмитро ЛПЕЙ, випускник Івано-Франківського базового медичного коледжу 2019 року.

Ігор ЛУЧКО:

У кожного були особисті інтереси, але відчуття відповідальності за загальну справу переважали

ЛУЧКО Ігор Миколайович. *Навчався у Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1983-1987 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Після закінчення військової служби у 1989 р. вступив до Івано-Франківської державної медичної академії (нині Івано-Франківський національний медичний університет), закінчив з відзнакою у 1995 р. Після закінчення ІФДМА працював на посаді асистента кафедри патологічної фізіології, з 2006 р. – на посаді асистента кафедри фізіології Івано-Франківського державного медичного університету. У 2009 р. захистив дисертацію та отримав науковий ступінь кандидата медичних наук. У 2012 р. присвоєно вчене звання доцента. На даний час працює на посаді доцента кафедри фізіології Івано-Франківського національного медичного університету.*

У моїй родині медиків не було, однак я завжди хотів стати лікарем. Поясненням було те, що в дитинстві дуже часто хворів. Тому вирішив, що моє майбутнє буде пов'язане з медициною, щоб лікувати інших, і собі, при потребі, можна було допомогти. Ще одним важливим чинником у виборі на користь медичної справи була думка-порада моєї тодішньої класної керівниці, вчительки математики Юлії Іванівни Думінкевич.

Мій вибір випав на Івано-Франківське медичне училище. У 1983 році я був зарахований на фельдшерське відділення без вступних іспитів завдяки відмінному закінченню восьмирічної школи. З боку рідних відчув абсолютне сприйняття, бо вони розуміли, що це важливий етап для майбутнього поступлення в медичний університет і здобуття фаху лікаря на перспективу.

Початок навчання для мене був важливий через те, що разом з академічними питаннями, на які доводилось виділяти багато часу, відкривалися нові можливості та проблеми, пов'язані із самовизначенням та самостановленням. Все було більш-менш визначено і легко. У мене не поставало питання, які предмети важчі, а які легші, оскільки був відмінником як у школі, так і в училищі. Але цікавіше було вчити медичні предмети. Висококваліфіковані

викладачі не тільки вчили свого предмету, але і приділяли багато уваги нашому вихованню, що залишило в мене лише добрі та світлі спогади.

Серед викладачів запам'яталася перша кураторка нашої 2-ї академічної групи, викладачка хімії Антоніна Семенівна Колот. Якось, ще в перші тижні навчання, вона мені дорікнула фразою: «Ігорю, чому йдеш по лінії найменшого спротиву?», вказуючи на те, що можу вчитися краще, ніж тоді я себе проявляв. Тоді я зробив висновки, а цей вислів, мабуть, буду пам'ятати до кінця життя.

Можу сказати щиро і відверто, що наша група була особлива та талановита! Щирі та надійні друзі у моєму житті – це мої одногрупники. З ними легко було бути самим собою. Важливими особливостями нашої академічної групи були безпосередня щирість та згуртованість. Попри всі особисті інтереси, а вони були у кожного з нас, відчуття відповідальності за загальну справу переважали. Ми допомагали, ділилися, переживали та співчували один одному. Із деякими своїми одногрупниками, по можливості, спілкуюся і зараз.

Нашими основними захопленнями були музика, спорт та подорожі. Багато хлопців або захоплювалися грою на гітарі, або іншими інструментами, добре співали. А відносно спорту, то запам'яталась така подія. Був в училищі турнір з футболу, і команда нашої групи (тоді ще тільки першокурсники) перемогла з рахунком 3:1 команду групи фельдшерів тодішнього 4-го курсу. Сенсація!

Про всіх викладачів училища можу казати тільки позитивне, бо вони старались зробити із нас кваліфікованих спеціалістів. Але про деяких хочеться говорити окремо. Це, насамперед, наша керівниця групи, викладачка педіатрії Оріся Сафронівна Чопик. Надзвичайна людина з великою душею. Ми її називали «наша дитяча мама» – і через те, що вчила педіатрію, і за ставлення до нас, по суті тоді ще дітей. Роман Іванович Малець, викладач латинської мови – дав настільки хороші, ґрунтовні знання латині, зокрема медичної, що в університеті мені вже мало що доводилось доучувати. Аналогічне скажу про Катерину Юріївну Якубів, викладачку фармакології. Певно, її частка праці є у моєму другому місці на Всеукраїнській міжвузівській олімпіаді з фармакології у 1992 році в Луганську (на той час навчався на третьому курсі медакадемії).

Окремо хочу згадати Романа Миколайовича Мукосія, який викладав у нас хірургію. Він, по-перше, старався давати той матеріал, якого не було у книжках. По-друге, завжди, при першій-ліпшій можливості водив нас у перев'язочну, маніпуляційну чи в операційну, щоб ми могли реально щось бачити і, при нагоді, самостійно працювати. На практику ми ходили

здебільшого у першу лікарню на вулиці Матейки, в хірургію, були в травмпункті, чергували там.

Оскільки в даний час викладаю фізіологію, то не можу оминати спогадом і викладачку фізіології та ЛФК Надію Дмитрівну Яблунівську, яку ми називали «баба Надя» (зі сміхом, але без злості). Її заняття з фізіології пам'ятаю і досі. До речі, на одному із них стався курйозний випадок. Під час кип'ятіння сечі у пробірці моїм одногрупником її вміст вилився на халат Надії Дмитрівни (до цього часу маю сумнів, чи це була випадковість).

Оскільки наше фельдшерське відділення готувало спеціалістів для війська, то служба в армії була неминучою. Проходив я військову службу у 1987-1989 роках під Архангельськом (теперішня російська федерація) у медсанчастині авіаційного полку. Всі отримані в училищі знання дуже і дуже стали в пригоді. Ледь не кожного дня робив перев'язки, ін'єкції. Доводилось обробляти рани, надавати невідкладну допомогу тощо. Фактично за військову службу отримав стільки практики, що не страшно було б працювати фельдшером будь-де.

Після служби вступив до Івано-Франківської медичної академії, котру закінчив з відзнакою у 1995 році. Через ряд об'єктивних обставин не пішов далі у практичну медицину, а залишився на викладацьку роботу спочатку на кафедрі патологічної, а потім нормальної фізіології. Захистив кандидатську дисертацію і працюю на посаді доцента кафедри фізіології ІФНМУ.

Щодо побажань сьогоднішнім студентам, то тут я доєднуюсь до порад Степана Богдановича Мельника (випускника 1981 року), з яким я мав нагоду працювати на кафедрі патологічної фізіології ІФНМУ у 1995-1996 роках:

- цінуйте і максимально ефективно використовуйте час свого навчання в коледжі;
- навчання – складний, довготривалий, багатогранний процес із багатьма компонентами. Налаштуйте себе і будьте готові до цього;
- розумна та виважена самоповага породжує повагу до інших, а це – важлива частина Вашого професійного успіху та зростання;
- не можна одночасно бути на кількох шляхах. Ваші майбутні професійні обов'язки та особисті цінності – на одному шляху.

Ігор ЛУЧКО, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1987 року.

Галина ЛЯХОВИЧ:

Вважаю, що майбутнє народу залежить від освіченості й активної позиції молодого покоління

ЛЯХОВИЧ Галина Іванівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1981-1985 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення працювала медсестрою-анестезисткою анестезіологічного відділення Калуської ЦРЛ. Із 1998 р. працювала в Калуському міськвиконкомі. У 1996-2000 рр. навчалася в Тернопільській академії народного господарства (спеціальність «Фінанси і кредит»). У 1999 р. заснувала та очолила Калуську філію Тернопільської академії народного господарства. У 2001-2004 рр. – навчання в аспірантурі Національної академії державного управління при Президентові України (Київ). Кандидат наук з державного управління зі спеціальності «Механізми державного управління». Доцент кафедри економіки, обліку та економічного аналізу у сфері соціальної інфраструктури. З 2013 р. працює на посаді директора Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Західноукраїнського національного університету. Є автором понад 160 наукових праць. У 2018 р. захистила докторську дисертацію. Засновниця благодійного фонду «Роксолана». Депутат Івано-Франківської обласної ради четвертого та шостого демократичних скликань. Заслужений працівник освіти України. Відзначена грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед Українським народом». Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня, медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям».*

Я виросла в сім'ї медика, моя мама Євдокія Михайлівна Ляхович працювала медичною сестрою в сільській лікарні, пізніше в лікарській амбулаторії с. Голинь Калуського району, заслужений працівник охорони здоров'я. Наше село велике, понад 5000 населення, і до нас мало не щодня хтось стукав у двері (день і ніч) і приходив до мами за допомогою. Я, підростаючи, уже допомагала мамі, у 6-му класі могла зробити укол, накласти пов'язку, обробити рану.

Отож, відповідно, я хотіла вивчати медицину. Тому в 1981 році після закінчення 8-го класу вступила до Івано-Франківського медичного училища на фельдшерське відділення, школу закінчила на відмінно – проблем зі вступом

не було. Я дуже любила медицину. І мама теж закінчувала це ж училище в 1962 році, тому тут мене вже й стіни «гріли».

Усі викладачі училища сприяли моєму професійному зростанню. Передусім хочу згадати Євдокію Миколаївну Богославець, Майю Василівну Запотічну, Ірину Миколаївну Волинську, Лідію Миколаївну Грищенко. Я їх особливо любила. Та й інші були завжди для мене прикладом, я завжди старалася, можливо, не все вдавалося... Не можна забути й Дарію Федорівну Слободян, Валентину Миколаївну Мелешко, Миколу Миколайовича Ковалья, Валентину Валентинівну Дутову, Катерину Юріївну Якубів, Романа Івановича Мальця, Надію Дмитрівну Яблунівську, Чеславу Михайлівну Рішко та багато інших викладачів Івано-Франківського (тоді) медичного училища, які протягом майже чотирьох років вкладали у нас знання, щоб у майбутньому ми стали справжніми професіоналами. Всіх одразу й не згадаєш, але вони, наставники, назавжди залишаться в наших серцях та думках.

Під час навчання було цікаве студентське життя. Наші викладачі прищепили нам любов не тільки до медицини, а й до спорту, музики, співів, танців, поезії та художньої творчості. Я брала участь у різноманітних заходах та конкурсах: художнє читання, стрільба, КВК та інші. Займалася художнім читанням, брала участь у різноманітних змаганнях. Ми проводили конкурси кмітливих та винахідливих «КВК». Такі заходи здружували колектив, розкривали наші таланти. Їздили на екскурсії, побували в Бресті, Ленінграді (нині Санкт-Петербург), тоді це були дружні республіки, а сьогодні – міста країн-агресорів. Прикро й сумно...

Була членом команди на обласних змаганнях зі стрільби. Військової підготовки навчав нас Микола Миколайович Коваль. Нас вчили стріляти, збирати та розбирати автомат та інше. Вважаю, що цей предмет має бути обов'язковим у школі.

Я дружила з Марією Меньків, Галиною Красняк, Галиною Рошкович, Катериною Петрунишин, Любою Павлів, Вітою Семанів, Лілею Локатир, Романом Вітовським (якого, на жаль, уже немає серед нас) та іншими, а Марія навіть була дружкою на моєму весіллі. У нас в групі було 24 хлопців та 9 дівчат. Тоді були інші цінності, кожна мить була цікава й особлива. Ми вміли економити, і на все вистачало коштів. Дуже дорожили стосунками.

Під час навчання я не любила хімію, патанатомію та й «обществоведение», з цього предмету на державному іспиті отримала «4» і тому не отримала диплом

з відзнакою. Вважала, що цей предмет нам не потрібний. Як показало життя, та історія, якої нас вчили, також виявилася неправдивою, токсичною. Це підтверджує і сьогоднішня війна. Можливо, це стало ключовим моментом у тих змінах у моєму житті, які згодом відбулися. Бо диплом з відзнакою тоді давав право вступати до медінституту. В іншому випадку, треба було відпрацювати 3 роки, а хлопцям відслужити в армії.

Після закінчення медучилища я була прийнята на роботу медсестрою-анестезисткою в Калуську ЦРЛ. Відтоді знаю теперішнього директора ІФМФК Володимира Васильовича Стасюка, з яким ми не просто земляки з одного району, а ще й працювали разом в анестезіологічному відділенні. Він давав мені мудрі поради, навчав мене, підказував.

Згодом змінила професію. Що стало поштовхом? Я завжди була активною в суспільно-громадському житті. Двічі обиралася депутатом сільської ради с. Голинь Калуського району, хорошу життєву школу пройшла, працюючи в Калуському міськвиконкомі, а в 1996 році вступила до Тернопільської академії народного господарства на спеціальність «Фінанси і кредит». У 1999 році з ініціативи ректора Олександра Андрійовича Устенка та його благословення заснувала та очолила Калуську філію Тернопільської академії народного господарства. У 1998 році написала свою першу статтю на тему «Введення страхової медицини в Україні». Це і стало моєю першою науковою працею, яка потрапила у Вісник Міжнародної конференції у Форосі. А далі були інші наукові праці. У 2001 році вступила до аспірантури Національної академії державного управління при Президентові України, а в 2018 році захистила докторську дисертацію.

У 2002 році обрана депутатом обласної ради від Калуського району. В обласній раді з моєї ініціативи вперше була створена комісія з питань праці й соціального захисту населення, яку я й очолила. Побувала у складі делегацій в Бельгії та в Китайській Народній Республіці.

Оскільки ще з молоком матері я увібрала в себе істину **допомагати людям**, доля весь час направляла мене в цьому напрямку. У 2000 році заснувала благодійний фонд «Роксолана», який опікується дітьми-інвалідами. У 2013 році переїхала до Івано-Франківська, оскільки була призначена директором Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Західноукраїнського національного університету (раніше Тернопільського національного економічного університету).

Чи залишаюся пов'язаною з медициною? Оскільки медицина була мені близька з дитинства, то я ніяк не заспокоїлась і при першій можливості зробила все, щоб ми в нашому навчально-науковому інституті менеджменту змогли проводити підготовку управлінських кадрів для системи охорони здоров'я, і ми пішли в ногу з реформою системи охорони здоров'я. Ми здійснюємо підготовку управлінських кадрів у галузі охорони здоров'я за ОС «Магістр», галузь знань – 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент» освітня програма «Менеджмент охорони здоров'я», а також «Публічне управління та адміністрування». Випустили понад 800 управлінських кадрів не тільки для області, а й для частини України (Закарпаття, Львівщина, Черкащина, Тернопільщина, Одеса, Київ, Рівненщина, Буча, Житомир, Донецьк, Одеса, Дніпро).

Часто розмірковую, що особисто мені дало училище, окрім чисто професійних знань. Насамперед воно навчило мене бути дисциплінованою, тактовною, зібраною, чітко й старанно виконувати свої обов'язки, бо для медицини це дуже важливо. А також саме тут, у Alma-mater, я не тільки набула професійних навичок, а й навчилася цінувати відносини по-справжньому, бо зустріла щирих друзів на все життя. І сьогодні спілкуюся з головним дитячим хірургом України, професором Василем Притулою, Сергієм Баланом, Ігорем Маланюком, Володимиром Голубом, Василем Іванцюком та іншими. Вони не були в моїй групі, але ми всі тоді спілкувалися між собою.

Раджу всім нинішнім студентам вчитися, прислухатися до думки викладачів, цінувати їхню працю, всебічно розвиватися, бо тільки з плином часу ви розумієте, як багато корисного давали нам наші викладачі!

Я горда, що мала можливість навчатися в Івано-Франківському базовому медичному училищі (нині Івано-Франківський медичний фаховий коледж).

Галина ЛЯХОВИЧ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1985 року.

Наталія МАЛЬОВАНЧУК:

За науку подяку складаю і викладачам, і Alma mater

МАЛЬОВАНЧУК Наталія Валеріївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2000-2003 рр. за спеціальністю «Акушерська справа», отримувала президентську стипендію, закінчила з відзнакою. Працювала помічником лікаря-епідеміолога в Тлумацькій райСЕС, згодом переведена в обласну СЕС. Після закінчення Прикарпатського університету імені Василя Стефаника у 2007 р. працює в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі – викладачкою догляду за хворими та медичної маніпуляційної техніки, медичної хімії, згодом біології і медичної біології. Була головою студентського профкому, завідувачкою відділень «Акушерська справа», «Лікувальна справа», «Сестринська справа». З 2016 р. – заступниця директора з виховної роботи ІФМФК.*

Усі великі відкриття починаються з маленького та невпевненого кроку, який ми робимо назустріч своїй мрії, не дивлячись на перепони. Я закінчила Івано-Франківське базове медичне училище у березні 2003 року за спеціальністю «Акушерська справа». Училище стало для мене стартом, вказало вірний шлях у житті. Що запам'яталося? Це простота у відносинах з викладачами та адміністрацією. Відкрите та щире ставлення викладачів до нас, студентів, сприяло формуванню дружньої атмосфери у колективі, спрощувало проблемні ситуації та заохочувало до здобуття знань.

Значний плюс у навчанні – широкий спектр знань, які отримували студенти. Це дозволило мені в подальшому працювати у різних сферах, пов'язаних з медициною. З приємністю згадую керівницю групи Олександру Іванівну Новосельську, яка була нам як мама, ми зверталися до неї з будь-якого питання. Вона завжди вислухала, порадила, підказала, як краще.

Пам'ятаю, як вибрали мене старостою групи. Хвилювалася, адже це було дуже відповідально. Я вчилася вже заміжньою і розуміла, що саме від старости залежить дисципліна, порядок у групі. А також це тісна співпраця з завідувачкою відділення, керівником, яких не хотілося підводити, тому старалися, щоб наше відділення було найкраще. В цьому нам допомагала любима Любов Михайлівна Облогіна, яка на той час була зав. відділення «Акушерська справа», «Лікувальна справа», а також викладала мікробіологію.

Вона привчила нас до порядку. Мені як старості працювати з Любов'ю Михайлівною було дуже комфортно. Запам'яталися заняття з мікробіології – це був не просто виклад матеріалу, а наводилися конкретні приклади, історії. Використовувались ділові ігри та творчі завдання, які ми дуже любили.

Творчі задатки ми могли реалізувати у таких викладачів як Ольга Григорівна Ярошевич (викладачка основ гігієни та профілактичної медицини, психіатрії), Кіндрат Григорович Лаврук (на той час, а це 2000-2003 рр., був заступником директора з виховної роботи). Саме вони прищепили любов до мистецтва, вміли заохотити, підказати. А як раділи конкурсам «Міс коледжу», КВН під керівництвом цих чудових людей!

Дуже цікаво, інформативно подавала матеріал викладачка історії, філософії Марія Миколаївна Загребельна. Разом з нею ми поверталися в минулі часи і ніби передивлялися старовинний фільм. Такий матеріал дуже легко запам'ятовувався і не потребував великих зусиль у підготовці. Мої знання з філософії згодом були найкращими в університеті, оскільки при подачі тієї чи іншої теми завжди наводилися конкретні приклади, пояснення, що давало можливість краще засвоїти матеріал.

Також згадується вивчення пісні «Гаудеамус» під керівництвом викладача латинської мови з медичною термінологією Романа Івановича Мальця. Цією піснею ми розпочинали знайомство з латинською термінологією, медичних назв у поєднанні з анатомією. Під керівництвом адміністрації у коледжі видавався альманах студентської літературної творчості «Цілюща сила» VIS MEDICATRIX, в якому у 2001 році (випуск 4) було надруковано мій вірш «Медучилище рідне моє».

В розмаїтті зеленого саду,
Де училище наше стоїть,
По алеї крокую я радо,
Поряд сонячний зайчик біжить...
В аудиторію нашу заходжу
І свій білий вдягаю халат.
Опановую тут я науку,
Акушерський освою фах.
І буває, що щось не виходить,
Чи практичні роботи не в лад,
Викладач наш терпляче доводить,

Де істину треба шукать...
...І, втомившись, додому крокую,
У душі щира радість цвіте.
За науку подяку складаю,
Медучилище рідне моє.

А як затишно було на заняттях у викладачки з української мови за професійним спрямуванням Оксани Володимирівни Афтанас, яка прагнула навчити нас грамотності при оформленні документів. Вона зацікавлювала нас, студентів, різними способами: «знайди помилку», «ваше бачення», «творчий підхід» та інше.

Пам'ятаю, як хвилювалася вся група, коли на останньому курсі йшли на заняття з соціальної медицини. Адже нас вчив сам директор Володимир Васильович Стасюк. Ми настільки сильно хвилювалися, що на першому занятті від переживання все забули. Володимир Васильович нас підбадьорив, він завжди вмів заспокоїти, пояснити у доступній, цікавій та порівняльній формі матеріал, який пам'ятається і сьогодні. Своєю мудрістю та справедливістю наставляв нас на шлях істини. Вражало те, що Володимир Васильович знав кожного особисто, знав усе про всіх. Умів допомогти, порадити, підтримати у важку хвилину. Завдяки директору в училищі панувала позитивна атмосфера, надзвичайно висока культура, до студентів зверталися на «Ви».

Роки навчання швидко промайнули. Отримавши диплом з відзнакою, я вступила у Прикарпатський університет імені Василя Стефаника.

Моя доля склалася так, що, попрацювавши у практичній медицині та закінчивши Прикарпатський університет, я повернулася до рідної Alma mater, але вже на посаду викладача. Приємно повернутися у колектив, де все починалося. Була керівником групи, завідувачкою відділення. Нині працюю на посаді заступниці директора з виховної роботи (любов до творчості, прищеплена у коледжі, перемогла), викладаю основи медичної генетики та медичної біології.

Тут не можу не згадати викладачку Стефанію Йосипівну Матіяш, яка допомогла мені у моєму становленні як викладача. Вона була моїм наставником, другом. Під час навчання в училищі Стефанія Йосипівна викладала в нашій групі основи медичної генетики. Не дивлячись на те, що сама по собі дисципліна важка у вивченні, вона викладала матеріал цікаво,

доступно, з науковими фактами, рольовими іграми. Як мовиться, з пустого в порожнє не переливали. Ми любили генетику і залюбки йшли на заняття.

Патоморфологію і патофізіологію у нашій групі викладав Ярослав Олександрович Гарко. Ми цим дуже пишалися, оскільки Ярослав Олександрович був військовим лікарем, мав досвід роботи і своїми знаннями ділився з нами. А оскільки Ярослав Олександрович був військовим, то на заняттях завжди панувала ідеальна тиша. Разом з Ярославом Олександровичем я брала участь у дослідницько-пошуковій роботі, здобула I місце.

Хочу згадати і завідувачку практикою Олександрю Денисівну Воєводу, яка розуміла кожного студента, мала до нас особливий підхід. Практика для нас – це було щось святе, ми усвідомлювали, що від наших знань і вмінь у подальшому залежить життя людей. Тому практику проходили всі, ніхто не сачкував. Відповідно отримували гарні оцінки за екзамени.

Пощастило нам з терапією, адже в нас викладала Галина Петрівна Ткачук. Заняття вона проводила цікаво, любила нас, свою роботу, послідовно і терпляче вчила і виховувала.

Усі викладачі були для мене зразком у всьому. Це насамперед розумні, працьовиті, чесні, відверті і прекрасні педагоги. Я вдячна всім викладачам, які вчили нас не тільки бути добрими спеціалістами, але насамперед хорошими людьми. Адже тільки надзвичайні люди здатні до останньої краплини віддавати себе іншим.

Світла пам'ять усім, кого немає уже з нами на цій землі. Дай Боже, здоров'я, сил, натхнення, мудрості тим, хто ще працює і живе на нашій рідній землі.

Наталія МАЛЬОВАНЧУК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2003 року.

Наталія МАНДИЧ:

Для медсестри важливі і знання в голові, і вміння в руках

МАНДИЧ Наталія Іванівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1999-2002 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення за направленням пішла працювати в ЦМКЛ м. Івано-Франківська, медсестрою в гастроентерологічне відділення. У 2002-2008 рр. – навчання в Івано-Франківській медичній академії, ще два роки інтернатури за спеціальністю терапія. З 2010 р. працювала викладачкою на кафедрі гістології Івано-Франківської національної медичної академії. Після проходження курсів з кардіології з 2012 р. працює в лікувально-діагностичному центрі «Діа-Лік» – лікаркою-кардіологинею на прийомі, проводить добове холтерівське моніторування ЕКГ і тиску. З 2023 р. також виконує обов'язки медичного директора центру «Діа-Лік».

Після закінчення 9-го класу постало питання: яку обрати професію і який заклад вибрати. «Спадкових» медиків в нашій родині не було. Мама працювала адміністратором в меблевому магазині, батько водієм. Але в Коломийському медичному училищі навчалась моя старша сестра Людмила. І хоча медицини я трішки боялась, але вирішили, що разом вчитись і жити в гуртожитку веселіше. Обрали Коломийське училище, хоча і родом з Франківська, оскільки тоді в нашому училищі ще не було прийому дев'ятикласників.

Через рік здала різницю по годинах і перевелася в Івано-Франківське медичне училище. Якщо коротко про основні враження, то найперше побачила, як в приміщенні училища гарно, чистенько, акуратно, на території завжди красиво – квіти, лавочки для відпочинку, озеленення, зручна бібліотека.

Викладачі були вимогливі – це відчувалося одразу. Але вони давали хороші знання.

З анатомією, латинською мовою у мене не було проблем, а от важче давалася хірургія. Пригадую вимогливого викладача хірургії Василя Йосиповича Яніцького, багато годин ми проводили в бібліотеці для закріплення вивченого матеріалу.

Велика вдячність викладачкам акушерства та гінекології Мирославі Миколаївні Лотоцькій (Кухтин) та Чеславі Михайлівні Рішко, які давали

багато практичних знань, завжди водили на пологи, а не тільки проводили навчання в кабінеті.

Орися Сафронівна Чопик навчала основ педіатрії, Ярослав Олександрович Гарко – основам терапії. Отримані від них знання згодом суттєво полегшили мені навчання в медичній академії.

Директором коледжу був Володимир Васильович Стасюк, викладав також у мене соціальну медицину. Він давав нам хороші знання: дуже стисло, але інформація по суті. Це як викладач. А оскільки я була чемна, то як з директором з ним не стикалася.

Вчилася я на відмінно, отримувала іменну стипендію імені Олени Степанівни. Спорт та художньою самодіяльністю не займалась, оскільки була зосереджена на навчанні.

Училище дало мені багато практичних знань. Ми мали доступ до пацієнта, що дуже важливо, нам дали вміння орієнтуватися в препаратах, призначеннях.

Добре пам'ятаю, коли вперше я прийшла на практичне заняття під час навчання в медичному училищі, і мені медсестра на собі дала зробити внутрішньовенну ін'єкцію, щоб я поборолала хвилювання.

Для медсестри важливі не лише знання в голові, а й вміння в руках. Це я відчула, коли після закінчення училища півтора роки працювала в гастроревматологічному відділенні ЦМКЛ. Причому, як поступила в Івано-Франківську медичну академію, то ще рік продовжувала працювати, але потім стало важко поєднувати навчання і роботу.

У нашій фельдшерській групі були і хлопці, і дівчата. Атмосфера була гарна, дружня. З групою ми часто їздили на екскурсії.

Серед одногрупників був і мій майбутній чоловік Орест Говзан. Тож училищу ми завдячуємо народженням нашої сім'ї та наших двох синочків. Чоловік працював рентгенлаборантом в Лисецькій лікарні після закінчення училища, але на даний час не працює в медичній сфері.

Що б побажала сьогоднішнім студентам: гарно вчити теорію, освоювати практичні навички за час навчання, але при цьому не забувати бути людьми, співчутливими, вміти вислухати пацієнта, навіть його життєві історії.

Наталія МАНДИЧ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2002 року.

Роман МАРЦІНКІВ:

Завжди гордився, що закінчив Івано-Франківське медучилище

МАРЦІНКІВ Роман Ярославович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1963-1967 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1967-1973 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті. Отримав направлення в Чернігівську область. Пройшов шлях від анестезіолога, начмеда до головного лікаря Бобровицької ЦРЛ. У 1992-1998 рр. – заступник головного лікаря Надвірнянського ТМО з лікувальної роботи. У 2002-2008 рр. – головний лікар Отинійської районної лікарні. Пізніше працював завідувачем фізіотерапевтичного кабінету Отинійської лікарні.*

З дитинства я знав, що буду медиком, бо змалечку був «примусово» пов'язаний з медициною. Тож на мій вибір фаху вплинули не батьки, не книжки чи кінофільми, не чужі слова про «найважливішу професію», а моя власна хвороба.

Коли я вчився у першому класі, навесні раптово у мене заболіла права нога. Я попав до лікаря Гінзбурга у залізничній лікарні (бо мій батько все життя пропрацював на паровозо-ремонтному заводі), він мені поставив діагноз «туберкульоз кісток». Пролежав два з половиною роки у всесоюзному дитячому кістковому санаторії у Ворохті, спочатку в гіпсі, потім півтора роки пішло на реабілітацію. Для мене вже не стояло питання – чи вибирати медицину. Тих лікарів, які нас лікували, пам'ятатиму завжди, хоча стільки часу минуло, 70 років.

У 1963 році я вступив до Івано-Франківського медичного училища. Коли через чотири роки його закінчив, то це був тридцятий випуск. Вчився я на фельдшерському відділенні, але у нас вважалася спецгрупа, яка готувала фахівців для маленьких сіл, з поглибленим навчанням акушерства.

Викладала у нас акушер-гінеколог Марія Петрівна Чав'як, надзвичайна жінка. Як зараз перед очима – повнувата, вона наче пливе по роддому в такому довгому білому халаті з зав'язкою назад. Була дуже вимогливою, але так вчила, що згодом, уже працюючи, не раз я згадував її науку.

Більше того, Марія Петрівна не лише вчила свого предмету, а й намагалася прищепити нам щось хороше. Наприклад, вона мені і моїм товаришам купила абонемент на класичну музику у філармонію, що була на вулиці Шевченка. Я

тоді не акцентував на тому увагу, але тепер розумію, що завдяки їй сьогодні люблю класичну музику – Баха, Бетховена, Шуберта, Шопена. І в театр вона з нами ходила, правда, на гальорку.

І не лише Марія Петрівна Чав'як до нас так ставилася. З великою повагою згадую директора училища Григорія Григоровича Гавриша. Він похований на Косівщині, я їздив на його могилу віддати шану вчителеві. Згадую завучку Вікторію Романівну Бутвін, викладача терапії Абрама Юхимовича Водовоза, викладача фармакології Ярослава Дмитровича Гладуна (маю чимало його книжок з фітотерапії, зокрема і спільні з Федором Мамчуром). Класною дамою, як ми між собою називали, була у нас вчителька фізики Неля Іванівна Миргородська. А викладач латинської мови Володимир Антонович Голець! *Costa, costa, costum* – «бачиш, я знаю, а ти не знаєш»...

Про кожного можна сказати «то не до оповідання», стільки гарних спогадів.

Коли я почав вчитися в медінституті, то відчув, наскільки гарні знання мені дало училище. Наприклад, не мав проблем з акушерства, яке спочатку в інституті вчив професор О.В. Анісімов, а потім професор І.Д. Лановий. Не кажу вже про те, що з анатомії не мав проблем.

Мене в училищі вчила Зінаїда Федорівна Ільїна, дружина відомого професора Юхима Петровича Мельмана. Ми не раз з Аліком Єршовим (як самі потужні з хлопців у групі) витягали тіла з ванни на стіл в анатомії в підвалі корпусу по вулиці Галицькій, 101.

Колись в цьому корпусі був «Будинок для бідних і калік», потім фельдшерсько-акушерська школа, медучилище, а тепер музична школа. Як я вчився, поряд знаходились маленькі гуртожитки – один для хлопців, один для дівчат. Але жили там студенти з бідних родин, напівсироти, місць було мало. Як писав у спогадах до 85-річчя ІФМФК мій однокурсник Василь Заник, іноді тут спали валетом. Я жив трохи у татового брата, а потім на квартирі біля Ратуші, де збиралися разом з хлопцями Іваном Чигурем, Михайло Досиним, Ігорем Штундером. Це мої найкращі товариші. Є фотографія, де ми стоїмо разом під час навчання, а ще одна – через 45 років після закінчення училища, теж разом, тримаємось за руки.

Я знав багатьох не лише зі свого курсу, бо був комсоргом училища. Їздили з будівельним загonom на калуський хімзавод, бетонували фундамент.

Знаходили ми час і на заняття спортом. Я був капітаном команди з легкої атлетики. Теж збереглися фотографії зі стадіону фізкультурного технікуму.

Але я якраз підвернув ногу, то вони всі у спортивній формі, а я у звичайному одязі. Фізруком у нас був Іван Григорович Прядко – фронтовик, золотий чоловік, про таких кажуть «душа-чоловік».

Закінчив училище я, як тоді говорили, з червоним дипломом. Таких у нас було багато. Але серед них ще були «п'ятипроцентники», які мали право вступати в той же рік до медичного інституту. У нашій групі таких було двоє – Міша Глинський і я. На роботу я мав направлення у Чорні Ослави Надвірнянського району, бо тоді мусив кудись направлятися. То я там працював «тиждень без року», навіть запису у трудовій книжці нема. Того ж року вступив до Івано-Франківського медінституту. Здавав хімію, отримав п'ятірку і був зарахований в інститут, став студентом.

Зізнаюся, що хімія не була моїм улюбленим предметом, але нас в училищі хімію вчила Фаїна Семенівна Бреслер. І вона мене готувала по хімії за книжкою Миколи Глінки. Так що цей предмет я знав перфект. Звичайно, і сам вчився непогано. Але саме їй завдячую, що отак з першого маху зміг поступити.

Закінчив інститут у 1973 році. І оскільки дуже хотів бути хірургом, то попросився на Чернігівщину. Хоча згодом через проблеми зі здоров'ям довелося перейти в анестезіологію. Спочатку був направлений в Талалаївку, інтернатуру проходив в Київському медичному інституті, але в місті Прилуки. А працював в основному в районному центрі Бобровиця, до 1990 року. Там у нас з дружиною народився менший син Руслан, тепер міський голова Івано-Франківська. А старший син Ярослав народився, коли я вчився на другому курсі інституту. Він став професійним футболістом, був чемпіоном України серед аматорських команд у 2000 році і як гравець, і як тренер. Живе на Чернігівщині, зараз за контрактом працює тренером у футбольному клубі «Прикарпаття» – всі з команди, кому більше 28 років і хто служив в армії, вступили до лав Збройних сил України, він теж.

Всі знання, які я здобув в училищі і в інституті, згодилися в практичній роботі. Особливо в сільській медицині, коли до обласного центру було 105 км. В центральній районній лікарні в Бобровиці, хоча я був начмедом, організатором охорони здоров'я, при відсутності окуліста чи ЛОРа доводилося й інорідне тіло витягати з ока, і акушерські операції робити при кровотечі у жінки, і реанімувати діток після кесарського розтину, і пологи в хаті приймати, бо не встигали пацієнтку довести до роддому. Робив все, не боявся.

Не кажучи про медсестринські маніпуляції. Я міг у будь-який час прийти і показати медсестрі, як треба робити укол у вену. Міг будь-якому хворому поставити банки. Я вмів повернути хворого, щоб перестелити ліжко: на один бік, скрутити простинку, потім на другий, розкрутити з валика іншу простинку. Не раз показував це санітаркам, будучи вже лікарем. А ще під час навчання в медінституті, коли народився син, я міг підпрацьовувати медбратом.

Після повернення на Прикарпаття у 1990 році попрацював два роки начмедом в Отинійській лікарні. Коли були створені територіальні медичні об'єднання, я працював у Надвірні до 1998 року. І повернулися з дружиною в Отинію на постійне проживання, у батьківську хату. Хатинка маленька, але живемо нормально. Лиш би не війна...

Ніколи не шкодував, ані крихти, що чотири роки провчився в медучилищі. Для мене це навіть кращі роки, як в інституті. І я завжди з гордістю говорив, що закінчив Івано-Франківське медичне училище.

Роман МАРЦІНКІВ, випускник Івано-Франківського медичного училища 1967 року.

Мирон МАТЕЙКО:

Найкращі роки, які були, – це училище

МАТЕЙКО Мирон Федорович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1977-1981 рр. на фельдшерському відділенні. Після проходження військової служби в Заполяр'ї у 1984 р. вступив на підготовче відділення Івано-Франківського медичного інституту, закінчив ІФДМІ у 1990 р. До 1999 р. працював хірургом в Бурштинській міській лікарні, у 1999-2000 рр. – головним лікарем цієї лікарні. З 2000 р. – головний лікар Галицької ЦРЛ. У 2015-2017 рр. – директор департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської обласної держадміністрації. З 2017 р. – генеральний директор КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради». Обирався депутатом обласної ради, двічі депутатом Галицької районної ради, сьогодні депутат Івано-Франківської районної ради. Заслужений лікар України. Нагороджений медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям», багатьма нагородами.*

Майже все моє трудове життя пов'язане з Івано-Франківським медичним училищем. Тут я здобув фах фельдшера, що стало першою сходинкою в моєму наступному навчанні та роботі лікарем і організатором охорони здоров'я. Коли працював керівником у Бурштинській і Галицькій лікарнях, то охоче брав на роботу саме випускників цього навчального закладу. Коли очолював департамент охорони здоров'я обласної держадміністрації, то тісно співпрацював з адміністрацією медичного коледжу, усвідомлюючи важливість підготовки молодих спеціалістів. І в останні роки очолював державну екзаменаційну комісію в ІФМФК.

Між тим під час навчання у Курівській школі Галицького району я не думав, що стану медиком. Я добре грав у футбол – так до цього часу не зраджую цьому захопленню. Мої добрі товариші після 8-го класу вчилися один у франківському медичному училищі, інший в коломийському педагогічному. От я і вирішив поступати в педучилище. Здав екзамени, але по конкурсу не пройшов. Тож пішов у 9-й клас Більшівецької школи. Водночас грав за Кінашів на першість району з футболу. А Ігор Прунак, який вже вчився в медучилищі, розповів, що тут гарні умови для занять фізкультурою, добрий фізрук Михайло Васильович Ільків.

І я здав документи в Івано-Франківське медичне училище. Тоді тато мене привів за руку у цей заклад. До сих пір пам'ятаю, як ми дивилися на стенди – які документи, які екзамени, а до нас підійшов директор Григорій Григорович Гавриш. «А що ви, а звідки?», – питав нас. Подивився моє шкільне свідоцтво, а я добре вчився, і запропонував поступати. Я успішно здав два екзамени і вступив. Це була 2 група, фельдшерське відділення. Зі мною вчилися Степан Мельник, Любомир Малофій, Василь Перепічка, Галя Гриньків. Старостою була Галя Приймак з Надвірни. Лише з нашої групи згодом отримали звання заслужених лікарів України Микола Суслик, Любомир Малофій, я. Вже після закінчення училища ми зустрічалися через 5-10-15 років. Зараз трохи менше, але підтримуємо цю традицію.

Під час навчання ми знаходили час і на спорт, і на художню самодіяльність. Спорт – для мене це футбол, яким займаюся дотепер. А художня самодіяльність – це ансамбль. Тоді якраз в училищі працював відомий композитор Дмитро Гнатович Циганков. Він нас підтримував, коли ми з хлопцями створили, як тоді було дуже модно, ВІА (вокально-інструментальний ансамбль), нам пошили костюми. В нашому ВІА були Степан Мельник, який зараз живе і працює в США, Михайло Бандура, тепер фельдшер в обласному центрі екстреної медичної допомоги і медицини катастроф, Міша Яремій. Ми навіть виграли один з конкурсів...

Вже коли я працював у Бурштині, до мене кілька разів приїжджав Дмитро Гнатович, я йому організовував рибалку.

Головне, що ми на все знаходили час – і на спорт, і на музику. Я добре вчився, весь час мав стипендію. Мені не ставало лише пару «п'ятірок», щоб мати червоний диплом. Навчання давалося легко, може, тому, що я був після 9-го класу. Хіба математичні дисципліни не дуже, а медичні йшли добре.

За ті роки поміняв три квартири. Спочатку на тодішній вулиці Жукова (тепер Пулюя) жили на квартирі з Зеником Листюком, потім з Михайлом Яремієм. Багато грошей батьки не могли дати, хіба мама або тато давали 3 рублі, а бабця щось докидувала. І ще ми з хлопцями привозили з села хто що міг. Мама як готувала сумку, то на тиждень розтягували. Але як стали парубками, пішли дівчата, товариство, компанія, то вже вистачало хіба до середи-четверга. Тоді їхали в депо вечеряти за 10-20 копійок. Бувало, що до 3-4 години ранку розвантажували вагони з цибулею, кавунами, щоб заробити 20-25 рублів.

Згадаю один епізод, про який кажуть: «в точку». Якось майже перед випускним ми з хлопцями дуріли і розбили скло великої вітрини на другому поверсі. Кличе нас воєнрук: «Я вас в армію, я вас к бєлим медведям відправлю». Приходить закінчення училища і нас – мене, Листюка, Суслика і Шевчука – в Норильськ. Як сказав – так і вийшло, як напрозорчив. Два роки відслужив я у Заполяр'ї фельдшером. Майже командою ми потрапили, лише в різні частини.

Після служби в армії вступив на підготовче відділення Івано-Франківського медичного інституту. Мені училище дало такий багаж знань, що в медінституті було легко вчитися. Я раненько вставав (до цього часу так звик), міг переглянути конспекти (а конспекти я завжди писав), і мені достатньо було послухати лекцію, записати, а потім перелистати, або книжку переглянути. У мене після третього курсу інституту вже було двоє дітей, то треба було підзаробляти кожного року на канікулах.

Під час навчання в інституті також співав у відомому на Прикарпатті хорі «Сурма» і продовжував займатися спортом. Наша команда навіть стала переможцем чемпіонату колишнього союзу з міні-футболу серед студентських команд. Тобто захоплення з часів медучилища продовжувалися.

Після інтернатури з хірургії мав направлення в медсанчастину «Хлорвінілу» у Калуші. Але якраз тоді у Бурштині формувалася футбольна команда «Домобудівник», мене запросили в команду, дали квартиру і водночас запропонували посаду хірурга. До 1999 року працював хірургом в Бурштинській міській лікарні, у 1999-2000 рр. – головним лікарем медсанчастини Бурштинської ТЕЦ. 15 років відпрацював головним лікарем Галицької ЦРЛ.

Як керівник лікарень, директор департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації, генеральний директор обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф можу оцінити рівень підготовки фахівців в різних медичних освітніх закладах, зокрема з Тернопільщини, Чернівців, Івано-Франківська, Коломиї. Скажу так: тут добра школа, практика в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі набагато переважає у порівнянні з іншими. Обладнані дуже гарні класи для відпрацювання практичних навичок. Тому із задоволенням приймав на роботу випускників ІФМФК.

Бачу хороший рівень випусників коледжу і під час випускних екзаменів, адже п'ять разів очолював державну екзаменаційну комісію (ДЕК) на фельдшерському відділенні. Адміністрація коледжу прислухається до наших порад, на чому акцентувати увагу, враховуючи потреби практичної медицини. І дуже важливо, що наголошують на необхідності постійно вчитися.

Свого часу мою маму запрошували в інститут, тоді приїжджали в село і просили на навчання. Вона була дуже розумна, десять класів закінчила все на відмінно. Але моя баба, мама мами, її не пустила, казала, що нема можливості вчитися. Саме мама прищепила мені бажання вчитися. Тато у мене був роботяга, добрий господар. Але все мені казав про себе: «Чого мене тато не бив, щоб я добре вчився?». А я тепер собі згадую ті слова і думаю, чого я під час навчання ще більше не схоплював, не вчив?

У мене по житті було дуже багато добрих вчителів, які мали вплив на мене. Багато друзів і багато вчителів. Я не втомлююся казати, що для мене найкращі роки, які були, – це училище. Я у рідному селі Курів був перший фельдшер (медсестра була, а фельдшер – ні), перший лікар, перший заслужений лікар. Зараз вже є багато і лікарів, і середніх медпрацівників. І це добре.

Бо, як казав Гіппократ, медицина – найшляхетніше з мистецтв.

Мирон МАТЕЙКО, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1981 року.

Юлія МЕЛЕНЬ:

Медицина – це постійне навчання

МЕЛЕНЬ (ГЕЦІВ) Юлія Олександрівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2005-2007 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». Після закінчення училища у 2007 р. вступила до Івано-Франківського національного медичного університету, закінчила у 2013 р. Інтернатуру проходила у 2013-2016 рр. з акушерства та гінекології. Після закінчення інтернатури пішла працювати в ІФБМК викладачкою акушерства та гінекології, де викладає по сьогоднішній день, уже в ІФМФК. За сумісництвом працювала у жіночій консультації № 1 м. Івано-Франківська.*

Ще з дитинства я мріяла стати медиком. Моя тітка працювала медсестрою, тому ми з братом (її сином) завжди мали чим бавитися, «пролікували» всі іграшки вдома. Коли прийшов час для вступу після 11-го класу, знайома бабусі розказала нам саме про цей коледж, про дисципліну і хороші знання. Дуже хотіла я сюди вступити і водночас переконатися, що медицина – моє. На День відкритих дверей я побачила прекрасний заклад, приємне ставлення працівників училища. До вступу готувалася серйозно, ходила на додаткові заняття з біології, хімії та української мови, адже дуже хотіла тут навчатися.

Згадується знайомство з групами та представлення кожної з них. Моя група вирішила, що я з подругою буду показувати танець, бо у школі ми займалися спортивними танцями. А також згадуються дискотеки, які проводили спільно з фізкультурним коледжем у тодішньому спортзалі (зараз це чудові «нульові» аудиторії). Група моя була особлива, адже у нас був один хлопець.

Спочатку ми всі дружили, та потім по підгрупах. Більшість із дівчат були «доїжджаючими», тому ми рідко проводили час поза навчанням, але це не заважало нам робити подарунки один одному на Миколая, спільні обідні перерви та перші дискотеки.

Пам'ятаю, як приходили до коледжу, у холі переодягалися, перевзувалися, бо без змінного ні в один кабінет не зайдеш. А ще прозоріки замість мультимедійних слайдів – це ще те було випробування для тих, хто сидів на останніх рядах; та шапочки, які вимагали одягати як в холодну пору року (щоб не було холодно), так і в теплу (щоб не було видно непомитого волосся).

У пам'яті пари з анатомії, яку викладала Олександра Олександрівна

Босович, якої вже немає в живих. Хороша та світла людина. Вона вміла доступно та цікаво пояснити такий «важкий світ» людини. Англійська, яку викладала Леся Федорівна Смицнюк, була на вищому рівні. Навчаючись далі в університеті, я гордилася своїми знаннями з англійської мови.

Навчання було насичене і дуже цікаве, адже практичні заняття на базах медичних закладів давали можливість набрати більших навичок як у спілкуванні з пацієнтами, так і у різних маніпуляціях. Згадую свої практичні заняття у пологовому будинку, як ми пішли на кесарів розтин і з відкритими очима та ротом все старалися побачити. Мабуть, там і з'явилося бажання стати акушер-гінекологом. У нас були прекрасні викладачі: Людмила Володимирівна Григор'єва, Альона Миколаївна Валовіна, Наталія Василівна Павлюк, які зараз є як моїми наставниками, так і колегами на нашому циклі.

А ще чудові пари з педіатрії Наталії Валентинівни Хван та заняття в обласній дитячій клінічній лікарні, де, крім теорії, ми мали можливість побавити діток, яких залишили батьки. Заняття у госпісі... Там і розумієш потребу у нашому фаху, адже більшість безпомічних людей дивилися на тебе, як на свого Ангела. Основи сестринської справи – доступні та яскраві лекції Марії Іванівни Сапіжак; практичні заняття з внутрішньої медицини, яку викладав Ярослав Олександрович Гарко, пам'ятаю і до сьогодні. Всі викладачі по-своєму доносили нам знання та ділилися досвідом у різних ситуаціях.

Особисто мені училище дало поштовх у медицину, адже після закінчення я вступила до медуніверситету та вибрала спеціальність акушер-гінеколога.

Правильно підібраний колектив, який прищеплює любов до людей та медицини, – це, звичайно, заслуга нашого директора Володимира Васильовича Стасюка. Адже викладачі спілкувалися з нами на рівні колег, а це, як правило, зближувало. І коли мені випала можливість працювати у коледжі, мені було дуже приємно, що я буду у колективі своїх наставників.

Теперішнім студентам хочу побажати вміти дослуховуватися до викладачів та навчитися вчитись. Адже нехай не зараз, та потім вам це пригодиться в майбутньому, бо немає поганих студентів чи викладачів, є незавершені розмови між ними.

Юлія МЕЛЕНЬ, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2007 року.

Іван МЕЛЬНИК:

Роки пізнання медичної спеціальності, пізнання один одного і світу

МЕЛЬНИК Іван Васильович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1979-1983 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Після служби в армії у 1986 р. вступив до Івано-Франківського державного медичного інституту, який закінчив у 1992 р. з відзнакою. Після інтернатури у 1995-1997 рр. проходив навчання в клінічній ординатурі зі спеціальності хірургія, а в 1997-2000 рр. – навчався в аспірантурі та виконував кандидатську дисертацію з хірургії. У 2001 р. успішно захистив кандидатську дисертацію. З 2001 р. працював на кафедрі хірургії стоматологічного факультету, спочатку на посаді асистента, а з 2004 р. – доцента кафедри. В університеті очолює відділ працевлаштування студентів та випускників університету. Автор 107 друкованих праць та 14 патентів. Є членом Європейської асоціації герніологів та Асоціації герніологів України та хірургічного товариства Івано-Франківської області. З 1993 р. активно працює в Українському лікарському товаристві Прикарпаття, а з 2016 р. обраний головою Управи УЛТ Прикарпаття. Очолює Регіональну раду Івано-Франківської області медичної Відзнаки за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона». Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Благословенною грамотою Помісної Української Православної Церкви.*

Потягу до медицини зі шкільних років, зізнаюся, у мене не було. Мої батьки – прості сільські люди: мама працювала на полі, батько механізатор. Я спочатку мав більшу схильність до креслення, малювання. Документи в Івано-Франківське медичне училище подав майже в останній момент і чисто за компанію з кількома однокласниками. Забігаючи наперед, скажу, що вчилися ми в різних групах, Іван Воробець став хірургом-проктологом, працював у Сімферополі, а два інші – Дмитро Вельган і Ярослав Романюк стали стоматологами.

З острахом дивився я на медучилище, яке тоді знаходилося по вул. Галицькій, 101. Директором був Григорій Григорович Гавриш. Приємно, що в теперішньому корпусі по вулиці Мазепи йому встановлена меморіальна

дошка. Він у нас також вів шкірні і венеричні захворювання. У нього були окуляри з подвійними лінзами, він дивиться, а ти не розумієш, чи він серйозно щось тобі каже, чи жартує. Григорій Григорович родом з Косівщини. Він зізнавався нам, що за кордоном ніде не був, але об'їздив практично всю Україну і ледь не весь союз. Коли піднімав студента, то питав: «Ти з якого району? Які цікаві історичні місця у вас є?». І тоді самостійно розповідав нам багато цікавого про наш край.

Спочатку була боязнь перед медиками, перед уколами. Дотепер пам'ятаю, як зробив перший укол підшкірно на практичному занятті в 1-й міській лікарні. Яке то було психологічне напруження, коли треба було подолати бар'єр, щоб голкою проколоти шкіру людині. А ще перед цим було перше відвідування анатомічного класу в підвалі медичного училища, коли ми побачили фрагменти людського тіла і вивчали його будову.

Та до всього людина звикає. Поступово, вже під час навчання, я втягнувся, перестав боятися медицини і людей в білих халатах. На мій світогляд і зростаючий інтерес до медицини великий вплив мали високопрофесійні і авторитетні викладачі, які за три з половиною роки змогли навчити фельдшерської спеціальності, прищепити любов до медицини, вміння співпереживати хворим.

Мені подобалася і тодішня методика викладання, на той час, вважаю, досить ефективна. Це виглядало як школярство, коли не вистачало навчальних посібників і нам викладачі читали мікролекції, кожного разу давали стислий матеріал по кожній темі. По цих конспектах навчалися, на тодішній час цього було достатньо.

Катерині Юріївні Якубів вдячний за пізнання фармакології. Терапію у нас викладала Юліана Юліанівна Саган. Добре пам'ятаю, як вона давала ситуаційні задачі на окремих листочках: клінічний випадок з результатами додаткових методів обстеження – і ми вже тренувалися ставити діагноз та складали план лікування.

Демократичним у ставленні до студентів був викладач фізики Микола Павлович Ранеткін. Він цікаво читав лекції, правда, російською мовою. Придумав такі дистанційні прилади, коли можна було натискати кнопки, сидячи за навчальним столом, і давати відповіді – це на той час був прогрес у педагогіці. Коли ж бачив, що хтось зі студентів починає дремлати під час заняття, то любив казати: «І дремлет качаясь у голой вершини сосна». Ми

починали шукати аудиторією, у кого схилена голова, штурхали його. Наш фізик був дуже добрим, ніколи не робив зауваження, давав можливість користуватися конспектами лекцій на екзамені (як згодом в медінституті Георгій Овксентійович Бабенко). Бо для нас фізика чи хімія були складними. Але, тепер я це розумію, викладачі добре вираховували ерудицію кожного. Бо не так важливе запам'ятовування формул, правил, законів, куди важливіше розуміння механізмів, логічне мислення.

На моє захоплення хірургією вплинув Льонгін Михайлович Свідзінський. Від нього я перейняв акуратність в роботі. Він завжди естетично красиво виглядав, слідкував за зовнішністю, за одягом – для нас, сільських дітей, це теж була наука. Такий акуратний він був і в роботі. Я теж намагався так працювати. Пригадую, як ми ходили в травмпункт, і на той час в мене був великий інтерес до цієї спеціальності. Під час практики там на мене вплинули і практичні лікарі, приміром Льонгін Форий. А тому відразу після служби в армії я пішов працювати медбратом саме в міський травмпункт першої міської лікарні.

Класною керівницею у нас була Ніна Семенівна Колот, хімік за спеціальністю, вдова військового льотчика. Вона активно залучала нас до різних творчих конкурсних заходів, як от «Кращий за професією», «Кращий фельдшер», які проводилися між училищами нашої області. За час навчання в училищі ми дорослішали, пізнавали життя, закохувалися, відпочивали, проводили вечори, їздили в гори, в Брест, Ленінград. Юні роки – то пізнання медичної спеціальності, пізнання один одного, пізнання світу.

Не можу не згадати Дмитра Гнатовича Циганкова. У мене він не викладав математику, а вів етику і естетику та медичну деонтологію. Нам, молодим людям, відірваним від батьківського дому, цікаво пояснював важливість і цих знань в житті та медичній практиці. Особливо важливими були знання медичної деонтології – яка давала знання, як спілкуватися з пацієнтами, колегами по роботі тощо.

Дмитро Гнатович Циганков був відомим композитором – це його пісні «Понад Прутом моя Коломия», «Літа минають». Він вів хор дівчат, і мої дві однокласниці Галя Мацейків і Наталка Манівлець співали в тому хорі. Хлопців він в ансамбль не брав, бо ми фальшували і чомусь на той час вважали співи заняттям для дівчат. А потім із заздрістю дивилися, як дівчата їздили на

концерти, виступали з молодим тоді Михайлом Сливоцьким. І коли інший керівник організував в училищі танцювальний гурток, я пішов на танці.

Михайло Васильович Ільків на фізкультурі прищеплював нам любов до спорту. Тоді в училищі спортзал ніби був, але з малими можливостями по території, по спортивних снарядах, то частіше ми бігали по Набережній, дамбою. Тоді ще річка була гарна, не порівняти з теперішньою. Михайло Васильович все дасть нам якесь завдання і питає: «Розумно?». Що мали відповідати? «Розумно». Хоча ми були дітьми – хотілося посачкувати, відпочити.

Закінчив я медучилище з червоним дипломом і мав право подавати документи в медінститут. Оскільки в ті часи побутувала думка, що в інститут важко поступити, я навіть не пробував. Перед отриманням повістки в армію встиг півтора місяці попрацювати медбратом у туберкульозному диспансері села Кременці (Татарів). Після звільнення з армії спочатку вступив на підготовче відділення медінституту, а у 1986 році зарахований студентом Івано-Франківського державного медичного інституту, який закінчив у 1992 році. При розподілі на роботу теперішній директор ІФМФК Володимир Васильович Стасюк, який тоді був начальником обласного управління охорони здоров'я, скерував мене на навчання в інтернатурі з хірургії. До речі, нам першими довелося проходити інтернатуру з хірургії протягом трьох років.

За роки праці зрозумів, що в медицині важливі не лише знання, але й співпереживання до хворого. Правда, не можна глибоко до душі все брати, бо сам згориш. Але розуміти і переживати – це мотивує мати спеціальність і надавати допомогу. З власного досвіду знаю, що бувають грамотні, але, на жаль, черстві до людського болю медпрацівники. Добре би було при поступленні в медичні заклади освіти проводити тестування для визначення таких психологічних якостей в абітурієнтів.

Іван МЕЛЬНИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1983 року.

Степан МЕЛЬНИК:

В училищі прийшло розуміння ролі власної дисципліни та відповідальності

МЕЛЬНИК Степан Богданович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1977-1981 рр. на фельдшерському відділенні. У 1981-1983 році проходив службу в армії, фельдшером батальйону. У 1983-1990 рр. – навчання в Івано-Франківському медичному інституті, а з 1990 по 1993 рік – аспірантура. У 1994 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1994-1996 рр. працював на посаді асистента кафедри патологічної фізіології Івано-Франківського медичного інституту. З 1996 р. живе і працює в Арканзаському медичному університеті (США). Професор кафедри педіатрії та директор метаболомічної лабораторії в Інституті дитини при Арканзаському дитячому госпіталі.*

Вибір медичної справи для мене мав кілька причин. Ще навчаючись в початкових класах школи, я думав про справу юридичну. Ніколи насправді не мав гадки про медицину аж до сьомого класу, коли вперше потрапив до дитячого травматологічного відділення Івано-Франківської обласної клінічної лікарні на стаціонарне лікування через травму руки. Випадок був дуже рідкісний і став предметом для навчання студентів Івано-Франківського медичного інституту. Виважена, високопрофесійна та надзвичайно тактовна поведінка д-ра Михайла Миколайовича Ковалишина (тодішнього очільника кафедри) мене зачарувала і, водночас, підкупила, посіявши альтернативну думку про мою майбутню професію.

Ще одним важливим чинником у виборі на користь медичної справи були думки-поради моїх батьків, які, як не дивно на той вік, я почув, проаналізував і прийняв. Мій вибір без усяких вагань випав на Івано-Франківське медичне училище. У 1977 році я був зарахований на фельдшерське відділення без вступних екзаменів завдяки відмінному закінченню восьмирічної школи та помітним досягненням у спорті.

Навчання в медичному училищі для мене розпочалося цікаво, а разом з тим, досить швидко поклато питання розуміння ролі власної дисципліни та відповідальності. Поряд з академічними викликами, на які доводилось виділяти багато часу і не було щось таким незвичайним для мене, відкрився

новий пласт можливостей та проблем – це самовизначення та самостановлення.

У процесі академічного навчання все було більш-менш визначено і легко. Висококваліфіковані викладачі не тільки вчили свій предмет, але і приділяли багато уваги нашому вихованню, що залишило в мене лише добрі та світлі спогади. Серед них виділявся куратор нашої групи д-р. Льонгін Михайлович Свідзінський, викладач хірургії. Це була людина-модель, вчитель, критик і товариш, він у моєму житті залишив такий же глибокий слід, як мої батьки. В нього я вчився, виростав і вдосконалювався. Д-р. Свідзінський заклав у наші дитячі душі стільки добра, що воно залишиться назавжди!

Тому й наша група була така особлива та талановита! Найкращі, найщиріші та найнадійніші друзі у моєму житті – це мої одногрупники. З ними легко бути самим собою.

Однією з найголовніших особливостей нашої академічної групи (перша група) була безпосередня щирість та згуртованість. Попри всі особисті інтереси, а вони були у кожного з нас, відчуття відповідальності за загальну справу переважали. Ми допомагали, ділилися, переживали та співчували один одному як тоді, так і зараз. Кожен з нас мав свої сильні і слабкі риси характеру, свій хист та вподобання, свій погляд на дійсність чи речі, але це і слугувало тою об'єднуючою та центровою силою.

Музика, спорт та подорожі були нашими основними та найкращими захопленнями. Напевно, добра половина хлопців або захоплювались грою на гітарі, або іншими інструментами, добре співали.

Хотілось би згадати про чоловічий вокальний ансамбль нашого курсу «Ровесник», яким керував викладач математики та естетики, композитор Дмитро Гнатович Циганков. Пам'ятаю, з якою радістю та ентузіазмом ми збиралися на репетиції, з відповідальністю ставилися до сценічних виступів. Цей досвід був визначальним впродовж мого подальшого зацікавлення музикою, що триває і по сьогодні.

Або такий епізод. Наш викладач латини Роман Іванович Малець на початку курсу виглядав для мене вимогливим та без зайвих емоцій... до моменту, коли ми розпочали вивчення гімну студентів. Коли ми вивчили текст і він його заспівав, я був вражений його чудовим голосом настільки, що латина стала одним із найулюбленіших предметів для мене.

Моїм, напевно, першим і досі приємним випадком навчання була моя перша училищна легкоатлетична олімпіада на першому курсі. Традиційно вона проходила в кінці вересня. Її організатором був викладач фізичного виховання Михайло Васильович Ільків. Тут збиралися найкращі атлети училища. Мій забіг на 800 м був переможним і для нікого неочікуваний. Потім було ще багато змагань, але це запам'яталось назавжди.

Так що ми, студенти, завжди знаходили час і на спорт, і на музику.

Моє професійне життя пов'язане з медициною і наукою. Закінчивши Івано-Франківський медичний інститут, три роки навчався в аспірантурі, моїм науковим керівником був професор Іван Павлович Герелюк. Через рік, у 1994-му, я захистив кандидатську дисертацію. Два роки працював асистентом кафедри патологічної фізіології Івано-Франківського медичного інституту.

А з 1996 року – в Арканзаському медичному університеті. Працюю професором кафедри педіатрії та директором метаболомічної лабораторії в Інституті дитини при Арканзаському дитячому госпіталі. В США я продовжив і продовжую понині займатися проблематикою, яку розпочав на кафедрі патофізіології. Ті базові знання, методологія і принципи дослідницької етики, отримані в медичному інституті, виявились високого рівня і є універсальними. Нам вдалося підняти вивчення метаболічних наслідків стресу на якісно новий рівень, використовуючи найпередовіші досягнення як в теоретичній, так і в інструментальній ділянці. Наша дослідницька група заклала основи генетико-метаболічного напрямку досліджень у США, про що свідчить цілий ряд (більше 100) публікацій.

З огляду прожитих років та власного досвіду мої побажання сьогоденним студентам:

Цінують і максимально ефективно використовуйте час свого навчання в коледжі. Він незворотній.

Навчання – процес з багатьма складовими, багатогранний. Воно для вас тільки розпочинається. Налаштуйте себе і будьте готові до цього.

Розумна та виважена самоповага породжує повагу до інших.

Не можна одночасно бути на кількох шляхах. Ваші майбутні професійні обов'язки та особисті цінності – на одному шляху.

Степан МЕЛЬНИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1981 року.

Тарас МЕЛЬНИК:

Ми встидалися прийти до наших викладачів невідготовленими

МЕЛЬНИК Тарас Михайлович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1979-1983 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення медучилища працював акушером Вишківської амбулаторії. У 1983-1985 рр. – служба в радянській армії. У 1985-1991 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті, інтернатуру проходив з анестезіології-реанімації дитячого віку. З 1992 р. – лікар-анестезіолог-реаніматолог палати інтенсивної терапії реанімаційного відділення обласної дитячої лікарні. У 2000 р. призначений на посаду заступника головного лікаря ОДКЛ з хірургічної роботи, з 2020 р. – генеральний директор КНП «Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради». Має вищу кваліфікаційну категорію з дитячої анестезіології, а також організації та управління охороною здоров'я. Провів понад 900 загальних знеболень новонародженим дітям. Автор більше 100 наукових праць та статей.

Коли я закінчив з відзнакою 8-й клас Пшеничянської школи Долинського району, всі мені пророкували майбутнє фізика-математика і були впевнені, що маю вчитися у Львівському університеті. Я ці предмети дійсно любив і добре знав, у 7-му класі був на всіх районних олімпіадах. Якщо чесно, то я планував поступати в Коломийське педагогічне училище. Але мій старший брат Михайло уже вчився в Івано-Франківському медичному училищі на третьому курсі. І я якось так спонтанно, приїхавши у Франківськ дорогою з Долини до Коломиї, вирішив занести документи в медучилище.

Вже точно не згадаю, писав я диктант чи переказ, але здав цей екзамен трохи гірше. А математику приймав Дмитро Гнатович Циганков. Починаю я відповідати, і він голосно: «Всі зупиніться, послухайте, як треба математику знати». Поставив мені п'ятірку. І навіть згодом Дмитро Гнатович (а він все з гребінцем ходив), як бачив в училищі мене, невисокого на зріст, то причісував.

Так я поступив в медичне училище. Кураторкою в нашій групі була Неля Яківна Білоконь, викладачка педіатрії. Вона настільки мені сподобалася, що я кардинально вирішив для себе: буду тільки педіатром, як вона. Розумна, вихована, інтелігентна. Уже навчаючись в медичному інституті, я мав четверте місце на всесоюзній олімпіаді з дитячої хірургії. А коли на розподілі (тоді

начальником обласного управління охорони здоров'я був Володимир Стасюк) я сказав, що хочу педіатрію, дехто дивився на мене з недовірою, але Володимир Васильович мене підтримав.

Нема жодного викладача з училища, про кого я б сказав щось погане. Залишилися лише приємні враження. Може тому, що ми, ще зовсім діти після 8-го класу, а викладачі стали для нас як батьки. Атмосфера була сімейна. Бувало так, що ми цілу ніч розвантажували вагони, на занятті з педіатрії ледве сидимо. Неля Яківна це бачить – і сльози у неї на очах. Вона знала, що то не гульки якісь були, і жаліла нас.

Щоб нікого не образити, назву тих, хто мені найбільше запам'ятався і хто мав на мене найбільший вплив. Бо були такі викладачі, до яких ми встидалися прийти, не вивчившись. У них була особлива, я б сказав, душа викладання. Катерина Юріївна Якубів, викладачка фармакології. Багато хто її боявся, вона була строга, але мені подобалася. Вона заходила, журнал на стіл кидала, мовляв, побачимо, як ви підготувалися. І готувалися так, що коли я вже вчився в медичному інституті, то з фармакології мав лише п'ятірки, вмів готувати, розводити ліки, скільки в одному мілілітрі одиниць, скільки в процентному розчині міліграм – до цього часу все пам'ятаю.

Чеслава Михайлівна Рішко, викладачка акушерства, на випускному курсі була кураторкою нашої групи. Це фантастична людина. У нас якось була перевірка, я відповів три питання, а вона мені тихенько: «Відповідай заново, щоб комісія чула». А після закінчення медучилища кілька місяців я працював акушером Вишківської амбулаторії. Згадав її науку, коли троє родів приймав самостійно, до того ж в машині. Народилися три хлопчики, з них двох назвали Тарасиками.

Лідія Миколаївна Грищенко, викладачка інфекційних хвороб. Надзвичайна потужна як вчитель і турботлива як мама. Її чоловік працював на лісокомбінаті, і вона могла принести на заняття мед, приготувати нам чай.

Євдокія Миколаївна Богославець, викладачка анатомії. Якщо чесно, в захваті від анатомії ніхто не був, важкий предмет, але нам наголошували, що анатомію, фізіологію треба знати. До цього часу пам'ятаю вхід нервів, де в які дирочки. Може, Євдокія Миколаївна і завищувала нам трохи оцінки, бо не скажу, що так вже ми зубарили анатомію.

Роман Іванович Малець, викладач латинської мови. Був строгим, ми знали, що списати у нього неможливо. Тому добре вчили латинь. Зате згодом, коли я

вчився вже в медінституті, всі складні предмети – фармакологія, анатомія, латинь, для мене такими не були. В інституті нам було набагато легше, як тим, хто прийшов після десятого класу.

Фізіотерапію викладала Надія Дмитрівна Яблунівська, «баба Надя». Моя функція була – зривати уроки. Бо вона дуже любила футбол, а я у футбол грав. Тоді всі вболівали за «Динамо» Київ, наша викладачка теж. Як почали про футбол говорити – все, уроку нема.

Зінаїда Олексіївна Голдіна, «баба Зіна» викладала російську мову. Але ми до неї колядувати ходили, вона нас щиро приймала. Між іншим, ніхто і не забороняв в училищі колядувати.

З Дмитром Гнатовичем Циганковим, якого я «признав» ще зі вступних екзаменів, цікаво було говорити на українську та історичну тематику. Хоча він східняк, але казав, що він Циганків, а не Циганков, був дуже проукраїнським. А в ті часи то було непросто. Математику Дмитро Гнатович добре знав, але вчив так ненав'язливо – це треба було вміти подати. Цифри ніби сухі, нецікаві, але він викладав цікаво. Поєднував і медицину, й історію, і математику. Це треба талант мати. Як людина талановита, то в усьому – і в математиці, і в музиці. Адже Циганков був відомим на Прикарпатті композитором.

На жаль, співати і танцювати я не вмію, у Циганкова в художній самодіяльності не виступав. Зате завдяки викладачу фізкультури Михайлу Васильовичу Ільківу я займався спортом, особливо футболом і згодом, уже під час навчання в медінституті, був чемпіоном України з футболу серед студентських команд.

В ті часи в медучилищі гуртожитку не було. Жило нас четверо хлопців в однокімнатній квартирі, яку знімали. Вчився добре, переважно на п'ятірки. Не мав жодного пропуску. Знав, що мама не могла мені дати більше п'яти рублів. Стипендію завжди мав, але треба було і за квартиру заплатити. Як і багатьом тодішнім студентам, нерідко доводилося розвантажувати вагони. Намагалися знайти щось таке, як харчосмакова фабрика. А от дозвілля я не пам'ятаю. На дискотеки я не ходив, хіба були «Що? Де? Коли?», виступав у команді КВН.

Завдяки викладачам після медучилища я був готовий до будь-якої роботи. Пригадую, як в медінституті після третього курсу пішов працювати медбратом в інфекційну лікарню. В суботу на чергуванні зібралося кілька медсестер і кажуть мені: «Іди вколи жінку в третій палаті». Я вколов, поставив крапельницю, виходжу і чую: «»О, не вийшло – і одразу йде геть». «Чому не

вийшло? Я все зробив», – відповідаю. Як виявилось, цій жінці кілька днів через погані вени не могли поставити крапельницю. Зрозумів, що то була така своєрідна перевірка для мене. А коли прийшов на роботу в дитячу лікарню, працював в маленькій реанімації, був єдиний анестезіолог, 12 років давав наркози новонародженим дітям. Прийшов на перше чергування, а медсестра з тих, що я їх називаю «монстри», каже: «О, ті доктори, дипломи покупляють, а вколоти дитину не вміють...» Я тоді: «Зав'яжуйте мені очі», і дитинку вколів. Щоб не було більше розмов, що лікарі нічого не вміють робити. Саме медучилище мені багато дало, я вмію робити будь-які перев'язки, ін'єкції. Іноді кажуть, що не завжди добрий фельдшер стає добрим лікарем. Але я дотримуюся іншої думки: щоб бути добрим лікарем – треба пройти медичне училище. Правий я чи ні, але це моя точка зору. Лікар має знати сестринську роботу.

Завдяки директору ІФМФК Володимирі Стасюку в коледжі багато змін, насамперед в матеріально-технічному забезпеченні. Симуляційні кабінети, тренажери – колись цього не було, вчилися більше один на одному. Все комп'ютеризовано, новітні технології, гарні умови навчання. Коли я став головним лікарем ОДКЛ, я одразу Володимирі Васильовичу передзвонив і кажу: «Я закінчував медучилище ваше (наше) і давайте домовимося так: три кращих випускники закладу вашого (нашого), кого вважаєте за потрібне, хто добре вчився, мають право претендувати на роботу в нашій лікарні». Ми тієї домовленості вже кілька років дотримуємось – випускники приходять до нас на стажування, і ми їх беремо на роботу. Коротко скажу так: хто хоче вчитися, то в ІФМФК є всі умови для отримання освіти і хороших знань.

Тарас МЕЛЬНИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1983 року.

Андрій МИКИТИН:

Ми захоплювалися тими вчителями училища, які позиціонували себе як представники української інтелігенції

МИКИТИН Андрій Миколайович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1984-1988 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Служив у збройних силах в Білорусії фельдшером. У 1990-1995 рр. навчався в Інституті теології, проходив навчальну практику в Австрії, Італії, Німеччині та США. З 1995 р. працював в медико-реабілітаційному центрі «Омнія» для алко- та наркохворих в Івано-Франківську. У 1999 р. обраний директором Благодійного християнського фонду «Солідарність». Проводить практичні заняття для студентів на кафедрі соціальної педагогіки та соціальної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Двічі був обраний депутатом Івано-Франківської міської ради 3-го та 4-го скликання на період з 1998 по 2006 рік.*

Після закінчення медучилища я проходив службу в армії фельдшером. Під час навчання в Інституті теології, з огляду на медичну освіту та знання англійської і німецької мов, я проходив навчальну практику в релігійних реабілітаційних центрах для наркозалежних в Австрії, Італії, Німеччині та США. Згодом працював в медико-реабілітаційному центрі «Омнія» для алко- та наркохворих в Івано-Франківську. Благодійний християнський фонд «Солідарність», який я очолював з 1999 року, впродовж 20 років проводив профілактичні заходи та надавав усесторонню медичну та реабілітаційну допомогу ВІЛ-інфікованим, хворим на СНІД та туберкульоз на Прикарпатті. Такий от у мене зв'язок з медициною і здобутим в медичному училищі фахом. За час восьмирічної депутатської діяльності в міській раді я кілька разів був запрошений в Івано-Франківський медичний коледж на зустрічі з викладачами та студентами, під час яких розповідав про новітні програми антиретровірусного лікування при ВІЛ-інфекції та СНІД та замісної терапії метадолом для хворих на наркоманію. Тож можу порівнювати, яким було училище тоді, коли я вчився, і тепер.

...Перший шок в 1984 році, коли я вступив до Івано-Франківського медичного училища, викликав... туалет. До цього я ніколи не бачив, щоб у

міському закладі освіти туалет для студентів був на вулиці, такий, як в селі. Крім того, він знаходився на видному місці посеред двору, на якому збиралися всі студенти на перерві. А ще – спортзал та водночас актовий зал. Він був у такому стані, що називали його стодолою і боялися, щоб не завалився під час уроку фізкультури. Все це було, коли училище знаходилося на вул. Галицькій. Сьогодні студенти медичного коледжу завдяки наполегливій праці директора Володимира Васильовича Стасюка мають чи не найкращий освітній заклад в області.

Ще одним розчаруванням тоді, у 80-х роках, для мене стало те, що частину предметів вели на російській мові. При тому, що 99% студентів були українцями, але було кілька вчителів росіян, які вперто читали лекції російською мовою. Крім того, підручники значною мірою були теж російські. Особливо налякало мене навчання хімії російською мовою... Я не розумів термінів, оскільки російська наукова термінологія суттєво відрізнялася. Тож перша оцінка, яку я отримав в училищі, була «двійка» з хімії. До слова, медичне училище я закінчив з відзнакою, з так званим «червоним дипломом».

Тоді, в радянські часи, ми захоплювалися тими вчителями училища, які робили все для того, щоб українська мова була у вжитку, і позиціонували себе як представники української інтелігенції. Такими на той час мені здавалися Роман Іванович Малець (латинська мова), Чеслава Михайлівна Рішко (акушерство і гінекологія), Оріся Сафронівна Чопик (педіатрія), Катерина Юріївна Якубів (фармакологія), Богдан Леонідович Шараневич (хірургія), Володимир Миколайович Козовик (інфекційні хвороби), які викладали на моєму курсі.

Пригадую собі, як в один з тих років ми грали в КВН. Моя група виграла конкурс в училищі, на якому ми розказували різні гуцульські анекдоти, наважуючись критикувати деякі порядки в державі та в училищі. Весь зал тоді аплодував нам. Відтак нас допустили на конкурс КВН серед медичних училищ Західної України, який проходив в місті Берегове на Закарпатті. Однак нашу програму жартів не затвердили... Нам написали якісь банальні жарти, ще й змусили співати недолугу пісню російською мовою. Тож ми той конкурс програли, а виграла студенти з Коломиї, які співали та жартували по-українськи. А ми, франківці, дуже розчарувалися і добряче напилися з горя... Вина на Закарпатті тоді було вдосталь.

Яскраві спогади – наш студзагін, який у Верховині будував інфекційну лікарню. Працювали так ударно, що місцеві будівельники збиралися нас бити. Справа в тому, що ми взялися за роботу з неймовірними зусиллями і за перший тиждень виконали обсяги робіт, на який до нас йшло 2-3 місяці. Це був стахановський рекорд, який ніхто не записав, бо відмивали гроші. Різного роду шабашники заробляли там гроші, не поспішаючи, у зв'язці з місцевою владою. Нас збиралися реально бити, повиходили з ланцями, ми заховалися в гуртожитку...

Згадую також, як лікарні нас допускали на практику. Ми радо чергували цілі ночі, нам давали виконувати ін'єкції, інші медпроцедури. Медсестри були задоволені, що ми підміняли їх. Додому ніхто не йшов до самого ранку. Чергували також ночами в пологовому, причому разом зі студентами медінституту. Тоді ніхто не заперечував, щоб студенти вчилися практично. А ще романтика для нас була в тому, що знайомилися студенти не в клубах та на дискотеках, а під час таких практичних занять.

Загалом медучилище забезпечило тим, хто хотів учитися, високий освітній рівень. По закінченню нас направляли до війська, де була конкуренція на посади в медпунктах. Але з базою знань нашого училища легко було займати посади і просуватися у військовій кар'єрі.

Мені як військовому фельдшеру доводилося виконувати роботу не раз і лікаря, і фельдшера, і лікувати весь гарнізон, включаючи жінок та дітей офіцерів, бо військова частина знаходилася серед боліт в лісах Білорусії, далеко від сіл і міст. Зрештою, викладачі нашого училища неодноразово попереджали, що доведеться виконувати всю медичну роботу. Так і сталося.

Я користувався пошаною і мені дали рекомендацію поступити у Військову медичну академію в Ленінграді. Але тоді Україна проголосила курс на Незалежність, а я брав активну участь в тих буремних революційних процесах і не скористався тим направленням.

Я дуже любив наше медичне училище і його вчителів. Відповідно ставилися й до мене. Однак мушу признатися, не в образі іншим, най-найкращим для мене, ідеалом, можна сказати, був викладач латини Роман Іванович Малець. І не тільки як сильний викладач, але й як виразний представник української інтелігенції, людина, яка зналася на такті та етиці.

Саме він одного разу благословив мене на вчительську роботу. Я був відмінником в училищі. Латинь давалася мені легко. Іншим студентам

доводилося тяжче, тож одного разу Роман Іванович зробив експеримент, викликав мене до дошки і каже: «Ведіть урок, а я посиджу за партою». Я наважився, вийшов до дошки і провів частину заняття. Декотрі студенти, здивовані такою ситуацією, почали слухати мене уважно і завдяки цьому експерименту начебто краще зрозуміли матеріал. Тоді Роман Іванович благословив мене і каже: «Ну от, будете вчителем».

Як не дивно, але моя кар'єра склалася більшою мірою в навчально-профілактичній галузі медицини. За своє життя я провів сотні семінарів на тему профілактики особливо небезпечних інфекцій, здорового способу життя, гігієни тощо. Представляв Україну на міжнародних конференціях з питань СНІДу та туберкульозу в США, Канаді, Великобританії і у Тайланді. Провів тисячі уроків зі студентами освітніх закладів, лекції у виправних колоніях пенітенціарної системи, в реабілітаційних центрах тощо.

Зрештою, досі залишаюся викладачем: проводжу практичні заняття для студентів на кафедрі соціальної педагогіки та соціальної роботи Прикарпатського університету. Ось така метаморфоза сталася зі мною.

Андрій МИКИТИН, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1988 року.

Олеся МИКИТЮК:

Навчання – це важка праця, яка потребує завзятості та працьовитості

МИКИТЮК (СУГАЙ) Олеся Василівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2006-2009 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». З квітня 2009 р. працювала на посаді рентгенолаборанта у Надвірнянській ЦРЛ. У 2012-2013 рр. – завідувачка ФАПу с. Мозолівка. З 2013 р. – рентгенолаборантка кабінету комп'ютерної томографії та кабінету рентгенологічних досліджень відділення екстреної медичної допомоги КНП «Надвірнянська ЦРЛ».*

У моїй сім'ї ніколи не було медиків, але я змалечку знала, що своє життя хочу пов'язати з медициною. Хотілось, щоб і робота була до душі, приносила задоволення, і мала попит на ринку праці, і відкривала перспективи кар'єрного зростання. Зимом у далекому 2006 році, коли я вперше увійшла в коледж, ні на секунду не засумнівалась у виборі своєї майбутньої професії. Тоді проводилися підготовчі курси до екзаменів з біології та української мови. Все здавалось таким великим, складним, недосяжним та захоплюючим. Вступні екзамени здала дуже добре, адже вже була підготовча база з курсів.

Чесно скажу, що навчатися було важко, мені ще й особливо, тому що носила під серцем донечку. А тепер і вона вже навчається в ІФМФК.

Важко мені було вийти з зони комфорту, багато читати і вчити. Адже медичний коледж – це відповідальність і дисципліна на першому місці. Білі халати, шапочки, волосся забране, без намальованих нігтів на руках, змінне взуття, бейджики. Ми дуже відрізнялися від студентів інших медичних закладів. Пари треба було відробляти, якщо пропустила.

Були предмети, які важче давалися, були і легші. Але викладачі були терплячими і студентів розуміли. Навчали нас дисципліни, пунктуальності, охайності та порядку. Складними для мене були фармакологія та мікробіологія. Обидві викладачки, Зена Василівна Никифороук і Любов Михайлівна Обогіна, були строгими і вимогливими.

Любила анатомію, яку викладала Ірина Іванівна Гафійчук. Молода, енергійна викладачка, за якою легко було вивчати досить складний предмет.

Цікавіше стало вчитися, коли ми почали ходити на практику в лікарні, адже поєднання теоретичного і практичного навчання є найкращим шляхом для здобуття професійних навиків медика. Працювали з хворими, збирали анамнез, робили різні ін'єкції та перев'язки. Писали такі спеціальні щоденники – що робили, чого навчилися.

Наша 5 група була дуже дружня, а особливо підгрупа. Ми завжди старались допомагати і підтримувати один одного. З двома дівчатами ми і досі найкращі подруги. Стараємось часто зустрічатись і згадуємо наше навчання, недоспані ночі, веселі студентські роки. Як не дивно, але зрозуміти, що студентські роки – найяскравіші у житті, ми здатні лише після закінчення навчання. Це були роки радості й переживань, успіхів і невдач, злетів і падінь, надій та розпачу.

Я навчалась на державній формі. Закінчивши, отримала цільове направлення на роботу в Надвірнянську ЦРЛ. Там почала працювати рентгенолаборанткою в кабінеті рентгенологічних досліджень. Було важко, бо робота відрізнялася від навчання. Про радіологію ми не так багато вчили, але нові навчання, курси і конференції дали мені великий багаж знань.

Потім деякий час працювала фельдшером в амбулаторії. Але все рівно повернулась в рентгенологію і зараз працюю в кабінеті комп'ютерної томографії. Це робота, яку я люблю. Завжди стараюсь з посмішкою і підтримкою проводити обстеження, адже пацієнтові потрібні душевна теплота, моральна підтримка, турбота і любов.

Навчання – це важка праця. Студенти повинні розуміти, що обрана ними професія дуже непроста, і навчання потребує завзятості та працьовитості. Тільки готова до труднощів людина здатна стати медиком. З такою професією ви завжди будете впевнені, що робите максимум корисних справ для нашого суспільства. Крім цього, ви повинні бути морально стійкими. На жаль, не завжди та не всі хвороби виліковні, тож там, де є народження, трапляється і смерть. Звертаюсь до студентів: навчайтесь старанно, всебічно розвивайтесь. Цей цінний багаж знань, який ви отримаєте в коледжі, надасть впевненості у конкуренції на ринку праці, у професійній діяльності, соціальній сфері і в особистому розвитку. Це хороший старт для планування і реалізації власної життєвої траєкторії.

Олеся МИКИТЮК, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2009 року.

Йосип МИХАЙЛИШИН:
Нам було важко, але ми старались

МИХАЙЛИШИН Йосип Ярославович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1980-1984 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища військову службу проходив у медичній частині в Свердловській області м.Тавда. Трудову діяльність розпочав у 1986 р. на Івано-Франківській станції швидкої та невідкладної медичної допомоги на посаді фельдшера виїзної бригади. У 1991 р. був обраний головою Клубовецької сільської ради, де пропрацював до 1998 р., не розриваючи медичний стаж. З 1998 р. продовжив працювати на Івано-Франківській станції швидкої та невідкладної медичної допомоги. З 2015 р. працює фельдшером з медицини невідкладних станів в Івано-Франківському центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф в м. Тисмениця. Загальний стаж роботи на швидкій допомозі 38 років. За сумлінну працю та професіоналізм нагороджувався грамотами.*

Перше вересня 1980 року, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 101 – все невідоме попереду. В аудиторії за столами зустрілись тридцять людей, різних за характером, поглядами на життя, які надалі стали одногрупниками та друзями на довгий час.

На нашому курсі було три фельдшерські групи, дві медсестринські та одна акушерська. Наша група була 3-я – 20 хлопців та 10 дівчат. Це був набір спецгрупи, де готували військових фельдшерів. При вступі ми не тільки здавали екзамени, а й проходили медичну комісію. Хто закінчив вісім класів з відзнакою, то проходив тільки співбесіду. Після закінчення училища багато наших одногрупників проходили військову службу в Афганістані.

З вдячністю згадую всіх викладачів медичного училища та нашої групи:

Директори – Григорій Григорович Гавриш, Марія Василівна Мудрак.

Класна керівниця – Марія Михайлівна Савицька, викладачка іноземних мов (французької та німецької).

Класний керівник – Володимир Миколайович Козовик, викладач інфекційних захворювань.

Завідувачка фельдшерського відділення – Євдокія Миколаївна Богославець.

Любов Миколаївна Облогіна – викладачка мікробіології.

Роман Іванович Малець – викладач латинської мови.

Катерина Юріївна Якубів – викладачка фармакології.

Валентина Валентинівна Дутова – викладачка патфізіології та ЛОР.

Роман Миколайович Мукосій, Льонгін Михайлович Свідзінський, Василь Михайлович Богак – викладачі хірургії.

Чеслава Михайлівна Рішко – викладачка акушерства та гінекології.

Орися Сафронівна Чопик, Валентина Миколаївна Мелешко – викладачки дитячих хвороб.

Маргарита Михайлівна Некрасова – викладачка військово-польової терапії.

Олександра Олександрівна Босович – викладачка анатомії.

Микола Павлович Ранеткін – викладач фізики.

Ніна Дмитрівна Пітулей – викладачка шкірних захворювань.

Микола Миколайович Коваль – викладач військової підготовки.

Світлана Григорівна Мартиненко – викладачка фізичного виховання.

Вони впродовж чотирьох років ставились до нас з розумінням та повагою і віддавали нам всі свої знання, щоб ми стали справжніми професіоналами. Кожен викладач залишає в учневі певні спогади про себе, якусь частку себе.

Навчання спочатку давалось важко, так як зразу почали вивчення предметів медицини, а потім все увійшло в своє русло. Всі навчались гарно, хотіли мати стипендію і не відставати один від одного.

Під час навчання ми їздили на екскурсії в міста Ленінград та Брест, а також в студентський загін в Миколаївську область.

Ми знаходили час на заняття спортом, відпочинок в колі друзів та підробляли на харчо-смаковій фабриці та спиртзаводі. Більшість з нас жили на квартирах, тому що їздити додому було далеко.

Студентські роки пройшли дуже швидко. Доля розвела всіх різними стежками, і різні долі в кожного. З нашої групи багато хто закінчив медичний інститут і стали лікарями, хорошими спеціалістами, своєю надзвичайною працею досягли успіхів у кар'єрі, хтось залишився працювати за спеціальністю фельдшера, а дехто взагалі покинув цю професію. У кожного свій шлях у житті. Але ми завжди раді зустрічі один з одним, спілкування між нами триває досі.

Випускники 3-ї групи 1984 року: М. Шевага, В. Олексин, Л. Капустяник, В. Магура, Г. Блискун, В. Іванцюк, М. Ткачонок, М. Костирко, В. Сікора, Г. Ключук, Й. Михайлишин, О. Лиховидюк, М. Андрейків, М. Мілевська, Я.

Лабич, Г. Паньків, В. Роговський, М. Рим, В. Гудков, О. Романюк, С. Гула, Г. Харун, П. Мажара, Я. Михайлишин, В. Козак, І. Вербицький, О. Вацеба, М. Масик, В. Латин, А. Савка.

Після закінчення медичного училища я по червень 1984 року працював у фельдшерсько-акушерському пункті в с. Клубівці, а потім був призваний в армію. Служив у м. Тавда Свердловської області в санітарній частині на посаді санінструктора. Зі мною також служив Ігор Вербицький. На другому році служби я обіймав посаду фельдшера батальйону.

В цій же військовій частині до нас проходили службу Василь Данів і Василь Жукевич, теж випускники нашого медичного училища. Командування санчастини було задоволене роботою і знаннями – як наших попередників, так і нашими. Під час проходження служби в армії познайомився з хорошими хлопцями, випускниками Рівненського медичного училища, які потім вступили у вищі навчальні заклади і тепер також працюють лікарями.

Я в медичний інститут не поступив, а прийшов на роботу в м. Івано-Франківськ на станцію швидкої та невідкладної медичної допомоги. Більшість фельдшерів станції – це випускники нашого училища. Навіть працюючи сім років головою Клубовецької сільської ради, я не переривав медичний стаж.

Завдяки нашим викладачам ми були добре підготовлені до роботи в медичних закладах, і лікарі, які з нами працювали, дивувались нашим вмінням.

В теперішній час завдяки директору Івано-Франківського медичного фахового коледжу Володимиру Васильовичу Стасюку та педагогічному колективу до роботи в лікувальні заклади приходять добре навчені спеціалісти, хоча дуже юні, як ми були колись. Змінилась назва училища на коледж, зросла матеріально-технічна база, новітні технології, але викладачі залишились вимогливими, високопрофесійними спеціалістами своєї справи, і їм не соромно за своїх випускників. Я дякую керівництву та викладачам медичного училища, які передали нам свої знання, навчили нас любити свою професію, максимально цінувати та використовувати свої знання для блага людей.

Йосип МИХАЙЛИШИН, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1984 року.

Віра НІКІТЕНКО:

В медицині не можна бути невимогливим

НІКІТЕНКО (ЯРУШЕВСЬКА) Віра Іванівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1981-1985 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення за направленням працювала фельдшером в Рогатинському СПТУ № 35. Одночасно підмняла на швидкій допомозі в літній період нічні зміни. З об'єднанням у 1998 р. СПТУ і Рогатинського ветеринарного технікуму в Рогатинський коледж-агрофірму (тепер Рогатинський аграрний фаховий коледж) працює завідувачкою медичного пункту коледжу. Окрім того, веде заняття зі студентами з першої медичної допомоги.*

В дитинстві я думала про дві професії – вчителя і медика. Навіть пробувала вступати після 8-го класу в Чортківське педучилище, на музичне відділення. А життя склалося так, що сьогодні поєдную педагогіку і медицину – працюю фельдшером в медпункті Рогатинського аграрного фахового коледжу (тоді я медик) і маю години першої медичної допомоги (тоді я вчитель). Отак поєднала дві професії.

При виборі майбутнього медичного фаху я прислухалася, в першу чергу, до думки своєї мами. У мене тоді дідो був хворий, ми шукали різні методи його лікування. Мама мені говорила, що добре би мати свого доктора вдома. А фельдшер – то така спеціальність, що можна працювати на селі. Це можливість бути між медсестрою і лікарем. «Ти на селі сама будеш надавати людям допомогу, – говорила мені мама. – Ти мусиш довіритися людям, щоб вони тобі вірили». І я, як ще була малою, розуміла, що добре би було, аби люди мені довіряли, хотілося мати відношення таке людське.

Я родом з Тернопільщини, але для нас краще сполучення було з Івано-Франківськом. Тоді якраз у нас з родини хлопець поступив на фельдшерське відділення у Франківське медичне училище. Запропонували і мені, чи я не хочу спробувати. До того вже була спроба вступу в педучилище після 8-го класу, я пройшла співбесіду, музичне випробування, але треба було здавати екзамени – я побоялася. Повернулася у школу в 9-й клас, а після закінчення віднесла документи в медичне училище. За рік думки трошки змінилися, я була більш свідома.

Оскільки закінчила 8-й клас з відзнакою, то в Івано-Франківське медичне училище вступила за співбесідою. Бажаючих було багато, тато тримав мені «чергу», щоб не пройшли інші. Якраз на мені відділили: ці – по співбесіді, а решта йдуть на екзамени. Мені пощастило.

Коли почалося навчання, я не можу сказати, що для мене було щось складно. Адже 9-й клас я пройшла у школі, і на першому курсі з загальноосвітніх предметів мені довелося не вчити щось нове, а просто повторювати те, що вже знала.

Як тільки прийшли на перший курс, першим, з ким стикнулися, був класний керівник, викладач латинської мови Роман Іванович Малець. Це дуже порядний, виважений, педантичний чоловік. Він завжди звертався до студентів на «Ви». Ніколи не дозволяв собі когось образити чи підвищити голос. І це мені дуже сподобалося: от як, ми такі малі, а він до нас звертається на «Ви». Мало хто тоді так звертався до дітей. Я завжди такими відкритими очима на нього дивилася, старалася добре латинь вивчити, щоб не виглядати перед ним якось не так, хотіла в довіру його ввійти. Подобалася мені і пунктуальність Романа Івановича, його відданість своїй справі. Він не відмежовувався від студентів як викладач, був доступним, з ним завжди можна було поговорити нарівні. Ми не боялися підійти до нього, щоб він нам допоміг чи порадив.

Сьогодні згадую ті часи і думаю, що мені пощастило зустріти таку людину. Саме Романа Івановича ставлю на перше місце у спогадах про училище. На всіх зустрічах, які згодом ми мали що п'ять років, він завжди був з нами і дуже був радий з того. До цього часу спілкуємося телефоном.

Дуже мені посприятило влитися одразу в студентське життя і те, що на першому курсі мене відібрали в художню самодіяльність. Я завжди любила співати, тому і пробувала вступати в музпед. І до цього часу беру участь в художній самодіяльності коледжу, де працюю.

Знову ж мені пощастило, бо в медичному училищі тоді працював Дмитро Гнатович Циганков, відомий композитор, знана людина. Він відбирав студентів для самодіяльності і взяв мене у свою команду. Тож в медучилищі співала в ансамблі, я і Ніна Бакай були і солістками. З Дмитром Гнатовичем ми їздили на різні концерти, виступали в драмтеатрі, в Коломиї.

Але це не означало, що ми могли щось не вивчити, оправдовуючись концертом чи поїздкою. Були на концерті, потішилися, а ввечері – за науку, бо

на завтра треба було вивчитися. Вважаю, що спів чи спорт не лише не заважають навчанню, а, навпаки, допомагають, бо це розвантаження.

І ще скажу, що коли ти не лише вчишся, а й береш участь в художній самодіяльності чи спортивних змаганнях – ти зовсім по-іншому себе відчуваєш, розумієш, що можеш щось зробити для свого навчального закладу. Тебе помічають, відмічають, навіть сам себе оцінюєш по-іншому.

Для мене Дмитро Гнатович Циганков – друга людина, якій хочу віддати належне у своїх спогадах про училище. Він теж навчив нас жити: в нашій групі викладав етику і естетику – це теж не останній предмет. Бо вміти естетично вбратися, знати, як стіл накрити, вміти спілкуватися – це дуже важливо, і нас цього вчив Дмитро Гнатович Циганков. Ми теж довго підтримували стосунки. Якось була на цвинтарі у Франківську і думаю: так хочу знайти могилу Дмитра Гнатовича. І я вийшла на неї, наче мною хтось керував. Помолилася, подякувала Богу за таку зустріч зі своїм вчителем.

Хочу також згадати своїх викладачів клінічних предметів, які подобалися мені своїм донесенням теми, коли було настільки конкретно, зрозуміло, що і не треба пояснень. Наприклад, Григорій Григорович Гавриш, який був директором училища і викладав шкірні, венеричні захворювання. Він «смакував» ними, як розказував матеріал. І це настільки добре у нього виходило, що і не дуже треба було вчити, бо вже запам'ятав, просто треба було повторити, а не заучувати, зубрити.

Хірургію вела Ірина Всеволодівна Свйонтек. Вона матеріал подавала конкретно: перше, друге, третє – який суглоб зафіксувати, де зав'язати, де намотати, звідки-куди яка пов'язка вниз-вверх.

Терапію вела Маргарита Михайлівна Супатович. Хоча мені терапія не настільки вдавалася (якщо з хірургії у мене було «5», то з терапії нижча оцінка), але це була людина своєї справи, вміла доносити матеріал. Водночас була дуже вимоглива.

Багато викладачів були вимогливими. І я вважаю, що в медицині не можна бути невимогливим. Це я тепер добре розумію. Якщо викладачі невимогливі, то ми не знали б того предмету і які б з нас були медики. А ще мені подобалося, що наші викладачі не читали нам з конспекту, а все говорили своїми словами.

Ми з задоволенням ходили на практичні заняття в терапію, хірургію, інфекційні відділи, дитячі. Я не можу сказати, що було важко. Треба вчитися, щоб потім легше було досягти успіху у своїй роботі. В житті з часом розумієш,

що ти вчилася і не дурно вчилася. Ти згадуєш саме тих людей, які тебе навчили. Їхню науку використовуєш у нинішньому своєму житті.

Коли я прийшла на роботу в Рогатинське СПТУ № 35, а потім в аграрний коледж, то оте звертання до студентів на «Ви» стало моєю звичкою. Діти сміялися: «А що ви мені викаєте? Я малий проти вас». Я ж казала, що це знак поваги, який я перейняла від свого вчителя.

Тим більше, що зараз працюю зі студентами не лише як медик, але і як педагог. Маю в аграрному коледжі години з першої медичної допомоги. Хоча не було у програмі, я вчила студентів робити ін'єкції. Казала: «Вам це в житті згодиться». Робила це поза парами, для тих, хто хотів. Я навіть дозволяла, щоб діти на мені вчилися колоти в руку ін'єкційну воду, чи накласти шину, чи зробити пов'язку. Це повинен вміти кожен, навіть без спеціальної медичної підготовки.

Віра НІКІТЕНКО, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1985 року.

Василь ОЗОРОВИЧ:

Досвід приходить з практикою, а практика починалася з училища

ОЗОРОВИЧ Василь Васильович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1984-1989 рр. на фельдшерському відділенні. Військову службу проходив у Казахстані. З 1991 року працював в дитячому санаторії «Смерічка» у Ворохті: спочатку техніком-ортопедом, а потім палатною медсестрою. З 2004 р. – фельдшер швидкої допомоги Яремчанської міської центральної лікарні, а з 2006 по 2020 рік – рентгенлаборант. Двічі обирався депутатом Яремчанської міської ради, а у 2015-2020 рр. був депутатом Івано-Франківської обласної ради. З грудня 2020 р. – заступник міського голови – керуючий справами Яремчанського міськвиконкому.*

Кілька років тому, ще до карантину і війни, я був в Івано-Франківську і спеціально зайшов у двоповерховий будинок № 101 по вул. Галицькій. Тепер тут музична школа, а колись знаходилося моє рідне медучилище. Тут був клас анатомії, далі – буфет, на другому поверсі були класи математики, фізика з тієї сторони, біологія... Отак пройшовся, а мене питають, що тут роблю. Я ж відповідаю: «Ностальгія, колись тут вчився». Так би вернувся у ті часи, але...

Я зі шкільних років бачив себе в майбутньому медпрацівником, хотів бути лікарем. В нашій родині медиків не було, батько був водієм, а мама – кухонним працівником. Хіба двоюрідна сестра, не набагато старша за мене, навчалася в Івано-Франківському медичному інституті. А я от хотів – і все. Маю навіть фотографію з першого класу, де був переодягнений лікарем. Мені здається, що уже відтоді відчув таке покликання: допомагати людям, рятувати їхнє життя. І ніколи не пошкодував, що вибрав цей фах.

Після закінчення 8-го класу Яремчанської школи вступив до Івано-Франківського медичного училища на фельдшерське відділення. Здавав математику усно і диктант з української мови. Тоді місць в гуртожитку було дуже мало, лише малозабезпеченим. З групи хіба один-двоє жили в гуртожитку. Я жив на квартирі в мікрорайоні Пасічна у 60-річної бабусі, яка тоді мені, 14-річному, здавалася старенькою. Не було ні телевізора, ні холодильника.

І не було тоді таких «шпаргалок» (смартфони, інтернет), як тепер має молодь. Але від нас вимагали – і ми вчилися, здавали екзамени. Це добре, бо ми змогли багато чому навчитися. А я вчився п'ять років, а не чотири, як мої одногрупники. Через поламану ногу, та про це трошки нижче.

Наша група була особлива – лише хлопці, 30 юнаків. Це був третій чи четвертий набір спецгрупи, де готували військових фельдшерів. На моєму курсі таких суто хлоп'ячих груп було дві. А до того у фельдшерських групах вчилися разом дівчата і хлопці. При вступі ми не лише складали екзамени, а й проходили медичну комісію. Якщо через проблеми зі здоров'ям не пройшов цю комісію – не міг здавати іспити.

То були непрості часи: Афганістан, згодом інші гарячі точки – Карабах, Вірменія, дехто з хлопців служив в Німеччині, як впала Берлінська стіна. Правда, як я ішов в армію, то з Афганістану війська вже вивели. Але я свідомий був, що вибираю фах військового фельдшера.

Протягом усіх років навчання ми ходили у військових сорочках, хто хотів – і в краватках, тобто у нас була своя форма. На практичні заняття одягали білі халати, але на теоретичні – військові сорочки.

З вдячністю згадую своїх вчителів. Для мене особисто улюбленими предметами були фармакологія у Катерини Юріївни Якубів, анатомія у Євдокії Миколаївни Богославець, хірургія у Богдана Леонідовича Шараневича та Романа Миколайовича Мукосія, акушерство у Чеслави Михайлівни Рішко. Словом, медичні предмети. Завдячую нашому училищу, тому що багато чому навчився і мені це згодилося в подальшому житті.

Першою перевіркою готовності до самостійної роботи стала служба в армії. Після закінчення училища був призваний до лав збройних сил колишнього союзу. Службу проходив в Казахстані, Чимкентська область, Сузацький район, посьолок Киземшек. Перший рік служив санінструктором, а другий вже був фельдшером. Фактично, за тією спеціальністю, що нас готували – військовим фельдшером. Тоді відчув і зрозумів, як багато мені дали практичні заняття в училищі: неодноразово доводилося і рани зашивати, і надавати невідкладну допомогу при раптовій зупинці дихання чи ударі електричним струмом. Частина знаходилася в пустелі, тому доводилося самому приймати рішення, ставити діагноз, надавати допомогу.

Дещо пізніше, вже працюючи фельдшером швидкої допомоги, неодноразово виїжджав за викликами на ДТП. Сам особисто двічі приймав

пологи, бо поряд не було нікого з лікарів. Адже у нас була тільки фельдшерська бригада – фельдшер і водій. Правду кажуть, що досвід приходить разом з практикою, а ця практика починалася з училища.

Згадуючи роки навчання, окремо хочу розповісти, чому вчився не чотири, а п'ять років. Я завжди любив спорт. У мене був другий дорослий розряд з лижних гонок, виступав на змаганнях з бігу, в ігрових видах спорту.

А найбільшим моїм захопленням був футбол. Граючи за команду Яремче, під час футбольного матчу я отримав травму – відкритий осколковий перелом обох кісток ноги зі зміщенням. Навіть пам'ятаю точну дату: неділя, 5 квітня 1987 року. Без милиць і палиць почав ходити аж через 10-11 місяців. Навіть коли я пішов в армію, то ще трошки накульгував.

Оскільки не міг навчатися стаціонарно, змушений був взяти академвідпустку. Третій курс я закінчував уже з іншою групою. Зате «моїми» групами були дві – з одними одногрупниками починав навчання, з іншими – закінчував.

Серед моїх улюблених уроків була фізкультура, яку у мене викладали спочатку Михайло Васильович Ільків, а коли вже я вчився у другій групі, то Світлана Григорівна Мартиненко. Вона була і нашою класною керівницею.

Навчалися ми спочатку в старому корпусі по вул. Галицькій. А коли я був на четвертому курсі, нас перевели у нове приміщення на теперішній вул. Гетьмана Мазепа. Наскільки я пам'ятаю, до того тут було управління лісового господарства. Дещо і ми тут допомагали облаштовувати, заносили меблі в навчальні класи. Уже в новому корпусі ми закінчували навчання, здавали державні екзамени.

На другому-третьому курсі їздили на збір урожаю картоплі: у Тисменицький район та у с. Стрільче Городенківського району. Це теж важлива частина студентського життя. Було цікаво, весело, дискотеки проводилися в сільському клубі. Їздили також дівчата з медсестринських груп, на рік молодші від нас.

До цього часу підтримую зв'язки з хлопцями як з однієї групи, так і з другої. Особливо часто спілкуюся з Павлом Волосовським, який працює в центрі репродукції людини, з Любомиром Пелеханом з медичного університету, з іншої групи – з торакальним хірургом Володимиром Петрашем, Володимиром Чемним з обласного департаменту охорони здоров'я, Степаном Кулявіним, Василем Томиним, з Костянтином Їжицьким, який працює у військовому

госпіталі у Львові. А хтось змінив професію, не працює за фахом. У 2014 році у нас була зустріч, 25 років, як ми закінчили училище. Це з другою групою, а на зустріч з першою групою у 2013 році я не зміг приїхати – саме тоді був на Майдані у Києві.

Двічі був обраний депутатом Яремчанської міської ради, у 2015-2020 роках – депутатом Івано-Франківської обласної ради. А з грудня 2020 року працюю в Яремчанській міській раді заступником міського голови – керуючим справами міськвиконкому.

Водночас, ніколи не був осторонь політичних подій, які відбувалися в нашій державі. Брав активну участь в Помаранчевій революції 2004 року, в Революції Гідності 2013-2014 років. Моя проукраїнська позиція проявилася ще під час навчання в училищі. Але найбільше зрозумів, що не можу залишатися осторонь життя своєї держави, свого міста, під час служби у Збройних силах. Це були 1989-1990 роки. Особливо запам'яталося, як у нас в Дорі, звідки я родом і де свого часу був відомий монастир, діяла підпільна семінарія УГКЦ, у січні 1990 року відкрили відновлену церкву.

Згадуючи молодість, скажу, що студентські роки особливі, найкращі. Це час, коли треба здобувати знання. Все згодиться потім – і теорія, і особливо практика. А ще важливо мати свою громадянську позицію, бути патріотом, відстоювати інтереси держави, не стояти осторонь того, чим живе твоє місто чи село. Адже за молодими – майбутнє. Минуть і пандемія, і російсько-українська війна – і буде наша Україна процвітаючою. Бо в нас хороші, працьовиті, мудрі люди, родюча земля, прекрасна природа, особливо у наших Карпатах.

Василь ОЗОРОВИЧ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1989 року.

Ірина ОЛЕКСИН:

Коледж дав мені крила – для реалізації моїх мрій

ОЛЕКСИН (ПОПОВИЧ) Ірина Всеволодівна. Навчалася у Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2012-2015 рр. на спеціальності «Лікувальна справа» (фельдшер). У 2013-2017 рр. навчалася у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, спеціальність «Психологія». У 2015-2020 рр. – навчання в Івано-Франківському національному медичному університеті. У 2020-2022 рр. проходила інтернатуру за спеціальністю «Медицина невідкладних станів». З 2012 по 2015 рік працювала на посаді молодшого медичного персоналу. У 2015-2022 рр. – фельдшер з медицини невідкладних станів КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради». З 2022 р. – лікар з медицини невідкладних станів ОКЦЕМД ТА МК.

Якщо бути відвертою, я не планувала стати медиком. Але в житті випадковостей не буває. Так склалося, що мої батьки, Всеволод Петрович та Галина Михайлівна Попович, обоє навчалися в Івано-Франківському медучилищі. Мати закінчила у 1990 році «Сестринську справу», її кураторкою була Олександра Іванівна Новосельська. Згодом при спілкуванні зі мною викладачка розповіла, що мати була зразковою студенткою. Батько навчався на «Лікувальній справі». У 1990 році отримав спеціальність – фельдшер. Його куратором був Роман Миколайович Мукосій. Та найцікавіше те, що батьки познайомилися під час навчання в училищі та, дякуючи їхньому вибору, на сьогоднішній день я маю чудову сім'ю.

Протягом дитинства я спостерігала за їх роботою. Мати працювала медсестрою в хірургічному відділенні обласної дитячої клінічної лікарні. Батько – лікарем з медицини невідкладних станів на Івано-Франківській станції швидкої медичної допомоги. Запамятався випадок, який вплинув на моє остаточне рішення у виборі майбутньої професії. Повертаючись додому дорогою з села, ми стали свідками ДТП. Батько, не гаючи часу, побіг надавати допомогу, рятуючи життя постраждалих, що стало в моїх очах героїчним вчинком. А ще те, як багато знайомих звертались за допомогою, порадою. І вони завжди знаходили час для інших.

По закінченні школи я вагалася між вступом до Прикарпатського національного університету та Івано-Франківського медичного коледжу. Це був складний вибір для мене. Ситуації, з якими я часто почала зустрічатися в житті, дали зрозуміти, що вміння надавати медичну допомогу є дуже важливим. Це скоріше був вибір мати знання для себе і навчитися допомагати в першу чергу своїм рідним, а далі б час показав – чи це моє покликання чи ні.

У 2012 році я вступила на «Лікувальну справу», спеціальність – фельдшер. Моїм куратором був Роман Іванович Малець. Людина з дуже добрим серцем. У нього можна було навчитися не лише латині, а й терплячості, мудрості та вміння долати труднощі. Він організовував різні просвітницькі заходи для студентів: поїздки, походи в театр, творчі заходи, що сильно об'єднували нас. На представленні груп (це 2 курс навчання) разом з групою він виконав гімн студентів «Gaudeamus». Мені дуже пощастило мати такого наставника, завжди підтримував, не давав падати духом. Став для нас студентським батьком.

Насправді хотілося б подякувати багатьом викладачам за їх витримку, терпіння, розуміння та знання, які вони намагалися нам дати. Дуже легко полюбилося нам анатомія людини. Віра Дмитрівна Андріяшко – викладачка, яка любила свій предмет і старалась, щоб кожен, хто був не зовсім готовим до пар, опісля вийшов із закріпленими знаннями. Аллі Василівні Бойко хочеться подякувати за цікаві та конструктивні пари з фізіології людини. Часом було дуже весело завдяки нашим хлопцям із підгрупи. Пригадую, що на одній з її пар мій батько повідомив, що у мене народився братик. Це була дуже радісна новина для мене.

З Олександрою Володимирівною Афтанас у мене відбувся перший науково-дослідницький проєкт на тему «Діти війни». Не подумала б ніколи, що ми сьогодні будемо жити в такому часі. Під час створення цього проєкту я познайомилася з Віктором Зубашевим. Він допомагав знімати і монтувати відео, а також навчив легко освоювати комп'ютерні програми. Не можу не згадати Ярослава Олександровича Гарка і його перевірки щоденників на практиці. Всі дуже хвилювалися, коли він обіцяв прийти на перевірку. А насправді це дуже добра людина, яка любила дисципліну та порядок, а особливо знання із практичних навичок.

Хочу віддати належне Лілії Дмитрівні Долінській за її терпеливість до нас, що завжди старалася знайти цікавих пацієнтів для того, щоб ми мали змогу навчитися пальпувати, перкутувати та аскультувати. Адже чим більше

практики, тим кращий результат. Іванні Дмитрівні Кочержук – за можливість відвідувати пари в геріатричному центрі та хоспісі, навчитися спілкуванню та допомогти літнім і важкохворим людям. Кіндрату Григоровичу Лавруку – за можливість разом з Михайлом Бринзаком проявити свою творчість у гумористичному виступі до Міжнародного дня права. Марині Миколаївні Гриців – за закоханість у свою професію. На її парах ми могли дізнатися багато цікавого про свій зір, перевіряли один на одному. Лілії Миколаївні Мироновій – за те, що тримала нас у спортивній формі. На її парах ми займалися в басейні коледжу фізичного виховання. Навчалися орієнтуватися на місцевості у горах, любили музичну гімнастику та біг навколо міського озера.

Не можу не згадати Любов Михайлівну Облогіну. Окрім знань з мікробіології, вона нас навчала, як себе поводити в громадських місцях (не говорити голосно по мобільному телефону, щоб сусіди не знали про тебе все до дрібниць). На парах було їй весело слухати наші відповіді. З часом я дізналася, що це творча людина. За її проханням я писала монолог для «Палички Коха» до виступу, присвяченого Дню боротьби з туберкульозом, її виконала моя одногрупниця Анна Кащій.

Олені Миколаївні Рудницькій вдячна на те, що вона перша навчала нас догляду за хворими та відпрацювання навичок. Знання і вміння, отримані на її парах, використовую досі. Серед найцікавіших були пари з психіатрії з Марією Михайлівною Тачинською. Пригадую пари в ОПНЛ № 1, де до нас приходили пацієнти. Нам було трохи лячно, бо ми не знали, що від них очікувати. Але майстерність спілкування Марії Михайлівни з ними дала хороший приклад нам, який допомагає і зараз – як в роботі лікаря з МНС, так і в повсякденному житті.

На заняття з інфекційних захворювань було важко добиратися, особливо якщо це були перші пари. Та наша Олена Миколаївна Фесуненко мала до всього розуміння. На її парах було завжди по-сімейному тепло. За першу пару ми встигали виключно все: і теорію відповісти, і тести вирішити. На перерві ми робили COFFEE-BREAK. А під час другої пари йшли до пацієнтів у відділення. Олена Миколаївна знаходила пацієнтів відповідно до наших тем.

Лекції та пари з хірургії у нас викладав Сергій Миколайович Гафійчук. На одній із лекцій він сказав, що потрібно бути завжди впевненим у собі, не показувати страх своїм пацієнтам та їхнім родичам. Розповідав багато прикладів зі свого життя та давав можливість попрактикуватися у

хірургічному відділенні ЦМКЛ, де він працював. Також хірургію у нас викладав Василь Миколайович Василюк. Запам'яталося його навчання із техніки накладання хірургічних швів.

З багатьма іншими викладачами, такими як Марія Степанівна Кулява, Стефанія Йосипівна Матіяш, Галина Богданівна Томин, Наталія Валентинівна Хван, завжди можна було віднайти поради, добру настанову та просто хороше і приємне спілкування. Кожному, хто викладав у нас протягом трьох років навчання у коледжі, я щиро вдячна, адже серед невдалих моментів карбувався досвід, змінювався характер. Кожен мотивував працювати над собою. Завдяки цьому було легко навчатися згодом в медуніверситеті.

Хочу згадати і тих, кого зараз немає: Катерину Юріївну Якубів – викладачку з неврології та Зеновію Василівну Никифорок – викладачку фармакології.

Одним із найчастіше відвідуваних мною місць була навчальна частина. Де часто приходили старости: за здачею рапортичок, змінами у розкладі, звітністю по журналах. Але це місце я не уявляю без прекрасних жінок: Наталії Валеріївни Мальованчук, Альони Миколаївни Валовіни, Ірини Іванівни Гафійчук, Ірини Михайлівни Бандури. Першою, з ким я познайомилася, була Наталія Валеріївна. Вона ознайомила мене з обов'язками старости та була з нами протягом II-го курсу. З третього по четвертий рік навчання з нами була Альона Миколаївна Валовіна, викладачка акушерства та гінекології. За цей час вона стала для мене «студентською мамою», що завжди могла розрадити та підтримати. Не думала, що мине декілька років і її чоловік, Юрій Дмитрович Валовіна, буде викладати у мене травматологію в медуніверситеті, а її донька ввійде до складу студентського аматорського театру AMORE IFNMU, який я очолюю. Практика з акушерства проходила в міському пологовому будинку, де ми неодноразово були присутніми на пологах, нам щастило!

У коледжі було місце для студентів, де вони мали змогу відкрити свої таланти і проявити себе – це був профком. Тут зароджувалися нові знайомства, що переростали у дружбу. Ми брали участь у творчих звітах, конкурсах. Час перебування там подарував мені хороших друзів і серед викладачів: Іванна Степанівна Тимчій, Леся Ігорівна Мельник, Уляна Худяк та Віталія Олійник. У 2014 році було організовано розколяду, де ми відвідали наших викладачів. Того ж року ми вперше провели Хресну дорогу, де використали пантоміму «Диригент», це була перша моя художня постановка. Наступною мала бути вистава «Квиток у майбутнє», але через певні обставини вона не відбулася.

Задум присвячувався пам'яті Героїв Небесної сотні. Прем'єра цієї вистави відбулася у 2018 році у стінах медичної бібліотеки ІФНМУ. Крім студентів організації «EMSA» до постановки долучилися і мої друзі, з якими я ще навчалася в ІФБМК: Іван Кавінський, Ростислав Зваричук, Богдан Дівнич, Андрій Климчук. А вже в березні 2018-го ми продемонстрували її у коледжі. Нас радо прийняв директор Володимир Васильович Стасюк. Студенти коледжу заповнили актовий зал, не виходили під час заходу і не хотіли розходитись по його завершенні. До сліз було приємно, адже мрія, що зародилася у цих стінах, втілилася у життя.

За період навчання з творчими заходами ми відвідували геріатричний центр, дарували подарунки до дня св. Миколая у м. Надвірна дітям-сиротам, відвідували людей у госпісі. Будь-яку нашу активність підтримувала адміністрація коледжу. І досі у згадках про той час залишаються найкращі спогади.

Я знайшла тут себе, познайомилась зі своїм майбутнім чоловіком. Зрозуміла, що хочу допомагати людям, не зупинятися на досягнутих цілях і йти вперед. В океані любові, підтримки друзів, потрібних і досить важливих слів викладачів Івано-Франківський базовий медичний коледж дав мені нове дихання; крила – для реалізації моїх мрій. Дякуючи вам, я змогла здійснити те, що веліло моє серце. Бездоганна дисципліна і порядок, все для пізнання медицини.

Нічого б не відбулося, якби не керівництво нашого директора Володимира Васильовича Стасюка. Я безмежно Вам вдячна за цей колектив, за ті знання, які ми тут отримали, за теплоту тих стін, які стали вже рідними, за усмішки нам дорогих людей. Дякую, що тут мрії можуть ставати реальністю. Щиро дякую за Вашу працю, якщо б не Ви, хто зна, що б тоді було. Це є велика Ваша заслуга. Нехай Вас охороняє і благословляє Господь для тих, хто ще завітає до великого і теплого батьківського дому.

Вдячна Богові за можливість навчатися в нашому коледжі.

Ірина ОЛЕКСИН, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2015 року.

Тарас ОЛЕКСИН:

Нас вчили в коледжі повністю віддаватися своїй справі

ОЛЕКСИН Тарас Васильович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2013-2017 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». З серпня 2017 р. працює на посаді фельдшера з медицини невідкладних станів у КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради».*

В медицині катастроф якість надання медичної допомоги є моральною проблемою медичного працівника. Покинувши сім'ю, дружину, батьків, будучи голодним та виснаженим, ти робиш те, що ти маєш робити, забувши про свої людські потреби, ти віддаєшся цьому. Ми вирвані зі свого життя, задля життя інших.

Так нас і вчили в коледжі – повністю віддаватися своїй справі.

Для мене прикладом завжди була моя кураторка групи Олена Миколаївна Фесуненко, викладачка дисципліни «Інфектологія». Постійно дивувало її вміння вирішувати проблеми та знаходити компроміси. Дивувало також вміння легко, із задоволенням допомагати усім, кому це потрібно. До своїх студентів вона ставилася, як до власних дітей, з любов'ю та підтримкою, а іноді з батьківською суворістю та справедливістю. І десь її поведінка прослідковується і в моєму ставленні вже до моїх пацієнтів.

Ми так швидко перейшли з відносин викладач-студент до відносин колега-колега. Ще вчора Ірина Василівна Вібла – моя викладачка з терапії, а вже сьогодні – колега на приймальному покої однієї з лікарень, якій я передаю хворого.

Хотілося ще згадати практику в хірургічному відділенні, під керівництвом одного з найкращих хірургів міста – Сергія Миколайовича Гафійчука. Він нам показав життя таким, як воно є, справжнім, без прикрас та вуалі, повним болу хвороб та щастям одужання. Побачили хірургічних хворих після важких операцій, які потребували постійного догляду і лікування. Ми в парі з ним та іншими студентами робили маніпуляції та перев'язки хворим.

Пам'ятаю його настанови студентам: «Хто хоче працювати на «швидкій допомозі», повинен мати записник, де коротко буде вказана клініка та

лікування невідкладних станів». Так і сталося, він у мене є. Велика вдячність йому за це!

Наука наших викладачів нам згодилася під час пандемії COVID-19, яка стала своєрідним випробуванням і для медицини, і для суспільства. Відверто скажемо, ніхто не був готовим до цієї надзвичайної ситуації. Тоді, у 2019-му, щоб захистити себе та своїх колег від нового вірусу, ми спільними зусиллями запустили акцію: «Ми залишаємося тут заради вас, будь ласка, залишайтеся вдома заради нас». Вже через тиждень власними силами, спільно з волонтерами та просто небайдужими людьми змогли укомплектувати перший захисний костюм. Виклик до «ковідного» пацієнта тоді був якимось невідомим та насторожливим. Але ми мусили брати кожен ситуацію у свої руки, приймати правильні рішення і брати відповідальність за життя та здоров'я пацієнта. Ми це змогли – і за це теж вдячність нашим вчителям!

А моя 5-та група була просто найкращою! Дружніми ми стали буквально за декілька тижнів, і протягом всього навчання мали на кого покластися і з ким порадитися.

Медичний коледж познайомив мене з майбутньою дружиною – Іриною Олексин (Попович), яка зараз є лікарем з медицини невідкладних станів, саме тут і почалася наша історія.

До слова, в нашій родині випускників Івано-Франківського медичного училища, а потім коледжу п'ятеро – моя мама Наталія Тарасівна Олексин (Семків), яка працює медсестрою в Івано-Франківській міській дитячій поліклініці, моя дружина Ірина, її батьки – мама Галина Михайлівна Попович, медсестра міської поліклініки № 4 та батько Всеволод Петрович Попович, завідувач 3-ї підстанції Івано-Франківської СШМД, і я.

Велика шана і подяка всьому викладацькому складу та адміністрації, що вкладає всі зусилля для підготовки першокласних спеціалістів, які, за вашим прикладом, ідуть за покликанням і віддаються своїй роботі на благо людям.

Тарас ОЛЕКСИН, випускник Івано-Франківського базового медичного коледжу 2017 року.

Галина ОЛІНІЙЧУК:

Шкільна система навчання в училищі була обґрунтована, відповідальна, фахова

ОЛІНІЙЧУК (КОСМИНА) Галина Михайлівна. *Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі у 1973-1975 рр. на медсестринському відділенні, закінчила з відзнакою. Отримала направлення в обласну клінічну лікарню, працювала операційною медсестрою в ЛОР-відділенні. У 1980 р. після закінчення чоловіком Івано-Франківського медичного інституту поїхали на Хмельниччину, там працювала анестезисткою і медсестрою. З 1985 р. працювала в Городенківській ЦРЛ, 10 років – старшою медсестрою реанімаційного відділення. У 2005-2020 рр. – старша медсестра інфекційного відділення обласної інфекційної лікарні.*

В Івано-Франківське медичне училище я вступила після 10-го класу у другий тур. Бо я поступала в педінститут на філологію, не пройшла по конкурсу. Батьки настояли: іди десь вчитися, щоб не залишатися в селі, на наступний рік поступиш. А на наступний рік я вже і не хотіла десь іти, хоча спочатку ніби і не була налаштована на медицину.

І ніколи не шкодувала про це. Хіба жалію, що вже пізніше не пішла вчитися заочно. Але сім'я, діти, переїзди за чоловіком – таким був мій вибір.

Школу я не закінчила з золотою медаллю, але в медучилищі зараховувалися грамоти. Мою грамоту з української мови мені зарахували, здавала лише хімію. У нашій групі більшість була таких як я, хто не вступив у вузи і вирішив піти в медучилище. Тож група була дуже сильна.

Вчилися ми менше часу, як після 8-го класу – півтора року. Відповідно більшість предметів були з майбутньої спеціальності. Хіба там біологія, німецька, а решта все медичні. Тож фактично у корпусі медучилища по вул. Галицькій ми бували менше за молодших студентів, до пів року. А більше на клінічних базах, по різних відділеннях. Бувало так, що хіба раз на тиждень приходили в училище на німецьку, анатомію чи фізкультуру.

Та незважаючи на те, що ми (наша група) були старшими, після 10-го класу та ще й з доброю підготовкою, націлені на вступ у вузи, а отже, з гарною базою, навчання для всіх в училищі було за принципом шкільної науки. Для нас теж. Викладачі хотіли, щоб діти щось знали. І вимагали від нас. Ти завжди був у

напрузі, бо знав, що треба бути готовим до заняття. Не було так, що сьогодні тобі оцінку поставили, а завтра вже не запитують. 45 хвилин ти як на струні – тебе можуть запитати, а 45 хвилин тобі пояснюють.

Не знаю, як зараз, але тоді метод викладання був надзвичайно серйозний і фаховий. До цього часу пам'ятаю, як ми вчили групи крові – не дай Боже, щоб студент не вмів правильно визначити групу крові чи розповісти, як переливати кров. Ми писали всякі контрольні. На це тоді дуже націлювали.

Водночас ставлення до нас було як до дитини в родині, особливо у старших за віком викладачів.

Директором училища тоді був Григорій Григорович Гавриш. Добрий, інтелігентний чоловік, дуже відданий і навчальному закладу, і своєму предмету – він викладав шкірні захворювання. У нього були такі оцінки: «п'ять» і крапка. Крапку треба було відробляти – вже що заслужиш, а «п'ять» – то треба було добре знати, таки на відмінно. Казав: «Дитинко, крапочка тобі, прийдеш, як вивчиш». І якщо хтось відробляв, то хотів це у директора училища зробити якнайкраще. Це наче був другий шанс отримати кращу оцінку, і ним варто було скористатися. За це Григорія Григоровича студенти любили.

Класною керівницею в нашій групі була Євгенія Іванівна Яворська, яка викладала терапію. Вона як мама нам була. Дуже інтелігентна, відповідальна. Вчила нас не тільки свого предмету, а й культури спілкування, виховувала. Адже більшість з нас були дітьми з села, і для нас це було важливо. Це у теперішні часи у дітей значно більше можливостей отримувати інформацію завдяки телебаченню, інтернету. А колись цього не було.

Дуже гарна була молода викладачка фармакології Катерина Юріївна Якубів. Предмет нелегкий, але вона вміла прищепити любов до цієї науки. Може, тому, що була з учнями на «ти».

Вміла знайти підхід до студентів викладачка педіатрії Оріся Сафронівна Чопик, яка згодом, у 80-90-х роках – у час проголошення незалежності України, була активною в «Союзі українок», «Просвіті», очолювала всеукраїнську жіночу організацію «Славія».

Анатомію у нас викладала Євдокія Миколаївна Богославець. Складний предмет. То треба було зубрити. От ти знав, що тобі – чи ти будеш спати, чи ні – але анатомію ти маєш знати. Бо там попуску не було.

Згадую також викладачку хірургії Ярославу Володимирівну Голинську, вона працювала тоді в обласній лікарні на Держинського (тепер Мазепи). І

вона старалася, і ми її любили. Ярослава Володимирівна знала, що з медсестер хірургів не буде, бо це в основному дівчата (у нас у групі були лише два хлопці), але вона намагалася підняти настрій, знаходила для кожного добре слово.

Практику ми проходили в кількох лікарнях – в обласній, в дитячій лікарні, в інфекційній, в шкірвендиспансері – і все. Вчили нас в основному медсестри, які там працювали. Було тоді надзвичайно багато хворих, по 10-12 в палаті, а то і більше. Медсестрам було важко, а ми з ними нарівні працювали. І ночі чергували. Якщо ти хотів щось знати – то просився на чергування. Після того ми писали такі щоденники – що робив, чого навчився. Словом, шкільна система. Але вона була, на мою думку, обґрунтована, відповідальна, фахова.

У нашому училищі були можливості для співу, танцю, спорту. Танцями займалися більше ті, хто після 8-го класу, бо вчилися довше. А я захоплювалася дикцією, була ведучою на вечорах.

Як тут не згадати відомого прикарпатського композитора Дмитра Гнатовича Циганкова, який у нас викладав курс етики і естетики та керував художньою самодіяльністю.

Оскільки я закінчила училище з відзнакою, ми мали право вибору місця роботи. Отримала направлення в обласну лікарню. Головний лікар тоді запитав, куди хочу. І так я молода прийшла зразу в операційну. Там працювали старші жінки, навіть були воєнні медсестри. Попрацювала я шість років операційною медсестрою в ЛОР-відділенні обласної лікарні.

Мій чоловік Микола Дмитрович Олінійчук (до речі, теж випускник медичного училища, але Коломийського) у 1980 році закінчив Івано-Франківський медичний інститут. І я, як «дружина воєнного», що п'ять-десять років переїжджала за ним на нові місця роботи. З Франківська ми поїхали на Хмельниччину, там я працювала анестезисткою. Чоловік закінчив інтернатуру – і ми з обласного центру поїхали в район. Там працювала, де було місце.

Через шість років переїхали на Городенківщину. Спочатку працювала медсестрою по кабінетах, а потім десять років старшою медсестрою реанімаційного відділення. Після переїзду в Івано-Франківськ 15 років працювала старшою медсестрою інфекційного відділення обласної інфекційної лікарні.

Що навчило мене училище? Працювати з людьми, культури спілкування з ними, з викладачами, між колегами, як ставитися до хворих. І самої професії.

Хай я не маю вищої освіти, але я дуже багато фаховості навчилася в медицині. Наприклад, надання першої допомоги – я у всьому орієнтуюся. Може, тому, що у мене сім'я медична. Але я в різних відділеннях працювала і підготовку добру мала, що для мене складності це не викликало.

Можливо, в роки, коли я вчилася, за матеріальною базою училище не було таким, як сьогодні. Це тепер – як казка, адміністрації коледжу вдалося це зробити.

Думаю, і зараз викладачі ІФМФК сильні, оскільки і освітній заклад має високий рейтинг в Україні, і студенти постійно займають призові місця у різних конкурсах.

А всі, хто вчився там у різні роки, любили та люблять і училище, і викладачів, і навіть аудиторії (бо для кожного є своя улюблена), і наші студентські спогади.

Галина ОЛІНІЙЧУК, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1975 року.

Володимир ПЕТРАШ:

Як вчишся – то не важко, як не вчишся – то важко

ПЕТРАШ Володимир Казимирович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1984-1988 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з червоним дипломом. У 1988-1990 рр. – військова служба в армії під москвою. Ще перед армією і після служби працював фельдшером Івано-Франківської станції швидкої медичної допомоги. У 1991-1997 рр. навчався в Івано-Франківській медичній академії за спеціальністю «Лікувальна справа». У 1997-1999 рр. проходив інтернатуру за спеціальністю «Хірургія» на базі Коломийської ЦРЛ та Івано-Франківської ОКЛ. З 1999 р. працює торакальним хірургом відділення торакальної хірургії КНП «Обласна клінічна лікарня» Івано-Франківської обласної ради. У 2000 р. пройшов первинну спеціалізацію з торакальної хірургії у Київській медичній академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. У 2011-2012 рр. – асистент кафедри загальної хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти. У 2013-2020 рр. – торакальний хірург Івано-Франківського обласного центру екстреної допомоги та медицини катастроф. У 2017-2018 рр. – асистент кафедри хірургії № 2 та кардіохірургії ІФНМУ. У 2022 р. отримав кваліфікацію «Онкохірургія». З 2022 р. – експерт з торакальної хірургії департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської ОДА. Працює також в лікувально-діагностичному центрі «Мед-Атлант». Магістр за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Співавтор наукових праць та патенту на корисну модель. Заслужений лікар України.*

Тридцять років тому, коли батько хворів і його прооперували в торакальній хірургії міської лікарні № 1 на вул. Матейки, я не міг собі подумати, що в майбутньому стану торакальним хірургом. Таку ж спеціальність, а ще пластичну хірургію вибрав і мій син Андрій. А починався мій шлях до медичної професії та до цієї спеціальності з Івано-Франківського медичного училища.

Але якщо для сина прикладом був я, то в моїй найближчій родині медиків не було: мама – вчителька, тато – шофер. Та коли радилися про мою майбутню професію, мама націлювала іти в медичне училище.

На той час дуже складно було поступити після 10-го класу в медінститут, тому і пішов, як кажуть, довшим шляхом. І не жалію.

Хоча розумію: швидше було б краще, бо швидше можна було б стати на ноги. А так – чотири роки училища, два роки армії, після армії ще рік не вступив в медакадемію – трохи задовгим вийшов шлях до лікарської професії. Зате згодом вчитися у вузі після медичного училища було значно легше.

Я з Івано-Франківська, після закінчення 8-го класу ЗОШ № 5 з грамотою вступив до Івано-Франківського медичного училища без екзаменів. Такі грамоти на той час полегшували вступ у навчальний заклад.

У нас були дві фельдшерські спецгрупи з самих хлопців. Була ймовірність, що після закінчення училища можемо потрапити в Афган. Але як ми закінчували навчання, у 1988 році, якраз почали виводити війська з Афганістану.

Нас готували посилено як військових фельдшерів. Навіть на пари ми ходили у військових сорочках. Більшу увагу звертали на військову підготовку, фізкультуру, бо треба було бути здоровим і сильним.

Франківців серед нас було, може, десять чоловік, всі решта – з області. Вони звикли змалечку більше працювати, бо то село, господарка. Загартовані більше були.

А загалом про навчання скажу так: як вчишся – то не важко, як не вчишся – то важко.

Складно мені виділити улюблені предмети. Хіба назву анатомію, яку вчила у нас Євдокія Миколаївна Богославець. Хоча і важкий предмет, але нема у моїх згадках негативу, як, приміром, про фізику, яку я не любив ні у школі, ні в училищі, ні потім в медакадемії – не давалась вона чомусь мені.

На анатомії Євдокія Миколаївна заставляла нас малювати кістки, м'язи, щоб ми краще запам'ятали матеріал. Я міг сидіти то малювати до 1-2 години ночі. А вранці просив маму, щоб перевіряла, чи добре намалював. Анатомічних препаратів (щоб подивитися, як органи чи руки-ноги плавають у формаліні) не було так багато, як потім в медінституті. І на розтин ходили може раз чи два.

Ще один складний предмет – латинь. Дуже вимогливим був Роман Іванович Малець. Але я отримав настільки хорошу базу в училищі, що мені вистачало тих знань з латинської мови і в медакадемії.

Класним керівником у нашій 1-й групі був викладач математики Микола Савович Торб'як, а у 2-й – фізичка. Наш керівник був цілком адекватний, хоча я тепер розумію, що йому з нами було складно: 30 хлопців, ще й вік такий, коли

всі дуріють. Але він справлявся з нами. Дуже порядний чоловік. І хоча математика у нас була лише на першому курсі, Микола Савович залишався класним керівником всі чотири роки навчання.

Не згадаю чому, але якось нашого керівника заміняв інший викладач. Як зараз пам'ятаю: вже пари закінчилися в корпусі на Галицькій, всі такі змучені сидять, сонце світить. А він говорить і говорить, переливає з пустого в порожнє. Словом, виховує, з його точки зору, нас: «ви там подивіться... бо то життя таке...». Я щось задумався і кажу: «Життя прожити – не поле перейти». А він щось не зрозумів і мені: «Марш з класу! Щоб завтра батьки були в училищі». Хлопці сміються, я розгублений. А він потім: «Ні, я сьогодні сам до тебе на ровері приїду». Бо він жив на вул. Хмельницького неподалік від нас з батьками, метрів за 300. Але не приїхав...

В училищі я спортом не займався. Хіба фізкультурою. Взимку фізрук Михайло Іванович Ільків нам давав лижі, і ми на Набережній – там є такий горб – з'їжджали з нього. Але поки він збере тих 30 хлопців, поки виведе на Набережну... Ми там подуріємо трохи, попадаємо, повалеємося в снігу, покатаємося на лижах – і урок минув. Восени – біг по дамбі. Вже пізніше, в армії, я почав займатися спортом.

Під час навчання в училищі подобалися нам дискотеки, вечори разом з медсестрами, акушерками. І хоча як такого актового залу в училищі тоді не було (на вул. Галицькій), то проходили вони або в невеликому спортзалі, або в холі на другому поверсі. В холі – це як не дуже численна дискотека, ми у класах роздягалися з верхнього одягу, а у холі танцювали. Приносили бобінний магнітофон, колонки – і так відбувався вечір. Іноді собі думаю: ніби небагато часу пройшло, а яка зараз сучасна техніка, апаратура, гаджети. Але ми тішилися і такому відпочинку.

Після другого курсу їздили в колгосп «на картоплю», в с. Стрільче Городенківського району. То були дві наші хлопчачі групи фельдшерів, дві чи три медсестринські групи, акушерські. Працювали там місяць. І то було цікаво. Початок вересня, гарна погода, ходили купатися на Дністер, ввечері ходили до дівчат.

Училище я закінчив з червоним дипломом, але на дві групи лише двоє чи троє могли зразу поступати в медінститут. Я в «п'ятипроцентники» не попав. Тому пішов в армію, а після закінчення військової служби в перший рік не зміг вступити до медакадемії, недостатньо був підготовлений.

Пішов працювати фельдшером Івано-Франківської станції швидкої медичної допомоги. Вже мав професію в руках, якась копійка була. Мама навіть казала, що нащо мені той інститут. Але я вирішив ще раз наступного року спробувати поступити – і мені вдалося.

А поки я чотири роки вчився в медакадемії, то продовжував працювати на швидкій. Вночі чергував – зранку біг на пари. А якби не було за плечима училища, то хто б мене взяв на таку роботу.

Була у нас зустріч через 25 років після закінчення училища, зібралися дві групи. Після того ми не збиралися. Але з багатьма одногрупниками підтримую зв'язки до цих пір, зідзвонюємося, спілкуємося.

Володимир ПЕТРАШ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1988 року.

Марія ПИНИЛО:

Працювати за покликанням, мабуть, найбільше задоволення в житті!

ПИНИЛО (КОПАНИЦЯ) Марія Степанівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2004-2007 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа», закінчила з відзнакою. Після закінчення коледжу була направлена на роботу в Івано-Франківську міську санепідстанцію на посаду помічника епідеміолога. Того ж 2007 р. вступила на навчання в Івано-Франківський національний медичний університет, який закінчила у 2013 р. теж з відзнакою. Після закінчення інтернатури направлена на роботу у Рогатинську ЦРЛ, де працює лікарем педіатром-неонатологом акушерсько-гінекологічного відділення. Одночасно з 2015 р. працює в Івано-Франківському фаховому медичному коледжі викладачкою педіатрії.*

Якщо б мені колись, під час навчання у школі, хтось сказав, що я буду медиком, то, напевно, я б не повірила. Тому що, навчаючись у школі, ще з початкових класів завжди мріяла бути вчителем. Але доля склалася по-іншому...

Як зараз пам'ятаю той день, коли ми з мамою та сестрою Світланою приїхали до Івано-Франківська, щоб вирішити, куди поступати. На відміну від мене, сестра відразу знала, що буде медиком. І ми відвідали медичний коледж, один з найпрестижніших навчальних закладів. Мене вразила і зачарувала та атмосфера, яка панувала тут, приємне ставлення викладачів, доглянута територія, світлі аудиторії, умови для навчання. Нам все розказали, все показали... Тож я вирішила, як то кажуть, «за компанію» спробувати вступати разом із сестрою.

І, щиро кажучи, жодного разу не пожаліла про свій вибір – це були найпрекрасніші роки навчання, а за цей час я наскільки полюбила цю професію, що після закінчення коледжу вирішила продовжити навчання далі і стати лікарем. Також я щиро вдячна директору ІФМФК Володимирі Васильовичу Стасюку за те, що дав можливість мені здійснити ще одну мрію – бути педагогом. Так приємно повернутися у рідний заклад уже в якості викладача, відчувати підтримку з боку наставників і працювати, як каже Володимир Васильович, «для душі».

Студентські роки особливі. З вдячністю згадую нашу кураторку Ірину Іванівну Гафійчук. Молода і красива, завжди усміхнена і привітна, саме вона зустріла нас на першій годині спілкування, і ми з її допомогою почали відкривати світ медицини, вивчаючи такий потрібний і цікавий предмет «анатомія людини». У нас було дуже багато позааудиторних заходів, різних екскурсій і поїздок. На старших курсах кураторкою була Рома Іванівна Кухтяк, напевно, найвимогливіша викладачка на циклі педіатрії. Дотепер пам'ятаю формули розрахунку фізичного розвитку та об'ємів харчування, які ми всі мусили вивчити і згадувати постійно, повторюючи на кожному занятті. Постійний контроль практичних навиків, багато теорії, тестові завдання, які просто не було звідки списати, бо ніде в підручнику не могли знайти, та й взагалі... Яке там списати! Але, напевно, найбільшу роль у виборі моєї майбутньої професії зіграла робота у відділенні, спілкування з маленькими пацієнтами. Саме тому, коли я вирішила вступити у медуніверситет, сказала собі: якщо лікарем, то тільки педіатром.

Для мене терапія теж була серед улюблених предметів: чудові та змістовні лекції, які читав нам Ярослав Олександрович Гарко, та не менш цікава практика на різних клінічних базах, постійна робота у відділенні. Причому ми мусили правильно поставити клінічний діагноз, бо про кожного пацієнта викладач знав, і нічого видумати ми не могли. А ще він попереджав пацієнтів, щоб не казали свої діагнози нам, а ті так шифрувалися, що по їх анамнезах ну ніяк деколи не могли поставити діагноз. Також пригадується цікавий брейн-ринг з терапії, змагалися дві команди: ми (3 курс) і 4 курс. Наша команда тоді перемогла четвертокурсників, ми дуже задоволені були, а бажання вчитися було ще більше.

Хірургія – напевно, таки нам попадалися найкращі викладачі. Сергій Миколайович Гафійчук, чудовий хірург і викладач, море практики, багато клінічних випадків, операцій (на деяких ми навіть асистували), але головне було не загубитися по коридору, коли ми бігали за ним поверхами. Бо якщо не встигнеш, то обов'язково пропустиш щось цікаве. Пам'ятаю, як вперше робила забір крові з вени пацієнту саме під керівництвом Сергія Миколайовича. І оскільки я найбільше боялася це зробити, то мені ще і попав бракований шприц... Море крові, руки в крові, і я майже без свідомості... Це, звичайно, жарт, бо Сергій Миколайович завжди вчив нас не боятися нічого, бути впевненими в своїх діях, «ви ж фельдшера – а це лікар в селі».

Згадується також покійна викладачка акушерства Чеслава Михайлівна Рішко. З нею ми завжди попадали на пологи і на кесарські розтини, оскільки вона теж казала: «Найголовніше для нас – це практика, я можу вас навіть відпустити з заняття, але те, що ви побачите тут, усі знання вам обов’язково пригодяться в майбутньому». Як же вона була права! І працюючи в акушерсько-гінекологічному відділенні, я дуже часто згадувала те, що ми бачили і вчили тоді.

Невідкладні стани в акушерстві у нас викладала молода, енергійна, дуже розумна викладачка, яка тільки прийшла у коледж з практичної медицини, Альона Миколаївна Валовіна. Як же ми її боялися (спочатку): море питань... тестів... ваш клінічний діагноз... тактика... лікування... дози... Вона, напевно, забувала деколи, що ми не лікарі. Тому акушерство ми усі знали дуже добре, просто інакшого виходу не було, треба було вчити.

Не можу не назвати про кого найбільше з вдячністю згадувала під час навчання в медичному університеті. «Non est in medicina via sine lingua Latina (Немає медицини без латинської мови)», – так завжди повторював нам Роман Іванович Малець. І це, звичайно, правда. Для моїх одногрупників у медичному університеті латина була одним з найважчих предметів, а мені навіть не потрібно було готуватися до занять, бо весь матеріал ми проходили в коледжі. Не для школи вчимося, а для життя... Саме цей вислів латинською мовою написано при вході у наш заклад.

Ще одна з іноземних мов, яку ми вивчали у коледжі, – німецька мова. Її викладала Олеся Іванівна Гафійчук. За роки навчання в коледжі вона стала для нас справжньою подругою. Згадалося, як одного зимового вечора ми усією підгрупою разом з Олесею Іванівною каталися на міському озері на ковзанах. Ну як каталися... Кататися практично ніхто не вмів, але то було дуууже весело. До неї завжди можна було звернутися за порадою.

Директор коледжу Володимир Васильович Стасюк у нашій групі викладав соціальну медицину. Заняття проходили цікаво і креативно. Ми дуже старанно готувалися, було трошки страшно, бо ж директор... Боялися помилитися з правильною відповіддю, але Володимир Васильович дуже толерантно виправляв і пояснював так, що все відразу ставало зрозумілим.

Навчання в коледжі забирало багато часу, але також дуже цікавий і яскравий відрізок мого студентського життя – художня самодіяльність. Хор, ансамбль, вертеп на Різдвяні свята, ми разом колядували в різних лікарнях міста, КВНи,

різні свята в коледжі, конкурси та звіти художньої самодіяльності, де наші колективи займали призові місця. Це все було дуже цікаво і захоплююче, тому у студентському профкомі ми проводили дууже багато часу. А ще тут працювала найкраща голова студентського профкому Іванна Степанівна Тимчій. Це Педагог з великої літери, чудова людина, професійний психолог, справжній порадник і друг!

Саме тут, у рідному навчальному закладі, доля звела мене з моєю половинкою. Саме тут я зустріла найкращого чоловіка, з яким зараз виховуємо двох чудових діток, які теж, проходячи чи їдучи повз ІФМФК, кажуть: «О, то наш коледж». А почалося все на одному з концертів. Роман теж вчився у коледжі, на сестринському відділенні, а також працював художнім керівником і звуковим оператором художньої самодіяльності. Він каже, що звернув увагу, як я неправильно тримаю руку, граючи на акордеоні... А я навіть не помітила, бо в музичній школі вчилася тільки три роки, не настільки професійно виконувала музичні твори, а для музичного керівника, напевно, це було трохи неправильно... Але у коледжі я все ж таки віддала перевагу навчанню, тому одружилися ми уже коли я закінчила третій курс медичного університету. Наша історія почалася саме тут, і я безмежно вдячна долі за цю зустріч!

Дякую усім викладачам за ваші знання, за ваш досвід, яким ви ділитесь зі студентами. Бажаю всім міцного здоров'я, наснаги у праці і віри у краще майбутнє коледжу і України!

Марія ПИНИЛО, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2007 року.

Марія ПОРОХ:

Сторінки студентського життя влітаються в історію коледжу

ПОРОХ Марія Юріївна. *Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі в 1972-1974 рр. на медсестринському відділенні, закінчила з відзнакою. Трудову діяльність розпочала патронажною медсестрою Косівської дитячої лікарні. Кілька років була старшою медсестрою дитячого садка «Сонечко» у Косові. З 1985 р. повернулася в Косівську ЦРЛ, 6 років працювала медсестрою фізіотерапевтичного відділення, 15 років – старшою медсестрою фізикабінету дитячого відділення. Член Косівської районної організації «Просвіти» та Клубу інтелігенції імені Ігоря Пелипейка. Автор 80 статей про видатних людей Косівщини та Прикарпаття.*

Роки, роки... Вони так швидко спливають, мов гірські потоки, що несуть свої води у великі ріки. Ніби вчора була молодою, а сьогодні – я вже бабуса.

Дитинство, юність, молодість... Немало прожито, побачено на своєму віку. Всяко було: бували успіхи і невдачі, радість і смуток. Часто спливає в спогадах дитинство, навчання в школі, училищі. У кожного із нас свої спогади і враження, про які кожен випускник може написати цілу повість, яка вплететься в літопис історії коледжу. А цей літопис буде неоціненним скарбом для нащадків, адже справді, що написано пером, то залишається навіки.

Студентські роки – це перші кроки дорослого, свідомого життя. Саме в ці роки закладаються всі основні життєві поняття.

Щиро зізнаюся, що про професію медсестри з дитинства не мріяла і навіть не думала. Весь час уявляла себе вчителем української мови та літератури або вчителем англійської мови, хотіла наслідувати своїх учителів, які дали мені ґрунтовні знання з цих предметів. Але коли я вперше опинилася у стінах Івано-Франківського медучилища, то зрозуміла, що не помилилася у своєму виборі. Медицина мені сподобалася. Цей заклад став для мене життєвим стартом, він навчив мене та вказав вірний шлях: у його стінах я пізнала ціну дружби й порядності, взаємопідтримки і чесності, потрапила в гарний колектив як одногрупників, так і викладачів, які дали путівку в успішне професійне життя. І досі в мене залишилися вірні друзі, багаж знань та неймовірна кількість приємних спогадів про студентську юність.

2022 рік: 50 років тому я стала студенткою, а 2024-й – рік 85-річчя коледжу – співпадає з моїм півстолітнім закінченням його. Училася в старому корпусі на вулиці Галицькій: необжите приміщення, не облаштоване сучасними технічними засобами, але порядок, дисципліна, знання були на першому місці. З перших днів навчання було зрозуміло, що не можна запізнюватися, не можна не йти на пари, пропускати практичні заняття... Викладачі давали можливість «показати» себе та вислуховували думку кожного як на лекційних, так і на практичних заняттях, які проводилися в лікарнях.

Училище стало місцем, де ми не тільки навчалися, тут ми знайшли друзів і серед студентів, і серед викладачів. Ми брали активну участь у спортивних змаганнях, конкурсах художньої самодіяльності, КВК, відвідували кінотеатри, драмтеатр, музеї. Особливо запам'яталося літо 1973 року, коли на літніх канікулах студентським загоном відправилися на збір урожаю фруктів у кримський Джанкой. Там не тільки працювали, але й їздили на екскурсії в Сімферополь, Севастополь, Алушту, Алупку, Ялту, де відвідали багато визначних місць, які залишили чудові враження у спогадах. Шкода, що наша група майже не зустрічалася після випуску. Перший раз зібралися в 1984 році (10 років після закінчення навчання), змогли побачитись, поспілкуватися у стінах рідного училища.

Я вчилася добре, мала стипендію, всі предмети подобалися, прагнула стати педіатром, але не склалося. В «п'ятипроцентники» не потрапила, завадили, як колись ми думали, два «зайві» предмети – фізкультура і основи бібліотекознавства, з яких отримала «4».

...Перелистую альбом нашого випуску 1974-го року. Перед очима усміхнені і привітні обличчя викладачів і студентів. З вдячністю згадую «нашого батька» – Григорія Григоровича Гавриша, директора і викладача дерматовенерології, який завжди розумів студентів. Завдяки його сприянню багато косів'ян здобули медичну освіту. А ось фото класної керівниці Віри Андріївни Касьянової, яка в стінах закладу стала нашою другою мамою, з любов'ю і повагою ставилась до нас, навчала нас вірити в себе, у свої сили, пізнавати себе, була нашим другом і радником, з якою ми могли розділити і успіхи, і невдачі. З приємністю переглядаю світлини всіх педагогів, які теплом своєї душі зігріли серця студентів й відкрили перед нами широкий шлях у самостійне життя.

В училищі було все: злеті і падіння, труднощі і успіх. Але, як ми знаємо, в хвилини вищої напруги найпомітніше зростає людина, тому таким хвилинам ми завдячуємо найбільше. Училище – школа життя, яка, окрім ґрунтовних знань, дала змогу сформуватися як особистість. Спочатку здавалося, що є багато речей, які тільки затьмарюють розум студента, вони виглядали нам непотрібними... Але тільки коли ти стаєш старшою і дивишся на все зверху, розумієш, що ти стала не тільки хорошим спеціалістом своєї справи, ти стала освіченою людиною завдяки навчальним предметам, які формували й розширювали світогляд.

Правий був викладач основ бібліотекознавства, який підкреслював, що його предмет не є зайвим для студентів, а отримані знання пригодяться в майбутньому. Мені особисто вони таки знадобилися в житті.

Не можна не згадати і викладача фізичного виховання, майстра спорту з легкої атлетики Михайла Васильовича Ільківа, який уміло прищеплював нам любов до фізичних вправ, ніколи не давав нам симулювати, «сачкувати», а наголошував, що фізкультура і спорт – запорука здоров'я.

Цікавими були заняття з фармакології, терапії, хірургії, викладачі яких Катерина Юріївна Якубів, Віра Андріївна Касьянова та Ірина Владиславівна Свйонтек створювали ту атмосферу, в якій хотілося вчитися. Від них ми дізнавалися стільки, що протягом всього життя було що згадувати і застосовувати як на трудовій ниві, так і в повсякденні. Завдяки отриманим знанням ми стали різносторонньо обізнаними, грамотними фахівцями, хоча навіть і не важливо, хто і де працює.

Але не тільки професійними знаннями захоплювалися студенти – нас вражала врода, краса, вишуканість викладачів. Зокрема, ми чарувались викладачкою хірургії Іриною Владиславівною Свйонтек, що була симпатична нам своїм образом: кожний день – інша річ, інший вигляд. Вона носила в'язаний і вишитий одяг, зроблений власними руками. А про своє ремесло – вправність із голкою на полотні, про своє захоплення багато розповідала нам, студентам. Вишивала хрестиком, низинкою, збирала оригінальні зразки вишивок, щоб відтворити давні орнаменти. Ми давно покинули стіни училища, доля закинула нас в різні куточки України, не всі знають, що мистецьке хобі Ірини Владиславівни стало справою всього її життя. 47 років захоплено займалася пошуковою працею, досліджувала витоки творчості українців, заглиблювалась у народне мистецтво, за що і отримала звання – членкиня

Національної спілки майстрів народного мистецтва України, етнограф, кавалер ордена Княгині Ольги III ступеня, лавреатка премій імені Марійки Підгірянки та Володимира Гнатюка. Ірина Свйонтек видрукувала сім унікальних мистецьких альбомів вишиваного мистецтва Гуцульщини та Покуття, підготувала до друку ще два альбоми, а вже після її відходу у вічність видано альбом «Покутські вишивки Прикарпаття». Всі її роботи (вишивані зразки, фотоархів, папки, зошити-замальовки) передано у Коломийський національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського.

Я дуже вдячна нашим викладачам за індивідуальний підхід до кожного студента, постійну підтримку під час навчання та за безцінні професійні та життєві поради, що допомогли мені в майбутньому стати кваліфікованим спеціалістом та навчили ніколи не зупинятися на досягнутому.

Маю різні захоплення – колекціонування марок, значків, монет, календариків, морських камінців, в'язання і кімнатні квіти, фотографування (чорно-білі фотографії), які приносять мені задоволення і заспокоєння. Є членкинею РО «Просвіта», Клубу інтелігенції імені Ігоря Пелипейка, учасницею багатьох свят, зустрічей, фестивалів. Готую розповіді про мистецтво, літературу, визначних людей, які друкувалися в обласних і районних газетах, а згодом в журналах, в періодичних виданнях Буковини, Тернопільщини, Рівненщини і в зарубіжних газетах «Наш голос», «Нове життя», «Свобода» та «Час і події».

У моєму житті не все було легко і безхмарно. Але я не звикла нарікати, жалітися, згадувати сумне. Радість сум проганяє і нову радість кличе. Вдячна долі за сина, за невістку, довгоочікуваного онука Іллюшу, який є найбільшою радістю і захопленням...

Марія ПОРОХ, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1974 року.

Василь ПРИТУЛА:

Для мене роки в училищі – це щось святе

ПРИТУЛА Василь Петрович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1980-1984 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення працював фельдшером ФАП у с. Раків Долинського району. У 1984-1986 рр. служив в армії санінструктором в Чехії. Після армії працював рентгенлаборантом в Рожнятівській ЦРЛ. У 1993 р. закінчив медичний факультет Івано-Франківського медичного інституту. У 1993-1996 рр. – навчання в магістратурі при кафедрі дитячої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. З 1996 по 1999 рік – аспірант, з грудня 1999 р. – асистент, з лютого 2007 р. – доцент, а з січня 2013 р. – професор кафедри дитячої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця на базі Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит». У 2000 р. захистив кандидатську дисертацію, а в 2012 р. – докторську дисертацію. У 2020 р. закінчив магістратуру за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» Західноукраїнського національного університету. Неодноразово проходив стажування за кордоном. Є автором 450 друкованих наукових робіт, 67 патентів України, співавтором 3 підручників та 16 навчальних посібників для студентів вищих медичних навчальних закладів. Президент Всеукраїнської Асоціації дитячих хірургів, член Європейської асоціації дитячих хірургів, експерт МОЗ України за напрямом «дитяча хірургія», експерт департаменту охорони здоров'я Київської міської держадміністрації за спеціальністю «дитяча хірургія», член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій в НМУ імені О.О. Богомольця, член редакційної колегії журналу «Хірургія дитячого віку. Україна», член редакційної ради журналу «Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина». Під його керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій та виконуються 2 докторські дисертації. Нагороджений Почесними грамотами Київського міського голови, Лауреат Всеукраїнських проєктів «Літопис досягнень сучасної медицини: «Сучасна медицина та охорона здоров'я» та «Літопис досягнень сучасної України: «Успішні професіонали України», «Найкращий викладач року НМУ-2011», Почесною грамотою Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», медалью «30 років незалежності України».

Для мене роки в училищі – це щось святе. Настільки святе, що коли починаю згадувати, то це наче перше побачення. Спогадів так багато, що можна товсту книжку написати, боюсь щось пропустити. Для мене святий заклад...

Моя мама працювала санітаркою в Перегінську в лікарні, причому працювала і в поліклініці, і в стаціонарі. Саме там я влюбився в медицину. Приходячи до мами на роботу, чекаючи її по 15-20 хвилин, бачив також, як працюють лікарі, медсестри. Там познайомився з цікавими людьми, які любили свою роботу. Словом, мені сподобалося, і я вирішив після 8-го класу вступати до Івано-Франківського медичного училища.

Оскільки у мене зі школи була грамота, я йшов за співбесідою. Але все одно був конкурс, бо цей навчальний заклад вважався престижним. До цього часу училище (тепер коледж) дає дуже якісний випуск кожного року. І після його закінчення ти можеш самостійно працювати. Порівнюю з іншими закладами: щоб підготувати лікаря чи фельдшера, який працював би сам на селі, де нікого немає, то треба добре вчити і вчитися, аби приймати рішення, і то правильні рішення.

Пригадую, як документи здавав два дні. У перший була така велика-велика черга, як у магазин. А потім ще пів другого дня. Писали заяви, заповнювали анкети – а Роман Іванович Малець як представник приймальної комісії дивився, чи все правильно робимо. А за ті день і пів майже всі перезнайомилися з майбутніми однокурсниками.

Конкурс був швидше для дівчат, бо хлопців охоче брали в училище, майже всі вступили. Тим більше фельдшерська група, нас готували для армії. 20 плюс 10: двадцять хлопців і десять дівчат. Швидко перезнайомилися і з тими, хто був старший на кілька років, вчився на другому, третьому чи четвертому курсі. Два приміщення, циркуляція студентів, знайомства: «Ти звідки?».

Загалом про навчання в училищі скажу так: на одному позитиві – від теорії до практики.

Не хочу з викладачів училища нікого виділяти окремо, бо для мене кожний викладач настільки Вчитель з великої букви, що я кланяюсь кожному предмету, кожному викладачу, який до нас доносив матеріал і старався нас навчити. І тоді я це розумів. А зараз, проживши трохи більше життя, пройшовши через практику в роботі, скажу: немає непотрібних предметів в медицині, тому що кожний предмет – це фундамент для того, щоб ти потім став краще вчитися і був кращим спеціалістом у майбутній своїй сфері.

Серед всіх хочу найбільше виділити нашу класну керівницю Світлану Григорівну Мартиненко. Не буду вживати слова «наша мама», але вона – дивовижна жінка. Ми ж були різні – хто з міста, хто з сіл. І, напевно, непросто зробити з 32 студентів родину, згуртувати, об'єднати. Але ми під її керівництвом жили цікаво і вчилися старанно. Головне, здружила нас.

Є у нас традиція – як в медучилищі, так і в медінституті – зустрічатися кожних п'ять років. Ми з старостою нашої групи Олегом Льюдою постійно організовуємо зустрічі нашої групи, а остання була всіх трьох фельдшерських груп. Багато з нас після закінчення медучилища продовжили навчання в медінституті. І тоді спілкувалися, і зараз – що по телефону, що при зустрічах. У нас у Києві є земляцтво іванофранківців, то організаторами різних заходів є саме медики, чимало з яких свого часу закінчували Івано-Франківське медичне училище. У Києві це як «по замовчуванню»: «Ти франківський – я франківський» – велика повага, взаємодопомога і так далі.

Під час нашого навчання директором училища пару років був Григорій Григорович Гавриш, а потім Марія Василівна Мудрак. Директора ми не боялися, але поважали. Григорій Григорович – то був класичний-класичний директор. Його погляд через окуляри або поверх окулярів був достатньо переконливим. Він ніколи не кричав, не робив зауваження. Не знаю, чи хоч комусь за період навчання в училищі сказав погане слово. І заохочував нас: «Ходіть пішком, не тратьте гроші на автобуси, вчіться добре і будьте слухняними». Він у нас не викладав, але він міг зайти на заняття чи під час перерви: «Добрий день, дітки. Як справи? Чи все гаразд?». Плюс пару таких повчальних слів.

Вільний час в училищі – то була робота над собою. Старалися бути спортсменами. Я особисто бігав парком, Набережною, ходив на секції. Всі тоді вчилися грати на гітарі – хто якого рівня досяг. У нас був зайнятий час: навчання, спорт, секції. Звичайно, і кінотеатри були, і концерти, і танці. Вчилися тоді на шестиденці, в суботу після останніх пар їздили до батьків. І взагалі я не пам'ятаю, щоб в училищі хтось піднімав голос на когось чи були якісь серйозні проблеми з поведінкою.

З нашої групи хіба один хлопець жив у гуртожитку, бо місць було дуже мало, виділяли їх для сиріт чи напівсиріт. А так всі жили на квартирі, я теж. Шукали квартиру так, щоб з господинею можна було домовитися про

приготування їжі. Та і в заводській їдальні неподалік училища можна було порівняно недорого харчуватися.

Мені пощастило, у мене не було жодного поганого викладача – від школи до училища і до медінституту. Кожний намагався дати якнайбільше зі свого предмету. Я щасливий, що є учнем школи професора Данила Юліановича Кривчені, дитячого хірурга вищої категорії.

А ще я знав, чого прийшов вчитися, і на кожному занятті хотів взяти щось корисне для людей. Тож перше побажання студентам: усвідомлено йти в медицину.

По-друге, побажання викладачам. З власного досвіду і як колишнього студента, і як сьогоdnішнього лікаря і викладача медуніверситету вважаю, що викладачі кожного дня повинні нагадувати студентам, що медицина – то робота для людей. Цю роботу треба любити, її треба добре вивчити і добросовісно до неї ставитися. З першого і до останнього курсу говорити, наскільки наша професія важлива і потрібна, бо порівняно з моїми студентськими роками її престижність, на жаль, падає. Сам знаю випадки, що на п'ятому-шостому курсі університету легко можуть кинути навчання ті, з кого міг би бути добрий лікар. Відповідно і викладачі в освітніх медичних закладах повинні навчити студентів медицини і зайти в душу кожного, щоб він став добрим медиком.

Усім, хто вибирає для себе медицину, треба бути готовим постійно вчитися і самому постійно вдосконалюватися. Це робота з ранку до ранку. Треба робити добро людям. А це повертається сторицею.

Василь ПРИТУЛА, випускник Івано-Франківського медичного училища 1984 року.

Ірина ПРОЦІВ:

Коледж дав мені старт у житті, який важко переоцінити

ПРОЦІВ (ЗАРУБА) Ірина Ігорівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2009-2013 рр. на спеціальності «Сестринська справа», закінчила з відзнакою. З 2013 по 2019 рік навчалася в Івано-Франківському національному медичному університеті. З 2019 по 2021 рік проходила інтернатуру в Івано-Франківській ОКЛ за спеціальністю «Внутрішня медицина». Ще з 1 курсу інтернатури і по сьогоднішній день працює в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі на посаді викладача інфектології та медсестринства в інфектології.

Професію лікаря я обрала ще з дитинства і ніколи не сумнівалася у своєму виборі, оскільки медицина супроводжувала мене протягом усього життя. Мій батько також закінчував наш навчальний заклад і більше 20 років пропрацював на посаді фельдшера.

Усе своє дитинство спостерігала за працею батька, котрий з великою любов'ю та ентузіазмом виконував свою роботу. Тому, коли в 9-му класі я сказала батькам, що хочу пов'язати життя з медициною, то в них було лише одне запитання: «Ти до цього готова?». Та мене було не зупинити, і після закінчення школи я вступила до Івано-Франківського базового медичного коледжу. Але ніколи не думала, що доля приведе мене сюди вже по закінченню університету і я стану колегою для своїх наставників.

Навчання у коледжі давалося мені легко, оскільки вчилася добре і була відмінницею. Але велику шану треба віддати викладачам, які завжди вкладали в нас найцінніше – знання.

Пам'ятаю свою першу пару в коледжі з біології в Наталії Валеріївни Мальованчук. Це викладачка, яка з таким натхненням та ентузіазмом розповідає про свій предмет, що його неможливо не вивчити.

Не раз згадую, як читала твори на пари з літератури до Оксани Володимирівни Афтанас. Я не шукала легких шляхів і все читала в оригіналі. Тому одного разу «Кайдашеву сім'ю» дочитувала о 3.00 ночі, щоб на парі могла відповісти на найцікавіші питання, які вона задавала. Здавалося, що Оксана Володимирівна може безкінечно розповідати про різних письменників

та їх твори і, якби не дзвінок на перерву, то могла б продовжувати ще годинами.

Захопливі пари в нас були і з історії України. Мирослава Василівна Вацеба завжди доступно пояснювала матеріал, але старалася нам розказати якісь цікаві факти, яких не було в підручниках.

З першого курсу пам'ятаю пари і з всесвітньої історії, які проводив Кіндрат Григорович Лаврук. Його цікавий підхід і методика викладання нікого не залишали байдужим. А його феноменальна пам'ять на всі дати та події здивувала мене з першого заняття.

Вже починаючи з 2 курсу, мене повністю захопила медицина. Розпочалися предмети, які складали основу моєї майбутньої професії. Ніколи не забуду викладачку з анатомії Олександру Олександрівну Босович (вже покійну), яка була кураторкою ще мого батька. Вона завжди казала: «Пишіть лекції, бо потім скажете, що О. О. вас не навчила». На екзамені в неї я отримала «12» після 1 питання.

З великим задоволенням згадую заняття з основ медсестринства, які викладала Марія Іванівна Сапіжак. Це був приклад для мене як викладачки, так і жінки: завжди усміхнена, але строга і пунктуальна. В неї я вперше і востаннє в житті отримала «2» за практичний навичок і ходила на відробку. Зате розв'язувати джгут навчилася правильно і вчасно до кінця життя.

З теплотою згадую пари з мікробіології. Любов Михайлівну Облогіну ми завжди трішки боялися, але дарма. Це викладачка, яка може на одному диханні розказати тему і доступно пояснити матеріал. Її цікаві практичні заняття, де ми використовували мікроскопи, робили посіви на поживні середовища та досліджували збудників, назавжди залишилися в пам'яті.

Завжди цікавими були пари з педіатрії. Ольга Вікторівна Петраш старалась зацікавити нас на кожному занятті. Вона постійно казала, щоб ми вчили цей предмет, оскільки в майбутньому будемо матерями і наші знання стануть нам в нагоді. На її парах ми завжди ходили у відділення, спілкувалися з пацієнтами і старалися поставити свій медсестринський діагноз.

Новим етапом в житті під час навчання в коледжі для мене була підготовка до «Ескулапу» – конкурсу професійної майстерності. Це був підсумок всіх знань, які отримала протягом навчання в коледжі. Всі практичні навички вивчила так, що могла розказати і крізь сон, за що велика подяка викладачам, які вклали скільки сил і знань. А саме: Василю Миколайовичу Василюку,

Олександр Андрійовичу Цибаньову, Наталії Валентинівні Хван, Ярославу Олександровичу Гарку.

Не можу не згадати нашу кураторку, нашу другу маму Лесю Михайлівну Смицнюк. Вона організовувала поїздки, походи в театр, розваги. Щиро вдячна їй за материнську теплоту та піклування у ставленні до нас.

На момент мого навчання зав. відділенням була Ірина Іванівна Гафійчук – молода, енергійна і завжди привітна викладачка, яка вміла так вчасно та влучно знайти спільну мову зі студентами і вихід з будь-якої ситуації.

А хіба можна уявити собі існування коледжу без нашого незмінного керівника – Володимира Васильовича Стасюка, який все своє життя, енергію та час віддає на процвітання нашого навчального закладу. Його батьківська турбота у ставленні як до студентів, так і до викладачів не залишає нікого байдужим. Саме Володимир Васильович робить неоціненний внесок у розвиток нашого коледжу, за що йому велика шана і подяка.

Можна багато ще писати і згадувати, але хочу сказати одне: я дякую абсолютно всім викладачам за знання і досвід, який я отримала, бо саме Ви зробили величезний внесок у мене і як медика, і як особистість.

Я жодного разу не пошкодувала про свій вибір і з гордістю говорю всім про заклад, який закінчувала, своєю Alma mater.

Ірина ПРОЦІВ, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2013 року.

Василь РЄПН:

У нас були викладачі від Бога, які вчили нас думати

РЄПН Василь Михайлович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1989-1992 рр. на фельдшерському відділенні. За направленням працював медбратом у відділенні судинної неврології ОКЛ. У 1992-1994 рр. проходив службу в армії санінструктором. Після армії працював на ФАПі в Городенківському районі, а з 1996 по 2017 рік – фельдшером виїзної бригади на швидкій допомозі у Городенці. 5,5 років працював за кордоном медбратом в будинку престарілих. Після повномасштабного вторгнення рф в Україну у травні 2022 р. повернувся. З липня 2022 р. – постовий брат медичний Центру фізичної та реабілітаційної медицини КНП «Обласна клінічна лікарня» Івано-Франківської обласної ради. Водночас працює у приватній фірмі з перевезення лежачих пацієнтів.*

Медик у третьому поколінні – так про себе я можу сказати. Моя бабуся була військовим медиком, санінструктором, після війни працювала фельдшером на селі, а потім в сільській лікарні на Городенківщині. Мама була медсестрою в тубдиспансері, потім в хірургічному відділенні ЦРЛ.

Вперше я після 8-го класу пробував вступити в Чернівецьке медучилище на військового фельдшера, але не пройшов медогляд через проблеми із зором. Після 10-го класу спочатку поступав на зуботехнічне відділення Івано-Франківського медучилища, не пройшов мистецький конкурс – ліплення з пластиліну. Поїхав забирати документи. Відповідальним секретарем приймальної комісії тоді була Любов Михайлівна Облогіна. І вона мені запропонувала залишити документи на фельдшерське відділення, яке тільки-но відкрилося для набору студентів після 10-го класу. А оскільки я був медалістом, то пройшов за співбесідою.

Коли повернувся додому (а їхав забирати документи), мама запитала: «А де документи?». Відповів, що залишив на фельдшерському відділенні. У мамі було ще лише одне питання: «Ти будеш це робити?». «Думаю, що буду». І почув: «Ну, дивись», тобто ні заперечень, ні схвалення. Це був мій вибір, чим займатися у житті.

Тоді набирали спецгрупу військових фельдшерів, 30 хлопців. Але коли наша класна керівниця Світлана Григорівна Мартиненко (викладачка

фізкультури) зайшла вперше до нас і побачила не хлопчиків після 8-го класу, а тридцять дорослих, здорових парубків після 10-го, то тільки сказала: «Ого-го!». А в паралельній фельдшерській групі практично були самі дівчата. Тож вирішили скомпонувати дві змішані групи, порівну дівчат і хлопців.

Наша група була сильна, більшість з нас – дорослі, свідомі, відповідно і вчилися всі 2,5 роки нормально. Хіба у першому семестрі двоє відсіялося, потім один в армію пішов, інші ж вчилися добре.

Не знаю, чи є десь краді викладачі, як були у мене: Чеслава Михайлівна Рішко (акушерство і гінекологія), Оріся Сафронівна Чопик (педіатрія), Світлана Володимирівна Баран (терапія), Ольга Григорівна Ярошевич (нервові хвороби), Олександра Олександрівна Босович (анатомія) та інші. Це викладачі від Бога, які дійсно нас навчили всьому.

Згодом це все у житті і в роботі пригодилося. І якщо десь випадало зустрітися з кимось з викладачів, то я обов'язково казав: «Дуже вам дякую».

Улюбленим викладачем для мене була Світлана Володимирівна Баран. Строга, вимоглива, але завдяки цьому ми знали предмет. А терапія для фельдшера – це дуже важливо. У неї була своя метода: «Вас двоє – до такого пацієнта у таку-то палату, вас двоє – до іншого». Потім приходимо, розказуємо, який анамнез зібрали, який у пацієнта діагноз. Коли я казав: «Хотів би подивитися на рентген, на аналізи», то вона питала: «Що би ти хотів побачити? А які цифри ти думаєш там побачити? А про що вони свідчать?».

Отак нас вчили, щоб ми думали логічно. Мало, що ти маєш побачити лейкоцитоз, а які цифри лейкоцитозу? а який нормальний? а який плануєш побачити при такому стані пацієнта? Питання на логіку. Вчили думати. Це дуже важливо. Як для фельдшера – це необхідність.

Так само Ольга Григорівна Ярошевич. Вона тоді тільки прийшла викладачкою в училище, і перша її група була наша. Спочатку вона у нас викладала фармакологію, а потім і нервові хвороби, і психіатрію. Підтримував з нею контакти і після закінчення училища.

Ми ходили займатися в анатомку в морфологічний корпус медінституту. Олександра Олександрівна Босович нам з однокурсником запропонувала, і ми робили препарати: очистили, розрізали, вивели судини, нерви, клапани серця. Може, дотепер ці препарати зберігаються в анатомічному кабінеті.

На акушерстві і гінекології Чеслава Михайлівна Рішко приводила нас у родзал і розподіляла: до цієї жінки вас двоє, до тієї – інших двоє. «Ведемо»

роди, розказуємо: що, як, до чого. Пригадую випадок, як зайшли у родзал – а там якраз народжує студентка нашого коледжу, моя сусідка по гуртожитку. Втішилася знайомому обличчю. Поки її не забрали в операційну на кесарський розтин, вона не відпускала мене, їй була потрібна підтримка. Так що я навіть не поїхав до Орисі Сафронівни на педіатрію. Але викладачки поставилися до цього факту нормально, дозволили мені пропустити заняття, як кажуть, увійшли в положення студентки і мене як «групи підтримки». Тепер дівчинці Яні вже більше тридцяти років...

Під час навчання в училищі я був старостою гуртожитку. Від профкому відправили мене на обласну профспілкову конференцію.

Якимось видом спорту я особисто не займався, але уроки фізкультури добре пам'ятаю. Це були заняття на території фізкультурного технікуму (тоді ще не було ні спортзалу, ні спортивного майданчика біля коледжу) або походи в басейн технікуму, взимку – на лижах довкола озера.

Практику я проходив у Городенці, «у мамі на очах» – якраз це була найкраща наука, коли відпрацьовував практичні навички у її відділенні, під її контролем. Могла і насварити, і вимагати, і показати. Як кажуть в народі жартома, що за наука, що лізе в голову без бука. Спуску мама не давала, не те, щоб якісь поблажки.

Коли я вчився, якраз почалися буремні 90-і роки. 1991-й – проголошення Незалежності України. Настрій був піднесений. Викладачі переписували конспекти з російської на українську мову, ми теж допомагали перекладати. Хоча між собою і до цього спілкувалися українською.

Восени 1991-го ми йшли на державну практику, і наш випуск – це був фактично перший випуск в незалежній Україні.

При розподілі на роботу я хотів потрапити на Городенківщину, але туди направляли студентів з Коломийського медучилища. Тоді, кажу, Івано-Франківськ. «Чому?», – запитала директорка нашого училища Марія Василівна Мудрак. «Бо тут гарні дівчата», – віджартувався. Інші пропозиції теж не підходили: лабораторія – а у мене проблеми з зором, дитяча лікарня – а я боюся дітей, згідний на найдаліше село, найгірший ФАП. «Якби плакала з одного боку дитина, з другого – мама, то я сідав би посередині і теж плакав», – так я пояснював. Тоді мені дали направлення в ОКЛ в судинну неврологію. А після армії я більше 20 років відпрацював фельдшером на швидкій допомозі в Городенці.

Я переконаний, що наше училище – найкраще. Після закінчення я з багатьма спілкувався, хто закінчував інші навчальні заклади. І не раз цю фразу повторював. Відгуки про випускників нашого училища дуже хороші. Шкода, що через ситуацію в медицині, ставлення до медичних працівників дехто змушений був залишити свою професію або поїхати на заробітки за кордон. Коли діти вирости і потрібно було оплатити їхнє навчання, я теж поїхав за кордон, п'ять з половиною років працював в Ізраїлі, в будинку престарілих. Там згодилися і знання, які отримав в училищі, і набутий за роки роботи фельдшером швидкої досвід.

Студентам з власного досвіду скажу таке. В медицині треба звертати увагу на все. Нема непотрібних предметів. Якщо ти знаєш фармакологію – ти вже знаєш половину всіх предметів. Якщо чудово знаєш терапію, хірургію, а не знаєш фармакологію – то насправді ти нічого не знаєш. А якщо не знаєш етики і деонтології, то не будеш хорошим спеціалістом, бо не вмієш спілкуватися з пацієнтом. А ще – постійно вчитися. Вже більше 30 років, як закінчив училище, але і зараз читаю спеціальну літературу, їжджу на курси. Здавалось би, ніби десь трошки був, щось трошки бачив, але однаково вчитися треба. Бо не знаєш, де тобі що пригодиться.

Василь РЄПН, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1992 року.

Леся РОШКО:

Щоб багато знати – треба багато вчитися

РОШКО (ГАХ) Леся Василівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1998-2001 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». Отримала направлення на роботу в Івано-Франківську обласну станцію переливання крові, де спочатку працювала лаборантом клініко-імунологічної лабораторії, а пізніше лаборантом відділу лабораторних досліджень Прикарпатського центру служби крові. Нагороджена грамотами за сумлінну працю та професіоналізм. З дитинства пише вірші.*

Ще з дитинства я мріяла освоїти професію вчителя. Але одного прекрасного дня мої плани помінялися кардинально. Моя рідна тітка, яка на той час працювала бухгалтером однієї з міських лікарень нашого міста, часто розповідала про медицину, про те, що коли я стану медиком, то зможу допомагати своїм рідним, знайомим і врятувати не одне людське життя. І тут я подумала: «Бути медиком – це велика честь і благородна справа!».

Досі згадую той весняний сонячний день, коли в медичному училищі проводили День відкритих дверей. Переступивши поріг закладу, я затаїла подих... Ці високі стіни захоплювали давньою величчю «Alma mater» та надписами на стінах латиною, митці медицини манили своєю мудрістю, загадковістю та великими знаннями, які так хотілося вивчити та закарбувати у своїй пам'яті назавжди. Я уважно вслухалася у розповіді викладачів про навчальний заклад, про медицину в цілому, про те, як кожний із нас, здобудучи свій медичний фах, стане корисним у цьому житті.

Найбільше запам'яталися та вразили теплі слова викладача Романа Івановича Мальця, який проводив екскурсію навчальними кабінетами. Він так трепетно, з любов'ю та повагою розповідав про студентів, що я зрозуміла: Це моє! Я хочу бути медиком! Я знайшла себе тут, у медицині! Мені не хотілося йти додому, я настільки була у захваті від усього побаченого та почутого, що поринула з головою у світ медицини та вже уявляла себе майбутньою студенткою цього закладу.

Але попереду мене чекали складні випробування – екзамени. Пригадую свій екзаменаційний диктант «Скарб нації», який я склала на відмінно і, маючи золоту медаль, поступила на державну форму навчання на відділення

«Лікувальна справа». Моя мрія збулася, я досягнула своєї цілі – стала студенткою престижного Івано-Франківського базового медичного училища.

Навчання, як виявилось, було не легким. Кожному предмету приділялося багато уваги та часу. Іноді доводилося вчитися до пізньої ночі і засинати із книжкою в руках, а деколи вставати на світанку і повторювати заучений матеріал. Але щоб багато знати – треба багато вчитися. Знання – це сила, а сила – це знання!

В медицині потрібно постійно вчитися, постійно заглядати у книжки, вивчати новітню медицину та удосконалювати свої знання та навички. Кожний предмет був цікавий та загадковий по-своєму. Ми багато вчилися, практикували та поступово осягали науку матері-медицини.

Велика подяка директору медичного училища Володимирі Васильовичу Стасюку за те, що він вміло підібрав таку сильну команду талановитих, досвідчених та професійних викладачів, які з любов'ю та повагою навчали нас, студентів, прищеплювали любов до медицини, до людей, до знань, до відповідальності. Кожний викладач намагався передати нам усі свої знання, досвід, навички та вміння, щоб кожний із нас зумів ці дорогоцінні скарби використати у своїй практиці, у своїй майбутній сфері діяльності. Дякую кожному викладачеві та низький уклін усім вам! Кожний із вас є унікальною людиною з багатою горою знань, Людиною з великої літери, яку з любов'ю та теплом згадую завжди та всюди.

Наша 1-а група фельдшерів була великою та дружньою, особливо наша підгрупа дівчат. Ми були однією командою, наче маленькою дружелюбною сім'єю. Завжди багато часу проводили разом: як у стінах навчального закладу, так і у вільний час. Ми спільно навчалися, допомагали одна одній, готувалися разом до екзаменів, виручали у складних ситуаціях та були найкращими подругами. Навіть після закінчення училища ми іноді зустрічаємося, згадуємо студентські роки та цікаві епізоди з навчання та практики. З усіма залишилася добрими друзями і по цей час, а деякі – стали частинкою сім'ї. Я дуже рада, що доля звела мене із такими хорошими, вірними та щирими людьми. Дякую, дівчата, що ви в мене є! Ви – найкращі!

Навчаючись у медичному училищі, я брала активну участь у студентській літературній творчості, оскільки вірші почала писати ще з дитинства, у 9 років. Мої вірші були опубліковані в альманасі «Цілюща сила» № 2 за 1999 рік, № 3 за 2000 рік, № 8-9 за 2006 рік, а також у збірці «Серця білих янголів» за 2015

рік. А у вільні хвилини для мене справжньою розрадою є те, що легко ширяю на хвилях поетичної уяви, із самої глибини свого єства народжую віршовані рядки про найсокровенніші порухи душі, про добро і зло, світло і тіні в житті, про необхідність кожному пам'ятати: найвищим і найсправедливішим суддею всіх наших вчинків є Господь.

Вже 22 роки я працюю в Прикарпатському обласному центрі служби крові лаборантом ВЛД. Мені дуже подобається моя робота: цікава, відповідальна та корисна. А основне, я побачила та зрозуміла, наскільки ми є одна сильна нація. Кожного дня сотні людей без вагань приходять і добровільно поповнюють запаси крові, цим рятуючи багато людських сердець.

Зараз, коли в нашій країні йде війна, наша основна місія – допомагати та рятувати людські життя. Кожний із нас герой, воїн, волонтер, медик. Кожний із нас на своєму полі бою. Допомагаючи іншим, ми стаємо ще сильнішими, незламними та з кожним днем та кроком наближаємося до нашої спільної перемоги.

Бути донором – велика честь! Один донор може врятувати два життя: це стукіт як маленького, так і великого сердечка. Приємно бачити свідомих донорів, а ще краще – наших врятованих, вдячних та щасливих пацієнтів.

Хочеться сказати, що кожна професія є важливою та актуальною в наш час, особливо професія медика. Щоб бути досвідченим та кваліфікованим спеціалістом, потрібно постійно вчитися та завжди пам'ятати клятву Гіппократа і вірити у Божі чудеса.

Обрала я свій шлях, свою дорогу,
Щоб кожному в житті надати допомогу.
Але єдиний порятунок і надія –
Лиш на Господні ласку і спасіння.
Не вірять досі в Божі чудеса
Даремно дехто, бо свята молитва –
Молитва щира й віра у дива
Очистять душу від гріха.
Молися ж у надії тій, людино,
Що прийде лікар у скрутну годину.

Леся РОШКО, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2001 року.

Зоряна РОЩУК: ***Обрала те, що мені до душі***

РОЩУК Зоряна Дмитрівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2011-2015 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». Отримувала стипендію імені Дмитра Циганкова. У 2012 р. здобула Гран-прі Всеукраїнського фестивалю-конкурсу мистецтв студентів медичних навчальних закладів та працівників лікувальних установ «Ліра Гіппократа». Паралельно закінчила Інститут мистецтв, факультет «Естрадний спів», отримала ще одну професію: артист-вокаліст, викладач вокалу. З 2016 р. працювала в Івано-Франківській міській клінічній лікарні № 1 у відділенні травматології та ортопедії на посаді перев'язочної медичної сестри. Удостоєна звання «Заслужена артистка естрадного мистецтва України».*

З дитинства я мріяла пов'язати своє життя з медициною та музикою.

Коли повертаюсь спогадами у дитинство, то з усмішкою на обличчі згадую ті смішні моменти, коли приїжджала до бабусі у село. Ми з подругою ловили коників-стрибунців та гралися так, ніби ми їх лікували та доглядали за ними після операції. А ввечері, стаючи на крісло, я співала і уявляла собі, ніби я на сцені. Згодом почала займатися вокалом та навчатися у музичній школі, але думка стати медичним працівником після закінчення школи мене не покидала.

Закінчивши школу, постала перед вибором, яку ж професію обрати: музику чи медицину?

Обрати щось одне я не змогла, тому вирішила поступати в медичний коледж та продовжувати займатися музикою.

Коли у 2011 році переступила поріг Івано-Франківського базового медичного коледжу, все здавалося мені таким незрозумілим, новим, складним, дорослим та таким недосяжним. Нашою першою кураторкою групи, доброю порадицею, хорошою наставницею стала викладачка фармакології Христина Миколаївна Куцан.

Незважаючи на велику завантаженість новими предметами, новим «стилем» навчання, адже в школі все було по-іншому, я брала активну участь у художній самодіяльності коледжу: співала у студентському хорі та завжди представляла наш навчальний заклад у пісенних конкурсах серед студентів-медиків.

За активну участь у художній самодіяльності коледжу, за перемоги у конкурсах я отримувала стипендію імені прикарпатського композитора Дмитра Циганкова, який свого часу працював в медичному училищі. Та не тільки за це – але й тому, що я старалася добре вчитися. Відверто можу сказати, що спів не заважав мені вчитися, навіть навпаки: він додавав мені мотивації. Мені було приємно, коли на багатьох концертах, які часто проходили в коледжі, я могла дарувати свої пісні та хороший настрій присутнім.

Особливо важливим пісенним конкурсом для мене став Всеукраїнський фестиваль-конкурс мистецтв студентів медичних навчальних закладів «Ліра Гіппократа» у Києві. Це був серйозний захід, в якому взяло участь більше трьохсот студентів-медиків, проходив він на високому рівні. Там я виконала пісню «Бажаю щастя, любі лікарі» і отримала Гран-прі, тобто стала переможцем конкурсу та привезла коледжу перемогу!

Невдовзі на цю пісню був відзнятий кліп на базі медичного коледжу та обласної клінічної лікарні. А я відчувала, що мою перемогу в навчальному закладі сприйняли з великою радістю і гордістю.

Як і відчувала постійну підтримку від директора коледжу Володимира Васильовича Стасюка та Іванни Степанівни Тимчій, яка на той час була заступницею директора з виховної роботи. Вони давали мені мудрі поради, підтримували на конкурсах, завжди тішилися моїм перемогам та успіхам.

Повернувшись з конкурсу і навчаючись уже на другому курсі коледжу, я вступила паралельно навчатися до Інституту мистецтв на факультет «Естрадний спів». Згодом його закінчила, успішно захистила магістерську роботу, отримала ще одну професію: артист-вокаліст, викладач вокалу. А сьогодні маю звання «Заслужена артистка естрадного мистецтва України».

Згадуючи студентське життя, зазначу, що протягом чотирьох років навчання ми відчували чітку дисципліну та настанови від завідувачок відділень. На першому курсі – від Наталії Валеріївни Мальованчук, яка викладала у нас біологію і завжди цікаво та доступно пояснювала нам предмет, а також допомагала впоратися з труднощами, які виникали під час навчального процесу.

Готувала нас до КРОКу та випускала у доросле життя з такого уже рідного коледжу Ірина Іванівна Гафійчук, яка викладала анатомію. Для мене вона завжди була і є справедливою, з добрим та щирим серцем.

Також хочеться згадати викладача латинської мови Романа Івановича Мальця, який вмів чітко, захоплююче і зрозуміло подати матеріал для вивчення. Він завжди наголошував: «Без латини немає медицини». Я дуже любила цей предмет.

Звичайно ж, найцікавіше під час навчання було на клінічних дисциплінах. Найбільше любила хірургію, яка спочатку здавалася дуже складною, незрозумілою, але насправді з кожним разом ставала цікавішою. Викладачем у нас був Олександр Андрійович Цибаньов, вимогливий, мудрий та трішки строгий. Але всі ті знання, які він передавав нам, мені дуже знадобилися у майбутній професії та у практиці.

Загалом студентські роки в Івано-Франківському базовому медичному коледжі згадую, як одні із найкращих у своєму житті. Вони принесли мені море позитивних вражень, знання та ще більшу цікавість до медицини.

Тож хочеться щиро подякувати директору коледжу Володимиру Васильовичу Стасюку та усім викладачам за те, що завжди були поруч, підтримували, давали мудрі поради та настанови. Дякую Вам за величезний багаж знань, навички і досвід, якими Ви щедро ділилися. Нехай збудуться всі ваші бажання.

А усім теперішнім та майбутнім студентам медичного коледжу хочу побажати: невичерпної енергії, успіху та підкорення нових вершин! Нехай студентські роки будуть яскравими та незабутніми, щоб кожен із гордістю міг сказати: «Я обрав медицину, і це те, що мені до душі!».

Зоряна РОЩУК, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2015 року.

Наталія РУЖИЛО:

У коледжі традиційно дають знання, вимагають знань і вчать

РУЖИЛО (КРИВЕНЬ) Наталія Степанівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1990-1993 рр. за спеціальністю «Сестринська справа», закінчила з відзнакою. Працювала перев'язувальною медсестрою у ЛОР-відділенні, маніпуляційною, операційною медсестрою в ОКЛ. У 1993-1999 рр. навчалася на заочному відділенні біологічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка. З 2016 р. – старша медсестра ЛОР-відділення, з 2000 р. – головна медична сестра ОКЛ. З 2000 р. за сумісництвом викладала в Івано-Франківському базовому медичному коледжі предмет «Догляд за хворими, сестринська справа», а також в медичному університеті. У 2006 р. здобула спеціальність «Менеджер медицини та фармації» в Міжрегіональній академії управління персоналом. У 2010 р. у Львівському державному медичному коледжі імені Андрея Крупинського здобула спеціальність «бакалавр сестринської справи», а у 2020 р. отримала диплом магістра в Інституті медсестринства Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського. Заступниця медичного директора з медсестринства КНП «Обласна клінічна лікарня» Івано-Франківської обласної ради, експерт департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації з питань медсестринства. Очолювала в ІФМФК державну екзаменаційну комісію. З 2021 р. – член колегії МОЗ України (єдина представниця медичних сестер). Співзасновниця громадської організації «Асоціація сімейних медичних сестер». Лауреат національної медичної премії 2013 року, нагороджена медалями «За заслуги перед Прикарпаттям», «За гідність та патріотизм». Заслужений працівник охорони здоров'я.

Для мене медицина розпочиналася із захоплення біологією, особливо ботанікою і власного «досвіду слабування». Точніше, я уявляла себе студенткою сільськогосподарської академії, поки через проблеми зі здоров'ям не потрапила в лікарню. Нове для мене середовище, робота лікарів і медсестер справили на мене таке враження, що вирішила: після 9-го класу їду в медичне училище. Часи тоді (кінець 80-их – початок 90-х років) були складні, мій дідो збирав мені «гроші на науку», а гроші успішно на книжці пропали. А тут якраз

перебудова, становлення державності України, все прозоро на вступній кампанії. То був шанс вступити на безкоштовне навчання. А ще я пішла на підготовчі курси, нас готувала з біології Дарія Федорівна Слободян. Всього кілька занять, але ті ключові моменти, які потрібні були при вступі, вона так гарно подала, що я біологію здала на «5». За диктант отримала «4». І з таким високим прохідним балом – 9 з 10 стала студенткою.

Так почалося моє навчання в медучилищі. Якщо чесно, то адаптовувалася довго. Перехід з Долини в Івано-Франківськ для мене був стресовим. По-перше, неповних 15 років – це ще діти, по-друге, я вважала себе з глибокої провінції. І за характером несмілива, тиха. Коли запитали, хто хотів би бути старостою, я з моєю самокритичністю про себе навіть не думала. Та через недовгий час старостою групи стаю я – очевидно, враховували рейтинг у навчанні. Мені важко зробити початок, але якщо зроблю перший крок, то потім до будь-якої справи ставлюся відповідально.

Я іноді думаю, чи вдалим є момент початку навчання в 14 років (не лише в нашому коледжі, а загалом). Ми прийшли зі школи від опіки вчителів, від'їжджаємо від батьків і переходимо раптом в доросле життя. Інші вимоги, інше ставлення. Це наче кидають в море тих, хто не вміє плавати. А, може, це і добре – мені важко сказати. Але ми мали добру підтримку, опіку. Директоркою училища тоді була Марія Василівна Мудрак. Вона поважала всіх нас, прислухалася до нас, зверталася на «Ви». Це теж був стрес, але вже позитивний.

Класною керівницею нашої групи була Ольга Григорівна Дебенко. Тоді ще дуже молоденька, вона не знала, що з нами робити, а ми були рівні з нею, а часом і сильніші за неї. Дуже інтелігентна жінка. Якось так було, що ми не були нечемні, бо не могли бути нечемні, коли вона серед нас була найменша, найхудіша і найбільш незахищена. Згадуємо Ольгу Григорівну з теплотою. А зараз, коли її син воює, хвилюємося разом з нею.

Не можу не згадати Казимира Йосиповича Річку, який викладав фізику, а ще захоплювався фотографуванням. Фізики ми не знали, але він пік торти (а то були складні часи, коли не так просто було щось купити, та і то по талонах), робив нам чай зимою, бо було холодно в приміщеннях. Жалів нас, називав нас «фьолками», «козульками».

Леся Федорівна Смицнюк дуже гарно вчила нас англійської мови. Направду в часи радянського союзу ми мали великі прогалини у шкільному навчанні з

іноземними мовами. Хоча коли я вчилася вже в університеті, то користувалася конспектом її лекцій, і ті основи англійської, які вона нам дала, мені дуже згодилися.

За Дарію Федорівну Слободян я вже згадувала. Насправді дуже сувора, але викладала сильно. Предмет для нас був чомусь важкий. Я на екзамені мала «4», але вирішила, що краще знаю, тому хочу перездати. І пересклала на «5». Це був кінець першого курсу, і в мене вже було більше впевненості, раз я відважилася на такий крок. Зате коли я згодом поступала на біологічний факультет Львівського університету, саме виклад біології Дарією Федорівною, знання, які вона мені дала, допомогли здати тести з біології (то був перший рік тестів) з таким високим рейтингом, що мені запропонували перейти на денну форму навчання.

Стефанія Йосипівна Матіяш вчила в нас інформатику. Сувора, але справедлива, вона була мовчазна, маломовна, глибока в погляді, глибока в розмові.

Викладачка анатомії Олександра Олександрівна Босович сильно вчила нас, знання були глибокі. Інтелігентна, світла жінка. Я надіялася, що здаватиму екзамен «автоматом». А вона сказала нам: «Всі здають, немає ніяких «автоматів». Я розстроїлася. Але коли ми прийшли на іспит, то вона відібрала нас п'ятеро дівчат і повідомила, що нам зараховується навчання протягом року.

Микола Миколайович Коваль викладав у нас військову підготовку. Все всім казав: «Як будете просити мене на весілля, то я точно не піду, бо мене всі кличуть, я до всіх не можу йти». Ми вже і не просили ніхто, але він все так повторював.

У нас були завищені, як нам тоді здавалося, вимоги з фізкультури. Вважали, що до нас, дівчат, строго, навіть по-солдатськи ставилися на тій фізкультурі, вона була важкою фізично.

Зате гарна опіка була від Дмитра Гнатовича Циганкова. Він нас любив, ставився по-батьківськи. У нас викладав математику, але математика, як я розумію, для нього була засобом мати роботу. Навчав нас співу, проводив різні заходи – він цим жив. Зразу затягнув нас в різні активності, знаходив серед нас таланти. А ми всі були талановиті – хтось декламувати вмів, хтось співав.

Коли знайомився з нами, то розпитував: «Звідки? А чим цікаве місто чи село?». Кожну так піднімав. Дійшла черга до мене. Почувши прізвище

«Кривень», одразу пов'язав з відомим співаком Михайлом Кривенем (до речі, моїм земляком і далеким родичем з села Липівка Рогатинського району) і подумав, напевно: «Співає Кривень один, буде і друга співати». А я маю вроджений хриплий голос, то він швидко побачив, що мені краще декламувати. І я разом з нашими солістами і ансамблями завжди їздила на концерти, декламувала вірші, особливо Шевченкові. Поема «Утоплена» так мені зайшла, що й до сьогодні пам'ятаю всі слова.

То був якраз пік патріотизму, становлення України. Моя родина була дуже патріотична і по татовій, і по маминій лінії. Батьки моєї мами народилися в Якутії, є спогади, написані моєю бабцею. Була в училищі стипендія Олени Степанівни, яку я теж отримувала. В училищі не пригадую, щоб якісь предмети викладалися російською мовою. Я російської і не знаю, не вивчала цю мову. А коли у жовтні 1990-го відбувалася студентська Революція на граніті, всі інститути і училища робили колони і йшли по місту. Коли вийшли студенти медінституту в білих халатах, викладачі відпустили і нас, щоб ми приєдналися. То було дуже хвилююче.

Життя склалося так, що до цього часу підтримую зв'язки з навчальним закладом, який свого часу закінчувала. Була викладачкою догляду за хворими і сестринської справи, очолювала ДЕК на медсестринському відділенні. Коледж традиційно дуже довго стоїть на доброму місці: тут дають знання, вимагають знань і вчать.

Наталія РУЖИЛО, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1993 року.

Марія САВЧИН:

Коли поступають поранені, ти працюєш, не звертаючи увагу на вибухи

САВЧИН (ГРЕЦЬКА) Марія Володимирівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1995-1998 рр. за спеціальністю «Акушерська справа». Після закінчення працювала медсестрою в 1-й гінекології Івано-Франківського міського пологового будинку (тепер міський перинатальний центр) – медсестрою по догляду за важкохворими, перев'язувальною медсестрою, медсестрою по забору крові, маніпуляційною. З 2000 р. – старша медична сестра 1-го гінекологічного відділення, а через рік – операційна медсестра цього відділення. Коли розпочалася пандемія COVID-19, на базі відділення було створене ковідне відділення від ЦМКЛ – там працювала постовою медсестрою. Працювала також лапароскопічною операційною медичною сестрою. Одночасно за сумісництвом працювала в приватній поліклініці ПрофіМед лапароскопічною операційною медичною сестрою. З початком московсько-української війни у квітні 2022 р. пішла на військову службу в ЗСУ, в мобільний госпіталь Військово-медичного клінічного центру Західного регіону. Служила на Донецькому напрямку в прифронтових госпіталях, на ротації – хірургічна операційна медична сестра в Івано-Франківському госпіталі.

Базове медичне училище я ще пам'ятаю, як воно було на вулиці Галицькій. Для мене з дитинства воно було «своїм», та і я там була «своєю». Моя мама Марія Михайлівна Грецька працювала в училищі бібліотекаркою, і я ще маленькою ходила до неї на роботу. Я багато читала, деколи допомагала на видачі книжок, сама передивлялася медичні підручники. Також перенесла багато операцій з дитинства, часто була в лікарнях. Навіть нерідко комусь надавала допомогу. Як кажуть, воно біля мене ходило – мій майбутній фак. Тому вирішила вступати до медичного училища. І задоволена своїм вибором.

Пам'ятаю, як училище переїхало в нове приміщення по вул. Гетьмана Мазепи, як Володимир Васильович Стасюк став його директором. Я поступала вже при ньому. Про директора можу сказати, що це веселий, позитивний, строгий і викладач, і керівник. І господарський – він багато зробив для училища. Можу порівнювати, як все змінилося, як зараз у коледжі гарно

завдяки йому. І для студентів багато зроблено – і спортзали, і читальні зали, і комп'ютери.

А ще дуже цікаво було у Володимира Васильовича на лекціях. Бо ніби цифри – то не дуже захоплива наука, але він вмів так подати матеріал з різними розповідями, прикладами, що завжди було цікаво слухати.

Моєю мрією було працювати акушеркою, бо мені подобалася ця спеціальність. Моя вчителька Уляна Михайлівна Думка – дуже хороша акушер-гінекологиня, багато чому нас навчала. А ще ми проходили практику, були у нас нічні чергування в міському пологовому будинку. Ми любили ходити на ці нічні чергування, там можна було більше всього дізнатися. Залишалися з акушерками у відділенні, дивилися на пологи, допомагали приймати. Ну як допомагали – що можна: виконували різні маніпуляції, внутрім'язеві і внутрівенні ін'єкції, жінку заспокоювали. Дивились, як акушерка працює – а як інакше?

Подобалася також Олександра Денисівна Воевода, яка викладала у мене сестринство. Вчила нас доступно, цікаво. Ми також на практику ходили в лікарню на вул. Мазепи.

Важкою для мене була фармакологія. Хоча викладачка у нас була гарна, Зена Василівна Никифорок, але я чомусь не дуже фармакологію розуміла. І анатомія була важка. Латинь ніби не дуже була важка, але я її і не дуже знаю.

Роман Іванович Малець доступно все пояснював. Але ми ще були діти і не дуже хотіли то вчити. Хотіли вчити акушерство – те, що треба, як тоді здавалось. Тепер жалію, що не дуже вчила латинь, бо вона таки потрібна.

Я більше любила такі предмети, як політологія, філософія. Подобалися і викладачі – Кіндрат Григорович Лаврук, Марія Миколаївна Загребельна. Цікаві предмети, як кажуть, є над чим подумати.

А ще мені дуже подобалася фізкультура. Я з дитинства була спортивною, мій тато викладав греблю. Навіть вибирала між спортом і медициною, але вибрала медицину. На заняттях фізкультури ми ходили на лижах, бігали. З Михайлом Васильовичем Ільківим ходили в похід в ліс, їздили в гори, в Яремче. Варили щось у великому казанку. Такі походи дуже здружують.

З однокласників згадую нашу старосту Уляну Гуменну (Аврамченко), яка працює старшою медсестрою пологового відділення № 1 нашого перинатального центру, старшу акушерку пологового відділення № 2 Віталіну Колосовську (Лизін), Оксану Шеремету, Лесю Герулу, Люду Танюк

(Бендерську), яка працює анестезисткою в нашому відділенні. На 20-річчя випуску у нас була зустріч.

І вже 25, як закінчили училище. Зі свого досвіду дам студентам такі поради: вчитися, слухати викладачів, набувати практичних навиків, часто ходити на практичні заняття, нічні чергування. Щоб розуміти, що викладачі говорять, треба самому поспробувати. Поки сам не відчуєш і не зробиш, то не зможеш добре виконувати різні маніпуляції. І не боятися вчитися, пізнавати все нове.

Коледж дає базові знання, як потрібно робити. Ти знаєш, як має бути – це дуже важливо. А коли вже починаєш працювати, то в кожній лікарні є свої правила, і вони коригуються згідно з наказами.

Я працювала на різних посадах – медсестрою по догляду за важкохворими, перев'язувальною медсестрою, медсестрою по забору крові, маніпуляційною, операційною медсестрою, постовою, лапароскопічною операційною медичною сестрою – і це найкраща практика. Під час пандемії COVID-19 працювала з ковідними хворими.

А коли почалася війна, я не могла працювати, просто психологічно не могла. Сама прийшла у військкомат і попросилася в госпіталь. Рідні мене підтримали.

Працювала я медичною сестрою на Донецькому напрямку у прифронтових госпіталях. Служба за принципом ротації «куди направлять»: в одному місці була операційною медичною сестрою, в іншому місці, коли мене направили ближче до бойових дій, була стабілізаційною медсестрою. Бо там операційних не було, то поранених, яких хлопці забирали з передової, треба було стабілізувати, перев'язати, надати допомогу – зробити найважче, щоб він дожив до лікарні. Також була перев'язувальною медсестрою, протишоковою. Словом, кожен об'єкт має свою роботу, і цю різну роботу треба було виконувати. Там дуже важлива командна робота злагодженого колективу: досвідчених хірургів, анестезистів, операційних медичних сестер, молодшого медичного персоналу, парамедиків.

Найважче там, біля лінії фронту, – це швидкі переїзди і адаптація до нового місця та до нової роботи. Там не дуже є час, щоб тобі хтось щось розказав чи показав. Ти стаєш – і зразу працюєш. Тим більше, дуже великий вплив солдатів, військових, і їм треба надавати зразу допомогу. Тоді значення має кожна хвилина

Аж під час ротації в тил я відчула, яке то важке психологічне навантаження на передовій. Вночі не спиш, згадуєш, ніби наново переживаєш деякі моменти.

Але завжди підтримуєш себе тою думкою, що хлопцям набагато важче. Тому що вони в окопах, а у нас була хоч якась вода, хай на пару годин – бо це все-таки медична установа. Добре, що нас повністю забезпечували бутильованою водою. Вода – це золото.

А про свою власну безпеку там не думається. Коли стріляють і коли поступають поранені, ти зразу адаптуєшся і працюєш, не звертаючи увагу на вибухи, гуркіт. Просто працюєш, бо треба врятувати людину. Все в Божих руках, без Бога нікуди. Потім, коли закінчували і був час поспати годинку та обдумати все, що було, то ставало страшно. А в той момент, коли ти працюєш, нема ніякого страху.

На ротації в Івано-Франківському госпіталі працювала операційною медсестрою. До речі, працювала з викладачем хірургії ІФМФК Сергієм Миколайовичем Гафійчуком. А коли війна закінчиться, знову повернуся до себе в гінекологію.

Марія САВЧИН, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1998 року.

Олексій і Людмила САВЧУКИ:

Нам училище подарувало любов, родину і вірних друзів

САВЧУК Олексій Васильович. Навчався у Станіславському медичному училищі № 1 в 1958-1960 рр. на фельдшерському відділенні. У 1960-1968 рр. працював фельдшером в СЕС Лисецької районної лікарні. У 1964-1969 рр. – навчання у Львівському національному університеті імені Івана Франка (юридичний факультет). З 1968 р. перейшов на юридичну роботу, працювати починав арбітром в облспоживспілці. У 1969 р. обраний суддею Надвірнянського району. З 1976 р. – суддя обласного суду. З 1981 р. – заступник голови Апеляційного суду, голова судової колегії в кримінальних справах. У 2003 р. вийшов у відставку. Заслужений юрист України. Нагороджений медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям».

САВЧУК (ТАЦАКОВИЧ) Людмила Юліанівна. Навчалася у Станіславському медичному училищі № 1 в 1958-1960 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища у 1960-1969 рр. працювала операційною медсестрою в Лисецькій районній лікарні. У 1969-1976 рр. – лаборантка в Надвірнянській СЕС. З 1976 р. і до виходу на пенсію працювала лаборанткою в обласній санепідстанції.

Саме в училищі ми з дружиною знайшли один одного, створили сім'ю. І саме в училищі ми знайшли друзів, з якими до цього часу дружимо, спілкуємося, підтримуємо один одного і в радості, і у складні хвилини. І коли ми відзначали золоте весілля, то прийшли до нас кілька одногрупниць і одногрупників з училища, які разом з нами гуляли на студентському весіллі.

А коли свої спогади готував мій найкращий друг академік Нестор Середюк, то він попросив, аби я прийшов до нього і приніс альбом з училища. І ми разом згадували роки нашого навчання у «бурсі». Все життя, від 17 років, ми дружим дотепер.

З нашої фельдшерської групи народилося дві сім'ї. Василь Пацаган (світла йому пам'ять), який згодом був заступником головного лікаря Лисецької лікарні, і Ніна Клименко одружилися під час навчання в училищі. І наша родина: Олексій Савчук і Людмила Тацакович.

Ми з Людою дружили всі два роки під час навчання в училищі, з першого курсу. Навіть долі мали схожі. Дружина хотіла поступити в медінститут, але то були трудні часи. Вона – напівсирота, мала лише маму, тато загинув у концтаборі. Я – сирота, проробив два роки на заводі після школи і не мав навіть грошей на автобус. В училище вступив за порадою товариша. Попав у гуртожиток, мав вже де жити, мав що їсти, бо давали стипендію. Так, бідували, але тоді мало хто розкошував.

Про багатьох викладачів ми згадували разом, коли готував свої спогади Нестор Середюк: як на терапії вчив нас обстежувати пацієнтів Абрам Юхимович Водовоз, як хірургію викладала Анна Антонівна Бардякова, яким справедливим і уважним був до студентів директор училища Григорій Григорович Гавриш.

Заступником директора був Володимир Леонтійович Зеляк – молодий, гарний, згодом був проректором медінституту. Не раз ми з ним уже в пізніші часи зустрічалися.

Найкраще у нашій групі вчилися Нестор Середюк і Люда Тацакович, моя майбутня дружина. Я ще жартував, що я – зубрилка, а вони намагалися все вивчити більше і глибше, були відмінниками, і навіть двоє все сперечалися, хто правий, а хто ні.

Хоча насправді і мені не було важко вчитися, бо я завжди мав добру пам'ять. Мені вистачало того, що розказав викладач – міг повторити його лекцію майже на пам'ять. Згодом, коли я в юриспруденції працював, то мені казали, що маю комп'ютерну пам'ять.

Часто теоретичний матеріал ми вивчали групою по троє-четверо, бо книжок тоді не вистачало. Доводилось комусь читати (здебільшого то була моя Люда), а інші слухали. Люда читає, я слухаю – все: запам'ятав, знаю.

А на практику були поділені на підгрупи і бігали по лікарнях. А так як за алфавітом наші прізвища за буквами були близько – «С» і «Т», то і на практиці були в одній підгрупі, і на чергування разом ходили.

На останньому курсі ми з Людою поженилися. Бо наближався розподіл, і ми боялися, щоб нас не розлучили, хотіли разом поїхати на роботу. Як однокурсники дізналися, то одразу: «Ура, весілля робимо!». Саме студенти і викладачі зробили нам весілля в училищі. Дружкою у нас була Леся Мартинець. Було скромне студентське весілля, бо я був, як кажуть, пролетар: сирота, жив у гуртожитку.

Так вийшло, що ми одружилися на Шуткову неділю, а після неї у четвер ми вже роз'їжджалися на дипломну практику.

Ми поїхали в Яремче. Головний лікар трьох студентів направив у Кременці. Всюди добрі люди є. У Кременцях головним лікарем був Євген Романович Подолінський, він нас дуже гарно прийняв. Дали нам комірчину в лікарні нагорі, аби ми там жили. Нас всіх трьох оформили на роботу по пів ставки, годували в їдальні. Так що ми за рахунок практики ще й прожили той місяць.

А після практики отримали направлення і поїхали в Лисець на роботу. Я працював у санстанції кілька років, а дружина – операційною сестрою. 50 карбованців у мене, 45 – у неї. Народилося двоє дітей. Люда не могла поступати в інститут, бо діти. Я теж не міг піти в медінститут, бо вчитися можна було тільки стаціонарно. А я в той час був засідателем в суді від районної лікарні, робота суду мені подобалася. І я тоді поступив на заочне відділення на юридичний факультет Львівського університету.

Хоча Нестор Середюк казав мені тоді, що я зрадник, зрадив медицину. А ще, казав він, винен, що талант своєї дружини загубив, бо з неї був би добрий хірург, вона дуже відданий медик.

Я у ті часи, окрім основної роботи і навчання, ще на пів ставки чергував в терапії в лікарні. Таке наше життя було...

А медичні знання виявилися потрібними не лише при роботі в медицині. Коли я був суддею, мені дуже багато помагало те, що я знав медицину. Особливо коли розглядали судові справи щодо лікарів, чи коли давали нам результати медичної експертизи – я міг орієнтуватися у термінах. Хоча завжди казав: «Серед суддів медика нема, є судді».

Коли був суддею у Надвірні, до мене приїжджали товариші Нестор Середюк, Анатолій Клименко (світла йому пам'ять), які згодом стали професорами медінституту. А коли мене перевели в область, ми вже постійно зустрічалися, родинами відзначали дні народження, ювілеї чи різні свята. Так до цього часу. Нещодавно їздили до Ніни Пацаган на 60-річчя її сина, допомагаємо їй, підтримуємо.

Завдяки Нестору Середюку я познайомився з професурою, ректором Євгеном Нейком. Якраз коли я переїхав до Івано-Франківська, у 40 років Нестор Миколайович захистив дисертацію, став доктором медичних наук. Я бував у нього в кімнаті без вікон на тодішній вулиці Радянській (тепер

Незалежності), де мій найкращий товариш писав дисертацію. Отак жили в той час люди і так виходили в люди.

Вважаю, що ми прожили гарне життя. Хоча, на жаль, вже маємо поважний вік, вже ми не такі, як були.

Але тішимося, що вирости діти, кожний обрав свій шлях. Син Ігор інженером проробив в газовій промисловості, одна донька Ірина – музикантка, завучка музичної школи в Богородчанах, друга донька Зоряна пішла по наших колишніх стежках, стала лікарем, працює кардіологом в медичній службі Міністерства внутрішніх справ. До речі, вона вчилася в медінституті в одній групі з сином Нестора Середюка Віталіком – от як буває у житті.

А про медичне училище у нас залишилося багато добрих спогадів. І головне – наша студентська дружба, якій вже більше 65 років.

Олексій і Людмила САВЧУКИ, випускники Станіславського медичного училища № 1 1960 року.

Юліана САГАН:

***Починала вчитися у фельдшерсько-акушерській школі,
закінчила медучилище, працювала в медколеджі***

САГАН (ХАЛУПІНСЬКА) Юліана Юліанівна. *Навчалася в Івано-Франківській фельдшерсько-акушерській школі (відділення медичних сестер) у 1953-1956 рр. Після закінчення працювала в Івано-Франківській дитячій поліклініці дільничною медичною сестрою. У 1957-1963 рр. навчалася в Івано-Франківському медичному інституті. У 1963-1964 рр. – лікар-терапевт дільничної лікарні в Снігурівському районі Миколаївської області. З 1964 до 2016 року працювала в Івано-Франківському медичному училищі (згодом коледжі). Викладач вищої категорії дисципліни «Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка». Нагороджена медаллю «Ветеран праці», почесним значком «Відмінник охорони здоров'я».*

Понад п'ятдесят років я пропрацювала в Івано-Франківському медколеджі. А свого часу закінчувала цей заклад і була свідком усіх змін його статусу. Вступала я ще у фельдшерсько-акушерську школу, закінчувала вже медичне училище, згодом було базове медучилище, базовий медичний коледж. Тож можу порівнювати, як змінювався наш заклад.

У 50-х роках приміщення знаходилося на вулиці Галицькій, 101. То було бідотство, повоєнні часи. Комп'ютерів ще не існувало. Вчилися, як то кажуть, на півпальцях. На заняття йшли з таблицями: якась хвороба і її симптоми. Викладач коментував і додавав щось своє. Такі таблиці зберігалися в підвалі і завідувала ними лаборантка Ада Іванівна. Ми приходили і казали: «Нам сьогодні потрібна така-то таблиця», вона видавала, і з тим йшли викладати. Це вже коли я була викладачкою. Коли була студенткою, то по суті було так само. Приміром, анатомію вчили по атласу. Хіба деколи нас водили в анатомку, щоб показати труп. А так більше принцип «що намальовано». Звичайно, умови не ті, що тепер. Але вивчилися...

Мені важко згадати імена і по батькові багатьох викладачів. Та і випускників, з якими я закінчувала, вже багатьох нема. Все-таки стільки років минуло, ні з ким не маю контактів.

Коли я вступила у фельдшерсько-акушерську школу після 7-го класу, директоркою була Грекова, імпозантна така жінка. Вона викладала інфекційні

хвороби. Чомусь це був мій улюблений предмет, викладачка змогла викликати любов до нього. Ще чітко пам'ятаю, що був такий викладач Москаленко, він курував медсестринське відділення фельдшерсько-акушерської школи. Хірургічну практику ми проходили на базі колійової лікарні. Там викладач-хірург проводив з нами заняття на такому рівні, ніби ми не медсестри, а доктори. Нам це імпонувало. Заняття були і в інфекційній лікарні, і в інших – прив'язані до лікарень. Для медсестри важливо вивчити догляд за хворим.

Щоб я захоплювалася спеціально якимись предметами, то ні – всі були однаковими. На жаль, нас дуже «грузили» (особливо пізніше, вже в медінституті) політичними науками: політекономія, істмат, діамат. То була основа основ. Як не здав основи марксизму-ленінізму, то міг інші предмети і не йти здавати. Такі часи були, тепер згадуються як неприємний сон. Нащо то медсестрі чи доктору? Потім і на роботі так само – політзаняття. Хочеш працювати – мусиш пристосовуватися. Вже як я працювала в училищі, мені кілька разів пропонували: «Ти будеш директором, ти будеш завучем, але треба «червону книжку» (партквиток)». Дякую, я ніколи не мріяла про «червону книжку» і про посаду директора чи завуча. Все – коротко і ясно.

Під час навчання в медучилищі ми займалися спортом і художньою самодіяльністю. Хоча спеціального залу не мали, але була прибудова, де проходили заняття з фізкультури – якщо було холодно, а так заняття були надворі. А потім були вечори з танцюльками. Правда, обмежений час, до певної години, і завжди були викладачі, яких ми називали «наглядачами» (щоб не було ніяких ексцесів). Так сказати, тримали нас в руках. З одного боку, може це і добре, бо була дисципліна, а з другого, вважалось, що так і має бути.

На релігійні свята нас обов'язково заставляли йти замітати вулиці, чи прибирати береги річки або кладовище у Княгинині. В душі всі протестували, але вголос ніхто не промовляв, бо це було небезпечно. Такі були часи, дамоклів меч висів над кожним.

Після закінчення медсестринського відділення мене направили в дитячу лікарню. А оскільки там не було місця, то мене залишили в поліклініці дільничною медичною сестрою. У 1957 році я поступила в медичний інститут і через шість років за направленням поїхала в Миколаївську область, в Снігурівський район, де попрацювала рік. Добре пам'ятаю ті роки, бо то моя молодість. Коли приїхала у Франківськ у відпустку – любов, вийшла заміж і залишилася тут.

Роботи лікарської не було, а «червоної книжки» я не мала принципово, то в облздороввідділі мені сказали: можеш іти, якщо хочеш, «преподавателем в медицинское училище». Вибору не було, то я пішла на цей «преподаватель». І так «засіла» до своїх 78 років.

За роки моєї праці у коледжі змінилося чотири директори. Працювати почала при Григорію Григоровичу Гавришу – загалом 19 років. Принциповий, вимогливий керівник, він дбав про злагоджену роботу навчального закладу, вирішував день у день немалі проблеми. Дуже цікаво і змістовно проводив засідання педради. А при викладанні шкірно-венеричних захворювань надзвичайно доступно пояснював студентам складний матеріал, пов'язуючи з практичною діяльністю. Це викликало зацікавленість і повагу серед студентів і викладачів.

Викладала я з надією, що через рік піду на лікувальну роботу. Але не так сталося, як гадалося. Григорій Григорович казав мені: «Почекай трохи, почекай». Спершу я викладала мікробіологію (зізнаюсь, не любила цей предмет), а потім догляд за хворим. Паралельно проводила заняття в лікарнях, демонструвала студентам хворих, ми мали свою навчальну кімнату в 1-й міській лікарні на вул. Матейка. А теоретичні заняття, лекції читалися в училищі.

Дев'ять років директоркою була Марія Василівна Мудрак. Принципова як керівник, не кидала слів на вітер: як сказала – то виконувала, і від інших так вимагала. Ми їй за це цінували.

Роман Іванович Малець був м'ягшим, особливих претензій до нас, викладачів, не мав. Але ми звикли добре виконувати свої обов'язки. Водночас був принциповим.

Найдовше – понад 20 років я працювала з Володимиром Васильовичем Стасюком. Пам'ятаю його ще студентом, я в його групі викладала. Він любив повторювати, що я його вчителька, а я все казала: «Не кажіть так, тепер я ваш працівник». Як директор він однаково ставився до викладачів, у нього не було любимчиків. Але відчувалося, що дуже поважав старших. Для коледжу зробив багато: сучасне обладнання кабінетів і навчальних кімнат, комп'ютери, благоустрій. Не до порівняння, як було колись.

Я пропрацювала в медичному коледжі 50 років – ні мало ні багато. Купа випускників, для багатьох була куратором групи. Деякі мене зустрічають,

вітаються, і я жартую: «То я ще до впізнання?». «Та що ви, Юліанівна», – відповідають.

Як класна керівниця групи я знала все від А до Я: що сталося в групі. То ж хлопці, всяко бувало. Було навіть так, що затримувала міліція, то я як ангел-хоронитель бігала їх рятувати. Але в основному були чемні діти. Багато закінчили інститут, стали докторами знаменитими. Як от Анатолій Хруник, лікар-хірург ОКЛ.

За 50 років можу порівнювати, які тоді були студенти і які зараз. Змінюються, дуже. Тоді студенти були більше згуртовані. Теперішні розхолоджені. Тепер вони можуть – я не кажу за панібратство, але можуть вільно розмовляти з викладачем і на будь-які теми. Як я була куратором, ми могли на різні теми говорити – і про навчання, і про любов, про все. А раніше, ще як я вчилася – Боже сохрани. Вивчив, відбули пари – і додому.

До останнього у коледжі я працювала зі студентами. І говорила їм: те, що вам тут дали, вклали у ваші голови – це ваша теорія, але в основному руку ви наб'єте, коли будете самостійно працювати, коли стикатиметеся з хворими. Щоб ви не розгублювалися, не плакали, не кидали: «Я не знаю, що маю з ним робити». Треба боротися за життя до кінця. І не встидатися питатись у старших товаришів, колег – старших медсестер чи лікарів. То так не можна: «Я сама знаю», бо помилка може дорого коштувати. Така наша робота.

Юліана САГАН, випускниця Станіславського (Івано-Франківського) медичного училища 1956 року.

Марія САПІЖАК:

Дуже горджуся, що викладаю у коледжі, де колись вчилася

САПІЖАК (ЗАПОТОЧНА) Марія Іванівна. Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1982-1985 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». За направленням пішла на роботу в обласну дитячу клінічну лікарню м. Івано-Франківська, де працювала у 1986-2004 рр. медичною сестрою у відділенні патології новонароджених дітей, постовою медсестрою, маніпуляційною медсестрою. У 2003 р. закінчила Прикарпатський університет імені Василя Стефаника (кваліфікація біолог, викладач). З 2004 р. працювала викладачем медичної біології і генетики в Івано-Франківському медичному фаховому коледжі. У 2012 р. закінчила Тернопільський медичний університет ім. І. Я. Горбачевського за напрямком підготовки «Сестринська справа», здобула кваліфікацію бакалавра сестринської справи, а у 2014 р. – за напрямком підготовки «Сестринська справа», здобула кваліфікацію науковий співробітник (сестринська справа, акушерство). Викладач вищої категорії, голова циклової комісії «Основи медсестринства та догляду за хворими».

В дитинстві я мріяла про педагогічну освіту. Але доля внесла свої корективи, і я пішла вчитися в медичне училище. Та через роки вони у мене поєдналися – медицина і педагогіка. Більше того, мені випала честь працювати викладачкою в навчальному закладі, який колись закінчувала, – Івано-Франківському медичному фаховому коледжі. Серед моїх колег таких є чимало, навіть вже мої учні працюють викладачами в ІФМФК. Це і особлива радість, і гордість для всіх нас. Я дуже горджуся, що викладаю у коледжі, де колись вчилася.

Пригадую, як після 18 років роботи в обласній дитячій лікарні прийшла у коледж у свій перший робочий день та на мить немов повернулася у студентські роки. То був надзвичайно приємний і хвилюючий момент.

Щиро вдячна директорові ІФМФК Володимирі Васильовичу Стасюку, що повірив у мене, за його вміння надихати, мотивувати, за його життєву мудрість. Завдяки його підтримці я здобула другу повну вищу освіту за спеціальністю «Сестринська справа» та кваліфікацію магістра і зараз маю

змогу робити те, що найбільше люблю, – викладати здобувачам освіти медсестринство, поєднувати педагогіку і практичну медицину.

До Івано-Франківського медичного училища я поступила після 8-го класу. Оскільки мала зі школи похвальний лист, то вступні екзамени не здавала. Правда, разом з мамою два дні стояли у черзі, щоб здати документи, бо це був престижний навчальний заклад, і бажаючих вчитися у ньому було багато.

Саме тоді почався найяскравіший, найцікавіший період мого життя – мої студентські роки в медичному училищі.

Хочу велику шану і подяку віддати всім вчителям, бо вони не тільки давали нам знання, але й навчали нас людяності, доброзичливості, гуманності, прищеплювали нам любов до медицини.

Найтепліші спогади про класну керівницю нашої групи Лесю Федорівну Смицнюк. Вона викладала англійську мову, а оскільки я вчила французьку, то у мене заняття не вела і для мене вона саме «класна мама». Якраз тоді Леся Федорівна тільки прийшла в училище після інституту – молода, красива, розумна. Вона зуміла організувати нашу групу, спонукала нас добре вчитися та пізнавати нове. Залишилися яскраві спогади про поїздку до Львова, яку вона організувала.

Дехто з моїх викладачів сьогодні є моїми колегами по викладацькій роботі в ІФМФК. Як от Любов Михайлівна Облогіна. Пам'ятаю її захопливі пари з мікробіології ще з власних студентських років. Вона завжди старалася нам розказувати цікаві факти (вона і зараз так робить), яких не було у підручниках. А ще на практичних заняттях Любов Михайлівна піднімала наш рівень освіченості, навчала, як правильно себе поводити в тих чи інших ситуаціях, виховувала з нас леді.

З великим задоволенням згадую пари з педіатрії в Олександрі Іванівні Новосельської. До неї можна було звернутися з будь-якою проблемою, поділитися радістю чи просто прийти за порадою. Це були, так би мовити, додаткові життєві навички. Базові знання з латині давав Олександр Іванович Малець – надзвичайно толерантна, вимоглива, але дуже добра людина.

Директором училища у нас була Марія Василівна Мудрак, завучкою – Галина Дмитрівна Борисяк. Ми відчували їхнє чуйне, шанобливе ставлення – і водночас вони були вимогливі.

Галина Дмитрівна викладала у нас терапію і догляд за хворими. Мудра, толерантна, добра та справедлива. До кожного вона ставилася індивідуально,

її увагою не були обділені слабші студенти. Галина Дмитрівна ніколи не підвищувала голос, але найменше її зауваження викликало відчуття сорому, провини. Для мене особисто вона стала наставницею, авторитетом, прикладом, стимулювала моє подальше навчання. Пам'ятаю, як після першого курсу запропонувала мені працювати в приймальній комісії. Напевно, саме завдяки їй я згодом здобула вищу педагогічну освіту, у 2003 році закінчила Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, де отримала кваліфікацію біолога-викладача.

Серед моїх улюблених предметів була анатомія, яку викладала Олександра Олександрівна Босович. Слухати її заняття – це було одне задоволення. Пригадую, як це було перший раз. Пролунав уже дзвінок на заняття, а ми ще шумимо, не всілися за парти, бігаємо. Олександра Олександрівна зайшла – невеличкого зросту, молоденька, симпатична, і ми подумали, що то якась старшокурсниця, спочатку на неї не звертали увагу. «Добрий день, прошу сідати», – сказала вона спокійно, тихо, врівноважено, і ми відразу заспокоїлися та почали слухати заняття. Дуже просто, доступно, цікаво викладала анатомію Олександра Олександрівна. Могла складні речі (адже анатомія непростий предмет) пояснити простими словами.

Але не одним тільки навчанням запам'яталось моє студентське життя. Пам'ятаю, як в наш клас зайшов Дмитро Гнатович Циганков. Він запропонував нам співати в ансамблі. Наш ансамбль був дублером основного складу «Лілеї». На репетиціях я із задоволенням проводила свій вільний від навчання час. Наш колектив брав участь у різних святкових заходах.

Я займалася художньою самодіяльністю також пізніше, коли працювала в обласній дитячій лікарні.

Робота медичної сестри є надзвичайно відповідальною і складною. Багаторічний досвід своєї роботи маніпуляційною та постовою медсестрою у відділенні патології новонароджених дітей в обласній дитячій лікарні я щодня намагаюсь передати нашим студентам.

З 2010 року очолюю циклову комісію «Основи медсестринства». Протягом десяти років разом з колегами готувала студентів до Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності студентів медичних училищ та коледжів «Ескулап» за фахом «Сестринська справа». І приємно, що у 2011, 2013, 2014, 2018 роках Мар'яна Майба, Іванна Юрків, Мар'яна Присяжнюк, Світлана Климович стали переможцями (перше місце) такого престижного конкурсу.

З 2023 року долучилась до команди фахівців ДНП «Центр тестування», де проводимо роботу над створенням та рецензуванням тестових завдань ЄДКІ для здобувачів ступеня фахової передвищої освіти за спеціальністю «Медсестринство».

Викладання медсестринської справи для мене – це покликання. Адже у мене є можливість давати знання студентам та прищеплювати їм моральні якості (співчуття, милосердя, терпіння).

Недарма основоположниця сестринської справи Флоренс Найтінгейл сказала: «Догляд за хворими – це таке ж мистецтво, як і живопис та скульптура. Мистецтво догляду – це найвище з мистецтв».

Марія САПЖАК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1985 року.

Галина СЕМЕНЧУК:

Alma mater навчила мене любити, співчувати, якісно працювати

СЕМЕНЧУК (КОЛІСНЯК) Галина Ярославівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1997-2000 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». З 2000 р. працювала в обласному перинатальному центрі Івано-Франківська у гінекологічному відділенні. У 2000-2004 рр. навчалася в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, отримала вищу освіту за напрямком «Психологія» та здобула кваліфікацію бакалавра психології. З 2009 р. працювала у відділковій лікарні ст. Івано-Франківськ ДТГО «Львівська залізниця». З 2016 р. – старша медична сестра міської поліклініки № 5 КНП «Центр первинної медичної і консультативно-діагностичної допомоги Івано-Франківської міської ради». З 2021 р. – головна медична сестра у КНП «Івано-Франківський обласний перинатальний центр Івано-Франківської обласної ради». Має вищу кваліфікаційну категорію. Навчається в магістратурі Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Західноукраїнського національного університету на факультеті «Менеджмент закладів охорони здоров'я». Нагороджена почесною грамотою ДОЗ ОДА за сумлінну працю, високий професіоналізм, значний особистий внесок у надання медичної допомоги у період війни з РФ, активну громадянську позицію.*

Мене з раннього дитинства батьки вчили робити добро, допомагати людям! Я щаслива, що моє дитинство було сповнене любов'ю та радістю! Я була свідком того, наскільки сильно мої батьки віддавалися людям, і я твердо знала, що мій життєвий шлях – це служити людям!

Одного дня сталася подія, яка вплинула на мій подальший життєвий ВИБІР, на моє подальше життя! Моя бабуся захворіла, у неї була ангіна, лікування вона проходила в обласній інфекційній лікарні. Прийшовши провідати свою бабуся, я побачила, як їй погано, як вона мучиться від болю та лихоманки, і мені тоді стало страшно, що особисто я не можу їй нічим допомогти! Бабуся мене заспокоїла, і сказала: «Рішення Є! Ти станеш медсестрою, тому що медсестра проводить більше часу з хворими, аніж лікар, і розуміє пацієнтів краще. Для людей, які потрапили у лікарню, необхідні увага та турбота, саме

чим і займається медична сестра». Під час цієї розмови я пообіцяла бабусі, що стану найтурботливішою медсестрою у світі! Все так і сталося, слова бабусі були пророчими!

На Прикарпатті люди знали, що Івано-Франківське базове медичне училище є найавторитетнішим навчальним закладом в Україні за якістю підготовки кадрів. За довгі роки роботи медичне училище підготувало не одного **ФАХОВОГО** медичного працівника, які заявили про себе не лише в Україні, а й у Європі! Переді мною постало завдання – **ВСТУПИТИ ДО МЕДИЧНОГО УЧИЛИЩА!** Я готувалася до вступу днями, ночами, мене підтримували рідні, і це надавало впевненості у своїх силах. І цей день настав! Я стала студенткою Івано-Франківського базового медичного училища. Моєї радості та радості моїх рідних не було меж! Всі вірили у мене! Шкода, що бабуся не застала мене вже головною медичною сестрою, я знаю, що вона пишалася б мною...

Для мене найкращим днем за роки навчання є 1 вересня 1997 року, хоча минуло вже багато часу... Проте я пам'ятаю, як вперше познайомилась зі своїми одногрупниками. Тоді нам здавалося, що ми у медицині зрушимо гори, нас об'єднувало сильне почуття єдності та могутності, ми вірили, що усі можливості для нас відкриті, немає нічого недосяжного, лише не боятися, і це мотивувало мене дуже. У нас була сильна та дружня група. Навіть сьогодні я повертаюся знову і знову до того дня, коли ми мріяли і знали, що ми усе зможемо!

Моя група була мегаактивною, позитивною, енергійною та веселою. Хоча ми були ще дітьми, але у нашій групі була дисципліна, ми відповідально ставилися до навчання, брали активну участь у житті училища. У складних ситуаціях підтримували один одного. Ми були дружньою сім'єю, разом проводили багато часу! Навіть зараз ми знаходимо час для зустрічей, дружимо сім'ями, з приємністю згадуємо наші студентські роки.

Серед викладачів медичного училища мені найбільше запам'яталася Зена Василівна Никифорук – викладачка фармакології. Студенти у розмові між собою називали її суворою, сталевою, і на той час я не зовсім розуміла її у підходах до проведення занять, вимогливості щодо студентів. Пройшовши шлях медичної сестри від простого до складного, я зрозуміла, що у роботі вкрай важливо бути відповідальною, стійкою перед викликами та різними ситуаціями, в міру бути жорсткою і вміти приймати те, що неможливо змінити, але навіть тоді робити усе, що від тебе залежить, і вірити у краще! Саме від

Зени Василівни я перейняла стійкість у прийнятті рішень та організованість, я їй за це дуже вдячна!

Протягом навчання у медичному училищі мій відпочинок завжди супроводжувала книга. Любила читати на перервах книги про лікарів, із серії «Діагностика та лікування хвороб. Керівництво для лікарів» тощо. Коли я розумово втомлювалася, я займалася спортом, це допомагало мені перезавантажитися. Навіть пробіжка парком надавала енергії засвоювати теоретичні знання та генерувати правильні рішення під час виконання практичних.

Як би це банально не звучало, але училище, окрім професійних знань, надало мені путівку у доросле життя. Це мій старт на професійній дорозі, по якій я зараз впевнено крокую. Я раджу всім студентам розпочинати навчання з училища. Специфіка навчальної програми та атмосфера училища дозволяє студентам глибше занурюватися у професію, у теоретичні та практичні знання, саме тут будуються перші навички.

Дорогі студенти, залишаю вам поради, які додадуть впевненості та наснаги у всіх сферах життєдіяльності.

1. Обирайте професію (роботу), яка приносить вам максимум задоволення, саме у такій роботі ви будете викладатися на всі 100%, вас буде тягнути пізнавати та вивчати нове, постійно удосконалюватися! І це закономірно, що, підходячи до роботи з принципом професіоналізму, ви зможете об'єднати навколо себе команду справжніх професіоналів і також самі навчитесь злагоджено працювати у команді, разом з колективом! І це призведе до досягнення поставлених вами цілей! Ставте перед собою високі Цілі! Завжди робіть усе з Любов'ю! Результат вас приємно вразить!

2. Не бійтеся труднощів! Труднощі та негаразди загартують вас та допомагають розвиватися та вдосконалюватися!

3. Ставтеся до людей так, як би ви хотіли, щоб ставилися до вас! Я, як медична сестра з великим досвідом роботи, помітила, що хороше ставлення медичної сестри до пацієнтів призводить до їх швидкого одужання. Яка б не була складна ситуація, завжди намагайтеся помічати те хороше, що є! Такий підхід у житті та в роботі робить дива!

4. Постійно удосконалюйтеся, збагачуйте свої знання та досвід! Це ваша інвестиція у майбутнє! Не бійтеся виходити із зони комфорту, це буде лише вам у плюс!

5. Ніколи не пізно вчитися! Вчитися і ще раз вчитися! Опісля закінчення медичного училища я отримала ще дві спеціальності, і на сьогодні також студентка! Нині технологічний прогрес вимагає від людини гнучкості та швидкості не лише у прийнятті рішень, а ще й в опануванні нових галузей, нових знань, спеціальностей! Ніколи не пасіть задніх!

6. Практично застосовуйте свої навички та знання – лише це називається працею!

7. Не бійтеся починати усе спочатку!

8. Любіть людей! Любіть людей! І ще раз любіть людей! «Робіть добро і кидайте його у воду!».

Моя професія медичної сестри цінна для загального блага, цю професію не може замінити навіть штучний інтелект! Емпатія, уважність, доброзичливість, повага, чуйність, розуміння, ввічливість, підтримка, радість – це риси, притаманні лише медичній сестрі (живій людині, робот не може мати такі природні риси) і без яких не може працювати медсестричка.

Спогади про училище залишаються зі мною, деякі ситуації пам'ятаю у найдрібніших деталях... І це завжди буде зі мною... Це моя є радість і моя основна наснага...

Галина СЕМЕНЧУК, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2000 року.

Андрій СЕНЮК:
***Училище, окрім професійних знань, формувало правильні
життєві погляди***

СЕНЮК Андрій Орестович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1988-1992 рр. на фельдшерському відділенні. Ще під час навчання в училищі працював санітаром в Івано-Франківській психлікарні № 1. Туди ж пішов на роботу медбратом у 1992 р. після закінчення медучилища. Зараз працює в Івано-Франківській обласній психоневрологічній клінічній лікарні № 1 постовим медбратом на пів ставки, а з 2004 р. також працює медбратом у відділенні хроніодіалізу обласної клінічної лікарні.*

Закінчуючи 8-ий клас, я ще не розумів, чи медицина – то на все життя. На мій вибір майбутнього фаху насамперед вплинули поради батьків, так як тато був лікарем. То були часи, коли ми звикли слухатися мами і тата. Я прислухався до їхньої думки. І тепер про це не шкодую.

При вступі в Івано-Франківське медичне училище здавав математику і українську мову (диктант), отримав відповідно «чотири» і «п'ять».

Поступав ще як училище знаходилося по вул. Галицькій, 101. І перше враження, яке залишилось в пам'яті, – це перша лінійка. Було дуже гарно, урочисто, і навіть на тій першій лінійці звучали слова з клятви Гіппократа. Від тої урочистості було відчуття, що це вже не просто школа, а вищий професійний заклад, де нас вчитимуть медицині, як надавати першу допомогу, як рятувати людей. Словом, зрозумів, що це заклад серйозний, солідний і починається серйозна наука.

У нашій групі було 26 хлопців і четверо дівчат. Це була фельдшерська військова група, нас готували для армії. Сильна група – про це свідчить те, як чимало моїх однокласників згодом стали лікарями, науковцями медичного університету.

Класним керівником у нас був викладач інфекційних хвороб Володимир Миколайович Козовик. Він до нас ставився, як до рідних дітей. Це на старших курсах. А першою класною керівницею була викладачка російської мови і літератури Людмила Рудольфівна Петрик.

Директоркою училища була Марія Василівна Мудрак. Дуже мудра і справедлива жінка, завжди старалася в ситуації розібратися – не просто

поверхнево щось почути і насварити студента, а зрозуміти, що спонукало зробити той чи інший проступок: якісь душевні проблеми чи просто дурість. Ми бачили таку справедливість і уважність, тому поважали директорку. Хоча мене особисто ні разу «на килим» до неї не викликали. Як жартував мій однокурсник Юрій Дмитрув, «училища не підривав, нічого не підпалював» – тобто порівняно чемний був.

Анатомію на початках вчили за книжками, картинками, плакатами – не було таких банок з органами, препаратами, як в медичному інституті. Вперше побачили їх, коли нас на третьому курсі привели в анатомку медінституту. Анатомію викладала Євдокія Миколаївна Богославець, вона була і завідувачкою відділення. Вона була дуже строга, але завдяки цьому ми добре знали її предмет, була справедлива, послідовна.

В принципі, всі викладачі були хороші, кожний по-своєму цікавий. Давали нам уроки не лише зі свого предмету, але, як кажуть, і по життю. Минуло вже понад 30 років з тих часів, вже не згадаються конкретні випадки чи вислови, але оце загальне відчуття залишилося.

З вдячністю згадую викладача хірургії Богдана Ярославовича Голояда. Дуже багато було латинської мови, яку викладав Роман Іванович Малець.

Особливо важко було вчитися на першому курсі. Кажу насамперед про себе. Було дуже багато нового, особливо латинська мова, анатомія. Нас заставляли знати кожну кісточку, кожну виїмку, кожну горбинку – і латинською мовою, і українською. Складна термінологія, а ми ж були ще діти, після 8-го класу. Я все те ще вдомо штудіював, щоб все добре запам'ятати. А матеріалу реально було багато.

Фізкультурником у нас був Богдан Васильович Лесів. В училищі велика увага приділялася фізичному вихованню, ми активно займалися спортом.

Рідко, але перетиналися з Дмитром Гнатовичем Циганковим. Він у нашій групі не вів математику, хіба іноді заміняв викладача. Але мені запам'яталося, як він приходив на заняття з баяном, намагався визначити, в кого який голос. Тобто «шукав таланти» для хору.

Навчання забиравало багато часу, але намагалися поєднувати і з відпочинком. Групою їздили на Скелі Довбуша. До того я там вже був, але дехто з одногрупників побував у горах вперше. Бо половина групи була з Івано-Франківська, половина – з районів. Це цікаво, коли ти їдеш своєю групою. Це зближує студентів, дає час спілкування.

Училище крім того, що дало професійні знання для нас, майбутніх фельдшерів, формувало ще й життєві погляди: як правильно жити, як правильно поводитися. Одним словом, як бути людиною, завдяки якій би розвивалася країна і ти сам би ріс цивілізованою, вільною особистістю. Нам давали загальний розвиток. Щоб людина не просто чітко виконувала вказівки начальства, але щоб розуміла суть своєї роботи, а ще – як побудоване суспільство, як відчувати себе його частинкою, як бути відповідальним. Це нам прищеплювали теж.

Я вчився у ті часи, коли була проголошена незалежність України. Була ейфорія, ми всі були задоволені. Ми ще не здогадувалися і не розуміли, які великі проблеми нас чекають, як буде непросто, скільки людей виїде за кордон, дехто просто залишить медицину.

Початок 90-х років – занепад медицини, низькі зарплати, затримки з їх виплатами, ліків не було... Це був початок важкої дороги нашої країни. Я вважаю, що дотепер ми виборюємо нашу незалежність. А тепер ще й відстоюємо її у боротьбі з московським агресором.

Тож хтось залишився в медицині, а хтось пішов з неї. Кому як життя склалося.

Коли я закінчив медичне училище, направлень на роботу не було, треба було працевлаштовуватися самим. Я ще під час навчання, на останньому курсі працював санітаром в психлікарні № 1. Сюди і влаштувався медбратом та працював 20 років. А у 2004 році залишився там на пів ставки і пішов в обласну клінічну лікарню, бо хотілося чогось нового.

Перший рік після закінчення медучилища пробував вступити в медичний інститут, на жаль, не поступив. Тепер розумію, що тоді я психологічно розчарувався, дещо зневірився. Хоча у мене є однокурсники, які по три-чотири рази поступали – і таки свого досягли, сьогодні працюють лікарями. Лише згодом прийшло розуміння, що треба було все-таки пробувати і пробувати. На жаль, запізно це зрозумів.

Не шкодую, що пішов після 8-го класу в медучилище. Єдине, що шкодую – що не пішов вчитися далі. Для чоловіка, можливо, фельдшер – це малувато, а лікар – це вже серйозніше. Але вже як склалося – так є.

І сьогоднішнім студентам я б побажав: якщо плануєте залишатися в медичній професії, потрібно добре вчитися, здобувати знання. І бути не просто хорошим медиком, а насамперед людиною, громадянином, членом

суспільства, розуміти ситуацію у своїй країні, правильно рухатися і правильно вести своє життя. Училище дає для цього дуже хороший фундамент, основу.

А ще ті роки в медучилищі – це юність, молодість. Напевно, це для кожного найкращий час.

Тому, хоча і минуло вже більше 30 років, ми ті роки пам'ятаємо, згадуємо. На жаль, рідко зустрічаємося з одногрупниками, спілкуємося частіше телефоном. Ще через 10 років була зустріч, а потім розлетілися – хто поїхав за кордон, хто повернувся у свої рідні населені пункти, звідки приїхав на навчання. Про декого нічого не знаю. Бачимося хіба з тими, хто працює в обласній клінічній лікарні – Василь Бобик, Андрій Баран.

Але однаково то для нас були гарні роки, коли кожен з нас вірив, що попереду прекрасне майбутнє. Минуле, на жаль, не можна повернути. Але потрібно цінувати те, що у нас було.

Андрій СЕНЮК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1992 року.

Нестор СЕРЕДЮК:

Хотів би повернутися до «бурси», побачити вчителів і товаришів

СЕРЕДЮК Нестор Миколайович. *Навчався в Станіславському медичному училищі № 1 у 1958-1960 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1960-1966 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті. За направленням скерований на роботу в Рівненську область, а після перерозподілу працював в санаторії «Мармуровий палац» курорту Моришин. З 1969 р. трудове життя пов'язане з Івано-Франківським медичним інститутом. Пройшов шлях від клінічного ординатора кафедри, асистента, доцента, професора до завідувача кафедри внутрішньої медицини № 2 та медсестринства (з 1986 р.). Майже 25 років обіймав посаду проректора з наукової роботи. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію, а у 1978 р. – докторську. Автор понад 1000 публікацій, 30 монографій, 5 підручників та навчальних посібників. Створив наукову школу кардіологів, під його керівництвом захищено 5 докторських і 46 кандидатських дисертацій. Академік Академії наук технологічної кібернетики України. Член Американської асоціації гіпертензії, Європейської асоціації кардіологів, асоціацій кардіологів, аритмологів, терапевтів та електрофізіологів України. Заслужений діяч науки і техніки України. Нагороджений «Орденем святого Пантелеймона» за професіоналізм і милосердя у номінації «Найкращий лікар», грамотою Верховної Ради України за заслуги перед українським народом, відзнакою Папи Римського Бенедикта XVI за успіхи в медичній практиці, Почесною грамотою УГКЦ за медичну працю та опіку хворими, медаллю та відзнаками Асоціації кардіологів України.*

Ніхто з моєї родини з медициною не був пов'язаний. Один брат був бригадиром тракторної бригади в колгоспі, другий – водієм, мама працювала в полі і на тваринницькій фермі, батько – в одному з відділів райвиконкому. Жили в селі, тримали корову, гуси, кури, качки. Багато доводилося працювати, і всі слабували – і батьки, і родичі, і тваринки. Я ж був добросердечний з раннього дитинства, а от до техніки душа не лежала. Рішення йти в медицину прийняв самостійно.

Після школи поступав в медінститут, однак за першим разом не пощастило – не вистачило балів. Ректор порадив мені відпрацювати в колгоспі, заробити два роки стажу (вступити стажнику було легше). Але я рік попрацював на фермі і у 1958-му поступив у Станіславське медичне училище № 1 – як тоді говорили, в «медичну бурсу».

То були тяжкі часи, голодні. Гуртожиток був дуже маленький, всім місць не вистачало, я пішов на квартиру. Мешкали ми (я і три мої однокласники – Василь Пацаган, Ярослав Барложецький та Микола Ходак) в приміському селі Пасічна, в старенької бабусі. За невелику плату вона готувала нам обіди. Продукти доводилося привозити з дому – з села Старуні. Це в 35 кілометрах від Станіслава. Вчилися, в основному, увечері – при «бабусиних каганцях».

Найбільше мені запам'ятався вчитель терапії – доктор Абрам Юхимович Водовоз. Він любив нас, студентів, заняття проводив у палаті біля ліжка хворого, розмовляв тихо, періодично жартував або робив дотепні порівняння симптомів пацієнта з об'єктами довкілля. Привівши нас у палату, пропонував кожному взяти участь в обстеженні пацієнта: хтось «збирав» анамнез, хтось вислуховував серце та легені, а хтось проводив пальпацію черевної порожнини. Абрам Юхимович часто цитував українських письменників. Терапію вела також Марина Миколаївна Бондаренко, вони чергувалися. А хірургію викладала лікарка Анна Антонівна Бардякова. Ці троє викладачів для мене в училищі були найкращими.

Інфекційні хвороби нам викладала Віра Василівна Чаленко, яка була дуже строгою, і ми знали її предмет. Анатомію вела Зінаїда Федорівна Ільїна, вона теж вчила фундаментально.

Директором училища тоді був Григорій Григорович Гавриш – лікар-дерматолог, прекрасна людина, досвідчений, талановитий педагог. Іноді нас по-батьківськи «сварив», але при потребі, навпаки, допомагав, якщо траплялася якась біда або непорозуміння. З заступником директора училища Володимиром Леонтійовичем Зеляком я згодом довгі роки працював в Івано-Франківському медінституті, він був проректором з навчальної роботи, а я з наукової.

Повертаюсь до спогадів про училище. Проблем було багато. Не до порівняння, які зараз умови для навчання і які раніше – це небо і земля. Не вистачало підручників, конспект встиг чи не встиг записати, та й то по конспекту не навчишся. Іноді ми просто «тупо» виучували матеріал на пам'ять,

а потім його розказували викладачам. Багато учнів голодували, не мали належного для зимової пори одягу.

Анатомію ми вивчали в «анатомії», але зразків для всіх не вистачало, тому вчилися групами по трое-четверо. Хтось читав матеріал з підручника, а інший – показував на препараті. Частіше тим, хто «показував деталі» на анатомічному препараті, був я. І досі пам'ятаю ті назви, які ми вчили як вірш – на пам'ять. На останню (пам'ять) я не скаржуся й донині. Часом думаю, яким чином «вилучити» з голови інформацію, яка мені тепер вже не потрібна. Проте, марно: позбутися пам'яті так само важко, як і запам'ятати. У всякому разі в мене саме так є...

Згадаю деякі цікаві епізоди з часів мого навчання в «бурсі». На випускному іспиті з хірургії я забув про симптом оперізуючого болю в надчерев'ї та назву аналізу на підтвердження діагнозу гострого панкреатиту (аналіз сечі на діастазу). Мені потрібна була лише відмінна оцінка, бо я претендував на «золоту медаль» (5% випуску давало право одразу після закінчення училища вступати до інституту). Викладачка Анна Антонівна Бардякова натяками пробувала «розбудити мою пам'ять», але мене «заклинило» (забув). Досвідчена лікарка-інфектолог Волієвська (голова ДЕК) увійшла в моє положення – задала декілька інших уточнюючих запитань і все ж оцінила мої відповіді на «відмінно», відкривши цим самим мені шлях до омріяного медичного інституту.

Інший епізод. У силу своїх обмежених фізичних властивостей я ніяк не міг здати залік з фізкультури. Викладач був невблаганним – ніякі прохання не допомагали. Я тренувався як міг, але «норматив» не виходив, а термін навчання спливав. Ось тоді підключився директор училища – високоповажний Григорій Григорович Гавриш. Це було неоціниме втручання. Він «поговорив» з викладачем фізкультури і нарешті після якоїсь емоційної спроби я здав той норматив з бігу на 100 метрів!!!

Мої товариші прозвали мене «Нестор-побігуший», бо я завжди кудись спішив, щоб ніде не спізнитись.

Як ми добирались до «бурси»? Звісно, пішки, через пасічнянський міст. Це було дуже небезпечно, нас переходили хулігани (місцеві хлопці, які чомусь нас не любили) – вимагали гроші за «прохід через міст» або й просто нізащо могли побити. Треба було за дня добратися до помешкання, а це виходило не завжди.

І знову допоміг директор. Він звернувся в міліцію, і порядок «на мості» дуже швидко було встановлено.

Теоретичний матеріал ми вивчали маленькими групами по троє-четверо. Один читає (бо одна книжка), інші слухають, хтось дрімає – отак і вчилися колективом. Читала, як правило, Люда Тацакович, яка в подальшому стала дружиною Олексія Савчука. Олексій, здобувши після медичного училища вищу юридичну освіту, став відомим на Прикарпатті юристом, головою Господарського суду області. Люда Тацакович та Олексій Савчук кохали один одного, і про це знали всі. Після одруження вони створили прекрасну українську сім'ю, їхня донька Зоряна тепер лікар вищої кваліфікаційної категорії, працює кардіологом в медичній службі Міністерства внутрішніх справ. Я з цією сім'єю дружу донині. Час від часу зустрічаємося. Лікую їх, як можу. Вони допомагають мені порадами, моральною підтримкою. Разом святкували ювілеї, а їх вже було багато – 60, 70, 80 років.

Чи хотів би я повернутися знову до «бурси»? Уявіть собі – хотів би. Хотів би побачити тодішніх вчителів, своїх товаришів, навчальні кімнати, бабусю, яка готувала нам обіди...

Час рікою пливе..., як співаємо у пісні. Ось і добігло нам 80+, а нашій «бурсі», тепер знаменитому на всю Україну медичному фаховому коледжу, незабаром виповниться 85 років.

Нестор СЕРЕДЮК, випускник Станіславського (Івано-Франківського) медичного училища 1960 року.

Степан СМЕТАНЯК:

Щоб здобути знання, треба добре попрацювати

СМЕТАНЯК Степан Михайлович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1983-1987 рр. на фельдшерському відділенні. У 1987-1989 рр. – служба в армії в Рязані, виконував обов'язки фельдшера. У 1989 р. розпочав навчання на лікувальному факультеті в Івано-Франківському державному медичному інституті. Був старостою потоку. На четвертому курсі перевівся на стоматологічний факультет. Закінчив уже медакадемію в 1995 р. Після того вступив в Українську військово-медичну академію. Після її закінчення направлений у військову частину в м. Свалява на Закарпатті, потім в м. Мукачєво. У 1997 р. переведений в центральну стоматологічну поліклініку Міністерства оборони України (Київ) заступником начальника філії стоматполіклініки. Служив до 2004 р. Закінчив також Національну академію державного управління при Президентові України. Після звільнення зі служби у 2004 р. разом з дружиною відкрили стоматологічний кабінет у Києві, де зараз у невеличкій клініці працюють також з донькою і зятем. Заслужений лікар України.*

Коли я закінчував 8-й клас школи у с. Рахія Долинського району, медучилище було найпрестижнішим закладом на той час. Батьки багатьох з нас хотіли бачити нас медиками, і ми не проти були. Словом, було бажання, а напрямок зробили все-таки батьки.

8-ий клас – це діти, і ми попадаємо в обласний центр. До цього були одна-дві поїздки з мамою за руку на базар за вишнями. А тут – самостійне життя. І що найважливіше, батьки не боялися відпустити нас.

У нас класною керівницею була Юлія Юліанівна Саган. Вона все про кожного знала. Якщо щось не так, то був дзвінок мамі (ми того не знали), мама наступного дня вже була в училищі, виясняла, що з моїм сином, що не так зробив. Я вже не пам'ятаю, за що маму викликали, але коли я побачив її разом з керівницею у коридорі училища, то цього було достатньо, аби на все життя запам'ятав, що мама там не повинна бути.

З другого боку, якщо треба було щось нам – чи додому поїхати, чи ще щось, нам вірили, нам йшли назустріч. Ми тоді вчилися в суботу, а додому, особливо на перших порах, хочеться, і якщо б вчилися до години 16-17-ї, ми б не

встигали добратися, тож нас відпускали. Потім це відроблялося. І це важливий момент, адже перехід від мами до дорослого життя був легшим.

Як для мене, хлопця з сільської школи, перший рік в училищі важкий був. Особливо біологія, хімія на перших порах. Доводилося повертатися до шкільного матеріалу, ніби заново вчитися. Але на третьому курсі різниця з випускниками обласних шкіл вирівнялася, ми навіть пішли вперед. У нас було розуміння, що це майбутнє для себе, і треба було довести іншим та собі, для чого прийшов в училище. Ми посиленіше працювали – і це дало майбутній результат.

Я не був зразковим по латині, але освоював цей предмет. Згадую Надію Дмитрівну Яблунівську, між собою ми казали «баба Надя». Вона дуже сильно і на простому рівні, зрозуміло нам розказувала фізіологію.

Училище знаходилося тоді на Галицькій, в підвалі була анатомка. З анатомки треба було принести препарати. Береш, поки несеш – полякав дівчат. Які студенти без жартів?

На заняття ми ходили в білих халатах. Коли ми ці халати привозили в суботу додому, то батьки були в шоці: не халат, а ганчірка (30 хлопців у групі). Пригадую один випадок в кабінеті анатомії: ззаду стоять муляжі, чотирилітрова банка з печінкою у формаліні. Ми товчемося, хтось когось зачепив – і банка розбивається, формалін розливається на одного студента... Але ми і кров, і формалін сприймали спокійно.

Займався в наукових гуртках. З Анатолієм Хруником, Юрієм Угринчуком брали участь в науково-практичній конференції в Хусті на базі медучилища. Керівниками були викладачка інфекційних хвороб Лідія Миколаївна Грищенко (я з Анатолієм у неї писав роботу), викладачка фармакології Катерина Юріївна Якубів. Ми зі своїми роботами зайняли всі перші місця.

У фельдшерів була посилена військова підготовка – вчив Микола Миколайович Коваль і фізична підготовка – Михайло Васильович Ільків і Богдан Васильович Лесів. Їздили на змагання з лиж. У дворі училища не було великої території, спортзал маленький, зате був волейбольний майданчик, ми часто грали. Михайло Васильович дивився, хто як грає, і відбирав нас на секції легкої атлетики, орієнтування чи інші. У групі майже ніхто не курил.

Згадуючи культурну програму, насамперед назву Дмитра Гнатовича Циганкова. Під його супроводом проходили конкурси «Кращий за професією». Правда, він більше приділяв уваги дівчатам, бо керував вокальними

ансамблями, шукав серед дівчат таланти. Хлопці до таких творчих занять чомусь менше інтересу проявляли. Я не займався художньою самодіяльністю, але у нас на курсі була джаз-банда, Саша Кочкодан грав на банджо, виступали й інші хлопці. Тоді це було модно.

Директоркою у нас була Марія Василівна Мудрак, вона дозволила зробити в маленькому приміщенні під дахом радіорубку. На перервах передавали якусь інформацію, музика грала, ми включали іноземних виконавців, записи яких ще треба було десь дістати – Скорпіонс, АС/AD. Правда, нам хотілося, щоб музика звучала гучно, але директорка просила: «Хлопці, будь ласка, тихіше».

Після третього курсу нам дозволили працювати. Я, Богдан Гелен, Толік Хруник працювали в роддомі в родзалі санітарами. Мали по 4-5 чергувань. Ніч відчергував – вранці йшов на навчання. Трохи було важко. Але ми з задоволенням чергували. По-перше, ми вчилися – це ж акушерство, гінекологія. Вночі я залишався з акушеркою і було по п'ять родів, ми разом приймали пологи, іноді акушерка дозволяла робити ін'єкції чи інші маніпуляції. Після чергування виходив о 8 ранку – і був щасливий за жінок, що народили. А, по-друге, ще й заробляв 8 рублів за чергування. На ті гроші я ходив на курси водіння, здав на права.

Коли я згодом вчився в медінституті, то ті первинні знання, які отримав в медучилищі, згодилися. Бо засвоїв – чи не найбільший плюс – дуже багато практичних навиків. Якщо лікар закінчує медінститут, то стільки практичних навиків по маніпуляціях – внутрішні, внутріш'язеві ін'єкції, крапельниці – він не має. А ми в училищі хотіли все спробувати, самому зробити – і нам це давали. Практику я проходив в різних відділеннях Долинської районної лікарні, в маніпуляційних, перев'язочних, на приймальному відділенні.

Згадую також, що в час навчання в училищі ми впорядковували піонерський парк (тепер парк воїнів-інтернаціоналістів). Коли там робили доріжки, то ми розчищали землю, щебінь розсували. Їздили в колгосп на картоплю. А от у будівельний загін, як у Верховині будували інфекційний корпус районної лікарні, я не їздив, бо поламав ногу.

Після закінчення училища мене і багатьох однокурсників (кого згадаю – Олег Клід, Ігор Маланюк, Руслан Цюцюра, Олег Стефанишин) призвали в армію. Я служив у Рязані. Прикро, що ми служили там, звідки зараз з аеродрому злітають Ту-95 і бомблять нашу Україну. Олег служив в авіаполку, а я в батальйоні зв'язку. А медпункт у нас був спільний. Ми ставали в

медпункті на чергування – лікар і два фельдшери. Банальний випадок: травма, треба зашити. Лікар перелякано дивиться, а ми, фельдшери, зібралися, зашили. Якщо коротко: робили все, нам довіряли обслуговувати і родини офіцерів. Дуже згодилися знання з училища.

Після служби в армії я здобув вищу медичну освіту. Вступив в Івано-Франківський медичний інститут на лікувальний факультет, а закінчив уже стоматологічний, куди перевівся на четвертому курсі. Продовжив навчання в Українській військово-медичній академії і після її закінчення з 1995 року служив у Києві. Там живу і працюю зараз. Так що вже більша частина мого життя пов'язана зі столицею. До речі, у нас в Києві є товариство медиків Івано-Франківщини – випускники і нашого медучилища, і медінституту. Приміром, з училища Василь Притула – професор ОХМАТДИТ, Руслан Добровольський – зараз очолює медичну службу територіальної оборони під Києвом. При можливості зустрічаємося, спілкуємося.

Що б порадив тим, хто поступає в медучилище: щоб свідомо прикладали зусилля, а не шукали де легше, де можна «зліняти». Бо медицина – це наука, де все життя вчишся. Вчися, працею над собою – це не мине безслідно. Якщо дитина постійно під батьківським крилом і батьки стараються закрити її прогріхи – не варто йти особливо в таку сферу як медицина. Щоб здобути знання, треба добре попрацювати. Від цього виграє і дитина, і суспільство.

Степан СМЕТАНЯК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1987 року.

Володимир СТАСЮК:

Викладачі не тільки вчили нас медичного фаху, а й розширювали горизонти нашого пізнання світу

СТАСЮК Володимир Васильович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1967-1971 рр., закінчив з відзнакою, фельдшер. Після закінчення Івано-Франківського медичного інституту у 1977 р. працював лікарем анестезіологом-реаніматологом Калуської ЦРЛ, начальником обласного управління охорони здоров'я. З 1995 р. – директор Івано-Франківського базового медичного училища (медичного фахового коледжу). Був депутатом обласної ради першого демократичного скликання, п'ять разів обирався депутатом Івано-Франківської міської ради.*

Під час навчання в Бережницькій восьмирічній школі (Калуський район) у мене поступово формувалась думка, що в майбутньому я стану вчителем української мови та літератури. У нашій школі було багато вчителів, яких хотілося наслідувати, бути подібним до них. Вони з великою любов'ю виконували свою педагогічну працю.

Але трапився випадок, який кардинально змінив мою думку про майбутню професію. Якось посеред ночі у моєї мами стався серцевий приступ, і мені, як найстаршому (тата в той час не було вдома), довелося з газовою лампою (ліхтарнею) йти до медпункту за фельдшером. Це був молодий випускник нашого медучилища, неодружений, ось-ось мав бути покликаний до війська, який і працював, і ночував у медпункті. То були часи, коли фельдшер (завідувач медпункту) зобов'язаний був цілодобово перебувати у селі, де він працював...

Не дуже пригадую всі деталі, але після короткої розмови з мамою, після вимірювання тиску і пульсу він зробив якісь ін'єкції, зокрема і довенно. На моїх очах відбувалося диво: вже через якихось 10-15 хвилин стан здоров'я матері покращився, болі відступили, зменшилася задишка.

Ця подія, до якої згодом додалися й інші, змінила мій погляд на майбутню професію та спонукала до зацікавленого спостереження за діями медичних працівників, які часто бували у нашому домі. Причиною було те, що моя мама не відзначалася міцним здоров'ям, бо втратила його на роботі в колгоспі.

Інколи медичні працівники приходили до моєї маленької сестрички (молодшої за мене на 12 років), коли вона хворіла.

Отож, коли я закінчував 8-й клас, то вибір було переконливо зроблено на користь медицини. Зрештою, переді мною були два шляхи: або навчання в середній школі сусіднього села, з яким надійним сполученням був лише велосипед, або медучилище.

Найближче медучилище знаходилося в Івано-Франківську. Я вступив до нього в далекому 1967 році без вступних екзаменів, оскільки був відмінником у школі. Три з половиною роки я навчався на фельдшерському відділенні.

Оглядаючи той період свого навчання з-понад півстолітньої віддалі, роблю такі висновки.

Всіх тодішніх своїх викладачів можу умовно розділити на дві групи.

Одна, значна за чисельністю, – це ті вчителі, викладачі, до яких хотілося «бігти» на заняття і «ловити» кожне слово. Вони вчили нас не тільки медичного фаху, медичного ремесла, а формували наш світогляд, розширювали горизонти пізнання світу, що простягався далеко за межами медицини. Ці справжні педагоги могли так викласти тему заняття, що «сухий» текст з підручника суттєво поступався за своєю доступністю. Серед великої кількості тих, хто «шліфував», зокрема, і мене майбутнього, дозволю собі згадати трьох- чотирьох з-поміж багатьох.

Передусім, це Григорій Григорович Гавриш, директор і викладач дерматовенерології у нашій першій групі, яка на висоті свого максимуму налічувала 41 студента (тоді – учня). Надзвичайно начитаний, він під час занять майстерно прокладав «місточки» до літератури, музики, театру...

Чи Ярослав Дмитрович Гладун, викладач фармакології, який володів мистецтвом доступного викладу складних матерії. Дотепер пам'ятаю його слова «з давніх-давен...», «у сиву давнину...», яким часто починався виклад теми. До слова, кожна наступна тема в нього мала обов'язкову «прив'язку» – треба було знати дві попередні.

Велике враження на тодішніх учнів справляв Абрам Юхимович Водовоз, за плечима якого було два інститути – медичний і фармацевтичний, а також фронтові дороги військового лікаря (останній факт робив його близьким до мого тата, учасника Другої світової війни). У його викладі навчального матеріалу, а він викладав догляд за хворими і терапію, домінував лаконічний, чіткий стиль, без «води», який давав змогу засвоїти і запам'ятати матеріал.

Не можу не згадати тодішнього керівника нашої групи, старостою якої я був, – Михайла Васильовича Ільківа, який викладав фізичне виховання. Майстер спорту з легкої атлетики, він вміло прищеплював нам любов до фізичних вправ, бо сам був взірцем досконалої фізичної підготовки. Фізичні вправи різної інтенсивності, які чергувались, були основою будь-якої теми заняття. Не пригадую такого випадку, щоб хтось присів на лавку під час заняття. Той рівень фізичної підготовки, який в училищі тільки вдосконалювався після шкільної парти, робив зайвими лавки у коридорах тодішнього приміщення закладу на вул. Галицькій, 101. Здається, там була лише одна чи дві лавки навпроти кабінету директора.

Але, на жаль, була і мізерна частка викладачів, які майже не закарбувались у пам'яті, і які, як мені нині здається, змарнували своє доросле професійне життя, не виробивши у собі любові до своєї педагогічної праці, та не змогли відчувати насолоди від викладання і навчання...

Студенти також, як і нині, були різними: обдарованими і не дуже, працьовитими і лінивими. Але абсолютна більшість прагнула знань, відчувала радість від навчання, готуючи себе до майбутньої фахової діяльності.

Пригадую, на перервах часто точились розмови про зміст наступного заняття, чи обговорювались курйозні випадки, коли хтось «прославився» під час занять, повідомивши, що може бути така хвороба як «перелом кишечника», або що клізму можна робити, вставивши трубку через рот.

Інколи практикувались дії, коли найбільш здібні студенти намагались загнати «на слизьке» викладача, задати йому питання, які виходили за межі училищної програми і на які вони знали відповідь. Під такий «перехресний вогонь» здебільшого потрапляли ті викладачі, до яких не дуже хотілося ходити на пари.

Звичайно, це не були найкращі наші вчинки, але вони стимулювали викладача старанніше готуватись до заняття. Траплялося, що викладач просив директора дати йому іншу навчальну групу.

На початку березня 1971 року я закінчив медичне училище, отримавши диплом з відзнакою і рішення педагогічної ради, що я є «п'ятипроцентником» (тільки 5 випускників із кожної сотні отримували право вступу до медінституту. Всі інші могли це зробити або після трирічної праці, або після служби в армії). До слова, з нашої групи я був не один, хто ввійшов у «п'ятипроцентники».

Протягом майже 6-и місяців я працював завідувачем здоров'я пункту Калуської дослідно-збагачувальної фабрики (колишнього калійного комбінату), де, крім мене, у цілодобовому режимі працювали ще чотири медичні працівники і санітарка.

1 серпня 1971 року, в неділю, я склав на відмінно хімію на вступних екзаменах в Івано-Франківський медичний інститут, і вже з 1 вересня розпочалося нове студентське життя.

Володимир СТАСЮК, випускник Івано-Франківського медичного училища 1971 року.

Марія СТАСЮК:

Хто хотів вчитися, той вчився

СТАСЮК (МАНЮХ) Марія Василівна. *Навчалася в Станіславському (Івано-Франківському) медичному училищі у 1958-1960 рр. на акушерському відділенні. З 1960 р. працювала акушеркою у Вікторівській дільничній лікарні Галицького району та в оглядовому кабінеті поліклініки. З 1975 р. – завідувачка медпункту у Вікторіві. У 1980-1996 рр. працювала акушеркою оглядового кабінету поліклініки Галицької ЦРЛ.*

У центрі Івано-Франківська на одному з будинків є пам'ятна дошка лікареві-підпільнику, патріоту Володимиру Манюху, який надавав медичну допомогу українським повстанцям. Тож в нашій родині Манюхів з села Яблунів Галицького району здавна були медичні працівники. Може, тому, а, може, сама по собі я хотіла такого фаху.

Ще коли до нас у Яблунів (тоді Більшівцівського району) приїжджали з медоглядами чи робити щеплення, я так хотіла все побачити, помацати, укол би навіть хотіла зробити, але ніхто мені не давав.

Після закінчення 10-го класу перший рік я поступала в медінститут. Не пощастило, тому пішла в Станіславське медичне училище (Івано-Франківське після перейменування міста у 1962 році). Тоді було чотири групи фельдшерів і дві групи акушерок. Вчилися ми два роки, тоді ще у старому корпусі по вулиці Галицькій, 101.

Насамперед згадую директора училища Григорія Григоровича Гавриша, який викладав шкірні хвороби. Запамятався вчитель фармакології Ярослав Дмитрович Гладун. Терапії нас вчила Маргарита Михайлівна Супатович.

У нашій групі були такі діти, що хотіли вчитися, і такі, що не хотіли. Але ще були такі, що «мали захист». Я захисту не мала ніякого. Жила на квартирі, добре хоч навпроти училища, там тоді були ще маленькі будинки, давні чвораки.

Тоді були бідні часи. Не мали змоги дуже десь їздити. Хіба після парадів на 1 травня і 7 листопада ми збиралися разом відпочити.

Та головне, хто хотів вчитися, той вчився.

Мені вчитися не було важко. За середню школу я мала добру освіту, а в училищі були предмети, пов'язані з медициною. Навіть анатомія, якою дехто

нас лякав, не була важкою: рука, нога, будова, кістки, м'язи... А потім вчили захворювання кожного органа.

Я старалася вчити всі предмети, але так як нам наголошували, що ми будемо акушерками, то і увага акушерству була більша. Вчила нас молода акушер-гінеколог Новікова (на жаль, не пам'ятаю ім'я і по батькові – стільки років минуло). Вона дуже добре нам теорію вклала, а практику дав франківський роддом. Там була строга дисципліна і мудрі акушер-гінекологи. Ми всі чергували в роддомі, і нам навіть давали приймати пологи. Студенти з медичного інституту так не хотіли то дивитися, як ми, учні медучилища (нас тоді називали учнями). Ми аж підсакували коло тих лікарів і хотіли вчитися.

Я багато чого навчилася там робити, що потім згодилося в роботі. Наприклад, ручне відділення плаценти. Бо це дуже важне, як є кровотеча, бачиш, що не відділяється плацента і йдеш на ручне відділення. Я навіть навчилася робити ручний масаж матки на кулаці, коли матка не скорочувалася. Не у всіх роддомах вміли, а я могла накладати шви різного ступеня складності на промежині. Вміла також робити масковий наркоз. Вміла систему підключити, перелити кров чи кровозамінники. Всього того якраз і навчилася в училищі. І не раз з вдячністю згадувала своїх вчителів, особливо коли у моїй роботі акушерки були складні випадки.

Після закінчення медичного училища я мала направлення в Галицький район, у Вікторівську дільничну лікарню. Село було дуже велике: довжиною 9 кілометрів, а населення 2750 чоловік. До лікарні належало п'ять сіл: Вікторів, Комарів, Бринь, Сапогів, Височанка. Мешканці цих сіл зверталися за медичною допомогою до Вікторівської дільничної лікарні. Наша лікарня була на 25 ліжок, був стаціонар терапевтичних хворих. Лікували ми і дітей. Був свій родзал, дві палати, де лежали жінки після родів. Бувало, що в рік мали до 150 пологів. Я працювала тут акушеркою.

Була ще поліклініка, в ній – оглядовий кабінет. До обіду туди приходили жінки, і я їх дивилася. А після обіду ще був патронаж вагітних і породіль. Робота була важка, але я була задоволена нею. Важка, бо я була одна акушерка. Бувало і так, що сама приймала роди. Та й народжували жінки переважно вночі.

Як я пам'ятала ще з уроків в медучилищі, треба добре пильнувати жінок. Вони поділялися на здорових і з обтяженим анамнезом. Останніх треба було відправляти в Галич, в лікарню. Але інколи доводилося викликати з Галича

лікаря акушер-гінеколога до нас у Вікторів. Пригадую випадок, коли я подзвонила на швидку і машини не було, то лікарка з районного міста вночі в халаті поверх сорочки вийшла на дорогу, зупинила бензовоз і приїхала до нас. Головне, що тоді роди завершилися добре.

Найбільше тішуся, що за ті роки у мене не було, ані щоб жінка померла, ані дитина, я дуже їх пильнувала.

У 1975 році дільничну лікарню закрили, мене зробили завідувачкою медпункту у Вікторіві. Там сама-одна проробила чотири роки. Важко було, бо все було на мені. Дітей до року було 60. Треба було проводити патронаж дітей, патронаж вагітних, щеплення дітей, ходила по хатах робити щеплення від стовбняка (правця).

А коли мої діти підрости і треба було давати їх до школи, я пішла на роботу до Галича, в оглядовий кабінет поліклініки акушеркою. Пропонували йти в роддом, але я хотіла, щоб діти були на очах. Вони у мене здібні до науки, теж вибрали медицину. Донька працює медичним директором обласного кардіологічного центру – Любомира Ярославівна Водославська. Внучка Наталія Федорняк – лікар-кардіолог лікувально-діагностичного центру «Сімедгруп», вчиться в аспірантурі. Ще одна внучка Ірина Стасюк – студентка медичного вишу.

Тож уже маємо три покоління медичних працівників. І починалося все з Івано-Франківського медичного училища.

Марія СТАСЮК, випускниця Станіславського медичного училища 1960 року.

Сергій СТЕФАНКО:

Мені медучилище дало напрямок в житті

СТЕФАНКО Сергій Львович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1984-1988 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Трудову діяльність розпочав фельдшером виїзної бригади станції швидкої і невідкладної допомоги м. Івано-Франківська. У 1988-1990 рр. служив в армії на посаді фельдшера військової частини. У 1991-1997 рр. навчався на медичному факультеті Івано-Франківської державної медичної академії. У 1999-2009 рр. працював лікарем акушер-гінекологом в Івано-Франківському міському пологовому будинку. З 2002 по 2004 рік проходив підготовку в клінічній ординатурі, а в 2004-2007 рр. навчався в аспірантурі при ІФДМУ. У 2004 р. заочно здобув другу вищу освіту в Міжнародному науково-технічному університеті за спеціальністю «Фінанси», класифікація «економіст». У 2007 р. захистив кандидатську дисертацію, а у 2013 р. отримав вчене звання доцента кафедри акушерства та гінекології ІФНМУ. Лікар вищої категорії за спеціальністю «Акушерство та гінекологія» та за спеціальністю «Організація і управління охороною здоров'я». У 2020 р. заочно здобув третю вищу освіту в Тернопільському національному економічному університеті за фахом «Публічне управління та адміністрування». З 2014 р. працював заступником головного лікаря з медичної частини Івано-Франківського міського клінічного пологового будинку. З листопада 2017 р. – директор КНП «Міський клінічний перинатальний центр Івано-Франківської міської ради», з 2022 р. – заступник директора. Двічі був депутатом Івано-Франківської міської ради, був головою постійної депутатської комісії з питань охорони здоров'я і соціального захисту населення.*

У моїй сім'ї медиків не було, але я хотів стати лікарем. Ніхто з родини мені не міг порадити, чи таке бажання хороше і здійсненне. Зійшлися на тому, що краще вступити в медучилище, спробувати вчитися, мати стосунок до пацієнтів – і коли я побачу, що ці медичні дисципліни мені легко даються і я це можу опанувати, то далі піду в медуніверситет. Тоді казали, що в медичному своя специфіка: треба «зубрити», багато вчити, а працювати з хворими важко, бо це біль, страждання, кров. Тому і вирішив я піти в медучилище, спробувати, і якщо не підійде, то шукати собі після армії іншу спеціальність.

Для мене навчання в училищі розпочалося швидше, як у більшості однокурсників і не з уроків, а з практики. Оскільки 8-ий клас школи я закінчив з двома четвірками, то вступні екзамени не здавав, а пішов на трудову практику. Ми робити те, що нам казали: носили, пересували, тобто виконували різні чорнові роботи. А потім ще нас відправили збирати картоплю у с. Вовчинці. На полі ми йшли за трактором, який розпушував землю, вибирали з землі картоплю і складали в мішки. Так у мене почалося студентське життя.

Нам казали, що складні предмети в училищі – анатомія, латинська мова. Але я їх опановував нормально. Не скажу, що легко, та без надзвичайних проблем. Як правило, коли починають студенти вчитися, йде упереджене ставлення до деяких предметів. Анатомії, казали, треба боятися. У нас викладала Євдокія Миколаївна Богославець. Пройшло нормально. Латинь, як попереджали – це взагалі, умовно кажучи, «дурдом». Пройшло не те, що нормально, а супер. У нас був дуже хороший викладач латинської мови, він потім став директором училища Роман Іванович Малець. Це предмет важкий, ми до нього готувалися, це все треба було «зубрити» на пам'ять. І вся термінологія з анатомії, фізіології була латинською мовою, а пізніше виписування рецептів з фармакології – теж йшли латинські терміни, тож латину треба було знати. І хоч предмет важкий, але Роман Іванович так умів все організувати у себе на парах, так зацікавити студентів, що ми не боялися до нього йти на заняття, але не вивчити було не можливо. Зате коли згодом вчився в медакадемії, то однозначно відчув, наскільки отримав гарну базу з цих дисциплін в училищі.

Якщо чесно, то я не любив такі предмети як фізика і математика. Але класним керівником (перші два роки) у нас був розумний, виважений Микола Савович Торб'як, викладач математики. Завдяки йому цей предмет мені ішов нормально. І з нами, хлопцями, він давав собі раду. Бо в нашій фельдшерській групі не було дівчат, самі хлопці. Миколі Савовичу доводилося проводити виховні години, щоб покращити дисципліну. До мене особисто не було зауважень, але до декого були, їх залишали після занять, сварили, пояснювали, що «це не дитячий садок», «люди на вас дивляться», «що ви собі думаєте». І в такому плані це було часто.

А основи клінічного мислення, основні елементарні практичні навички мені допомогла засвоїти наша викладачка терапії Юлія Юліанівна Саган (наша наступна класна керівниця). До цих пір пам'ятаю, як ми у неї на парах вчилися

робити ін'єкції, накладати джгути, гірчичники, компреси, медичні банки, і всі по черзі здавали практичні навички.

Коли ми вчилися на другому курсі, вийшла постанова, щоб перевести викладання у медучилищах на російську мову. Хоча і до цього більшість підручників були російською, як і діловодство. А багато студентів приїхало з сіл, та і міських більшість вчилася в україномовних школах. Та у нас ніхто не вів заняття російською, тільки викладачка історії. Вона і до тої вказівки вела російською, і коли їй нагадували: «Може б ви вели українською, ми в Україні», то вона приземлялася, але коли вийшла та постанова, то вона на українську і не переходила.

І діловодство велося російською теж. Ось і у мене виписка з оцінками до диплому російською мовою. В ній дві четвірки – з російської літератури і фізкультури. Остання – не за предмет, а як покарання, бо у мене вийшла ціла історія з виключенням з комсомолу.

Коли у квітні 1986 року був вибух на Чорнобильській АЕС, ніхто про це тоді не знав, і 1 травня нас, як завжди, «загнали» у колону на парад і роздали транспаранти. Тоді, чекаючи свого часу для проходження перед центральною трибуною, ми потрапили під радіаційний дощ, але, звісно, дізналися про це пізніше. Я тоді дуже змок. І коли був парад до революції у листопаді 1986-го, то я просто на нього не пішов, мені поставили прочерк, що я не з'явився. Таких на училище було двоє чи троє. На зборах партійного і комсомольського активу мене заставили давати пояснення. Я говорив про травневий радіаційний дощ, і що у зв'язку з цим з мене парадів досить, нікуди я більше ходити не буду, і що парад має бути добровільною справою, і що моя сім'я революцію не святкує. На зборах засудили мою «негідну поведінку», мовляв, яка в мене низька свідомість. Словом, зробили таке публічне дійство, щоб мене провчити, і вирішили виключити з комсомолу, проголосували за це. Це тоді означало заблокувати будь-яке кар'єрне просування у житті, бо щоб чогось досягнути, спочатку ти мусив бути комсомольцем, а згодом комуністом. Так я перестав бути членом ВЛКСМ. Хоча тим, хто мене і таких як я виключали з комсомолу, це в житті не пошкодило. У подальшому вони перефарбувалися і стали відомими місцевими бізнесменами, навіть народними депутатами. А я на додачу до виключення з комсомолу ще заробив від голови парторганізації четвірку з фізкультури до мого «червоного диплому», «щоб не був дуже мудрий».

Після закінчення медучилища перед армією я деякий час працював на швидкій.

Якраз тоді організовувалося культурно-наукове товариство РУХ, я долучився до його діяльності.

А що медицина – це моє, я зрозумів навіть не в училищі, а як попав в армію. Був єдиним фельдшером у санчастині на 6 ліжок і вів цілодобовий прийом у фельдшерському пункті. Я тоді на своїй шкурі відчув, як це «добре», коли тебе на два роки на цілодобово залишають на чергуванні самого і у тебе купа пацієнтів. До речі, в армії я доріс до звання сержанта, і через півтора роки служби командир частини запропонував мені поступати у військову медичну академію, хотіли давати мені рекомендаційного листа у Ленінград або Саратов. Але замполіт, коли дізнався, що я був виключений з комсомолу, «заблокував» видачу направлення... Дякую всім причетним до мого виключення з комсомолу, бо не відомо, як би тоді склалася моя доля.

Можу побажати студентам, якщо вони хочуть поступати в медуніверситет, то краще перед цим йти вчитися в медичний коледж. Мені медучилище дало напрямок в житті, а армія допомогла перевірити на практиці і визначитися, що мені цей фах підходить. Я зрозумів, що в медицині зможу себе реалізувати. Я зробив правильний вибір, і це був мій вибір.

Сергій СТЕФАНКО, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1988 року.

Андрій СУДУС:

*Нам цікаво було вчитися, і хотілося вчитися, і на все
вистачало часу*

СУДУС Андрій Володимирович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1985-1989 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». У 1989-1995 рр. навчався у військово-медичній академії м. Санкт-Петербург, де до 1998 р. проходив ад'юнктуру з кардіохірургії. З 2000 по 2013 рік працював у Волинській обласній клінічній лікарні, з 2005 р. очолював відділення кардіохірургії. З 2013 р. – лікар-хірург серцево-судинний в клінічному лікувально-діагностичному центрі «СІМЕДГРУП», м. Івано-Франківськ. Виконав понад 1000 оперативних втручань на відкритому серці в умовах штучного кровообігу – коронарне шунтування, протезування та пластики клапанів серця, операції на грудному відділі аорти та інші. Кандидат медичних наук.*

Про медицину, якщо чесно, я ніколи не думав, у школі мене цікавили точні науки – фізика, хімія, математика. І хоча тоді, у 80-і роки, було модно мріяти про професію космонавта, я раз хотів бути дипломатом, другий раз – астрофізиком. А медицина ні в розмовах в сім'ї, ні в моїх думках, ні взагалі навіть збоку не стояла.

У моїй родині ніколи медиків не було – ні в ближньому колі, ні в далеких поколіннях. Щоб я по династії йшов, коли тато, мама, баба, дід медики, – не було такого, що зустрічається не часто.

Навіть тепер у мене тільки донька пішла по наших «медичних стопах», а син не захотів.

Одразу скажу, тоді, коли я закінчив 8-й клас школи, це не був мій вибір. Це так вирішили мої батьки. Мало того, вони і не дуже питали, чи я хочу того. 8-ий клас я закінчив з похвальним листом. І коли влітку діти на канікулах відпочивали, батьки мені сказали: ти будеш вчитися в медучилищі. Я був не проти медицини, але був незадоволений, що мене ніхто не запитав про мої бажання.

Часто батьки думають, що вони краще розуміють, що потрібно дітям, і за них приймають рішення, ставлять їх перед фактом. Зрозуміло, у 15 років дитина ще не має свого такого розуму, щоб приймати правильні рішення, то

часом батьки намагаються це зробити за неї. І у кінцевому рахунку виявляються правими. У моєму випадку мої батьки вгадали.

І я не шкодую, що пішов у медицину. Точно не скажу, коли прийшло таке усвідомлення, але це було досить швидко, мені сподобалось.

Наша фельдшерська група – то були одні хлопці. Вже пізніше я дізнався, що після закінчення училища ми мали їхати фельдшерами в гарячу точку, в Афганістан. Але якраз коли ми закінчували навчання, у 1989 році, були виведені війська з Афгану. Тобто нам, ймовірно, пощастило.

Не знаю, як зараз, адже часи міняються, змінюється методика викладання, але мені дуже сподобалися наші вчителі і база, яку вони мені дали. Згодом завдяки цьому мені було легко вчитися у військово-медичній академії в Санкт-Петербурзі з тим багажем, що я мав з училища. Особливо що стосувалося анатомії, фізіології, фармакології – таких базових дисциплін.

Як зараз пам'ятаю своїх вчителів: Катерину Юріївну Якубів, яка викладала фармакологію, класну керівницку Чеславу Михайлівну Рішко – викладачку акушерства і гінекології, вчительку історії Марію Миколаївну Загребельну, викладача інфекційних хвороб Володимира Миколайовича Козовика.

Чи не найулюбленішим предметом була латинська мова, яку викладав Роман Іванович Малець, потім він у нас був директором. Дуже хороший, приємний чоловік. І викладач був чудовий, і мова мені напрочуд легко давалася. У мене за тією п'ятибальною системою з латини не було жодної четвірки.

Першим моїм класним керівником був Богдан Леонідович Шараневич, хоча він був недовго – перший рік навчання, може трохи довше. Він був хірургом, паралельно працював хірургом в лікарні на вул. Матейки. Ми навіть ходили на нічні чергування – хто хотів, добровільно. Мені якраз цікава була хірургія буквально з перших курсів.

Тож цікаво було ходити в лікарню на нічні чергування, дивитися на операції, як це все відбувається. Думаю, що завдяки Богдану Леонідовичу я зацікавився хірургією. Згодом він виїхав у США. Ми контактуємо, коли нещодавно він приїжджав у Франківськ, ми зустрічалися.

Харизматичним був викладач фізкультури Михайло Васильович Ільків, мені дуже подобався. Власне через нього я і спортом трохи займався. Він звів мене зі своїм колегою, і я тренувався з легкої атлетики. Але тут навіть не факт в предметі (ніби що таке фізкультура?), а в людині, яка викладає. Він чимось

нам схожий був на дуже популярного тоді італійського співака Челентано, ми його так і називали між собою. Це була добра кличка.

Майже кожний викладач мав прізвисько, здебільшого хороше. Всі уже і не згадаю. Але от викладачку фізіології Надію Дмитрівну Яблунівську ми називали «баба Надя», неординарна жінка.

Від більшості викладачів училища, відсотків 80 точно, я в захопленні до цього часу. Загалом чи то часи такі були, чи нам так пощастило, але викладачі ставилися до нас, студентів-дітей, з великою повагою. Питали: що вам треба, що би ви хотіли, давайте, може, так зробимо?

В ті часи почалася вже перебудова і панував такий дух свободи, демократична була обстановка. Можна було щось казати, нове пропонувати. Ми всі були в дусі тих перемін. Викладачі хотіли нас навчити, було у них бажання передати нам знання. А нам цікаво було вчитися, і хотілося вчитися, і на все вистачало часу.

Тоді якраз почалися КВНи, проводилися різні конкурси «Кращий за професією», поїздки всюди. Тобто ми мали чим займатися. Пам'ятаю, як ми їздили в студентські загони в Одеську область Ізмаїльський район. З нашою класною керівницею Чеславою Михайлівною їздили на екскурсію в Ленінград, де згодом я здобував вищу освіту.

А ще одним з позитивних моментів мого студентського життя є те, що тут зустрів свою майбутню дружину, тоді Галину Голуб. Ми познайомилися на першому курсі і почали зустрічатися. Разом вже більше 35 років, у нас двоє дуже гарних дорослих дітей. Зараз вона працює старшою медсестрою обласної стоматполіклініки.

Після закінчення медичного училища у військкоматі мені дали направлення у військово-медичну академію в Ленінграді. У Франківську в ті часи досить складно було поступити в медінститут. Тоді багато важили знайомства. От знайомі батьків і порадили місто на Неві. Мені вдалося з першого разу поступити. Як вступав – то ще був Ленінград, а як закінчував – то вже був Санкт-Петербург.

Закінчивши вуз, ще три роки проходив ад'юнктуру з кардіохірургії. У 1998 році захистив кандидатську дисертацію і став кандидатом медичних наук. Загалом в Санкт-Петербурзі ми були десять років. Там я отримав вищу освіту, там здобув наукове звання.

Мене згодом часто запитували, чому не залишився в Санкт-Петербурзі. А я себе зараз запитую, що би було, якби залишився. Ми б з родиною були зараз там невідомо в якому статусі і з якими поглядами на ці події, що творяться – російсько-українську війну. Тож я задоволений, що ми звідти поїхали.

Зрештою, я хотів кардіохірургії, яку мені запропонували в Україні. В силу різних обставин в той час поїхав до Луцька в обласну лікарню, там згодом очолював відділення кардіохірургії і оперував. У Луцьку працював 13 років, а потім мене запросили в Івано-Франківськ для започаткування та розвитку кардіохірургії в області.

Андрій СУДУС, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1989 року.

Артур ТАТАРЧУК:

Викладачі зробили так, щоб рожеві окуляри не розбилися всередину

ТАТАРЧУК Артур Ярославович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2015-2019 рр. на спеціалізації «Лікувальна справа» (фельдшерське відділення). Після закінчення коледжу два з половиною роки відпрацював фельдшером з медицини невідкладних станів в комунальному закладі «Івано-Франківська станція швидкої медичної допомоги» КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради». Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, з 24 березня 2022 р. добровольцем став на захист України у складі Збройних сил України. Служив бойовим медиком у 102 бригаді територіальної оборони, був поранений. У 2023 р. звільнений з лав ЗСУ. Працює фельдшером з медицини невідкладних станів в Івано-Франківській станції швидкої медичної допомоги. Нагороджений Почесною грамотою Відзнаки за професіоналізм та милосердя «Орден Святого Пантелеймона».

Моя хресна мама теж свого часу закінчила Івано-Франківське медичне училище. Але не вона мені порадила вступати до медичного коледжу, а мої подруги. Одна закінчувала ще тоді ІФБМК (зараз ІФМФК), як я поступав, а рік до того вступила ще одна, теж на лікувальну справу. Вони так захопливо, цікаво розповідали про коледж, своє навчання, що я зробив для себе вибір.

Мама до кінця не знала, куди я піду вчитися, думала-гадала: «Хто з нього має бути?». А я в один день прийшов і кажу: «Буду поступати в медичний коледж». Так і зробив після закінчення 9-го класу Івано-Франківської ЗОШ № 22.

А в тому, що це було правильне рішення, переконався, як прийшов на роботу на швидку.

Вчитися у коледжі спочатку було складно. Бо, зізнаюся, у мене були такі рожеві окуляри, що зі школи одразу йду в медицину. Що не буде тих точних предметів – фізики, хімії, математики (остання мені не йшла, рахую на пальцях в межах десяти). Сподівався, що зразу буду вчити медицину, налаштував себе

на це. А то не так вийшло, як я собі уявляв. Так у молодих людей розбиваються ті рожеві окуляри.

Але викладачі зробили все, аби вони, ті рожеві окуляри, не розбилися всередину, щоб не було так боляче. А коли пішли медичні предмети, стало і легше, і цікавіше.

Серед таких викладачів Сергій Миколайович Гафійчук, який вчив у нас хірургію. Якось нам розказував, що перед тим, як стати хірургом, він працював на швидкій. Я завжди пам'ятатиму його фразу: «В будь-якій незрозумілій ситуації ми капаєм фізрозчин, щоб виглядати мудрими докторами. Це завжди людям допомагає». Дотепер згадую ці слова, і з власної практики можу сказати, що це таки дієво, метод плацебо.

Згадую Ольгу Василівну Маковійчук, яка викладала у нас гінекологію, і її фразу: «Запам'ятайте, як по батькові гінекологічне крісло». Ми всі: «Як та як?». Я дотепер усім розказую: «Гінекологічне крісло по батькові «Рахманова». Такі фрази запам'ятовуються дуже сильно і так легше щось завчити. А трошки іронії і жартів ніколи не зашкодять.

У нашій групі на першому курсі було 11 хлопців і 24 дівчини. У нас був прекрасний куратор Юрій Васильович Карабін, який викладав хімію і біологію. Навіть як уже закінчили вивчати його предмети, однаково він залишався на третьому курсі нашим куратором. А один рік ми були без куратора.

Ще як у нас була посвята у студенти, мама когось з однокурсників перед початком урочистостей говорила зі мною – я такий, що стаю до бесіди з будь-ким. От і кажу: «Ото буде прикол, як у нас буде «тато», а не «мама». Починають оголошувати кураторів, і вийшло так, що у всіх були «мами» і лиш у нас, в нашій групі – «тато». Пощастило нам. Юрій Васильович Карабін був для нас навіть не так як тато, а як хороший друг. І послухає, і гроші позичить, як треба. Він нас, бідолашний, терпів всі ці три роки. З тих маленьких діточок по 14 років, з різних куточків України, він зіптив, можна сказати, одну родину.

Також допомагала йому у цьому Альона Миколаївна Валовіна. На той час вона була заввідділенням у нас. Пам'ятаю, спочатку ми її дуже боялися, але трохи поспілкувавшись з нею, зрозуміли – це викладачка, яка допоможе, зрозуміє, підтримає, дасть пораду і, головне, з прекрасним почуттям гумору. Пригадую такий момент. На 3 курсі у нас були пари в обласному перинатальному центрі, на перерві ми вийшли з одноклассником на «перекур».

Тоді Альона Миколаївна нас побачила у вікно. Вийшла на вулицю і запитала: «Хлопчики, а ви б не хотіли підмести всі бички?». Після пар з нею особисто я зрозумів, що можна жартувати і залишатися серйозним водночас.

Сьогоднішнім студентам я би порадив більше часу проводити зі своїми одногрупниками. Я розумію, що для них це зараз проблематично – спочатку коронавірус, онлайн-навчання, потім московсько-українська війна, але якось треба намагатися більше спілкуватись. Бо це незабутні моменти, якщо це дійсно дружня група, як була у нас.

Дотепер спілкуємося з одногрупниками, ходимо один до одного на весілля, на дні народження.

Ми не один раз їздили в гори з викладачем фізкультури Віталієм Володимировичем Яценком. Він нас найдовше, можна сказати, «терпів» – три з половиною роки, він єдиний викладач, який у нас так довго вів заняття. Незабутні враження – одноденні походи, як ми з рюкзаками до водоспаду йшли, співали дорогою.

Дуже запам'яталася мені викладачка психіатрії, на жаль, вже покійна, Ольга Григорівна Ярошевич. Вона була дуже цікава жінка, з нею легко було спілкуватися. Коли вона організувала конкурс «Міс королева коледжу», то мене взяла ведучим.

Я взагалі активна людина по житті. У школі був головою учнівського самоврядування. Брав активну участь і в житті коледжу. У нас був драмгурток, я теж у виставах грав. На першому курсі ми ставили виставу про рай і пекло, я виконував роль священника.

Предмети у коледжі складні, але мені не було важко вчитися. Знаходив час і на гуртки, і на виступи, і на навчання. Я попри те ще й працював офіціантом, щоб мати якісь свої доходи.

Під час навчання у коледжі у нас була практика на швидкій. І для мене вона була найцікавішою. Та після коледжу, скажу чесно, не планував своє життя пов'язувати з медициною. Але якось їхав з другом в машині, а повз нас промчало авто швидкої з сиреною і мигалками. І мені так стало цікаво, а що ж там всередині відбувається. Відтоді я загорівся бажанням піти на швидку. Десь близько місяця ходив, думав.

А я якраз поступив в медичний університет і в останній момент, коли уже з оригіналами документів стояв під центральним корпусом, подумав: «Ні, не буду вчитися, йду працювати на швидку».

Пригадую, як прийшов на станцію швидкої допомоги, а тодішній головний лікар Ігор Михайлович Ковалюк питає: «Тобі то треба? Давай візьму тебе водієм або сантехніком». А я спочатку жарту не зрозумів і так обурено: «Та я ж вчився». Через кілька днів мені подзвонили і сказали, що взяли на роботу. Зараз я б не проміняв свою роботу ні на що.

І дуже мені моя робота допомогла, коли я пішов до лав Збройних сил України бойовим медиком. Насамперед це оперативність, розум, оцінка ситуації, вміння не губитися при надзвичайних умовах. Бо то нема коли губитися – треба допомогти пораненим безпосередньо на полі бою.

Після поранення я звільнився з лав Збройних сил України і повернувся працювати на станцію швидкої медичної допомоги.

Артур ТАТАРЧУК, випускник Івано-Франківського базового медичного коледжу 2019 року.

Роберт ФАБРИКА:

Медучилище стало початком моєї професійної дороги

ФАБРИКА Роберт Романович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1982-1986 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. Перед армією місяць працював фельдшером на станції швидкої та невідкладної медичної допомоги м. Івано-Франківська. У 1986-1988 рр. проходив строкову військову службу на посаді санінструктора. У 1988-1994 р. – навчання в Івано-Франківській державній медичній академії. Під час навчання в ІФДМА працював у приймальному відділенні МКЛ № 1, а згодом фельдшером виїзної бригади СШНМД в Івано-Франківську. У 1994-1997 рр. проходив інтернатуру як лікар сімейної медицини. У 1997-2008 рр. працював лікарем виїзної бригади СШНМД. З 2008 р. працює в Івано-Франківському національному медичному університеті старшим викладачем кафедри медицини катастроф та військової медицини, викладає екстрену та невідкладну медичну допомогу, безпеку життєдіяльності, військово-медичну підготовку, виживання в екстремальних умовах, спеціалізація «Медицина невідкладних станів». За сумісництвом працював в університетській клініці ІФНМУ лікарем-терапевтом з надання невідкладної медичної допомоги. З березня 2023 р. є керівником новоствореного «Центру симуляційної медицини», а також є фахівцем з питань цивільного захисту служби цивільного захисту в ІФНМУ. Проходив стажування в Польщі. Регулярно проводить майстеркласи та відкриті заняття для студентів, інтернів та лікарів, тренінги з військовослужбовцями, волонтерами, працівниками соціальної служби, співробітниками МВС. Співпрацює з обласною організацією Товариства Червоного Хреста з підготовки студентів для загонів швидкого реагування. Продовжує роботу заснованого його батьком «Музею родинних професій та хобі». Захоплення – малювання, кактусівництво, колекціонування, рибальство.

Добре пам'ятаю татові слова: «Треба завжди у всьому бути максималістом». Мій батько, Роман Фабрика, відомий на Прикарпатті і як журналіст, і як засновник «Музею родинних професій та хобі». Цих професій в експозиції близько 150, вони різні-різні. Мій дід був залізничником, тато – журналіст, мама – вчителька, один з татових братів – електрик, другий – буровик, третій

– архітектор, одна татова сестра – швачка, ще одна – кухарка. А от першим медиком в найближчому коліні родини став я.

Склалось так, що у 1980 році я двічі був на стаціонарному лікуванні по шість тижнів в обласній дитячій лікарні: грип дав ускладнення. Вийшов з лікарні зовсім іншою людиною: туди йшов дитиною, а там подорослішав і «пройнявся» медициною. Бо шість тижнів по 24 години на добу я бачив цю медичну «кухню», і мені стало цікаво.

А ще подати документи до Івано-Франківського базового медичного училища після закінчення 8-го класу мені порадив татовий колега Дмитро Гнатович Циганков: «Давай до нас. То є дуже добре, перспективно, дуже цікаво». Ще аргументи від нього: матимеш вже професію, а в армії будеш медиком (то зовсім інший рівень), та й в інститут буде легше поступати.

8-ий клас я закінчив з похвальним листом, тому вступив без екзаменів. Набирали дві фельдшерські групи, тільки хлопців – навчати молодших медичних спеціалістів для армії. Тому були особливі вимоги при проходженні медкомісії у військкоматі. Так я став першокурсником медучилища у складі шістдесяти студентів зі спеціалізацією «військовий фельдшер».

Перше заняття у викладача військової підготовки Миколи Миколайовича Ковалю: «З завтрашнього дня ви будете вчити кожну дисципліну з військовим ухилом».

Направду для нас, дітей після 8-го класу, спочатку було складно. Пам'ятаю, як викладачка мікробіології Любов Михайлівна Облогіна дала завдання фарбувати мазки. Мені здавалося на той момент, що назву барвника «генціанвіолет» я в житті не вивчу. Та вже через декілька занять я все сам робив вдома: сіяв, фарбував, досліджував під мікроскопом мікроорганізми. Маючи вдома відповідну медтехніку (подарунок від дитячого хірурга Гріма Миколайовича Чмелікова), міг визначити рівень гемоглобіну крові, кількість еритроцитів, лейкоцитів, порахувати тромбоцити, моноцити в камері Горяєва. З кожним днем, дякуючи батькам, моя медична бібліотека поповнювалася новими книжками.

Кожний предмет був по-своєму цікавий і важливий. Кожен з викладачів вніс щось своє у наше становлення. З великою вдячністю згадую директорку училища Марію Василівну Мудрак, зав. фельдшерським відділенням Євдокію Миколаївну Богославець, Лідію Іванівну Ляхновську – викладачку української мови та літератури, Ему Григорівну Казанцеву – викладачку очних хвороб,

Лідію Миколаївну Грищенко – викладачку інфекційних хвороб, Катерину Юріївну Якубів – викладачку фармакології (її донька Іра, моя однокласниця, зараз педіатр моєї донечки Маргарити), Дмитра Гнатовича Циганкова – викладача математики та естетики, Орису Сафронівну Чопик – викладачку педіатрії і багато інших. Знаннями шкірвенерології завдячую Нелі Дмитрівні Пітулей і Григорію Григоровичу Гавришу, особливо згодилися ці знання під час служби в армії.

З англійською та латинською мовами у мене проблем не було, моя мама вчителька англійської мови, а з Романом Івановичем Мальцем, викладачем латинської мови, вона вчилася у Львівському університеті імені Івана Яковича Франка. Та й латина мені давалася легко, бо я мав захоплення – вирощувати кактуси, а там латинські назви, і мене це дуже цікавило.

Згадую викладачку терапії Галину Дмитрівну Бородайкевич, вона вела дисципліну «пропедевтика терапії». Заняття були надзвичайно цікаві і проходили на базі ОКЛ.

Класною керівницею спочатку у нас була Валентина Валентинівна Дутова, викладачка патанатомії та оториноларингології, а на четвертому курсі ним став викладач хірургії Богдан Леонідович Шараневич. Під його керівництвом у конкурсі «Кращий за професією» ми зайняли перше місце і поїхали представляти наше училище в м. Міжгір'я на Закарпатті, де посіли призове місце. Оце були часи...

Під час навчання я активно брав участь у різних конференціях, конкурсах, спортивних змаганнях. Військово-медична підготовка, військова підготовка, фізпідготовка – все було на дуже високому рівні. Керували цим Микола Миколайович Коваль і Михайло Іванович Ільків.

В училищі я очолював військово-патріотичний сектор. Перші мої спроби говорити в мікрофон (дороги мого батька) – це коли я в радіорубці на кожній перерві розказував якусь історію з військових подвигів часів війни чи цікаву інформацію.

Закінчивши медичне училище з червоним дипломом, я міг вступити до медінституту, але я наполіг, що спочатку піду служити в армію, як усі мої колеги. Сприйняття армії у мене було не те щоб романтичне, а правильне: змужніти і застосувати медичні знання на практиці. Я б і зараз усім рекомендував перед тим, як іти в армію – здобути якусь професійну освіту. Зі школи в армію – це дуже складно. Коли ти приходиш зі спеціальністю медика,

чи програміста, чи водія, чи зі знаннями іноземної мови – зовсім інша справа. Дуже важливо щось вміти, багато знати – це доводить і нинішня російсько-українська війна.

У 1988 році після демобілізації я, склавши профільюючий екзамен з біології, став студентом Івано-Франківського медичного інституту. Мені дуже подобалася практична медицина, тому під час навчання в інституті працював фельдшером виїзної бригади СШНМД.

Я б усім радив, хто вчиться в медуніверситеті і має закінчений медичний коледж, обов'язково працювати.

Сьогоднішнім студентам я б радив вчитися на повну силу, особливу увагу приділяти оволодінню іноземними мовами, постійно шукати щось нове, постійно щось читати (не тільки в Інтернеті), записуватися в різні гуртки, спортивні секції...

Медику треба постійно бути в тонусі. Медицина – це покликання, це служіння людям...

Роберт ФАБРИКА, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1986 року.

Олеся ФЕДИНЧУК:

Фотографії-спомини нагадують, які ми були молоді-красиві

ФЕДИНЧУК (БЛИЗНЮК) Олеся Володимирівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1979-1981 рр. на акушерському відділенні. Після закінчення отримала направлення на роботу в Косівську ЦРЛ, працювала на замінах. 30 років відпрацювала акушеркою ФАПу в с. Старі Кути Косівського району. Деякий час працювала в поліклініці. Загалом 33 роки трудового стажу.*

Не знаю, чи багато родин можуть похвалитися такою кількістю медичних працівників, як наша – 25. У моєму рідному селі Старі Кути точно найбільша така династія. Тітка, двоюрідні, троюрідні брати і сестри, діти, племінники вибирали для себе цю професію. Більшість стали лікарями, є медсестри, акушерки, як от я. Саме з нашої родини відома в Івано-Франківську лікарка ЦМКЛ, заслужена лікарка України Ярослава Іванівна Юрак – моя тітка, мамина рідна сестра, моя двоюрідна сестра Ганна Іванівна Яким'юк (світла їй пам'ять) – завідувачка терапевтичного відділення Косівської ЦРЛ, теж заслужена лікарка України. Потому пішла я, молодші двоюрідні. А тепер і моя старша доня стоматолог.

Коли більш як 40 років тому я вирішила йти в медицину, нас ще так багато не було. Я знала, що піду вчитися за цим фахом, та і любила медицину. І хоча з Старих Кут ближче Коломия, але мені подобається Івано-Франківськ, тут жила тітка. Вона, лідер за характером, хотіла, щоб я здобула освіту. Сказала: «Йдеш, поступаєш – і все». Та і в Івано-Франківському медичному училищі вчилися мої двоюрідні сестри Анна Іванівна Яким'юк, Ярослава Іванівна Остапюк (стала невропатологом), Олег Іванович Остапюк (стоматолог).

Думала і я йти потім, після медучилища, в медінститут, але в 19 років вийшла заміж. І в медичному училищі як вчилася, то була заміжня, мала вже старшу доню Звениславу. Але мене підтримали і чоловік, і мама. Чоловік сидів з малою, допомагала мама, я приїжджала на кожні вихідні – так давали собі раду. Як від'їжджала до Франківська, доня махала мені ручкою і казала: «Мамо, привези «п'ять».

Вступила я до медучилища не одразу після закінчення школи, до того працювала на лісокомбінаті. Але добре здала екзамен з біології та диктант з української мови – і пройшла, стала студенткою.

Директором у нас був Григорій Григорович Гавриш, теж уродженець Косівщини. Він любив запитати: «Як справи, землячко?», підкреслював це земляцтво так з гумором, хоча поблажок у навчанні не давав нікому, був справедливий. У мене теж особливе ставлення до наших гір. Я як під'їжджала з Франківська до Карпат, Старих Кут, то аж відчувала кисень. Уже по повітрю відчувала, що то – Франківськ, а то є моє село. Озону більше.

Серед предметів, яких я трошки боялася, були анатомія, фармація. Але однаково з вдячністю згадую Євдокію Миколаївну Богославець, Катерину Юріївну Якубів. Акушерство вела Чеслава Михайлівна Рішко, латинь – Роман Іванович Малець. А от історія мені «не дуже йшла».

Класною керівницею групи була Оріся Сафронівна Чопик, викладачка педіатрії. Вона нам була як мама, ми це відчували.

У нашої акушерській групі були одні дівчата. Так як я була трошки старша за інших, вже мала дитину, то мені казали «мама Леся». І так протягом усіх двох з половиною років навчання.

Вже після закінчення училища ми збиралися на зустрічі групою, приходила до нас і Оріся Сафронівна. Підтримую до цього часу стосунки з одногрупницею Лідєю Сорохан.

Разом з групою та класною керівницею ми їздили на екскурсії. Вже зараз і не згадаю в якому році куди, шкодую, що не попідписувала фотографії. Ось ми у Бресті, ось в якійсь печері, а ось в Карпатах, на самій висоті. Але добре, що є такі фотографії-спомини. Ми там всі такі молоді-красиві.

Є фотографія, як ми у білих халатах в обласній лікарні, яка була тоді ще на теперішній вулиці Мазепи (колишня Дзержинського). Чула, що нині в медичному коледжі дуже гарні умови для навчання і практики. А нам іноді доводилося один на одному практичні навички відпрацьовувати.

А ще є одна фотографія, де всі ми у вишиванках. І чого я не написала, який рік, яке свято? Це тепер вишиванки стали дуже модні, а ми і тоді, більше сорока років тому, їх одягали.

Є фотографія, як ми зустрічалися через 25 років після випуску. Зустрічалися і в 2021-му. То вже роки з навчання в медучилищі минули... Тепер усі дівчата вже онуків мають.

Після закінчення училища я пішла працювати в Косівську ЦРЛ. Спочатку не було місця, то я була на замінах. А потім пішла на ФАП в Старих Кутах акушеркою, трохи робила в поліклініці. Краще працювати у рідному селі, де проживаєш, бо тоді нема проблем з добиранням на роботу, з житлом.

Зізнаюсь щиро, давно колись мріяла стати доктором, але не добилася того, що хотіла. Зарплати тоді були маленькі, на певний час довелося, як то кажуть, піти у бізнес – займатися сувенірами. Медицину закинула трохи. Але потім знову повернулася акушеркою на ФАП, де робила до пенсії.

А тепер донька працює в медицині. У 2022-му році внучка Марія Федюк теж вступила в Івано-Франківський медичний коледж. Так продовжується наша родинна династія, вона стала 25-ою представницею нашої великої родини, що обрала медичний фах. Марійка розповідає, що їй дуже подобається у коледжі, хоча і вчитися нелегко, вона задоволена, відгуки дуже гарні.

Бажаю всім дітям, які вибрали для себе такий майбутній фах, старанно вчитися на славу України і Бога, щоб стали хорошими спеціалістами. Кожному бажаю доброї долі, здоров'я, успіхів, а усім нас – щоб був мир в Україні.

Олеся ФЕДИНЧУК, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1981 року.

Сергій ФЕДОРОВ:

Основа медицини була закладена саме в училищі

ФЕДОРОВ Сергій Валерійович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1988-1992 рр. на фельдшерському відділенні, закінчив з відзнакою. У 1992-1998 рр. навчався в Івано-Франківській державній медичній академії (спеціальність «Лікувальна справа»; закінчив із відзнакою). Закінчив також Сумський державний університет (спеціальність «Бізнес адміністрування»). З 2001 р. по закінченню аспірантури працює в Івано-Франківському національному медичному університеті. З 2022 р. – завідувач кафедри терапії, сімейної та екстреної медицини післядипломної освіти ІФНМУ. Доктор медичних наук, професор. Автор та співавтор 210 публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, трьох підручників. Член Європейського кардіологічного товариства, Європейської асоціації серцевого ритму, Європейської асоціації профілактики серцево-судинних хвороб, Асоціації серцевої недостатності Європейського кардіологічного товариства, шеф-редактор журналу «The Pharma Innovation» (Індія), заступник головного редактора журналу «Critical Care Innovation» (Польща), член редакційної ради журналів «Na ratunek» (Польща) та «Emergency Medicine» (Польща). У 2000 р. отримав нагороду Республіки Польща в галузі екстреної медицини «Wikrot Ratownictwa»; у 2001 р. нагороджений Грамотою Верховної Ради України.

Попри те, що в моїй родині медиків не було, я завжди хотів стати лікарем. Пояснення просте: в дитинстві досить часто хворів, не один раз перебував у лікарні. Тож вирішив, що доля пов'яже мене з медициною, щоб лікувати себе та інших. Після 8-го класу вступив до Івано-Франківського медичного училища. З боку рідних відчув абсолютне сприйняття, бо вони розуміли, що це перший щабель для майбутнього поступлення в медичний університет і здобуття фаху лікаря на перспективу.

Оскільки після закінчення 8-го класу Долинської школи я мав свідоцтво з відзнакою, мені треба було здати один іспит з української мови. Здав на «відмінно» і наступні екзамени вже не здавав.

То був 1988 рік, якраз коли училище змінило адресу з Галицької на тодішню вулицю Дзержинського, тепер Гетьмана Мазепи. До самого процесу

переселення ми не долучилися, а от до озеленення території навколо навчального корпусу – так. Пригадую, як з вчителькою біології Даркою Федорівною Слободян і під час занять, і після них впорядковували клумби.

Класною керівницею перший рік у нас була викладачка культурології Надія Павлівна Дерев'янка, а з другого курсу і до випускного – Чеслава Михайлівна Рішко, викладачка акушерства і гінекології.

Перше відчуття, що ти вже не учень у школі, а студент в училищі, для мене особисто пов'язано із заняттями з анатомії. А ще запам'яталося, як дехто з хлопців втрачав свідомість на перших пологах, коли почали вивчати акушерство. Так буває, але вони продовжували навчання – і зараз це добрі фельдшери або, якщо продовжили медичну освіту у вузах, лікарі. Треба було просто перейти оцей перший бар'єр.

У мене не поставало питання, які предмети важчі, а які легші. Був, як кажуть, круглим відмінником і у школі, і в училищі. Але мені цікавіше було вчити медичні предмети. Оскільки у ті часи у мене була мрія стати акушер-гінекологом, то я і ще кілька однокурсників щотижня ходили на нічні чергування в пологовий будинок. Нам ішли назустріч, на той час не було конфліктів між закладами освіти і охорони здоров'я (зараз, на жаль, не скрізь і не завжди так).

Важко виокремити, хто з викладачів був улюбленим, для мене найкращим. Назву кількох: Рома Іванівна Кухтяк (педіатрія), Катерина Юріївна Якубів (неврологія), Любов Михайлівна Облогіна (мікробіологія), Ліда Миколаївна Грищенко (інфекційні хвороби). У них був особливий підхід до викладання, нам цікаво було вчитися. А загалом всі викладачі закладали в нас любов до медицини.

Але в тому, що я згодом став терапевтом, мабуть, заслуга Олени Іванівни Малиновської, вона вплинула на мій вибір фаху. У неї ми мали заняття у стінах училища і на базі обласної лікарні. А потім вона завідувала в училищі практикою. Згодом виїхала в Німеччину.

Загалом для практики в училищі були гарні умови, клінічні дисципліни викладалися на базі медичних закладів: в обласній лікарні, в пологовому будинку, в обласній дитячій, в інфекційній, в пульмоцентрі. Практику проходили в Івано-Франківську або за місцем проживання. Саме під час практики я навчився робити ін'єкції і перев'язки, дозволили мені асистувати в якості середнього медичного працівника. Приміром, я часто їздив на практику

в Долину, звідки родом. То операційна сестра давала можливість все бачити, накладати шви, перев'язочна сестра теж дозволяла спробувати все робити.

Власне саме в училищі я навчився робити всі практичні маніпуляції, з того часу запам'ятав основи догляду за хворими. Тобто основа медицини була закладена саме в училищі. І тому згодом навчатися в медакадемії мені було набагато легше: і теоретично, і практично. Зараз мені ніхто з медсестер не може сказати, що «доктор, професор не вміє зробити укол». Хто після медучилища – вміє. Сам особисто не раз доводив, що «вмію і можу». Тим більше, після закінчення училища і до вступу в медакадемію працював медбратом в дитячій лікарні.

У нашій фельдшерській групі було семеро дівчат, а решта – хлопці. Більшість з хлопців готувалися як військові фельдшери. Була тоді така тенденція чи мода. Лише два роки минуло, як з Афганістану були виведені радянські війська. Пам'ятаю, як пару місяців терапію викладав у нас Валерій Анатолійович Левченко, який зараз очолює кафедру медицини катастроф та військової медицини Івано-Франківського національного медичного університету. Він був молодий, пройшов Афганістан. На заняттях перше, що говорив: «Зараз буде бомбардування нижче ватерлінії, двійчників прошу капітулювати». Нині ми з ним колеги, в одному закладі працюємо, і коли зустрічаємося, перше, що згадую, то ці слова.

З гумором у нас ще був викладач військово-медичної підготовки Микола Миколайович Коваль. Він за запахом, по перегару міг визначити, хто з хлопців напередодні пив горілку і яку саме. Як зараз пригадую випадок, коли хтось з однокурсників отак «підзалетів». Викладач з такими гарними козацькими вусами принохався і каже: «Пшенична». Але одразу додаю, що таких випадків саме у нашій групі не було багато, хіба одне-два святкування.

Пригадую також, як викладач фізкультури Михайло Васильович Ільків, коли хтось провинився, свистів у свисток і казав: «Три круга навколо озера». Хтось не дуже хотів бігати, пробував десь зрізати впоперек. Коли цю хитрість Михайло Васильович побачив, то так більше не проходило.

Під час навчання в училищі я брав участь в художній самодіяльності, на всіх заходах був ведучим.

Між третім і четвертим курсом долучився до «Молодої Просвіти». Ми їздили по районах і виступали з повстанськими піснями, з віршами. Там було

кілька людей з нашого училища. Це були часи відновлення незалежності України.

А ще пригадую, як в училищі Чеслава Михайлівна Рішко організовувала колядки. Знову ж таки, то був кінець 80-х – початок 90-х років, коли після атеїстичної пропаганди відроджувалася духовність, релігійність. Ми об'єднувалися з дівчачими колективами – то були або сестринські групи, або акушерські, щоб забезпечити різноголосся в колядках. На Різдво одягали національні костюми і з колядками, віншуваннями ходили по лікувальних закладах міста, по різних відділеннях. Було цікаво і нам, і глядачам.

А ще завдяки нашій класній керівниці ми часто їздили на екскурсії в межах України.

Коли я навчався у вузі, була відчутна різниця, хто прийшов після десятого класу, а хто після медучилища. Чи так і зараз, мені важко сказати, бо працюю на кафедрі післядипломної освіти. Та думаю, що для кожного випускника медичного училища ті роки не були марними.

Тепер, коли сам працюю викладачем в медичному університеті, вважаю, що іноді навчальна програма в медичних закладах освіти дещо перенасичена різними немедичними дисциплінами. Є і таке, що навряд чи згодиться в майбутньому. На мою думку, краще, аби більше уваги зверталось на медичні предмети і на іноземну мову, бо вона потрібна.

А сьогоднішнім студентам побажав би максимально отримувати знання та практичні вміння, адже вони необхідні для розвитку.

Сергій ФЕДОРОВ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1992 року.

Володимир ФЕДОРЧЕНКО:

***Хто пройшов через медучилище, той зрозумів, чи медицина –
це його***

ФЕДОРЧЕНКО Володимир Михайлович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1963-1967 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення три роки (1967-1970) працював анестезистом в ОКЛ. У 1970-1976 рр. навчався в Івано-Франківському медичному інституті, субординатуру проходив з хірургії в Калуській ЦРЛ. У 1977-1990 рр. – ургентний хірург Лисецької ЦРЛ. У 1983-1987 рр. навчався в заочній аспірантурі на кафедрі госпітальної хірургії, у 1988 р. захистив кандидатську дисертацію в спецраді Київської медичної академії післядипломної освіти. З 1990 р. працював в Івано-Франківському національному медичному університеті на кафедрах факультетської хірургії, хірургії № 1. У 1996 р. отримав звання доцента. У 2011-2021 рр. – проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи ІФНМУ.*

Старі фотографії розкладу... Майже як у пісні Кузьми (Скрябіна).

«Старі фотографії на стіл розклади,

Дитячі історії смішні розкажи,

І справжнім друзям не забудь, подзвони,

Бо добре чи зле, з тобою завжди вони».

Ці слова як епіграф до моїх спогадів про Івано-Франківське медичне училище. Розкладаю фотографії зі свого студентського альбому «XXX випуск, 1963-1967 роки»: моє велике фото на першій сторінці і маленькі фото викладачів та однокурсників... А потім різні світлини з тих часів. Ось фотографія з практичного заняття в інфекційній лікарні, ми всі у білих халатах. А ось з акушерства – на першій парті сидять відмінники Міша Глинський, Ромко Марцінків, Міра Руда, а на останній – Ігор Петрів, Василь Заник, Федорченко (я), Олег Єршов (така була наша бригада). А ось на практиці в Долині, ми місяць були на переддипломній практиці. Наступні фото – заняття з фізкультури, команда училища на міських змаганнях з лижних гонок. А тут наш вокально-інструментальний ансамбль. Ось ми біля корпусу медучилища, тоді ще на Галицькій. Є фотографії з параду, з суботників, з відпочинку в Яремчі... Ще чорно-білі.

І не всіх одразу впізнаєш уже на кольоровій світлинці, яку ми зробили під час останньої нашої зустрічі через 40 років після закінчення училища. Ось з моєї групи Василь Заник, Ігор Штундер, Іван Чигур (працював в 4-й поліклініці), Михайло Досин (фельдшер на швидкій). А ось тут трохи так «заховався» Роман Марцінків, батько нашого мера. Це Зіновій Дума, згодом закінчив медінститут, працював в медакадемії, в Прикарпатському університеті, потім виїхав в Америку. На цій фотографії і викладачі Неля Іванівна Миргородська, Галина Терентіївна Шкроміда, Ярослав Дмитрович Гладун, директор тоді уже медколеджу Володимир Васильович Стасюк.

...А майже 60 років тому для викладачів ми були дітьми, нас називали то учнями, то студентами. Та ми і були дітьми.

Я в Івано-Франківське медучилище вступив після 8-го класу. Медицину вибрав, перш за все, тому, що сам в дитинстві хворів, не раз лежав в лікарні і бачив, що це за професія. У моїй родині всі за фахом були педагоги, я став першим медиком, а вже потім мене наслідував мій син Михайло, який закінчив з відзнакою інститут, магістратуру і аспірантуру. До речі, він перший в інституті захистив за новими європейськими правилами кандидатську дисертацію і отримав звання «доктор філософії» з галузі знань 2022 «Охорона здоров'я», спеціальність «Медицина».

А ось фотографія нашої групи. У першому ряду – директор училища Григорій Григорович Гавриш. Це людина, яка знала свою справу. Він уродженець Косівщини, а його племінник – відомий український композитор-пісняр Остап Гавриш. Григорій Григорович знав кожного учня, до нього можна було підійти зі своїми проблемами, він усім допомагав. Так склалася доля, що я та мій однокурсник професор Любомир Глушко проводжали його в останню путь. Ми їздили на похорон у Косів.

Завучкою (тоді казали «завпед») в училищі була Вікторія Романівна Бутвін. Фізику вчила Неля Іванівна Миргородська. Лікар-інфекціоніст Тетяна Василівна Онищук була нашою класною керівницею. Анатомії вчила Зінаїда Федорівна Ільїна, дружина відомого професора медінституту Юхима Петровича Мельмана. Дуже кваліфікована, професійна, до студентів підходила виважено. Наскільки ґрунтовно вчила нас, я відчув, навчаючись в медичному інституті. На першому курсі училища латину викладав Володимир Антонович Голець. Такий, як би зараз сказали, чисто польський пан. Улюблений його вислів був: «Жабко ти зелена моя». І ще любив казати: «В мене ніхто не спише

на контрольній». Для нас дефініція латинських слів – це було щось нове і складне. Але учні є учні, ми все одно знаходили можливість щось списати.

Коли ми пішли на старші курси, то вже були клінічні предмети. Найперше хочу згадати Ярослава Дмитровича Гладуна, який вчив фармакологію, він родом з Черче Рогатинського району. Був дуже вимогливим, але і знаючим спеціалістом, вмів донести свої знання учням. Як у нього було заведено: починається пара, вся перша парта – місця вільні. Він вибирає студентів, кожному дає завдання написати ту чи іншу групу рецептів. І дійсно не можеш списати нічого. Так він нам вкладав у голови фармакологію. Уже в медінституті на III курсі він у мене вів один семестр фармакологію, був на заміні. Його дружина Марія Іванівна Гладун працювала доцентом-хірургом в медінституті, я працював один час з нею на кафедрі хірургії ІФДМІ.

Акушерство вчила Марія Петрівна Чав'як, теж добре ставилася до студентів. Викладачкою хімії була Фаїна Семенівна Бреслер, згодом її чоловік професор Сойбельман вчив у мене хімію в інституті, був завідувачем кафедри. А улюбленим клініцистом був Абрам Юхимович Водовоз. Він мав фармосвіту і закінчив Вінницький медінститут, був учнем вченого-терапевта Бориса Шкляра (автора відомого багатьом поколінням лікарів підручника з пропедевтики внутрішніх захворювань). Абрам Юхимович був дуже оригінальним чоловіком, студенти його любили.

Про спорт нагадують фотографії на лижах. Ось збірна команда училища – серед них ми з Любомиром Глушком, а поряд старші хлопці з зуботехнічного відділення, після 10-го класу, для яких ми були «пацани». У нас був хороший фізрук Іван Григорович Прядко, він фотографії робив, студентам роздавав, ми його любили. Потім фізкультуру викладав Михайло Ільків. Ми займалися спортом, відстоювали честь медучилища.

Був у нас свій ансамбль, модний тоді ВІА: Василь Заник, Федорченко (я грав на гітарі), Олег Єршов з нашого курсу, на курс молодші Саша Терещенко, Діма Похила і Олег Крив'юк. Гітара, баян, труба, кларнет, ударні. Це завдяки Василю, який уже тоді проявив свій артистичний і організаторський талант, був створений ВІА. Ми в Пасічній у клубі училища грали на танцях. І навіть мали платний концерт в Кривотулах. Заробили гроші, запросили дівчат і повели в найкрутіше тоді кафе «Вогник» на Галицькій.

Пригадую і як ми вперше нашою групою їздили на весілля. Наша Дуся Карбишевська, родом з Палагічів, найстарша серед нас, першою вийшла заміж.

А потім їздили на весілля до наших одногрупників Ігоря Штундера і Нелі Бучинської – це вже в Чернієві.

А ще мені запам'яталося на все життя, як Василь Заник запросив мене до себе додому на Пасху. Переночували, а вранці їли все великоднє, посвячене. Там я вперше побачив пляшку з самогоном, закриту кукурудзяним корком. Ми до цього часу підтримуємо з Василем зв'язки, товаришуємо, зустрічаємось на ювілеях. Він не пішов у медицину, але, як кажуть, зробив себе сам, власним горбом: закінчив Інститут культури, плюс юридичний, був керуючим справами міськвиконкому Калуської міської ради.

У нашій групі було 12 хлопців, інші – дівчата. Не всі пішли в медицину. Але хто пройшов через медучилище, той зрозумів, чи медицина – це його чи не його. Згодом ми зустрілися в медінституті з багатьма однокурсниками по училищу. Олег Єршов, Ромко Марцінків, Зеник Кучинський (згодом головний лікар в Букачівцях), Міша Глинський, Любомир Глушко (згодом завідувач кафедри і проректор медуніверситету), Христя Крілик, Зеновій Дума... Спілкувалися, товаришували. З тих часів знайомий і з директором ІФМФК Володимиром Васильовичем Стасюком, вчилися майже одночасно, перетиналися по громадській роботі.

Перед вступом в Івано-Франківський медичний інститут я три роки відпрацював в ОКЛ. Якраз тоді створювалася анестезіологічна служба. А після закінчення медичного інституту тринадцять років пропрацював в Лисецькій ЦРЛ ургентним хірургом. Паралельно навчався в заочній аспірантурі на кафедрі госпітальної хірургії, моїм керівником кандидатської був завідувач кафедри, професор Михайло Григорович Шевчук, він мав мене за другого сина.

З кінця 1989 року я працював погодинно на кафедрі факультетської хірургії Івано-Франківського медичного інституту, а у 1990 році за конкурсом пройшов на посаду асистента. Тут, в ІФНМУ, пройшов шлях від асистента до доцента та проректора з науково-педагогічної та лікувальної роботи.

Володимир ФЕДОРЧЕНКО, випускник Івано-Франківського медичного училища 1967 року.

Віталій ФІГЛЕВСЬКИЙ: ***Перші кроки у справі життя***

ФІГЛЕВСЬКИЙ Віталій Мечеславович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1985-1989 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа». Після закінчення медичного училища працював на посаді медичного брата Івано-Франківської міської клінічної лікарні № 1. У 1989 р. вступив на навчання до Ленінградського санітарно-гігієнічного медичного інституту, який закінчив у 1995 р. У 1995-1996 рр. проходив інтернатуру при Івано-Франківській обласній СЕС. У 1996-2008 рр. працював завідувачем епідеміологічного відділу Тисменицької районної СЕС. У 2009-2011 рр. – завідувач епідеміологічного відділу Івано-Франківської міської санітарно-епідеміологічної станції. У 2011-2012 рр. – заступник головного лікаря Івано-Франківської обласної СЕС. З вересня 2012 по 2016 рік – заступник начальника Головного управління Держсанепідслужби у Івано-Франківській області. З 2016 р. працює на посаді начальника управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держспродспоживслужби в Івано-Франківській області. За сумлінну працю багаторазово нагороджений грамотами Держсанепідслужби області, голови Держсанепідслужби України, нагороджений грамотою Верховної Ради в 2009 р., відзнакою ДНС в Івано-Франківській області «За заслуги II ступеня» в 2008 р., медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям».

З особливою теплотою згадую роки навчання в медичному училищі. Це було дуже цікаве, сповнене важливих історичних подій і спогадів, щасливе життя.

З дитинства я знав, що хочу працювати в медицині. В нашій родині тітка працювала медсестрою, сестра поступила в медичний інститут. Тож для мене це була омріяна спеціальність. У школі я вчився добре, після закінчення 8-го класу гарно склав вступні випробування: українську мову і математику та вступив до Івано-Франківського медичного училища.

Я вчився у фельдшерській групі, де були одні хлопці. Вже згодом я дізнався, що готувалися військові фельдшери для армії. Про те ми тоді не думали. Ми були молоді і безтурботні.

Під час навчання мені дуже подобалися наші викладачі та знання, які вони дали. Мені всі предмети йшли не важко, вчитися було цікаво, особливо коли почалися медичні дисципліни. Згодом завдяки цьому мені було легко вчитися у Ленінградському санітарно-гігієнічному інституті з тим багажем, що я мав з училища. Особливо що стосувалося анатомії, фізіології, фармакології та інших базових дисциплін. В інституті я тільки повторював те, що вже знав з училища. А за деякими параметрами, як мені здавалося, я навіть більше був підготовлений – так нас вчили в училищі.

З великим теплом згадую керівницю нашої групи, викладачку фізичного виховання Світлану Григорівну Мартиненко, яка для нас була як мама, старша подруга і наставниця. Вона прищепила нам любов до спорту, а також була прикладом чуйності і справедливості. Завдяки Світлані Григорівні згодом, під час навчання в інституті в Ленінграді, я грав у баскетбол, але навчився грати і полюбив цю гру саме в училищі.

У ті часи популярними були КВК, конкурси «Кращий за професією». Навіть якщо від групи виступав один-два представники, та готуватися допомагала вся група. І вболівали теж усі разом.

Не можу не назвати Дмитра Гнатовича Циганкова – нашого вчителя математики, відомого композитора. Це була унікальна людина, яка допомагала учням розвивати свої математичні здібності. Саме як математик він мені подобався. Таке поєднання – точні науки і творчість – не може не захоплювати.

З великою вдячністю згадую також Марію Василівну Мудрак, Лідію Миколаївну Грищенко (інфекційні захворювання), Романа Івановича Мальця (латинська мова), Валентину Валентинівну Дутову (патофізіологія), Олександру Іванівну Новосельську (педіатрія), Надію Дмитрівну Яблунівську (ЛФК), Галину Дмитрівну Бородайкевич (внутрішні захворювання), Катерину Юріївну Якубів (фармакологія), Євдокію Миколаївну Богославець (анатомія), Чеславу Михайлівну Рішко (акушерство і гінекологія) та багато інших викладачів Івано-Франківського медичного училища, які впродовж чотирьох років старалися віддати всі свої знання для того, щоб ми стали в першу чергу людьми, а вже потім – справжніми професіоналами.

Можливо, когось і не згадав, але всі наші любі вчителі назавжди залишилися в наших серцях. Всі викладачі ставилися до нас з великою повагою.

В ті часи розпочалася перебудова і панував певний дух свободи, демократії. Ми всі були в дусі тих перемін, чекали чогось нового, кращого. Якраз тоді на вибір студентів поставили питання: якою мовою навчатися – українською чи російською. І студенти одногolosно підтримали, щоб викладання в училищі проводилося українською, рідною мовою. Це свідчить про те, що ми були вже тоді національно свідомі. І так по більшості предметів.

Також пам'ятаю пережиту вперше в житті катастрофу – Чорнобильську, яка зачепила всіх українців. То був 1986 рік. Як ми дізналися вже пізніше, ця катастрофа торкнулася і Прикарпаття, зокрема Снятинського району. Вже як я працював в санепідстанції, ми відслідковували ситуацію в цих селах радіологічного контролю, намагалися ліквідувати наслідки аварії на ЧАЕС.

Хочу вкотре подякувати керівництву та всім викладачам Івано-Франківського медичного фахового коледжу за вагомий внесок в підготовку медичних кадрів, багаторічну плідну працю, високий професіоналізм та продовження славних традицій рідного коледжу.

Віталій ФІГЛЕВСЬКИЙ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1989 року.

Зінаїда ХЕМИЧ:

Наука від викладачів: хочеш навчитися – будеш робити

ХЕМИЧ (ХАРЧЕНКО) Зінаїда Іванівна. *Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі у 1970-1973 рр. на акушерському відділенні, закінчила з відзнакою. Після закінчення училища працювала акушеркою Калуського пологового будинку, потім старшою акушеркою відділу. З 1980 р. і до сьогодні – голова Калуської міськрайонної організації Товариства Червоного Хреста України. 31 рік була членом Правління Національного комітету Червоного Хреста України. Заслужений працівник охорони здоров'я. Нагороджена медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям», Почесною відзнакою Червоного Хреста, медаллю Пирогова.*

Понад сорок років моє життя пов'язане з Червоним Хрестом. І ця робота дотична до медицини – це і гуманітарна допомога лікувальним закладам, і опіка над самотніми, соціально незахищеними людьми, і навчання невідкладної допомоги. Моїми найпершими і головними волонтерами усі ці роки є чоловік Мирослав, з яким відсвяткували золоте весілля і який при першій потребі сідає за кермо автомобіля, син Олександр, який пішов добровольцем на війну, донька Наталя, яка є інструктором з першої допомоги. Можливо, не було б моєї роботи в Червоному Хресті, якби не праця акушеркою в Калуському пологовому будинку, а перед тим – навчання в Івано-Франківському медичному училищі.

...Чесно кажучи, про медичний фах я не мріяла і не думала. Хотіла, як батько, бути юристом або журналістом. Школу закінчила з золотою медаллю, перший рік вступала в юридичний – не поступила, два роки працювала паспортисткою. Другий рік здала екзамен на «4», далі не здавала. А от мама бажала для мене медицини. Вона хворіла стенокардією, іноді я ще в дитинстві розтирала їй руки, чи подавала таблетки, чи викликала швидку.

Тож я здала документи в Івано-Франківське медичне училище, без всякої романтики. І навіть перший місяць таїлася з цим від знайомих. Та побачив мене якось Володимир Стасюк, з яким ми зналися по Калушу і який уже вчився в медучилищі, і запитав: «Що ти так тихо сидиш, не признаєшся, що у нас вчишся?». А я за характером активна, от і долучилася до училищного життя.

Всі роки навчання була старостою групи. Наша група була дуже гарна і сильна, всі дівчата і один хлопець. Якщо звично на групу було один-два «п'ятипроцентники» (направлення на вступ в інститут одразу після закінчення училища, без відпрацювання в лікувальних закладах), то у нас – аж п'ять. Зробили виняток, бо дійсно були сильні студенти.

Класною керівницею у нас була викладачка акушерства і гінекології Марія Петрівна Чав'як. Вона була незаміжня і дуже багато уваги приділяла нам, студентам, ми її називали «наша мама». Значною мірою саме її заслугою було те, що діти з Верховини, Косова (наш директор Григорій Григорович Гавриш дуже підтримував, аби вихідці з гірських районів йшли вчитися і потім поверталися додому працювати), які після школи не мали, можливо, таких міцних знань, як інші, змогли добре вчитися. Після першого курсу у багатьох було чимало «трійок», другий курс закінчили вже з добрими оцінками, а третій – лише троє на всю групу мали «3» в заліковці, всі решта закінчили на «4» і «5». Але і самі намагалися добре вчитися.

Коли ми приходили на практику в роддом, то не можна було просто стояти, ходити, дивитися – ти мав щось робити. Як ти заложив руки за спину, Марія Петрівна потихеньку підійде ззаду і легенько по руках – трісь: ану, роби те чи те. Від нас вимагали, щоб ми освоювали всі практичні навички. Згодом, коли я прийшла у пологовий на роботу, лікар акушер-гінеколог Ігор Васильович Драган давав мені зашивати жінку, хоча це і лікарська процедура. «Не вмію, не буду, боюся», – казала йому, а він мені: «Я сказав – робиш, а я біля тебе стою». Так я тепер вчу першої допомоги: хочеш навчитися – будеш робити. Така наука від вчителів і тих, з ким потім працювала, стала мені наукою на ціле життя.

От ще пригадую, як ми з корпусу на Галицькій чи з дитячої лікарні добиралися на практику в лікарні на вулиці Франка чи Матейка. Можна було поїхати автобусом, але ми йшли пішки і дорогою пів години хтось сильніший розповідав іншим матеріал. От каже мені однокласниця: «Я не йду на пару, бо не знаю». Боялася «двійки», бо пропуск можна було відробити, а «двійку» вже ні. Кажу їй: «Ні, йдеш з нами». З одного боку двоє, з другого ще двоє, і я їм розповідаю тему. Приходимо на практику – вона «п'ятірку» отримала. А збиралася втекти з пари. Отак підтримували один одного. І так часто бувало.

Нам з першого курсу викладачі говорили: «Спочатку ви вчитеся на авторитет, а потім вже на знання». Особливо це стосується перших місяців.

Сталося так, що я захворіла і не могла розмовляти, втратила голос, мусила писати відповіді. Пам'ятаю, у нас була мікробіологія, я прийшла на першу пару і нічого не знала. Викладачка Юлія Юліанівна Халупінська (Саган) дала мені листочок, і я просто щось понаписувала. Вона на мене подивилася і каже: «Добре, Зіна, чотири». Я до сих пір пам'ятаю той встид. Просто викладачка знала, що я завжди знаю. Але ота «четвірка» мала на мене, може, більший вплив, як заслужена «двійка». Після того такого не було, щоб я йшла на заняття і щось не вивчила.

Найбільше я боялася анатомії, яку вчила Євдокія Миколаївна Богославець, і латини. Кожна кісточка – вхід, вихід, ще й всі назви латиною... Якраз з анатомії я мала «четвірку». Зате коли, вже працюючи в Червоному Хресті, почали вести курси масажистів і медсестер, то зрозуміла, що не може бути добрий масажист, який не знає анатомію. Як кажуть, сама до того дійшла: без анатомії нікуди, що ти будеш робити, якщо не знаєш розташування ні м'яза, ні кістки. Я не боялася ходити в анатомку, а от препарувати жаб – то для мене було випробування, бо по життю я боюся жаб і мишей.

Пригадую також викладачку хірургії Ірину Владиславівну Свйонтек. Вже пізніше дізналася, що вона захоплювалася вишивкою, видала книги. А під час нашого навчання пам'ятаю, що вона ходила у вбранні з вишивкою. І у мене є фотографія для дошки пошани, де я у вишитій сорочці. А ще пригадую, як Марія Петрівна Чав'як відучила нас звертатися «Паша» до моєї подруги Парасковії: «Ну що за Паша, паша – це на полі, а вона – Парася». Це вже зараз почали говорити про російську мову, українську, а наша керівниця групи тоді вже нас так виховувала. На загальній фотографії вона теж у вишитій сорочці.

Воєнку у нас вчив Микола Миколайович Коваль. Років через десять, як я вже працювала у Червоному Хресті, у нас були змагання сандружин, де він був суддею. Як я була приємно здивована, що він мене впізнав, пам'ятав, як звати.

Ні про кого з наших викладачів не можу сказати поганого слова, згадати якийсь негатив. Часу вистачало і на навчання, і на спорт, і на художню самодіяльність. Ми ходили виступати у наш військовий госпіталь. Я читала гуморески, дівчата з моєї групи співали. Грала я також у настільний теніс, згодом була «другою ракеткою» Калуша.

Училище я закінчила з червоним дипломом і була «п'ятипроцентницею», що давало право вступати в медичний інститут за направленням. Але я родила сина, йому було пів року, тож я навіть не поступала. Згодом знову почала

готуватися до вступних іспитів – народила доньку. І так мій інститут «накрився».

Працювала акушеркою в Калуському пологовому будинку. У 1980 році мене ублагали піти в Червоний Хрест. Не хотіла, мені подобалася робота в роддомі, але найпереконливішим аргументом стали слова «треба». Більше п'яти років мала ще пів ставки в жіночій консультації. Бо акушерство любила.

Шкода, що ми втратили таку складову Червоного Хреста, як сандружини і санпости. Колись мої сандружинниці знали більше за лікаря вузького профілю. Корисними є курси медсестер і масажистів, влітку під час канікул разом з волонтерами проводили тренінги з невідкладної допомоги у шкільних таборах. Зараз, у час війни, кожний день я проводжу навчання з долікарської допомоги. Колись агітувала за такі курси, тепер попит за мною. І все кажу: руками робите, головою думаєте, а в серці є бажання допомогти – так рятуєте людину.

Особлива для мене історія – як ми у 90-х роках, коли розпався союз, допомогли жінці знайти сина у Спітаку і повернути його додому. Ми не лише знайшли його, а й завдяки червонохрестівському бланку, на якому я від руки написала прохання допомагати цій жінці, вона змогла безкоштовно доїхати до Спітаку за сином. Це свідчення довіри до Червоного Хреста, його авторитету. Добро не має кордонів. На жаль, як ми бачимо зараз, і зло теж...

Але віримо, що Господь тримає нас, українців, на своїх долонях.

Зінаїда ХЕМИЧ, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1973 року.

Поліна ХОДАК:

За нас хвилювалися, нас підтримували, нас «няньчили»

ХОДАК (ГНІТІЙ) Поліна Сергіївна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному коледжі у 2008-2011 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа», закінчила з відзнакою. Після закінчення працювала медичною сестрою з обслуговування школярів Івано-Франківської міської дитячої клінічної лікарні. У 2012-2018 рр. – навчання у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького на спеціальності «Загальна фармація», інтернатуру проходила в Івано-Франківському національному медичному університеті. З 2015 р. почала працювати в аптечній мережі «Ромашка», «Здоровенькі були», згодом завідувачкою в мережевій аптеці. З 2018 р. працює медичним представником фармхолдингу «Юніфарма» в області.*

На навчання в Івано-Франківський базовий медичний коледж я прийшла у 24 роки, коли вже мала сім'ю, дитину, фах. То ціла цікава історія. Моя бабуса була лікарем-епідеміологом в Івано-Франківській міській санстанції. А оскільки мама працювала по змінах, то щоб мене не залишати вдома – бабуса брала з собою на роботу. Тож медицину я бачила ще від маленької. В дитинстві улюблена книжка «Айболить», я її постійно носила з собою. Любила гратися в доктора. Правда, не уколи робити, а пришивати іграшковим ведмедикам, зайчикам вуха, лапки, нитками обмотувати. Чомусь моя мама подумала, що раз я шию це все, то хочу стати швачкою. І віддала мене після 9-го класу у швейне училище, яке я закінчила. В тому училищі була хороша викладачка з хімії і біології, я з її подачі брала участь в обласних олімпіадах. Саме вона мені якось сказала: «Ти так добре знаєш біологію, хімію – нащо тобі того шиття? Шити для себе ти завжди зможеш. А я би тобі радила іти в медицину, то твоє». Я деякий час думала над її словами, вже вирішила поступати в медичний, але життя внесло свої корективи: вийшла заміж, далі народила дитину, і вже було не до навчання.

Але коли сину було два роки, у 2008-му, вперше впровадили обов'язкове зовнішнє незалежне оцінювання. Ця ж викладачка зателефонувала і порадила спробувати здати ЗНО. Я прийшла з тою думкою додому, сказала своїм, але вони цю ідею сприйняли скептично. Мовляв, жіночці уже не 18, після школи

стільки часу минуло, все, напевно, забула, поки бавила дитину. Зрештою, нащо це, освіту вже ніби маю. Але мій син дуже хворів, я часто лежала з ним по лікарнях. Тому я для себе вирішила: вивчуся, щоб сама могла своїй дитині дати раду, і не тільки своїй дитині.

На ЗНО здала дуже гарно біологію, хімію і українську мову, мала високі бали. Навіть сама здивувалася, бо стільки років не вчилася. Як кажуть, що знаєш – то твоє. Спробувала – і вийшло. Так я вступила до Івано-Франківського медичного коледжу, як і хотіла – на лікувальну справу. І при вступі на державне навчання була за рейтингом третя чи п'ята.

У нашій групі спочатку кураторкою була Надія Романівна Мацевко, викладачка фізичного виховання. Нам з нею дуже пощастило: завжди намагалась чимось допомогти, підтримати, підказати. Будь-коли можна було до неї прийти за порадою чи звернутися за допомогою. З Надією Романівною ми часто вибиралися на природу, їздили відпочивати у Яремче, робили пікніки, ходили походом у Вовчинці. Було цікаво. А на четвертому курсі кураторкою була Людмила Володимирівна Григор'єва. Вона переживала за нас, після екзамену стояла під дверима і у кожного студента запитувала: «Ну як? Здав? Який бал?».

Хочу згадати викладачку офтальмології Марину Миколаївну Гриців – щиру, завжди усміхнену. На її парах було якось так по-душевному, вона нікому не ставила поганих оцінок. Навіть коли когось хотіла посварити, що не вивчив, це було по-доброму. Для мене Марина Миколаївна наче третя наша кураторка, бо я як староста частенько бігла до неї щось спитати.

Старостою я не планувала бути. У мене мала дитина, думала: прийду, повчуся – і втікати швиденько додому, робити свої домашні справи. І не очікувала, коли на першому дзвоніку після лінійки одногрупники одноголосно сказали, що хочуть, щоб старостою була я. Це не призначили мене, а діти вибрали – було несподівано, але приємно, відмовитись я не могла. Та й через різницю в роках мені здавалось, що я їхня мама, що маю ними опікуватися, аби всі закінчили коледж, мали гарні оцінки. Дотепер на одногрупників кажу «діти».

Через інтенсивне навчання і те, що була старостою, перший місяць мені було дуже важко: бігти додому, їсти зварити, подивитися до дитини, зробити домашнє завдання. А я трохи відвикла вчитися, бо ж не після школи. Ще ті

папери: рапортчики, заліковки, звіти. Думала відмовлятися. Але ж мене вибрали, мені довірили... А там – втягнулася, звикла.

Вчитися стало легше, коли познайомилися з викладачами. Не було жодного, який би мені зовсім не сподобався. А від багатьох я була у захваті. І не тому, що робили поблажки, а навіть тримали мене в їжаківих рукавицях, аби я не розслабилася.

Приміром, викладачка терапії Світлана Володимирівна Баран. Спочатку мені було прикро, бо до мене у неї були окремі вимоги. Щодо інших – не знає, то і не знає, поставить 7 чи 8 балів, і все. А мене запитує: «Скільки хочеш?». «Хоча б 11». «Ого, та на 11 треба знати ще більше як я». Коли я пояснювала, що стараюся, то чула: «Ти погано стараєшся, ти не знаєш, ти не дочитала». На мої заперечення, що того нема у підручнику, казала, що є бібліотека, де можна взяти додаткову літературу і читати. Трійчника могла похвалити, а мене – ніколи. І тут раптом у коледжі проходить олімпіада, вона мене туди записала – і я отримала перше місце. Вже потім я зрозуміла, що то не було придирання від викладачки. Як сказала мені Світлана Володимирівна: «Кого люблять – того б'ють». Вона вірила в мене, вона хотіла так мене вимуштрувати, щоб я знала терапію від і до, аби серед ночі могла розказати, що би не запитали. Думаю, така методика була правильною: до когось ставитися поблажливо, а до когось ставати з нагайкою, щоб дитина вивчила, здала і НЕ забула.

Також дуже мені подобалося, як викладав хірургію Сергій Миколайович Гафійчук. Він нас всюди водив, особливо тих, хто вчився відмінно: в операційні на різні операції, ампутації, перев'язки, на фіброгастроскопію. Швиденько все пояснював, щоб не затримувати пацієнтів і щоб студенти зрозуміли. Ми слухали з відкритим ротом, все дивилися, нам навіть дозволяли якісь шви знімати (чікнути легенько). І це важливо. Бо одне – коли тобі щось розказали в кабінеті, інша справа – коли береш у тому участь, ще й сам щось спробуєш зробити (звісно, з дозволу пацієнтів). Потім ми це між собою обговорювали, пишалися собою.

Хочу також відмітити Романа Івановича Мальця. Дуже цікава була латинська мова, на олімпіаді я теж була і зайняла друге місце. Він нас так вчив, що від зубів відскакувало. Дотепер пам'ятаю деякі латинські вислови: *Non est in medicina via sine lingua Latina* (немає медицини без латини), *Nosce te ipsum* (пізнай самого себе).

Не можу не згадати з огляду на свою теперішню роботу фармацевтом Зену Василівну Никифорок. Саме її предмет я вибрала для себе як майбутній фах. Дуже гарна викладачка. Вона була прискіплива до всіх, щоб ми знали: чого, чому так відбувається, а не просто ліки вивчили – це від тиску, це від голови. Вона хотіла, щоб ми знали групу лікарських засобів, фармакодинаміку, фармакокінетику, механізм дії, які показання, які протипоказання. Багато кому фармакологія не давалася, дехто і плакав на парах, і злостився. А мені дуже подобалося.

Порівнюю, коли вчилася в університеті – нами не надто цікавилися, не дуже переймалися, за принципом «хто хотів вчитися, той вчився». А в коледжі нас няньчили, як малих дітей. Заставляли ходити на пари, відробки, пропонували перездати на вищу оцінку (а для цього підтягнути знання). Тому вдячність коледжу – за таку турботу і за велику базу знань.

За характером я дуже активна, як кажуть, мене всюди багато. У коледжі я і старостою була, і танцювала, і вірші складала. З цими віршами виступали мої однокласники, навіть на конкурсі імені Петра Яцика. Є вони і у збірці-альманасі «Цілюща сила». Мені подобалося гумористичні вірші писати, є і патріотичні.

Ні один конкурс без мене не обходився. Навіть маю грамоту за третє місце в змаганнях з баскетболу. Словом, всюди мала взяти участь, за принципом «ну хто, як не я». Тож для мене студентське життя було цікаве, насичене, яскраве.

Поліна ХОДАК, випускниця Івано-Франківського базового медичного коледжу 2011 року.

Анатолій ХРУНИК:

Викладачі своєю працею формували з нас, підлітків, особистість та професійних медиків

ХРУНИК Анатолій Дмитрович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1983-1987 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення училища службу проходив у військовому госпіталі м. Кушка ТуркВО. У 1989 р. вступив до Івано-Франківської державної медичної академії (нині Івано-Франківський національний медичний університет), який закінчив з відзнакою. Інтернатуру проходив з хірургії у 1995-1997 рр. на базі хірургічного відділення МКЛ № 1 м. Івано-Франківськ. З 1995 по 1998 рік навчався в магістратурі Івано-Франківської державної медичної академії за спеціальністю «Хірургія». З 1999 р. працює ординатором хірургічного відділу КНП «Обласна клінічна лікарня» Івано-Франківської обласної ради. В 2008 р. присвоєно вищу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Хірургія». У 2020 р. захистив дисертацію та отримав науковий ступінь кандидата медичних наук.*

Під час навчання у школі я мріяв про професію конструктора чи ревізора, оскільки мав тягу до точних наук – математики, фізики. Але після закінчення 8-го класу в рідному селі Олієво-Королівка Городенківського району необхідно було продовжувати навчання за його межами. Тому мої рідні (батьки та бабуса) та з моєї згоди вирішили, що я продовжу навчання в медичному училищі, яке раніше закінчив мій двоюрідний брат Мирослав Старків і на той час уже працював фельдшером у бригаді швидкої медичної допомоги.

Отак я став студентом фельдшерського відділення Івано-Франківського базового медичного училища. Спочатку вчитися було важко через значно нижчий рівень знань у порівнянні з однокурсниками, які закінчили міські школи. Але саме це та конкурентне середовище давали додатковий стимул до навчання, виховувало працелюбність, формувало впевнену особистість.

На нашому курсі було дві фельдшерські групи по 30 хлопців, яких в ті роки (війна в Афганістані) готували для армії.

Керувала фельдшерським відділенням Євдокія Миколаївна Богославець – прекрасна людина, викладач та організатор. Пізнання медицини ми розпочали,

власне, з її предмету – анатомії. Саме ці базові знання анатомії дозволили мені (під час навчання в медичній академії) в подальшому їх тільки вдосконалювати на глибшому рівні та «відшліфовувати». Мої «прогалини» в шкільній освіті допомогли ліквідувати викладачі та одногрупники на першому курсі.

Саме в медичному училищі я зустрів добрих, чуйних, завжди готових прийти на допомогу товаришів, багато з яких залишилися поруч на все життя. Саме таке дружнє і толерантне середовище сформувало з підлітків дорослу ЛЮДИНУ, майбутніх медиків.

Викладачі були вимогливі, строгі, але водночас справедливі, добрі, з індивідуальним підходом до кожного студента. Могли і насварити, і покарати (коли було за що – а було за що), і похвалити, і порадити чисто по-батьківськи, і зацікавити вивченням свого предмету. Саме такими якостями володіла наша «класна мама» Юлія Юліанівна Саган.

Найбільше мені запам'яталися викладачі медичних предметів, тому що це було щось нове, цікаве. Фармакологію викладала Катерина Юріївна Якубів – вимоглива, строга, справедлива, виважена, пунктуальна, з практичним викладенням матеріалу. Дуже гарно планувала проведення пар і все встигала – і написати рецепти, і тести, і опитати, і пояснити новий матеріал. В інституті проблем з фармакології не було.

Під керівництвом Лідії Миколаївни Грищенко з інфекційних хвороб ми з моїм товаришем (на все життя) Степаном Сметаняком написали першу наукову роботу з медицини та з нею виступили на міжучилищній конференції в м. Хуст. Пригадую, як збирали матеріал, опрацьовували його, писали статтю, готували слайди для доповіді. Але на завершальному етапі Лідія Миколаївна захворіла, тому перед від'їздом на конференцію, щоб оцінити виступ, запросила нас додому. Після обговорення виступу пригостила чаєм з тортом – для нас це була велика честь. На конференцію ми поїхали самі, без Лідії Миколаївни, і привезли грамоту. Вона до нашого приїзду одужала і була дуже задоволена нашими успіхами.

Викладачами хірургії були практичні лікарі, вони більше уваги приділяли практичним навичкам, але про теорію не забували. Спочатку заняття проходили на базі МКЛ № 2 (на вул. Франка), а потім в МКЛ № 1 (на вул. Матейки). З радістю ходив на нічні чергування до нашого викладача Богдана Леонідовича Шараневича, де була більша можливість взяти участь в

обстеженні пацієнта, підготовці до операції та самому оперативному втручанні. Це в подальшому і визначило мій фах.

Базові знання «латини» мені дав Роман Іванович Малець, генетики навчила Дарія Федорівна Слободян, біомеханізм родів – Уляна Михайлівна Думка, пеленати, доглядати та лікувати дітей – Олександра Іванівна Новосельська, розпізнавати мікроорганізми під мікроскопом – Любов Михайлівна Облогіна, розрізняти шкірні висипання – Неля Яківна Пітулей.

Хочеться також згадати Марію Василівну Мудрак, Галину Миколаївну Борисяк, Валентину Валентинівну Дутову (патофізіологія, ЛОР), Параску Василівну Надрагу, Надію Дмитрівну Яблунівську (фізіологія та ЛФК), Світлану Павлівну Наконечну (неврологія), Ему Григорівну Казанцеву (гігієна) та усіх викладачів та працівників медичного училища, які своєю працею формували у нас, підлітків, особистість та професійних медиків.

Велику увагу приділяли фізичному вихованню. В цьому нам допомагали викладачі – Богдан Васильович Лесів та Михайло Васильович Ільків – це постійні тренування на парах, щоб здати нормативи.

Звичайно, найбільше часу приділялось навчанню, але, окрім педагогічного процесу, в училищі проводились культурні заходи. Згадуються зустрічі Нового року в клубі медичного інституту, двічі на рік проводилися звітні збори в драматичному театрі, а після – перегляд вистави, різні зустрічі, конкурси, концерти, турніри. Пригадується конкурс «Кращий за професією», де ми виступали командою під назвою «УФА» (Уєзний Фельдшер Акушер). Одного разу групою поїхали в село, щоб зіграти товариську гру у футбол, в перерві взяли велосипед, щоб поїхати по воду, і зламали його. Переживали, що буде, але якось обійшлося – «нас не побили». Всі ці епізоди – на студентських фото.

Під примусом ходили на демонстрації 1 травня та 7 листопада (такі були часи). Нас збирали в колони, ми стояли, мерзли, а потім бігли, щоб встигнути за попередньою колоною і вже маршем пройти біля трибуни. Потім бігли на вокзал, аби їхати додому, бо треба допомагати батькам.

Також організовано на другому і третьому курсах виїжджали на осінньо-польові роботи в с. Явче та смт. Обертин (впродовж місяця).

Знання та виховання, які я здобув в медичному училищі, допомагали мені протягом всього життя. Під час служби в армії, здавши добре практичні навички (медичні), після вишколу, здобутого в медичному училищі, отримав

призначення у ТуркВО військовий госпіталь м. Кушка, що, можливо, зберегло мені життя.

В 1989 р. вступив до Івано-Франківської державної медичної академії (нині Івано-Франківський національний медичний університет). В 1991 році обраний старостою курсу. В медакадемії було легше вчитись з багажем знань з училища, що дало мені шанс закінчити з відзнакою та отримати хороший розподіл і вступити в магістратуру, де навчався до 1998 року за спеціальністю «Хірургія», захистив кваліфікаційну роботу на тему «Порівняльна клініко-морфологічна оцінка хворих з перфорацією виразки шлунка і 12-палої кишки після різних методів оперативного втручання» з оцінкою «відмінно». А у 2020 році захистив дисертацію на тему «Застосування паренхімозберігаючих операцій у хворих при хронічному панкреатиті із протоковою гіпертензією» та отримав науковий ступінь кандидата медичних наук.

І зараз в повсякденній роботі хірурга в Івано-Франківській обласній клінічній лікарні користуюся знаннями, отриманими в училищі.

Анатолій ХРУНИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1987 року.

Віктор ЦЕБРІЙ:

***Коли багато читаєш, шукаєш інформацію – знання і логіка
пошуку відкладаються в пам'яті***

ЦЕБРІЙ Віктор Степанович. *Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1996-1999 рр. на фельдшерському відділенні. Трудову діяльність розпочав в біохімічній лабораторії ОКЛ. Після проходження курсів масажу працював в медичному центрі «Бадьорість» Івано-Франківського технічного університету нафти і газу. З 2001 р. працював лікувальним масажистом в ЦМКЛ Івано-Франківська, у фізіотерапевтичному відділенні. З 2016 р. працює в медичному центрі «Діалік».*

Від своїх однокурсників я був старший на два-три роки. Вони – вчорашні школярі, а я уже з освітою і фахом, закінчив з червоним дипломом Івано-Франківське профтехучилище № 13 за спеціальністю «механік з обчислювальної техніки». Після того працював в Івано-Франківському базовому медичному училищі.

Техніку я завжди любив і люблю, але ще раніше, у школі, у мене була така ідея чи мрія, що я буду костоправом. І якось, як вже працював в медучилищі, прийшов момент, коли я вирішив зробити такий ривок: цілком змінити життя. З директором медичного училища Володимиром Васильовичем Стасюком ми часто спілкувалися по роботі, легко знаходили спільну мову. Вже не згадаю, чи поділився з ним своїми намірами, чи вийшло спонтанно, але я здав документи на фельдшерське відділення, на платне навчання і поступив. І ні разу про це не пошкодував.

Наука мені подобалася, але вона, якщо чесно, була важка. Я мало що з бібліотеки виходив, особливо з медичної, що навпроти школи № 23. Тоді ж не було комп'ютерів, інтернету (то вже зараз ми не уявляємо свого життя без того). А тоді нам давали завдання і потрібно було шукати відповідну літературу.

Також діяли різні гуртки, мені дуже подобалося на них ходити. Тоді ж директор училища заключив договір з медичною академією, щоб ми могли відвідувати анатомічний гурток в морфологічному корпусі – ми там ходили на розтин тіл, де можна було побачити будову організму. Ніхто нас не заставляв туди ходити, це була добровільна справа, але для мене, для моєї майбутньої

роботи, яку я виконую вже двадцять з лишнім років, вона виявилася дуже корисною.

Адже лікувальний масаж якраз тим і відрізняється, що ти дивишся патологічну карту і за цим визначаєш логіку лікувальної процедури (чи це банальна пневмонія, чи інсульт, чи ДЦП й ін.), повинен розуміти, що з людиною відбувається, на своєму рівні фельдшера діагностувати.

В училищі анатомія мені була не те що важка, але я над нею проводив дуже багато часу. Особливо, коли вчили патологічну анатомію і фізіологію. Бо звичайна, топографічна анатомія – то береш анатомічний атлас і вивчаєш всі ті кістки, зв'язки, м'язи. Звичайно, що важко, особливо коли вивчали судини, нервові сплетіння. Але от патологічна анатомія, коли є якесь захворювання, яке впливає на тіло, м'язи, внутрішні органи – це складніше.

Після училища я ходив на курси масажу і функціональної анатомії – практикувати, але я ніколи не шкодував, що анатомії приділялося багато часу під час навчання.

Можливо, спочатку в училищі переключитися з технічної інформації, до якої я більше звик як механік, на анатомічну, на латинь, на природу, на людину мені було трошки складно. Але у нас були добрі викладачі. З анатомії це Євдокія Миколаївна Богославець, з фізіології – Олександра Олександрівна Босович. Вони були дуже вимогливі. Тоді ми на це трохи нарікали і жалілися. Але я тепер розумію, що як викладач менш вимогливий, то і студент менше навантажує себе і відповідно менше знає. Про анатомію можу сказати, що це була війна, не просто війна, а війна для мозку, штурм мозку. Тому я і сидів у бібліотеці, шукав літературу, читав.

Дуже добре пам'ятаю Романа Івановича Мальця, який викладав латинську мову, Любов Михайлівну Облогіну, Кіндрата Григоровича Лаврука, Чеславу Михайлівну Рішко та багато інших викладачів.

Пам'ятаю, як Володимир Васильович Стасюк, який викладав соціальну медицину, любив пожартувати. От він запитував: «Скільки пар ребер у людини?» Ми всі чітко знали: «Дванадцять». А він тоді ставив питання: «А в кого більше – в жінки чи в чоловіка?». І хто релігійного складу, той починає згадувати: Адаму ребро ламали, то в чоловіка би мало бути на одно менше... На початках нас на таке можна було «купити», і дехто «куплявся».

Це дуже важливо, коли викладачі вміють і пожартувати, і поговорити зі студентами не лише про свій предмет. Бо це розвантажує.

А якщо у нас були якісь непорозуміння з викладачами, то директор питався, що відбувається, окремо говорив з викладачем і зі студентами – і питання згладжувалося. Мало того, він тоді завів таку спеціальну скриньку і ми, якщо мали якісь пропозиції чи «негарні питання», завжди могли про це написати і кинути у ту скриньку. А потім відбувалися загальні збори, і він ці записки читав. Звичайно, були і немудрі запитання, але Володимир Васильович хотів, щоб студенти не боялися сказати про те, що хвилює.

У нас був випадок, що ми поскаржилися на одного викладача, боялися потім, що це вплине на наші оцінки, однак до закінчення училища нам ніхто ні разу за це не дорікнув.

Попри навчання, у студентів училища був час і на спорт, і на художню самодіяльність, і на різні захоплення. Приміром, я брав участь в КВНі, тоді це було дуже популярно, ми навіть займали призові місця. Нас організовувала викладачка екології і гігієни Ольга Григорівна Ярошевич, а наша команда називалася «МТВ» (розшифровувалася назва так: медичні талановиті вар'яти). Ми придумували питання, писали тексти. Грали у КВН декілька років, раз вийшли у фінал.

В той час були модні східні єдиноборства. Наш викладач фізкультури Михайло Васильович Ільків знав, що я трохи тренувався, і запропонував мені вести гурток карате. У підвалі бокового корпусу училища був зал, і ми там тренувалися.

Мені пощастило, бо я в училищі зустрів свою другу половинку, майбутню дружину Наталю Чав'як, з якою ми вже 25 років разом. Після закінчення училища дружина, теж випускниця фельдшерського відділення, мала направлення в дитячу обласну лікарню, а зараз працює медсестрою в поліклініці № 2.

А я 17 років відпрацював в ЦМКЛ лікувальним масажистом. Для такої роботи важливі знання з різних медичних предметів, які вивчав в училищі.

І я завжди вважав, що наше училище давало сильні, потужні результати. Навіть у нас в ЦМКЛ був випадок, коли у пацієнта сталася зупинка серця, то медсестричка-випускниця ІФМФК не розгубилася і не побоялася, одразу почала робити серцево-легеневу реанімацію і допомогла врятувати хворого. Наше Івано-Франківське училище дає потужні базові знання.

Порівнюю, як вчаться діти тепер і як вчилися ми. Тепер легше: студенти можуть швидко знайти інформацію в інтернеті. А я як шукав якесь питання, то

«мучив» в бібліотеці Ліліану Адольфівну чи Марію Михайлівну. Кажу: «Мені треба таке і таке», і ставали разом шукати. Вони мені давали декілька примірників. Коли ти читаєш з підручника одного, другого, третього – ти хмару інформації перегортаєш. І оті знання, ота логіка пошуку тобі відкладається в пам'яті.

Я дуже вдячний всім викладачам, що дали нам, студентам, добрі знання, завдяки яким я знаю і люблю свою професію.

Віктор ЦЕБРІЙ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1999 року.

Галина ЦЮНИК:

Наші вчителі посіяли в наші душі добре, розумне і вічне

ЦЮНИК (ВАСИЛІВ) Галина Іванівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1996-1998 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». За направленням працювала медичною сестрою Калуської дитячої поліклініки. У 2000-2004 рр. – дільнична медсестра. У 2008-2011 рр. – головна медсестра дитячої лікарні Калуської ЦРЛ. З 2011 р. переведена на посаду сестри медичної палатної інфекційно-педіатричного відділення дитячої лікарні Калуської ЦРЛ. У 2019-2021 рр. навчалася в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, де здобула диплом бакалавра. У 2021 р. переведена на посаду палатної медичної сестри палати інтенсивної терапії педіатричного відділення стаціонару КНП «Калуська ЦРЛ».*

Майже чверть століття, від закінчення медичного училища, моя професія і моя робота пов'язані з дітками. Отримавши направлення, свою трудову діяльність я розпочала в 1998 році на посаді медичної сестри Калуської дитячої поліклініки. Тут ознайомилась з роботою медичної сестри хірургічного та травматологічного кабінетів, кабінету профілактичних щеплень, кабінету виписки листків непрацездатності, кабінету психіатра та інших. Також доводилося певний час працювати дільничною медсестрою. Отак я здобула неоціненний багаж знань. Для мене все це було цікаво, і отриманий досвід був певною перемогою над собою.

А коли переведена на посаду головної медсестри дитячої лікарні Калуської ЦРЛ, то мала у підпорядкуванні певну кількість медичних сестер та молодшого медперсоналу, тож головним завданням для мене було здобути повагу та авторитет, знайти підхід до кожного, з розумінням ставитися до тих, у кого виникали проблеми в особистій чи професійній сфері, збудувати місток довіри. Колектив дитячої лікарні дуже хороший, веселий, привітний та дружелюбний, колеги прийняли мене у свою родину, і ми виконували свої обов'язки, працювали злагоджено у команді. Адже в руках медичних працівників дитячої лікарні майбутнє нашої держави – діти!

З 2011 року я перевелася на посаду сестри медичної палатної інфекційно-педіатричного відділення дитячої лікарні Калуської ЦРЛ.

Робота з маленькими пацієнтами – одна з найважчих, тому що дітки – це найцінніший скарб, сенс життя батьків. Саме тому, коли хворіють дітки, важливо підібрати правильне і потрібне слово, щоб заспокоїти батьків, дати їм віру в те, що все буде гаразд з їхньою кровинкою, підтримати у складний для них час. Найбільша нагорода для медиків – це здорова малеча та щасливі батьки.

...Для мене ця робота починалася з навчання в Івано-Франківському базовому медичному училищі. Оскільки я народилася та виросла у родині лікарів, не було жодних сумнівів, що саме з медициною буде пов'язане моє життя.

Згадую важливий для України день 1 грудня 1991 року, коли відбувся загальнонаціональний референдум на території колишньої УРСР щодо проголошення незалежності України. Однак цей день для нашої родини видався дуже сумним і трагічним – на 46-му році життя помер мій батько. Звичайно, наша родина важко пережила втрату дорогої людини. Всі турботи впали на плечі мами. Вона у важкі 90-ті залишилась одна з трьома дітьми. Проте, з Божою допомогою, мама дала мені і братам дорогу в життя. Мені складно знайти потрібні слова, щоб описати всю глибину моєї любові до мами, я низько вклоняюся їй за підтримку, любов і терпіння, за її чуйне материнське серце.

Навчаючись у школі, я була впевнена, що піду в медичний навчальний заклад, тому в 11-му класі почала підготовку до вступу. Моя праця, витрачений час і зусилля увінчалися успіхом, збулася моя мрія – у 1996 році я вступила до Івано-Франківського базового медичного училища на спеціальність «Сестринська справа».

Роки навчання в училищі були для мене сповнені надії і сподівань, мрій і віри, потреби бути комусь корисною.

Поринаючи у спогади і аналізуючи їх сьогодні, я усвідомлюю, наскільки важливі дружні стосунки. Ми часто спілкуємося з однокурсниками, згадуючи саме роки, проведені в медичному училищі. Згадуємо цікаві історії, іноді переглядаємо фото і з сумом визнаємо, що час зрадливо тікає і тільки спогади – наше багатство. Тепер, звичайно, ми сміємося над подіями того часу, коли здавалося, що ми не здамо залік чи не складемо екзамен.

Пригадую, я з одного предмету (не буду називати якого) вивчила перший білет, прочитала 20 білетів, а загалом було їх 33. І яке було моє здивування,

коли я зі страхом, що не здам екзамен, зайшла у аудиторію тридцятою і витягнула білет під номером 1. Це було диво!

Наші вчителі посіяли в наші душі добре, розумне і вічне. Вони від щирого серця прагнули нам допомогти, підказати, стати для нас просто друзями, з якими можна було б обговорити і особисті питання.

Приклад молодій викладачці ЛОР-захворювань, яка закінчила наше училище, потім медичний інститут і прийшла на викладацьку роботу у Alma mater, особисто для мене став взірцем, надихнув на продовження освіти і поставив переді мною мрію і мету, які я пронесла через роки.

Не можу не відмітити викладачку педіатрії Олександру Іванівну Новосельську, яка була вимоглива щодо свого предмету. Я їй дуже вдячна за знання, адже саме вони стали найціннішими і найважливішими, бо якраз з педіатрією пов'язане моє життя.

Хочу згадати про ще один предмет, який став основою для професійної діяльності – це сестринська справа. В училищі його викладали Світлана Анатоліївна Богуш та Наталія Миронівна Тросцінська. До того ж зробили важливий особистий внесок у видання підручника «Сестринська справа», були його співавторами. Саме завдяки знанням, отриманим з цього підручника, та практичним заняттям ми стали справжніми медичними сестрами.

Щиро вдячна директору медучилища Володимирі Васильовичу Стасюку та всьому викладацькому колективу: Валентині Валентинівні Дутовій, Катерині Юріївні Якубів, Чеславі Михайлівні Рішко, Євдокії Миколаївні Богославець, Роману Івановичу Мальцю та багатьом іншим вчителям за сумлінну працю, залізну витримку, прекрасну підготовку, щире розуміння і добру підтримку. Від них – і наука, і бажання самовдосконалюватися, вчитися. У 2019-2021 роках я вчилася в Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, закінчивши, отримала диплом бакалавра. У 2021 році у зв'язку з реорганізацією структурного підрозділу «Дитяча лікарня» переведена на посаду палатної медичної сестри палати інтенсивної терапії педіатричного відділення стаціонару КНП «Калуська ЦРЛ».

Долаючи шлях своєї професійної діяльності, я зустріла та познайомилася з багатьма хорошими людьми, які навчали, надихали, виправляли та допомагали у певні моменти. З особливою вдячністю хочеться згадати заступницю медичного директора КНП «Калуська ЦРЛ» з медсестринства Регіну

Андріївну Демус – хорошого наставника, мудрого керівника, професіонала своєї справи, що є взірцем для багатьох медичних працівників, яскравим прикладом лідерських якостей та професійної майстерності!

Працюючи у медичній сфері, я зустрічалася з різними випадками. Вони не минають, не залишаючи слідів після себе, ці миті назавжди закарбовуються у твоїй пам'яті. Іноді, після важкого чергування, нам, медикам, також потрібна підтримка, потрібне добре слово, розуміння, потрібні люди, з якими можеш поділитися своїм болем, люди, які тебе вислухають без зайвих слів та запитань. Я дякую Богу за свою сім'ю, бо саме завдяки їхній чуйності та розумінню, турботі та підтримці я здобуваю силу і впевненість.

Спостерігаючи за моєю професійною діяльністю, моя донечка Вікторія Ігорівна Базишин також обрала своїм життєвим шляхом медицину. Вона закінчила Івано-Франківський національний медичний університет за спеціальністю «Лікувальна справа», зараз лікар-інтерн.

А для мене знання, отримані у Івано-Франківському базовому медичному училищі, – це цінний багаж, який надає впевненості у професійній діяльності, соціальній сфері і особистому розвитку, це хороший старт у самостійне доросле життя.

Галина ЦЮНИК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1998 року.

Леся ЧАЧУНЬ:

***Викладачі вкладали в нас свої знання, професійні навички,
любов до фаху***

ЧАЧУНЬ (ЯЗЛОВЕЦЬКА) Леся Ярославівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1982-1984 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». Після закінчення медучилища повернулася в рідний Буриштин, де працювала медсестрою терапевтичного відділення медсанчастини Буриштинської ТЕС. Деякий час працювала в жіночій консультації. З 1988 р. працює палатною медичною сестрою неврологічного відділення КНП «Буриштинська лікарня».*

Можна сказати, що в медицину я попала випадково. Та коли запитаете, чи жалкую, то скажу: ні. І дуже радію, що так склалося у житті. У моїй родині медиків не було. Ніколи не думала і не мріяла здобути фах медичної сестри. Хотіла стати істориком, але так вийшло, що важка операція в інституті раку повернула мене в реалії життя, я зрозуміла, що побороти рак, пройти курси променевої терапії і хіміотерапії мені допоможуть знання в медицині. Я боялася лікарів, але розуміла, що хвора і ці медичні знання мені потрібні.

Спочатку поїхала поступати в медінститут у Ленінграді. Не набрала прохідного балу. Зате отримала алергію, мене швидкою привезли до поїзда – приїхала назад до Франківська. І вирішила вступити до Івано-Франківського медичного училища. Це був 1982 рік. Рік, коли помер тодішній генсек Брежнєв. І мені той час запам'ятався, як рік трауру. Ніяких заходів тоді не проводилося. Не раз Дмитро Гнатович Циганков, відомий композитор, який викладав у нас етику і керував художньою самодіяльністю в училищі, хотів заграти на баяні – але тоді було заборонено. Як і не дозволялося проводити концерти, вистави, якісь урочистості.

Зате вчитися в медучилищі мені дуже подобалося. Познайомилася з чудовими викладачами, які вкладали в нас, студентів, свої знання, професійні навички, любов до фаху.

Викладачка фармакології Катерина Юріївна Якубів навчила нас грамотно писати рецепти. Це особливо згодилося, коли розпочинали трудову діяльність. Це зараз не виписують рецепти, а коли ми прийшли на роботу, то не лікар їх виписував, а медсестри. І дуже дивувалися: як так грамотно виписуєте?

Грамотно, бо нас так навчила Катерина Юріївна. Пригадую, як садила нас в шахматному порядку. Хотіла, щоб ми багато чому навчилися, багато знали.

Хороші спомини про Віру Андріївну Касьянову, викладачку терапії. Вона розуміла тебе з пів слова, ставилася до студента як до рівного. Це дуже багато значить, коли бачиш, що тебе поважають, до тебе прислухаються. Тоді хочеться вчитись.

У нас на курсі була дівчина, яка поступила з купленим атестатом відмінниці – її через місяць відраховали. То був такий собі урок справедливості.

Класною керівницею у нашій групі була викладачка терапії Галина Миколаївна Борисяк. Молода, вродлива, не набагато старша за нас, але вміла нас згуртувати. Була нам як мама. Якщо щось і сталося, вона вміла так залагодити, що це не виходило за рамки групи. І нас обминало «іти на килим» до директора училища Григорія Григоровича Гавриша.

Шкірні хвороби у нас вчив не він, а Неля Дмитрівна Пітулей, яка також викладала у нас гігієну. Це викладачка від Бога. Вміла до кожного знайти підхід. Я, якщо чесно, шкірні хвороби ніколи не любила, але в житті багато пригодилося з того, що ми вчили. Неля Дмитрівна була вимоглива, але від неї линуло тепло, душевна доброта.

Починали ми навчання за директорства Григорія Григоровича Гавриша, а закінчували при Марії Василівні Мудрак. Я іноді жартую, що як на переправі. Марія Василівна була хорошою людиною, на своєму місці. Хоч, думаю, це прізвище її чоловіка, але дуже їй підходить. Це наче про неї: чоловік – то голова, а жінка – шия, куди шия поверне – так і буде...

Гарний був викладач інфекційних хвороб Володимир Миколайович Козовик. Цікаво проводив практичні заняття: тут строго – а тут уже в нього посмішка. Серед студентів був свій.

Але найкращою для мене була викладачка анатомії Олександра Олександрівна Босович – проста, доступна. Хоча і вважалося, що анатомія – найважчий предмет.

Насправді найважчою була філософія, яку вчила Параска Василівна Надрага, дуже строга викладачка. Попри те, що я любила історію, і філософія мені подобалася, але я вважала, що це нам не потрібно. Може, це моя особиста думка, але ми ніхто не любили цей предмет.

Важко було вчитися хіба перші місяць-два. А потім ти втягуєшся у колектив, знаєш викладачів. У нашій групі були самі дівчата, жодного хлопця.

Бо то медсестринська група, після 10 класу. Багато з Тернопільської області, були і з Чернігова. А те, що були дуже дружні, залежало від керівника групи. Якщо вміє гуртувати дітей, то і навчання проходить легше, бо студенти співпрацюють, допомагають один одному.

Училище знаходилося тоді на вул. Галицькій, 101. То був старий будинок, ще один корпус біля спиртзаводу – там викладали воєнно-польову хірургію, хірургію, там і більшість практичних занять проходило. Правда, наша класна керівниця домовилася з головним лікарем лікарні на Франка Лизиним і виводила нас туди на практику. Там познайомила нас з медсестрою, яка навчила колоти «хлопком» (хоч це категорично заборонялося). Але Галина Миколаївна казала нам: «Для хворого добре те, що його не болить».

На превеликий жаль, ми не мали такої професійної бази, як тепер у коледжі. Більшість практичних занять проходили в інфекційній лікарні, в онкодиспансері. Дитяча лікарня тоді тільки будувалася, ми ходили туди прибирати, а після закінчення училища багато наших пішло туди працювати. В Пасічній лікарні не було, обласна знаходилася ще на вул. Дзержинського (тепер Гетьмана Мазепи).

Якщо медінститут на той час мав свою базу, то ми не мали нічого, навіть свого спортзалу. На фізкультуру ходили займатися в інститут нафти і газу, так само в тир. Навіть не було нормальної їдальні, тільки буфет. Ходили харчуватися через дорогу в їдальню спиртзаводу. За 50 копійок був комплексний обід. І ми всім курсом ходили.

Можу порівнювати, як змінився наш навчальний заклад, коли приїжджаю на курси підвищення кваліфікації. Часто зустрічалася з Катериною Юріївною Якубів. Ніколи б не подумала, що викладачка фармакології роки буде читати на курсах нервові хвороби. Подобається мені директор коледжу Володимир Васильович Стасюк. Він мені чомусь нагадує Дмитра Гнатовича Циганкова. Схоже лекції читає: то жартує, то говорить серйозно. Шкода, що останнім часом курси проходили дистанційно, а як не було світла – здавали тести, ловлячи інтернет на вулиці. Це як обід по телевізору: бачиш страви, а спробувати не можеш.

Вже і сама читаю лекції чи навчаю молоденьких медсестер. Коли приходять на роботу в нашу лікарню дівчатка з Івано-Франківського медколеджу – не то, що мені це рідніше, моє – вони більше навчені, мають більше практики. Майже всі вміють колоти. А я бачила й інші приклади (на щастя, не з нашого закладу):

гонору багато, а сам не зміг вколоти жінку і не розуміється в аналізі крові. А нас цього навчили в медучилищі.

Роботу свою я люблю, нею живу. Це моє. Неврологія для мене найрідніша.

Я горджуся, що в 1984 році закінчила навчання в медучилищі і повернулася у рідний Бурштин. Свою трудову діяльність розпочала в терапевтичному відділенні МСЧ «БуТЕС», де, дякуючи медсестрам-фахівцям, удосконалила професійні техніки введення п/ш, в/м і в/в ін'єкцій, догляду за хворими. Потім жіноча консультація, нові навички. Але мене тягнуло в стаціонар, саме там я почувалася на своєму місці, це робота безпосередньо з хворими. Так, у 1988 році мене перевели у неврологічне відділення, де я працюю по даний час. Робота важка, адже це хворі з захворюваннями нервової системи, з хронічним перебігом, які повертаються через певний час на лікування. А в останні роки пандемії та московсько-української війни – немає слів. Ми ще й психологи.

Жаль, що наша робота не оцінена ні пацієнтами, ні лікарями (левову частку їхньої роботи виконуємо ми, медсестри), ні державою. Ми всезнайки, всемійки, тягнучі коники в медицині, ще й козачки на побігеньках у лікарів. А так хочеться, щоб професія медичної сестри була престижною, як за кордоном.

Леся ЧАЧУНЬ, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 1984 року.

Володимир ЧЕМНИЙ:
Життя прожити – не поле перейти

ЧЕМНИЙ Володимир Зеновійович. *Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1985-1989 рр. за спеціальністю «Лікувальна справа», закінчив з відзнакою. Отримав направлення на посаду фельдшера медичного пункту медико-санітарної частини заводу «Позитрон». У 1989-1991 рр. проходив службу в збройних силах санінструктором. Після завершення служби в армії повернувся на попереднє місце роботи. З 1992 по 1998 рік навчався на лікувальному факультеті Івано-Франківської медичної академії. Після закінчення ІФДМА працював лікарем-терапевтом, головним лікарем сільської лікарської амбулаторії с. Старі Богородчани та с. Іванківка Богородчанського району. З 2002 р. працював головним спеціалістом відділу кадрово-правової та інформаційної роботи головного управління охорони здоров'я Івано-Франківської обласної державної адміністрації, начальником відділу медичних кадрів департаменту охорони здоров'я обласної держадміністрації, заступником директора департаменту – начальником управління організації медичної допомоги населенню та медицини катастроф, начальником відділу медичних кадрів департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації. Нагороджений медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям».*

Життя прожити – не поле перейти. Таку приказку насамперед згадую, приступаючи до спогадів про Івано-Франківський медичний фаховий коледж, який готується до особливої дати – 85-річчя з часу створення. Це дійсно тривале, сповнене важливих історичних подій і спогадів, щасливе життя.

Я як випускник Івано-Франківського базового медичного училища (на даний час медичного фахового коледжу) 1989 року, спеціальність «Лікувальна справа», з особливою вдячністю, любов'ю, теплотою і приємністю згадую ті студентські роки. Адже це були мої і моїх однолітків перші кроки в самостійне життя, перше кохання, перший вибір професії, яка для багатьох з нас стала улюбленою справою на довгі роки, це перше усвідомлення того, що з клятвою Гіппократа ти присвячуєш своє життя служінню людям.

За період навчання було дуже багато пережито. Були і сльози, і розчарування, були і недоспані ночі, але здебільшого згадуються приємні моменти.

Завдяки чуйності, самовідданій праці, професіоналізму наших вчителів ми всі набралися життєвого досвіду і стали хорошими спеціалістами своєї справи. Особливо хочеться подякувати керівниці нашої групи, викладачці фізвиховання Світлані Григорівні Мартиненко, яка для нас була і мамою, і старшою подругою, і колегою, і наставником. Вона прищепила нам любов до спорту, а також була прикладом чуйності і справедливості.

З особливою вдячністю хочеться згадати Дмитра Гнатовича Циганкова – вчителя математики, композитора. Це була унікальна людина, він серед великої кількості студентів вмів вибрати найбільш талановитих та обдарованих дітей. Допомігав їм розвивати свої здібності і розкриватися на повну. Щоб були не тільки професійними медичними працівниками, але й всебічно розвиненими творчими людьми.

Я, приміром, ще зі шкільних років захоплювався поезією і музикою. Закінчив Коропецьку музичну школу (на Тернопільщині) по класу баяна, самостійно оволодів грою на гітарі. Тож під час навчання в училищі займався у вокальній студії Дмитра Циганкова. Репетиції, виступи, концерти – то була особлива сторінка студентського життя.

Хочеться також згадати Марію Василівну Мудрак, Лідію Миколаївну Грищенко (інфекційні захворювання), Романа Івановича Мальця (латинська мова), Валентину Валентинівну Дутову (патофізіологія), Олександру Іванівну Новосельську (педіатрія), Надію Дмитрівну Яблунівську (ЛФК), Галину Дмитрівну Бородайкевич (внутрішні захворювання), Катерину Юріївну Якубів (фармакологія), Євдокію Миколаївну Богославець (анатомія), Чеславу Михайлівну Рішко (акушерство і гінекологія) та багато інших вчителів Івано-Франківського медичного училища, які впродовж чотирьох років старалися віддати всі свої знання для того, щоб ми стали справжніми професіоналами.

Можливо, когось і не згадаєш, але вони, наші вчителі, назавжди залишаться в наших спогадах і в наших серцях. Адже кожен вчитель залишає своєму учневі частинку себе. За період нашого навчання в медичному училищі наші викладачі прищепили нам любов не тільки до медицини, а і до спорту, музики, співів, танців, поезії та художньої творчості.

Така багатогранність в навчанні і в студентському житті була притаманна завжди, як і в колишні періоди існування училища, так і в період реорганізації в базовий медичний коледж на сучасному етапі, а з 2021 року – медичний фаховий коледж.

Особливо це відчутно в період керівництва Володимира Васильовича Стасюка. Як колишній випускник він просто живе коледжем, постійно дбає за покращення матеріально-технічної бази, удосконалення навчального процесу та післядипломної освіти, покращення побутових умов студентів, а особливо приділяє значну увагу якості підготовки молодих спеціалістів. Що традиційно дає змогу випускникам коледжу впевнено конкурувати на ринку праці, мати перевагу в працевлаштуванні в заклади охорони здоров'я як Івано-Франківської області, так і за межами області та України.

Крім того, за останні роки налагоджується співпраця з європейськими клініками щодо обміну практичним досвідом, навчання студентів, а також вирішення питання стажування і можливого працевлаштування випускників коледжу в клініках Польщі, Німеччини та інших європейських країн.

Хочеться подякувати керівництву та всім викладачам Івано-Франківського медичного фахового коледжу за багаторічну плідну працю, високий професіоналізм та вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих медичних кадрів.

Володимир ЧЕМНИЙ, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1989 року.

Вікторія ЧЕРНИЩУК-ВОЛІНЧУК:

Ідучи через терни до зірок, думай про зірки, а не про терни

ЧЕРНИЩУК-ВОЛІНЧУК Вікторія Олегівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2003-2005 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». За розподілом пішла в обласну станцію переливання крові лаборантом клінічної лабораторії, де відпрацювала 12 років. З 2018 р. працює на невеликому виробництві, яке займається розробкою одягу і виготовленням взірців для місцевих брендів і релокованих підприємств.*

Яким чином я потрапила в медицину, по цей день залишається питанням без відповіді навіть для мене самої... Мабуть, це була доля.

Медиків у родині не було, лікарів я не любила, лікарні обходила десятими дорогами, крові боялася, а дзенькіт будь-яких медичних інструментів змушував холонутися кров у моїх жилах. І, взагалі, я любила біологію і шити... Вчителькою біології я принципово ставати не хотіла, а піти в текстильну промисловість мені не дозволяла мама, мотивуючи це тим, що у мене астма і працювати десь на фабриці, де повно запахів, барвників і пилу, я просто-таки не зможу... Отож, коли перед моїми ровесниками відкривалися перспективи світлого майбутнього, переді мною був величезний знак питання.

А поки в мене тривала оця «криза невизначеності», ми дізналися про день відкритих дверей в медичному училищі. Ну і ми з мамою пішли, так би мовити, аби скоротати час... І маю сказати, що ота презентація як самого училища, так і навчального процесу справила на мене таке сильне враження, що я твердо вирішила, що я хочу вчитися саме тут і ніде більше.

Уже зараз, оглядаючись назад, можу сказати, що, мабуть, це було одне з тих рішень, продиктованих чимось глибоко інтуїтивним, які потім виявлялися найбільш правильними. Іспити я успішно склала, і з того моменту медицина стала частиною мого життя. А я – частиною медицини.

Згодом виявилося, що навчання мені подобається і дається (я два роки була 5-6 в рейтингу успішності групи). Я потрапила до 2 групи, куратором якої був Роман Іванович Малець. Він запам'ятався мені з дня відкритих дверей. Тож, як я вирішила – доля мені вкотре усмінулася.

Зі спогадів про нього... Найперше, що кидалося в очі, – його чи то вихованість, чи вроджена інтелігентність. Про таких можна було прочитати

десь в книжках. По-своєму унікальний: завжди відкривав двері перед жінками і дівчатами і не смів вийти раніше, перш ніж це зробить особа жіночої статі... А нас могло бути і по 20... і він смиренно чекав, і лише потім виходив сам... Дуже скрупульозно підходив до усього, що робив. Але якби не його терплячість, то не було би втілено в життя стільки різних проєктів, студентських і не тільки... Якось, для презентації групи, я на перерві на поспіх написала віршика про медсестер. Уже не знаю, яким чином Роман Іванович його побачив, але спитав: «Вікторіє, а Ви, мабуть, пишете? Я б хотів почитати ваші вірші, якщо можете, то принесіть». І я принесла... Так мене вперше надрукували в студентському альманасі «Цілюща сила». Потім вдруге, а потім і втретє. А ще... він привніс в моє життя латину. Скільки відомих крилатих висловів я тепер знаю. У мене є тату, і воно на латині «Ad astra!..» (До зірок!..). Це частина усім відомого латинського вислову «Per aspera, Ad astra» (Через терни, до зірок). Воно на моїй руці і є щоденним нагадуванням: що би я не робила – фокус має бути на не тернах, а на зірках, до яких ти прямуєш.

А загалом наше життя істотно відрізнялося. Після школи, де ти, учень, десь на рівні планктону і взагалі «Дзвінок – для учителя!», училище – це інший вимір. До тебе не просто звертаються на «Ви», з тобою реально рахуються, вислуховують і розуміють. Мене вражало, що коли ми скиталися по різних базах, нас питали, чи ми не голодні і чи встигли поїсти... Таке питати може мама, а не викладачі. А тут питали! Пам'ятаю, як викладачка з інфекційних Олена Миколаївна Фесуненко починала пару з того, що діставала чайник і буквально змушувала нас робити чай (чай, до речі, вона давала свій). «Я не буду починати пару, поки ви не поп'єте теплого чаю і не з'їсте по печиву. Голодними бути не можна», – казала вона.

Пригадую, один викладач, читаючи лекцію, звертався до нас: «Шановні колеги». Які колеги? – нам до колег було, як гусені до метелика... До чого я це все? – Про ставлення!

Особливо хочу відмітити Марію Василівну Мудрак. Вона вела в нас ЛФК, і оте зерно любові до спорту, яке закатав в асфальт вчитель фізкультури ще у школі, під її впливом пробилось крізь той асфальт, проросло і росте по цей день. Думаю, своїм фізичним здоров'ям і любові до спорту я завдячую саме їй. То була дуже енергійна і життєрадісна жінка, не знаю, де в неї була вмонтована батарейка, з таким запалом їй давалося все, що би вона не робила.

Кіндрат Григорович Лаврук викладав право, але запам'ятався він не законами, а тим, що часто декламував вірш Івана Франка «Тричі мені являлася любов».

Анатомія, Олександра Олександрівна Босович. Такий, здавалось би, сухий, складний предмет на її парах був цікавим, як екскурсія... Вона постійно акцентувала на тому, що людський організм ще доволі мало вивчений, і щодня робляться нові відкриття, і ще купа питань, які чекають на свої відповіді. І на одні з цих питань можемо знайти відповідь саме ми. Це дуже мотивувало.

Сергій Миколайович Гафійчук кілька разів підміняв на заняттях хірургії. Усі знали, що він... безвідмовний. Може, він і сам цього не усвідомлював, але студенти знали це достеменно. Найскладнішим було його якимось та й «виловити» (ті хірурги чомусь завжди дуже зайняті і завжди кудись поспішають) для консультації до випускних тестів (хоч він не зобов'язаний був це робити у не своїй групі). Тож план виглядав наступним чином: невеличка групка (аби не відлякати кількістю) підбігала до нього на коридорі і благальним голосом просила допомогти з кількома питаннями. Він, звісно, говорив, що поспішає і не може, але... опір цей тривав недовго, і як тільки до тої групки підходило ще з десяток студентів – він капітулював.

Сестринську справу в нас вела головна медсестра ОКЛ Наталя Степанівна Ружило. Це було, як виграти джекпот у лотерею. Її любили усі! Добра, спокійна, людяна... Щоразу вона пояснювала нам новий матеріал, хоча перед тим уже були лекції і вона зовсім не зобов'язана була. Мене спершу вражало, як багато різних цифр вона запам'ятовує, наскільки неординарно, не по-книжковому, а на реальних прикладах пояснювала нам. А ще... бути студентами найголовнішої медсестри області виявилось приємним бонусом. Ми швидко це зрозуміли і, звичайно ж, користувалися даним привілеєм. В який би відділ не пішли, слова «Ми від головної медсестри» відкривали перед нами будь-які двері. День в ОКЛ був улюбленим.

Кажуть, студентські роки – золоті роки... На ділі золото – виявилось гранітом науки, і гризти той граніт було іноді ой як непросто... Згадую підготовку до випереджуючих лекцій (це не художній роман часів ренесансу прочитати, а сторінки сухої медичної термінології, класифікації, нюансів), страх перед тестами, недосипання і методи боротьби з ним (мочити босі ноги у холодній воді, читати лежачи, але тримаючи ноги догори на стіні, щоб кров «ішла» до голови, нюхати лавровий лист). Звісно, це жарти. Але ж у перекладі

з латинської «студент» – це той, що вчиться сам. Ну, і не посперечаєшся... Інтернет ми бачили лише на парах з інформатики. Зараз це звучить навіть дивно якось, але ми – те покоління, яке ходило в бібліотеки і писало там конспекти... Чомусь запам'яталось, що в бібліотеці не було годинника. От просто не було. Як в казино у Лас-Вегасі. Ти просто заходив туди і – втрачав плин часу.

А ще це був період Помаранчевої революції... Пам'ятаю, як після пар ми бігли на майдан біля білого дому і стояли там доки могли, доки не промерзли наскрізь. Вранці ми ходили на навчання, а після пар стояли пліч-о-пліч з нашими ж викладачами і скандували славнозвісне «Разом нас багато – нас не подолати!». Там була неймовірна атмосфера.

Після закінчення училища, пропрацювавши 12 років медиком, я пішла у зовсім іншу сферу і зовсім іншу професію. Повернулася до того, чим захоплювалася в дитинстві – шиття. Ми з дівчатами організували невелике виробництво, яке займається відшиванням одягу, співпрацюємо з відомими брендами «Gartuvalnya», «LISABO». На власному досвіді я переконалася: при рішенні закрити одні двері обов'язково (обов'язково!!!) відкриваються інші. Але медицина навчила мене цінувати своє життя і своє здоров'я. Не раз бувало, що, вийшовши з лікарні, ти дивишся довкола і відчуваєшся щасливим, бо там, всередині, стільки хворих людей і стільки страждань, а ти оце маєш можливість іти і насолоджуватися життям.

Через медицину прийшли люди, з якими ми дружимо скільки років, і ця дружба витримана часом... Ті люди, яких я поважаю. Ті, ким я захоплююся, і ті, кого люблю...

Вікторія ЧЕРНИЩУК-ВОЛІНЧУК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2005 року.

Орися ЧОПИК:

Виховуємо не просто медика, а людину

ЧОПИК (ДОБРОВОЛЬСЬКА) Орися Сафронівна. Навчалася в Станіславському (тепер Івано-Франківському) медичному училищі у 1957-1959 рр. на медсестринському відділенні. Після закінчення працювала в акушерсько-гінекологічному об'єднанні Івано-Франківська. У 1963-1969 рр. – навчання в Івано-Франківському медичному інституті. У 1969-1972 рр. працювала лікарем-педіатром районної номерної лікарні м. Отинія. У 1972-2021 рр. – викладачка педіатрії Івано-Франківського медичного училища (згодом коледжу). Була заступником директора з навчальної роботи, головою предметної комісії педіатрії в коледжі та регіональному рівні. Очолювала міську організацію Демократичної партії та Української Народної партії, обласну жіночу громадську організацію «Славія». Була секретарем комітету медицини в громадській раді при голові обласної держадміністрації. На честь 10-річчя незалежності України відзначена подякою президента України. Відмінник охорони здоров'я.

Ще зі школи у мене було бажання стати медиком. Взагалі-то я думала: якщо на медицину не поступлю, то піду на вчителя, на історичний факультет педінституту. А сталося так, що через кілька років я стала «два в одному» – педагог і медик, для студентів стала вчителем і вчила їх педіатрії. І майже пів століття працювала викладачкою в Івано-Франківському медичному коледжі, який сама свого часу закінчила.

Медична наука для мене розпочалася ще зі школи, і я її полюбила. Брала участь у змаганнях сантрійок, які проходили на стадіоні, ми ніби моделювали воєнний час: «поранені» були, перев'язки ми робили, надавали першу допомогу. Та і мама хворіла, нерідко доводилося швидко викликати. Тому я вирішила для себе: як виросту, то обов'язково стану лікарем.

Але... Після школи я не змогла поступити в медінститут. Раз спробувала – не вийшло, другий – не поступила. І вирішила стати хоча б медичною сестрою. Вступила на сестринське відділення в Івано-Франківське медучилище.

Тут були надзвичайно потужні викладачі, які прищеплювали нам любов до медицини, передавали все те, що самі знали. Всі вони вже в потойбічний світ

перейшли, бо стільки років минуло. Серед них було багато дуже професійних, іменитих, непересічних особистостей.

Насамперед згадаю директора училища Григорія Григоровича Гавриша. Ми його називали «наш директор». Для студентів він був як батько, цікавився життям кожного, підтримував, допомагав. Особливу увагу приділяв сільським дітям. Вмів акуратно і посварити, якщо студент заслужив цього, але ніхто на нього не ображався. Любив історію свого краю, України, багато читав літератури. Підтримував художню самодіяльність, спорт.

З особливо теплотою згадую також своїх викладачів Тетяну Василівну Онищук (інфекційні захворювання), Абрама Юхимовича Водовоза (терапія), Володимира Антоновича Гольця (латинська мова). При радянській владі в навчальних закладах була суха наука. Викладачка прийшла: «Добрий день» – і починає навчання з дисципліни. А ці викладачі, яких згадую, використовували факти зі свого життя і практики. Водовоз – з воєнного часу, він був фронтовиком, старшим від всіх. Онищук як інфекціоніст наводила приклади, як поступали хворі на дифтерію, ділилася спогадами, як їх рятували. Дуже потужні знання зі свого предмету дерматовенерології давав Григорій Григорович Гавриш. Особливо хлопцям, натякаючи, що їм доведеться працювати з армійцями.

Важливо, що під час навчання в медучилищі ми могли практично застосовувати свої знання. Тоді багато було хворих, особливо з педіатрії. У Франківську був дитячий будинок, звідки покинуті дітки нерідко потрапляли в дитячу лікарню. І ми самостійно могли їх доглядати, сестрички нам давали ін'єкції робити, ліки роздавати. Зараз з цим вже важче – кожен пацієнт має свої ліки, є дозвіл мамам бути з дітьми.

Приводила нас викладачка і на пологи, розподіляли по двоє студентів до акушерки, і ми з нею працювали біля жінки. Сьогодні вже не так, жінки кажуть: «А я не хочу». А тоді такого слова не було, бо знали, що студенти мають вчитися. Думаю, сьогоднішнім викладачам у цьому плані важче, як було колись.

Звичайно, зараз є гарна клініка з оснащенням. Медичний коледж має на всіх клінічних базах свої навчальні кімнати, теж відповідно обладнані всім необхідним для практики. Фактично спочатку теоретично практику студенти проходять, а потім ідемо у клініку.

Хочу також згадати зі своїх студентських років гарні уроки фізкультури, які вів Іван Григорович Прядко. У нас був великий лан позаду училища, де тепер мікрорайон Набережної. Тоді великих будинків тут не було, тож нам було привільно бігати, взимку на лижах ходити. Викладач стимулював нас до фізкультури, давав нам можливість оздоровлюватися, а знання з фізкультури пов'язував з медициною. Все казав: «Дивіться, в здоровому тілі – здоровий дух». Ми ходили на фізкультуру з великою охотою.

З вдячністю згадую нашу Alma mater. Після закінчення медичного училища я пішла на роботу в акушерсько-гінекологічне об'єднання Івано-Франківська. Попрацювала чотири роки, але від мрії стати лікарем не відмовилася. І вже заміжня, з сім'єю, коли мені було 29 років, вступила у 1963 році в Івано-Франківський медичний інститут. Дуже добре йшла мені наука з клінічних дисциплін, бо у нас в медичному училищі дуже гарно викладали ці предмети. Ми на 80 відсотків вже були готовими, це просто було повторення того, що ми вже знали.

Після закінчення інституту мене направили в Отинію лікарем-педіатром. А через чотири роки я повернулася працювати в медичне училище, де сама колись вчилася. І пропрацювала тут 49 років зі своїми дівчатками і хлоп'ятками, як я казала про студентів. Вони, після 8-го класу, ще діти, і ми їх вчили та виховували, щоб вони вирости порядними.

Вдячна долі, що з 1972 року працювала з Григорієм Григоровичем Гавришем уже не як студентка, а як викладачка. Він поважав дисциплінованих, відповідальних викладачів, а от тих, хто запізнювався на заняття, не любив. «Карав» їх, зустрічаючи при вході в училище і кажучи: «Шановна, я їду до вас на пару» – так виховував дисципліну. А завдяки теперішньому директору ІФМФК Володимирі Васильовичу Стасюку, вихованцю «школи Гавриша», збережені всі найкращі традиції, створена чудова матеріальна база, заклад сучасному оснащений і затишний. Добрі традиції продовжуються. Колектив медичного училища був дуже хороший, коли я вчилася, і дуже хороший, коли я працювала. Викладачі завжди старалися гарно викладати свої предмети, а студенти отримували від нас добрі знання. Багато з тих, хто закінчив наше медучилище, згодом поступили в медінститут, стали лікарями. Практично ми виховували не просто медика, а людину.

Я старалася не сваритися ніколи, не кричати на студентів. Навіть коли не знав чи не знала, то я завжди казала: «Сьогодні так, а на наступний раз буде

краще. Не розчаровуйтеся. Студент без двійки – що солдат без гвинтівки». У мене була звичка казати: «Не переживайте, все буде добре». Вела я також гурток з педіатрії. Студенти працювали два-три роки з хворими, збирали анамнез, досліджували, потім на конференціях доповідали. Мої студенти часто займали перше-друге місце.

Я взагалі скажу так: хто хоче – він навчиться. Буде мати бажання – навчиться. Є можливість. Можна додатково в гуртках займатися, можна на вихідних або вночі в лікарнях чергувати. А хто не хоче вчитися – то і не заставиш.

Колишні студенти були слухняні, не такі розв'язані, як зараз. Але я вважаю, що нічого страшного: такий вік, така ситуація. Колись ми, як кажуть, тільки дошку мали, таблички, а зараз маємо комп'ютери, гаджети, студенти можуть зайти в інтернет і знайти нову інформацію. Ми навіть радимо: розвивайте свою думку і один одного стимулюйте до того, щоб ви шукали щось нове, окрім того, що дали вам на лекції.

Коли я вчилася, у нашій групі були майже всі дівчатка. Згодом, як я уже працювала, були окремі групи медсестер і фельдшерів, були змішані групи. Особливі спогади про хлопців, яких готували як військових фельдшерів. То були такі орли: Степан Мельник, який зараз працює в США, Василь Притула, професор інституту імені Богомольця у Києві, Микола Корпан працює в Австрії, лікував колишнього Президента України Віктора Ющенка. Майже кожна група, де я вчила, запрошує мене на зустрічі випускників. Я любила своїх студентів, вони мені теж віддавали свою любов. 49 років – як один день пройшов.

Коли я поступала в медучилище, виповнилося 20 років з часу його заснування, а тепер ІФМФК, моя Alma mater, готується до свого 85-річчя.

Орися ЧОПИК, випускниця Станіславського медичного училища 1959 року.

Василь ЧУДИК:

Вдячний Alma mater за поштовх у військову «велику медицину»

ЧУДИК Василь Петрович. Навчався в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 1975-1979 рр. на фельдшерському відділенні. Після закінчення працював зав. ФАП с. Бабин-Зарічний Калуського району. У 1979-1982 рр. – служба у Збройних силах (Каунас, Кабул, Чехословаччина). У 1982-1988 рр. навчався в Ленінградській військово-медичній академії, факультет підготовки лікарів для військово-десантних військ, закінчив з відзнакою. Службу розпочав командиром медичної роти 2 танкової армії в м. Нойштреліц (Німеччина), а після проходження клінординатури переведений старшим ординатором хірургічного відділення, згодом начальником медслужби полку в м. Шверін (Німеччина). У 1993 р. з виходом радянських військ з Європи переведений у Ростов-на-Дону, а через три місяці залишив росію і переїхав в Україну на посаду начальника медичної служби бригади. Після спеціалізації з терапії до 2003 р. працював начальником лікувально-діагностичного центру Моршинського військового клінічного санаторію. У 2003-2010 рр. – начальник лікувально-діагностичного центру медичної реабілітації та санаторного лікування «Трускавецький». У 2010-2012 рр. – заступник начальника Військово-медичного центру Західного регіону. У 2012-2013 рр. – начальник центру медичної реабілітації та санаторного лікування «Трускавецький» МО України. У 2013-2016 рр. – перший заступник начальника Військово-медичного клінічного центру Західного регіону (м. Львів). У 2016-2019 рр. – заступник начальника госпіталю з медичної частини, а у 2019-2021 рр. – начальник 66 військового мобільного госпіталю в м. Покровськ Донецької області. Полковник медичної служби. У 2021 р. вийшов на пенсію та звільнився з лав Збройних сил України. З лютого 2022 р. працює лікарем-інструктором КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради». Нагороджений орденом Данила Галицького.

Ніхто, ніде, ніяк в нашій родині не був пов'язаний з медициною. Я хлопець з гір – село Лужки Долинського району. Думав бути лісорубом, як батько, хотів поступати в лісотехнікум. Але мій родич, журналіст з Івано-Франківська Дмитро Юсип сказав: «Ні, ти пойдеш в медичне училище». Так за руку і відвів

мене до Григорія Григоровича Гавриша, тоді директора медучилища. В лісгоспі, де після закінчення школи я працював бензорозпилювальником дерев, мені дали п'ять днів, щоб я поїхав здати екзамени. Математику я здав на трійку, а диктант на п'ятірку. Через місяць прийшов виклик, що я вступив.

Але перший семестр через ту трійку не мав стипендії. Та вже всі наступні отримував підвищену стипендію. Бо вчився я наполегливо.

А ще на молодших курсах підзаробляв на розвантажуванні вагонів, на місяць в сумі виходило рублів 30 – то були великі гроші на той час. А на крайньому курсі ночами підробляв в лікарнях: брав чергування медсестри в ОКЛ та в психлікарні.

На директора Григорія Григоровича ми казали «дід Гавриш». Низенький, худенький, в окулярах. Дуже інтелігентний чоловік, звертався до студентів з повагою. Ми його любили, поважали. Він у нас не вів дерматовенерологію, але любив заходити на інші уроки, приміром, на терапію до Абрама Юхимовича Водовоза, на анатомію до Євдокії Миколаївни Богославець, на хірургію до Зіновія Михайловича Кушицького, на фармакологію до Катерини Юріївни Якубів. Іноді сяде позаду, слухає, а ми старалися, як кажуть, бути на висоті, щоб не підводити викладача: сиділи тихо, відповідали чемно. Ми цих викладачів особливо поважали. А потім Григорій Григорович захворів, і обов'язки директора виконувала Марія Василівна Мудрак.

Мені важко давалися на перших курсах такі предмети як хімія, фізика, німецька, бо після школи в горах я не дотягував. Але коли пішли клінічні дисципліни, то було значно легше, а вже був «на коні». А при закінченні училища мав небагато четвірок, інші – п'ятірки. Зате згодом військово-медичну академію закінчив з відзнакою.

В медучилищі я дуже наполегливо вчився. Багато часу проводив в анатомії. Вона знаходилася в підвалі училища (тоді на вул. Галицькій). Стояли три ванни і в них трупи. Ми піднімали їх на такі якби корита. Вчили не з макетів, не зі стендів, не по картинках, а все препарували: шкіра, підшкірна клітковина, м'язи, фасції, судини, нерви, кістки. Викладачка дозволяла, і я ходив після занять в анатомку.

Акушерство і гінекологію у нас вела Чеслава Михайлівна Рішко. Пам'ятаю, як після закінчення училища два місяці працював на ФАПі у с. Бабин-Зарічний Калуського району. Мені довелося самому прийняти пологи у трьох жінок. Особливо переживав, як перший раз – весь мокрий був. А другі-треті роди вже

були легшими, я себе ледь не великим фахівцем вважав – молодість буває безшабашною. Є у мене бажання поїхати у Бабин-Зарічний і поспілкуватися з тим хлопчиком, якому вже 40 років. Після закінчення військово-медичної академії теж довелося приймати роди. І знову хвилювання, наче вперше: сто потів зійшло з мене.

У тих випадках згадував Чеславу Михайлівну, яку я дуже любив і поважав. Вона віддавала студентам свій талант. Ми багато разів ходили в роддом. Щось не пам'ятаю, щоб ми приймали роди (та й, напевно, не мали такого права), але мали змогу спостерігати, а як дуже пощастить, то й асистувати. Навіть подати інструмент – то вже прояв довіри до студента.

Я більше приділяв уваги хірургії, яку викладав Зіновій Михайлович Кушицький. На останньому курсі ночами ходив на чергування у відділення, а потім влаштувався медсестрою: з вечора 20 год. до 7 год. ранку. За чергування отримував 3 рублі, і для мене то були гроші, бо стільки ж мама давала мені на тиждень. Вже міг запросити дівчат на каву-морозиво.

Ходив також на додаткові чергування з хірургії та терапії. Терапію вів Абрам Юхимович Водовоз, старший чоловік, невисокий, трошки клишоногий. Також казали на нього «дідок». Він паралельно викладав у медінституті.

Кураторкою в нашій групі була Параска Василівна Надрага, викладачка історії.

З років навчання пам'ятаю також викладача математики і керівника художньої самодіяльності училища, відомого композитора Дмитра Гнатовича Циганкова. Він у нашій групі не викладав, хіба заміняв іноді, але про виступи наших хору і ансамблю ми знали усі.

Хоча я був схильний не до співу, а до спорту. Їздив на змагання з важкої атлетики з викладачем фізкультури Михайлом Васильовичем Ільківим – піднімав штангу. З викладачем військової підготовки Миколою Миколайовичем Ковалем їздив на змагання з кульової стрільби, з орієнтування. Загалом різні змагання між училищами, технікумами. Бігали на сотці – крос від початку вулиці до готелю «Україна».

Саме завдяки таким змаганням познайомився з майбутньою дружиною: вона бігала 100 чи 300 м, виступала за кооперативний технікум. Я її приглядив і коли повернувся з армії, то знайшов її, почали зустрічатися. Найдивніше, як виявилось, вона жила на квартирі з дівчатами з мого села, але ми там не перетиналися, вияснили це пізніше. Хоча я приходив до землячок, щоб за

вихідні вони гарно випрали халат (у хлопців так не вдається). Бо додому добиратися далеко, взимку автобуси так далеко в гори і не їздили. Тож училищу маю завдячувати і своєю сім'єю. Вдячний Господу за дружину Ольгу, яка терпіла більшість моєї відсутності в сім'ї, народила двох прекрасних доньок, син старшої Олександр в спецпідрозділі «Омега», вже чотири роки бореться за Незалежність нашої України.

Пригадую і те, що чомусь була ворожнеча між місцевими, точніше «пасічнянськими» і студентами. Як вийдемо один-два-три, то нас перестрівали і зразу бійка. Я був войовничий, займався важкою атлетикою, то не дуже піддавався, коли вони вимагали «дань платити». Але і то мені раз у бійці розсікли губу, отримав струс мозку, лежав в лікарні.

Я вдячний Alma mater за базові знання і поштовх у військову «велику медицину», в якій понад 30 років повертав у стрій військовослужбовців. А загальний військовий стаж – більше 40 років. Після закінчення Ленінградської військово-медичної академії довелося служити в різних частинах. Бувало і так, що в армії мене називали «бандерою». До речі, мій родич – дисидент, священник Ярослав Лесів, якого вбили кагебісти. Тому у 1993 році я перевівся в Україну.

З 2016-го п'ять років працював у 66 військовому мобільному госпіталі в м. Покровськ Донецької області, де ми рятували поранених військових. У час московсько-української війни ділюся своїми знаннями і досвідом з підготовки цивільних і військових лікарів для захисту нашої Батьківщини – України. Добре пам'ятаю слова мами: «Тобі Господь дав, що ти вивчився, і ти завжди маєш помагати людям».

Василь ЧУДИК, випускник Івано-Франківського базового медичного училища 1979 року.

Валентина ЩЕРБЮК:

Роки навчання в училищі стали для нас школою життя

ЩЕРБЮК (БОДНАРУК) Валентина Іванівна. Навчалася в Івано-Франківському медичному училищі у 1973-1977 рр. на фельдшерському відділенні, закінчила з відзнакою. Трудову діяльність розпочала завідувачкою ФАПу с. Чорний Потік Надвірнянського району. З 1978 р. – черговий фельдшер МСЧ-56 Південного машинобудівного заводу у Дніпропетровську. Повернувшись на Прикарпаття, працювала медсестрою в санаторії «Прикарпатський» (м. Яремче) та Білоославській лікарській амбулаторії Надвірнянського району. У 1989-1995 рр. навчалася в Чернівецькому державному університеті ім. Юрія Федьковича (спеціальність «географія»). З 1991 р. – вчителька географії і народознавства Білоославської ЗОШ I-III ступенів. З 2007 р. – заступниця директора Білоославської ЗОШ I-III ступенів. Членкиня Національної спілки журналістів України. Нагороджена медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям».

Студентські роки для всіх нас є, безперечно, цікавими і незабутніми. Тому так приємно вкотре, хоч у спогадах, пережити їх знову.

Моє найперше знайомство з нашим рідним навчальним закладом асоціюється – ви не повірите! – з нашим директором, улюбленим нами всіма Григорієм Григоровичем Гавришем. Я вступала до училища як відмінниця і тому проходила обов'язкову співбесіду, за результатами якої відмінників автоматично зараховували на навчання. Співбесіду проводив Григорій Григорович. Мене здивувала обізнаність директора з історією рідного краю – він знав, здавалося, все про визначні місця тих населених пунктів, звідки був його співрозмовник, розпитував, додавав певні коментарі. Мене, пригадую, дуже захопила розмова (саме так, розмова) з Григорієм Григоровичем. Я, звичайно ж, стала студенткою і всі роки навчання не переставала захоплюватися простотою, ерудованістю, мудрістю цієї Людини.

І ще один подарунок піднесла нам Доля, подарувала знайомство з чудовою людиною – нашим викладачем математики (і етики), відомим композитором Дмитром Циганковим. Ми всі дуже любили Дмитра Гнатовича, поважали, захоплювались його невгамовною енергією, цінували його життєву мудрість, берегли прості людські настанови і поради на майбутнє життя, підтримували

зв'язок з ним вже після навчання, він був запрошеним гостем на наших традиційних зустрічах.

Не помилюся, коли скажу, що в медучилищі тоді підібрався високопрофесійний викладацький штат. Лекції багатьох з них ми ще й дотепер пам'ятаємо, навіть покористовуємось у своєму житті. Практично кожен з наших викладачів – особистість, що плекала в юних душах засіяні зерна знань, зерна залюбленості у свій фах, давала практичні знання зі свого предмету, які ми пронесли через усе своє життя. Навіть через роки, навіть змінивши професію (так склалися обставини), я зберігаю конспекти лекцій з терапії, хірургії, дитячих, інфекційних хвороб.

Низько схиляю голову перед своїми улюбленими викладачами.

Здається, що дотепер, закривши очі, можу відтворити у пам'яті кожну лекцію, кожне практичне заняття з анатомії, навіть міміку і жести Євдокії Миколаївни Богославець. І так хотілося б ще хоч раз побувати на лекції чи практичному занятті з терапії – у нашого Абрама Юхимовича Водовоза, чи з хірургії – у Ірини Владиславівни Свйонтек, чи з інфекційних захворювань – у Тетяни Антонівни Онищук. Разом з Стефанією Семенівною Павлюк повторити латинську мову, яку я дуже любила. Одним з найулюбленіших предметів для мене була історія, її у нас викладала Параска Василівна Надрага. Я навіть їздила на науково-практичну конференцію з історії в Ригу.

Цікаві, мудрі, досвідчені – наші викладачі ділилися з нами своїми знаннями, своїм життєвим досвідом, вчили нас пізнавати життя, бути Людьми. До слова, навіть перший у своєму житті укол я зробила своїй викладачці Тетяні Борисівні Ейдельман, котра вела в нас практичні заняття по догляду за хворими. На уроці в неї стався гіпертонічний криз, і вона попросила мене ввести їй ліки. Ми якраз вчилися робити ін'єкції на муляжах, а тут – людині, та ще й викладачці... Все в мене вийшло, заслужила подяку і похвалу від Тетяни Борисівни. Таке було моє «бойове хрещення».

Друзями нашої групи, добрими наставниками були викладач фізичного виховання Михайло Васильович Ільків та викладач військової підготовки Микола Миколайович Коваль. Ми часто разом з ними ходили і їздили в туристичні походи, брали участь у спортивних змаганнях.

Багато мудрих порад, настанов я почерпнула від Марії Василівни Мудрак, котра очолювала профспілкову організацію працівників медичного училища. А я від першого до четвертого курсу була головою учпрофкому училища, тому

її опіку і допомогу я завжди відчувала. На другому курсі мені випала честь бути учасницею Всесоюзного семінару голів профкомів медучилищ, що проходив в Тулі. Було дуже цікаво!

А головною людиною для нас в час навчання була наша «класна мама» Марія Михайлівна Савицька. Вона справді, як мама, опікувалась нами. Ми любили і поважали свою Марію Михайлівну, навіть після закінчення навчання ми спілкувалися з нею, відвідували її, зустрічались, ділились своїми успіхами, проблемами.

Окремо хочу розповісти про нашу групу. Роки навчання в медучилищі стали для нас школою життя. Ми, зовсім ще діти – в основному сільські діти, ставали самостійними, дорослішали, тут формувався наш світогляд, формувався характер. На мою думку, ми дорослішали раніше за інших, вчилися правильно діяти і приймати рішення в особливих обставинах. Бо ж ми вчилися не лише в аудиторіях, а і в лікарнях, біля хворого і розуміли, що ціна похибки чи невміння могла бути занадто високою.

А ще ми вчилися дружити, цінувати і поважати один одного. Часто старались проводити час разом: кіно, театр, вечори, туристичні походи, поїздки в цікаві місця, просто відпочинок разом – зблизили, зріднили нас.

Дружбу, вміння співпереживати один за одного ми пронесли через все своє життя. І, думаю, саме така дружба, мої розповіді про цікаве студентське життя вплинули на рішення мого молодшого брата Василя Боднарука теж іти вчитися в Івано-Франківське медичне училище, на фельдшерське відділення.

Впевнена, що нема багато таких груп, котрі зустрічаються через кожні 5 років, не пропустивши жодної. І на кожну зустріч збираються практично всі, хто є в той час в Україні (бо дехто працює за кордоном). Хіба що поважні причини чи непередбачені життєві ситуації не дають змоги з'явитися на зустріч. Ми завчасно вирішуємо час зустрічі, щоб можна було оформити відпустки чи приїзд з-за кордону організувати.

Більшість хлопців стали лікарями. І кожен з них завжди готовий допомогти, порадити. У нас є навіть два заслужені лікарі України – Ярослав Винярський та Володимир Кобіта.

Ми практично всі між собою на зв'язку, не зраджуємо своїй юнацькій дружбі. У 2022 році минуло 45 років від закінчення нами навчання в медучилищі. Уже дев'ята наша зустріч! А 2023 року 1 вересня минуло 50 років від дня, коли ми вперше стали студентами нашої Alma mater.

Звертаюсь до теперішніх студентів медичного коледжу.

В непростий час довелось вам навчатися – COVID, локдауни, а потім московсько-українська війна – внесли свої корективи в навчальний процес. Але вірте, що все це закінчиться, ви повернетесь у свої світлі аудиторії, до навчання.

Цінують кожну мить спілкування між собою, бережіть дружбу студентську.

Ловіть кожне слово, кожну настанову ваших викладачів. Навчання в коледжі дає так багато можливостей для саморозвитку, для росту – духовного, інтелектуального.

Адже вам жити, працювати в новій, європейській Україні, творити і розбудовувати свою, найкращу, державу!

Валентина ЩЕРБІЮК, випускниця Івано-Франківського медичного училища 1977 року.

Наталія ЮЗИК:

Треба постійно бути готовим вчитися чогось нового

ЮЗИК (КАРПЕНОК) Наталія Олегівна. *Навчалася в Івано-Франківському базовому медичному училищі у 2003-2005 рр. за спеціальністю «Сестринська справа». У 2005-2010 рр. – навчання в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника на кафедрі фізичної реабілітації. З 2011 р. працює в медичній лабораторії «Сінево» старшою медсестрою.*

Мій випуск можна вважати особливим: це був останній рік, коли ще було училище, і ми вчилися рік і 10 місяців. Вже після нашого закінчення став медичний коледж і вчитися почали довше.

У школі я любила біологію і ніколи не мріяла бути медсестрою. Це була більше мрія моєї бабусі, бо вона хотіла мати в хаті медика. Саме вона вмовила мене піти на День відкритих дверей в Івано-Франківському медичному училищі. І тоді мене підкорило те, що я побачила заклад європейського зразка. Порівняно зі школою, де був обдертий лінолеум, подекуди облуплені стіни, старомодні штори, я в училище зайшла – наче в інший світ: все новесеньке, стіни чистесенькі, білі, в кожному кабінеті купа приладів, манекенів, наочних матеріалів, написаних не від руки, а друкованих, красивих. З першого погляду було зрозуміло, що в училищі всім цим займаються, опікуються ним. А я люблю все наочне, мені так легше вчитися. Це і визначило мій вибір.

При вступі я здавала біологію і українську мову. Мову здала на четвірку, а біологію... пам'ятаю, як вчила всю шкільну програму на пам'ять, бо хотіла поступити на державне. І поступила.

Вчитися, звичайно, було важко, особливо спочатку. Здавалося, що за рік і 10 місяців ми вивчили все те, що зараз студенти вчать за 4 роки. Предметів було багато, викладачі зазвичай були дуже вимогливі. Але тепер я розумію, що все те, чому нас вчили, стало в пригоді. Адже кожна дисципліна поєднувалася з іншими в одне ціле. Частинки з кожного предмету разом складалися в одну картину. Фактично нічого не можна було викинути з того, що ми вивчали, ніщо не було зайвим.

До того ж одна справа, коли вчишся просто по книжках, інша – коли викладачі дуже гарно пояснюють, коли все показують наочно, і можна кожен

навик відпрацювати на муляжах. Тоді якраз ввели кодоскопи – такі апарати, які проєктували зображення з прозорих плівок на стіну – раніше я такого не бачила.

Мені цікаво було вчитися. А коли цікаво, то й запам'ятовується відповідно краще.

Куратором моєї групи був Роман Іванович Малець. І латинська мова – це був один з улюблених предметів. Я дотепер пам'ятаю латинські вирази, які ми вчили. У нас був маленький кабінетик, там на вході на дверях був такий напис на латині: «Non est medicine sine lingua Latina (Немає медицини без латинської мови)». Роман Іванович любив свою роботу і дуже гарно викладав. Вмів підбадьорити, підказати, підштовхнути до чогось. Йому подобались мої кросворди з латинської мови, і я їх із задоволенням складала.

Ще мені подобалася Олександра Олександрівна Босович, викладачка анатомії – другий мій улюблений викладач. Це реально був крутий предмет. Пам'ятаю, як нас завели в кабінет – і там було мільйон різних кісточок, муляжів. Ми ту анатомію розбирали до дрібничок. Це було мегацікаво і запам'ятовувалося. Я роками пам'ятала анатомію, всі ті кістки, нерви, м'язи...

Директором училища був Володимир Васильович Стасюк. Я добре вчилася і у мене не було підстав для викликів «до директора».

Після нього другою впливовою людиною був Кіндрат Григорович Лаврук. Всі його знали, любили. Я ще зі школи не любила право, але він викладав предмет з жартами, тому на його лекції хотілося ходити. Він нам також прищеплював культуру поведінки, манери, повагу до професії. Пам'ятаю, як виловлював курців за будкою навпроти коледжу. От тих курців, напевно, вже викликали «до директора».

А ще Володимир Васильович Стасюк любив влаштовувати заходи, концерти і запрошувати на них семінаристів. Він казав, що найкращий союз – це союз медсестер з семінаристами, бо одні лікують тіло, другі – душу.

Можливо, через те, що у нас була така напружена програма, я особисто не мала часу на спорт, гуртки, спів, а наполегливо вчилася. Але проводилися тоді різні конкурси, КВНи, мої друзі виступали.

У нас була одна велика група, і ми бачилися тільки на лекціях. Погано пам'ятаю своїх одногрупниць, бо на лекціях особливо ні з ким не поговориш через дисципліну.

Моєю маленькою сім'єю була наша маленька підгрупа, що складалася з 8-10 студентів. На такі підгрупи нас ділили на практичні заняття. Так легше було вчитися. По-перше, всіх опитували, по-друге, чим менша група, тим легше чогось навчитися, особливо практичних навичок, бо всі все поспробують. А ні – група 30 чоловік, двоє щось зробили, а решта тільки дивляться. У нас на практичних всі були задіяні, кожний мав роботу.

Напевно, у місті нема лікарні, де б у нас не було занять. Час був так розрахований, що ми встигали доїхати і майже ніколи не запізнювалися. То навіть цікаво було: проїхатися туди-сюди. З Мар'яною Яцейко (Більчак) і Анною Ланик (Довга) ми потім ще разом вчилися у Прикарпатському національному університеті і працювали на одній роботі. То історія дуже довгої дружби.

Згадую Наталію Миронівну Тросцінську, яка викладала медсестринську справу. Вона прищеплювала нам знання практичних навичок так надійно і надовго, що я досі проводжу гігієнічну обробку рук так, як мене навчили в училищі.

Коли ми приходили у відділення в лікарнях, медсестри все запитували хто з училища і завжди брали їм допомагати, давали проводити різні маніпуляції, адже довіряли нашому рівню знань. До цього часу пам'ятаю візуально, що я робила руками, хоча 15 років минуло.

В училищі я більше любила теорію, ніж практику. Коли у нас було медсестринство з різних спеціальностей, мені більше подобалося збирати анамнез і ставити діагнози. Не те, щоб мені не подобалася практична робота, але мене завжди насторожував сам запах державної медицини. Якщо училище було європейського рівня, красиве, чисте, акуратне, всі в гарному білому одязі, з бейджиками, то коли приходили в лікарні – там все було відкинуте на десятки років назад: хлорка, рукавиці не завжди одноразові, незатишно, похмуро.

Тому, напевно, я не пішла працювати в міську поліклініку № 3, куди мене розподілили після закінчення навчання, а поступила на «Фізичну реабілітацію» в ПНУ – це тоді було дуже модно, престижно. А потім пішла працювати в приватну медичну лабораторію «Сінево», де працюю вже 12 років.

У порівнянні з державними медичними закладами в приватних все так, як нас вчили в училищі. Якщо три серветки для забору крові – значить, три

серветки. Стандарти, дисципліна, компетенція, манери, поведінка – словом, все, чого мене вчили в училищі, мені згодилося в моїй сьогоднішній роботі.

В лабораторії ми всі і далі вчимося, удосконалюємо навички, здобуваємо нові. Моя компанія дбає за наш розвиток, організовуючи тренінги і навіть свою невеличку школу на 4 класи.

Медицина – це така наука, яка постійно йде вперед. Якщо здається, що все знаєш, все вмієш і нічого нового нема, то через пів року обов’язково придумують щось нове, щось краще. Тож треба постійно бути готовим вчитися чогось нового.

Будь-яка праця винагороджується. Якщо буває дуже тяжко в якісь моменти, велике навантаження, складно, то слід пам’ятати: в житті все згодиться. Всі зусилля, витрачені на себе, ніколи не бувають марними, вони дадуть свої плоди. Чи це буде через рік, чи через два, але буде обов’язково.

Тому найкращий подарунок, який можна зробити для себе, – це вкладати у свій розвиток, вдосконалювати свої навички, вміння, знання. Освітою закладається фундамент твого майбутнього.

Наталія ЮЗИК, випускниця Івано-Франківського базового медичного училища 2005 року.

Ярослав ЮКІШ:
Допоможи хворому – і Бог тобі допоможе

ЮКІШ Ярослав Миколайович. Навчався в Івано-Франківському медичному училищі у 1968-1972 рр. на фельдшерському відділенні. Військову службу проходив на Байконурі. Після армії працював фельдшером Рожнятівської районної санепідстанції. У 1975 р. вступив на лікувальний факультет Івано-Франківського державного медичного інституту. У 1982-1985 рр. працював районним анестезіологом Віньковецької ЦРЛ Хмельницької області. У 1985 р. повернувся на Рожнятівщину, звідки родом. Спочатку працював районним анестезіологом. Після проходження у 1990 р. спеціалізації з травматології в Харківському інституті удосконалення лікарів працював лікарем-травматологом, а з 1996 р. – завідувачем травматологічного відділення Рожнятівської ЦРЛ. Лікар-ортопед, травматолог першої кваліфікаційної категорії, районний травматолог. Майже 20 років очолював профспілкову організацію працівників охорони здоров'я Рожнятівського району та первинну профорганізацію працівників ЦРЛ, обирався членом президії обласної ради галузевої Профспілки. Нагороджений почесними грамотами Федерації Профспілок, ЦК і обкому профспілки працівників охорони здоров'я України. Обирався депутатом Рожнятівської районної та селищної рад.

У 50-60-х роках минулого століття для мешканців села – а я родом з с. Топільське Рожнятівського району – лікар був не тільки людиною, до якої можна було звернутися за медичною допомогою, а й взірцем інтелігентності, освіченості, до кого йшли зі своїми проблемами чи за порадою. В дитинстві мені здавалося, що стати лікарем – майже недосяжна мрія. В нашій родині медиків не було, але мама хотіла для мене цього фаху. В селі був фельдшерсько-акушерський пункт, там все життя пропрацювала фельдшером Віра Василівна, я бачив її роботу, як вона допомагає людям. Тож, можливо, порада мами і приклад сільської фельдшерки допомогли мені зорієнтуватися з вибором майбутньої професії.

І першою сходинкою до неї стало Івано-Франківське медичне училище. Екзамени для вступу не здавав, бо закінчив вісім класів з грамотою – були тоді такі пільги.

Не скажу, що легким був перехід від шкільної науки до навчання в училищі. Значно збільшилася кількість предметів, зросло навантаження, специфіка навчання змінилася. І навіть проживання в іншому місті, без батьків відчувалося – треба було бути самостійнішим. Ніби ще діти – 14 років, але ми розуміли: треба вчитися.

Директором медучилища тоді був Григорій Григорович Гавриш, з нами він більше зустрічався на якихось зборах, училищних заходах, тобто мав таке опосередковане відношення до студентів. Знали, що директор, але перетиналися мало.

А опікувалася нами класна керівниця Чеслава Михайлівна Рішко, викладачка акушерства і гінекології. Вона була керівницею тривалий час, і тоді у нас урізноманітнювалося студентське життя, ми мали туристичні виїзди на Скелі Довбуша, в Яремче. Тепер може здаватися, що нічого в тому особливого нема. Але як я до того нікуди не їздив, нічого не бачив – ото перший раз вибрався з села у Франківськ як поступав в училище, то це мало значення і запам'яталося дотепер. І таких серед моїх однокурсників було чимало.

Жив я на квартирі, бо гуртожиток був маленький і на дуже мало місць. Та й, пригадую, мама не хотіла пустити мене самого в гуртожиток. А на квартирі неподалік училища, на вулиці Заводській, господиня – старша жіночка-пенсіонерка і дивилася за мною, і їсти могла приготувати, а продукти я привозив з дому. І їй легше було, бо мала якусь копійку, і мені легше було у побуті.

Старші хлопці нас лякали анатомією. Я ніби не є вже такий холоднокровний, але переносив заняття в анатомії, в підвалі корпусу по вул. Галицькій, 101 спокійно. Чи препарати якісь, чи робота з тканинами – без проблем, без несподіваної реакції. Хоча і у групі у нас було з деkim: прийшов, зблід – і вже хапаємо його попід руки, виводимо на повітря.

Навчитися робити внутрішні ін'єкції допоміг мені, вважаю, викладач терапії Абрам Юхимович Водовоз. І я їх виконував дуже добре, як кажуть, то мені вдавалося.

Ми мали можливість ходити по лікарнях. Правда, так як ми з медучилища були молодші, то стояли все збоку на коридорчику, нас підведуть, покажуть, але щоб дуже мали можливість освоювати практичні навички – не скажу. Це все прийшло пізніше, з практикою.

Я був не дуже фізично підготовлений, майже найменшого росту у групі, тому мені найважче йшла фізкультура. І силові навантаження, і віджимання, і біг – все це не любив. Тож з інших предметів у мене було «чотири» і «п'ять», а з фізкультури так і закінчив з «трійкою».

В училищі я не орієнтувався, за якою медичною спеціальністю в майбутньому хотів би працювати. Я знав, що стану фельдшером, а яка перспектива на майбутнє може бути – не знав. Чи зможу потрапити в медінститут – впевненості не було, що доведеться служити в армії – майже не сумнівався.

Так і вийшло. Як нас закінчувало училище двадцять хлопців, так нас усіх одночасно і призвали в армію. Службу я проходив на Байконурі – космодромі у Казахстані. І там відчув по всіх профілях, що навчання на фельдшерському відділенні медучилища дало мені багато. Як я служив в частині, то мені казали: «Нам і лікаря не треба, бо ви справляєтеся». Я направляв в госпіталь в поліклініку на консультації, міг зорієнтуватися, до кого – окуліста, терапевта, хірурга, міг надати першу допомогу.

У 2022-му виповнилося рівно п'ятдесят років, як ми закінчили медичне училище. Декого з однокурсників уже нема серед живих, з деким втратили зв'язки. Спочатку більше спілкувалися, а потім дороги порозходилися.

З огляду років розумію, що треба звертати більшу увагу на практику, на спілкування, роботу біля ліжка хворого. Особливо коли був час, що в медичних вузах змушені були вчитися онлайн, то питання студентам позадають, а хворих вони бачили мало, щоб уявити собі клініку, хворобу. Та навіть ще до карантину і до війни замість навчання біля хворого – тести, це, на мою думку, не зовсім правильно.

Я був першим в родині, хто вибрав медичний фах. Дружина теж лікар, а тепер і діти – син Роман і донька Галина пішли нашою стежиною. Ми завжди їх вчили: допоможи хворому – і Бог тобі допоможе.

Ярослав ЮКІШ, випускник Івано-Франківського медичного училища 1972 року.

Замість післямови

Інтерв'ю директора ІФМФК Володимира Стасюка

Проект «85 розповідей випускників ІФМФК», приурочений до 85-річчя коледжу, стартував напередодні 82-ї річниці з дня створення найстаршого на Прикарпатті медичного освітнього закладу – Івано-Франківського медичного фахового коледжу (правонаступника Станіславської фельдшерсько- акушерської школи, Івано-Франківського медичного училища, Івано-Франківського базового медичного коледжу). 21 грудня 2021-го на сайті ІФМФК були опубліковані перші спогади автора ідеї такого проєкту, випускника Івано-Франківського медичного училища 1971 року, теперішнього директора коледжу Володимира Стасюка. Для нього то був ювілейний рік – 50-річчя закінчення училища, а зараз наближається (13.01.2025 р.) ще одна подія – 30-річчя, як очолив «рідний» освітній заклад. Тож про це піде мова у невеличкому інтерв'ю.

– Почнемо із заголовку книжки, для якого використана частина цитати Івана Франка: «Перша прикмета освіти – знати минуле...».

– Геніальний Франко зробив безпомилковий висновок: без знання минулого – неможливо вважати людину освіченою, бо це є перша ознака освіти. Зрештою, маємо сумний нинішній досвід: брак ОСВІТИ серед найвищих керівників вже незалежної України (президентів, урядовців, народних депутатів...) полягав у тому, що вони не засвоїли уроків минулого, не змогли розгледіти «невеликовне вроджене божевілля», замасковане фальшивою пропагандою та облудними словесами нашого одвічного ворога – московії. Творець, як виглядає, зробив московію нашим сусідом, щоб ми могли, маючи таку потенційну загрозу з північно-східних кордонів, «тримати себе в тонусі», розвиватись інтенсивними темпами, мати адекватну економіку, обороноздатність, гармонійно розвинену державу, яка змогла б дати адекватну відсіч будь-якому агресору, зупинивши його на своїх кордонах. Зрештою, така розвинена, всебічно «озброєна» держава є надійним запобіжником будь-якої агресії...

У нашому конкретному випадку, аналізуючи спогади наших колишніх випускників («вивчаючи минуле»), можемо вносити обґрунтовані корективи, щоб вдосконалювати фахову медичну освіту в коледжі.

– Щотижневі публікації розповідей випускників на сайті коледжу початок московсько-української війни перервав на два місяці. Та потім проєкт було продовжено і навіть розширено. Не були подивовані, що замість 85 розповідей вийшло 100?

– На початках були сумніви, зважаючи на ситуацію (ковід, війна, пересічне збайдужіння людей...), не найкращу за всі роки Незалежності, але під кінець минулого (2023) року стало зрозуміло, що розповідей могло бути значно більше, ніж сто, якби ми не обмежились дворічною тривалістю проєкту.

– Ви автор ідеї таких розповідей випускників, і від самого початку просили їх ділитися спогадами та міркуваннями про цікавий і корисний досвід, який варто би було використовувати сьогодні в освітньому процесі. Справдилися сподівання на такі «зерна для освітньої ниви»?

– Так. У розповідях ми знайшли багато цікавих думок, які, поза сумнівом, будуть корисними як для нинішнього викладача коледжу, так і для студента. Вже тепер на годинах спілкування у студентських групах іде обговорення «раціональних зерен», вміщених у спогадах.

– З ювілеєм Alma mater співпадає (розрив – три тижні) 30-річчя директорської праці у закладі, де свого часу вчилися. Уже перевершили за тривалістю директорування свого Вчителя Григорія Гавриша, який очолював училище 25 років без двох місяців. Що вважаєте основними досягненнями за «свої» 30 років керівництва коледжем?

– Нам, педагогічному колективу коледжу, вдалося зберегти максимально можливий рівень освітнього процесу у несприятливих соціально-економічних умовах, вдосконалювати його, залишатись серед лідерів в Україні за якістю фахової медичної освіти, що підтверджено багатьма об'єктивними показниками: Крок М, ЄДКІ, ЗНО, НМТ, різноманітні конкурси.

Що ж стосується матеріально-технічної бази, то успіхи коледжу виглядають не менш вагомими: як зовні, так і всередині коледж змінився до невпізнання. Здебільшого (!) вдосконалення матеріально-технічної бази відбувалося без залучення коштів загального фонду бюджету – багато сотень квадратних метрів бруківки, стильна огорожа, перекриття даху, заміна вікон, опалення, будівництво спортивного комплексу та сучасного гуртожитку... Здається, серед всіх коледжів України – це найкращий результат.

Уже другий рік поспіль студенти мають доступ до якісної питної води (чотири кулери, зокрема один у спортивному залі), а кожен працівник може ще

й безкоштовно випити натуральну каву чи чай протягом робочого дня, включаючи і технічних працівників...

– Як святкуватимете 85-річчя коледжу і чи відзначатимете 30-річчя директорства у ньому?

– Якщо закінчиться війна, то обов'язково святкуватимемо і нашу Перемогу над московською ордою, і наш 85-річний ювілей коледжу. Якщо воєнні дії триватимуть, то, очевидно, ніяких святкувань не буде, окрім урочистого засідання педагогічної ради та відзначення тих, хто самовіддано «тримав тилловий фронт», вдосконалюючи освітній процес, зміцнюючи матеріально-технічну базу, тих, хто сумлінною працею наближав нашу перемогу. Я щасливий, що серед цих 85 років є і мій майже 30-річний посильний внесок.

– Що побажали б випускникам коледжу різних років і тим, хто приїде сюди здобувати медичний фах у майбутньому?

– Повсякчас усвідомлювати, що релігія, релігійність (дослівно: зміцнення та відновлення зв'язку з Творцем) спонукає нас до щоденного вдосконалення – фізичного, психічного, духовного... (див. Єв. Мт. 5:48), зрештою, спонукає нас до ОСВІТИ. Про це завжди мусимо пам'ятати, бо, вимовляючи «Отче наш...» (Мт. 6:9-13), маємо відповідально почуватися у статусі дитини Божої. А цей статус ми здобудемо тільки шляхом задіяння значних зусиль, шляхом наполегливого (згадайте: Царство Боже здобувається силою...) вдосконалення.

А нинішні і майбутні студенти повинні бути переконаними, що медицина – найпрекрасніша із всіх професій, «зі всіх мистецтв», як стверджували ще стародавні римляни.